

Serebral Palsi'li Bir Genç Kızın Hastalık Anıları

Bir Gün Ben de Hastalandım

Aslı Dinçman

Bu kitap,
hastalığım sırasındaki
akıl almaz enerjisine hayran kaldığım
annem
Emine Nurhan Koroğlu'ya
İthaf edilmiştir.

İçindekiler

<u>Teşekkür</u>	7
<u>Önsöz</u>	8
<u>1. Bölüm:</u>	
<u>Mart 2000'e kadar</u>	9
<u>2. Bölüm:</u>	
<u>Ağrı ve Hareket Kısıtlamaları Başlıyor</u>	24
<u>3. Bölüm:</u>	
<u>Maraton</u>	29
<u>4. Bölüm:</u>	
<u>İnanılmaz Bir Olay</u>	38
<u>5. Bölüm:</u>	
<u>Profesör</u>	40
<u>6. Bölüm:</u>	
<u>Uçurumun Kenarından</u>	44
<u>7. Bölüm:</u>	
<u>Ağrı Kliniği</u>	47
<u>8. Bölüm:</u>	
<u>Boyun Ameliyatı</u>	53
<u>9. Bölüm:</u>	
<u>Doç. Dr. C. Sinan Kara</u>	62
<u>10. Bölüm:</u>	
<u>Beyin Cerrahi'ye İkinci Yatış</u>	68
<u>11. Bölüm:</u>	
<u>Araştırmalar Sürüyor</u>	75
<u>12. Bölüm:</u>	
<u>Kurtuluş</u>	81
<u>13. Bölüm:</u>	
<u>Kontroller</u>	93
<u>14. Bölüm:</u>	
<u>Ağrı Tekrar Başladı</u>	110
<u>15. Bölüm:</u>	
<u>Ağrı Kliniği Yine Devrede</u>	121
<u>16. Bölüm:</u>	
<u>Fizyoterapi Maceram</u>	130
<u>17. Bölüm:</u>	
<u>Botoks Mucizesi Her Zaman Gerçekleşir mi?</u>	149
<u>18. Bölüm:</u>	
<u>Yılan Hikayesi</u>	151
<u>19. Bölüm:</u>	
<u>Baklofen Pompası</u>	171

<u>20. Bölüm:</u>	
<u>Tek Çare: Ameliyat</u>	: 179
<u>21. Bölüm:</u>	
<u>Ağrısız Günler</u>	: 184
<u>22. Bölüm:</u>	
<u>Kötü Bir Sürpriz</u>	: 186
<u>23. Bölüm:</u>	
<u>Korkunun Faydası Var mı?</u>	: 190
<u>24. Bölüm:</u>	
<u>Karahayıt ve Sonrası Mutlu Son</u>	: 200
<u>Son Söz</u>	: 205

Teşekkür

Herkesten önce anneme... Son altı yılını bana adadı. Özellikle de dört buçuk aylık hastane maceramda, olağanüstü dayanıklılığıyla bana güç verdi. O olmasa nasıl iyileşirdim bilemiyorum. Annem, seni çok seviyorum, her şey için binlerce teşekkürler...

En zor günlerimizde sıcacık, sevgi dolu desteğini hep yanımda hissettiğimiz ve hastaneye son yatışımda, bizimle birlikte olan canım Güler teyzem ve vefalı Oğuz ailesi... Sizi çok seviyorum...

Hayattaki ilk hekimim: Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanı, Doç. Dr. Asuman Eğribozlu... Genel sağlığım, onun sayesinde bu kadar iyi. Annemi de "Alışılmış Spastik Kalıpları"ndan koruyan başlıca uzman. "Asuman amcam" ne yazık ki, 2008 yılında vefat etti. Onu özlem ve saygıyla anıyorum.

Felç olmamı önleyerek, beni uçurumun kenarından döndüren çok değerli Hocam, Prof. Dr. Mehmet Zileli... Sizin hastanız olmak, benim için büyük onur kaynağıdır.

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Algoloji (Ağrı) Bilim Dalı Başkanı, çok değerli Hocam, Prof. Dr. İbrahim Yegül... Vücudumu artık çok iyi tanıdınız ve ağrı ataklarımda Botoks ile adeta mucize yarattınız... İçten ilginiz ve bana ayırdığınız zaman için sonsuz teşekkür ve saygılarımı sunuyorum.

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Ağrı Kliniği'ndeki (Algoloji) sevgili hekimim, Prof. Dr. Elvan Erhan... Siz olmasaydınız ağrılarımdaya dayanmam mümkün değildi. Kendimi size bir kardeş kadar yakın hissediyorum. Her şey için, özellikle de bana Sinan ağabeyi kazandırdığınız için binlerce teşekkürler...

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Ortopedi ve Travmatoloji Ana Bilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. C. Sinan Kara, kahramanım... Beni ayakta tutan insan... Sizi çok seviyorum. Nihayet, Serebral Palsi ile ilgili olarak, bana "Ümitsiz Vaka" önyargısıyla yaklaşmayan ve yaşam standardımı yükseltmeye çalışan bir hekimim oldu. Bize gösterdiğiniz nitelikli ilgi için, şahsım ve tüm SP'liler (Serebral Palsi'liler) adına teşekkürü bir borç biliyorum. (2011 yılında, kalp krizi sonucu ne yazık ki Sinan Hocayı da kaybettik.)

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalı'ndaki değerli hekimim, Prof. Dr. Yeşim Kirazlı... Bana gösterdiğiniz yakınlık ve rehabilitasyonumla bizzat ilgilendiğiniz için çok teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

Ayrıca, tedavimin gerçekleşebilmesi için yardımlarını ve yakın ilgilerini esirgemeyen değerli hekimlere, sağlık personeline ve işlemlerimi kolaylaştıran ilgililere, özellikle de Sayın Semra Hoşer'e teşekkür ediyorum.

İzmir, 2004

Önsöz

Bu kitap, Mart 2000'de başlayan rahatsızlığımın hikâyesi ve genel olarak yaşamımın bir özetidir. Beni tanıyan birçok kişi, otobiyografi yazmamı istiyordu. Elinizdeki yapıtla, o kadar ayrıntılı olmasa da, söz konusu isteklere yanıt verebileceğimi umuyorum.

İlk kitabım, "Yedi Temel Tutum" / Spastiklerin (Serebral Palsi) Aile İçi İlişkileri ve Engelin Algılanış Biçimleri'nden sonra bu kitap sizlere basit gelebilir. Özellikle de betimleme konusundaki yeteneksizliğim, böyle bir kitap yazmaya hiç de uygun olmadığımın düşünülmesine yol açabilir. Ne var ki, **benim hedefim bir roman kurgusu oluşturmak değil, yaşadıklarımın yola çıkarak, sağlık konusunda Serebral Palsi'lilere nasıl yaklaşıldığından söz etmek ve insanları bilinçlendirmektir.** Çünkü "*Alışılmış Spastik Kalıpları*", her alanda olduğu gibi, bu konuda da bizimle doğal etkileşimi engelliyor.⁽¹⁾

Ayrıca, spastiklerin aile içi ilişkileri ve engelin algılanış biçimleri, uzmanlar tarafından da belirlenebilirdi. Ne var ki, bu kitapta okuyacaklarınızı, Serebral Palsi'li olmayan birinin yazması mümkün değildi...

Çok önemli bir hedefim daha var: Spastikler çoğunlukla tecrit edildikleri için, Serebral Palsi tıp dünyasında sık karşılaşılan ve çok iyi bilinen bir olgu değil. Tabipler de bana ve aileme sık sık bu itirafta bulunuyorlardı. İşte bu nedenle, elinizdeki kitabı yazma amaçlarımdan biri de bilim insanlarına, Serebral Palsi'de karşılaşılabilecekleri olasılıklar hakkında fikir verebilmektir.

Spastik olmanın bana her zaman derin bir deneyim kazandırdığını düşünmüştümdür. "Bir Gün Ben de Hastalandım / Serebral Palsi'li Bir Genç Kızın Hastalık Anıları"nı da -benim için çok zor bir dönemi kapsamasına rağmen- okurlarıma bir deneyim olarak aktarmaya çalıştım. Çünkü yaşadıklarım bir yerde benim hatamdan kaynaklanıyordu. Sorunlarım, spastikler için vazgeçilmez olması gereken fizyoterapiyi bıraktıktan sonra başlamıştı.

Kitapta, yaklaşımlarıyla bana zarar veren, doğal iletişim kuramadığım ya da kimliğinin açıklanmasından zarar görebileceğini düşündüğüm kişilerin isimlerini yazmadım. Zira amacım hiç kimseyi suçlamak değil, herkesi olaylara karşı bilinçlendirmek ve uyarmak...

Evet, sizlerle Serebral Palsi'lilerin kendi sağlıklarıyla ve sağlık personeliyle ilişkilerini konu alan bir yolculuğa çıkıyoruz. Herkese zevkli okumalar diliyorum...

İzmir, 2009

⁽¹⁾ Bu kitabımda da "Yedi Temel Tutum"da olduğu gibi, "*Alışılmış Spastik Kalıpları*" doğrultusundaki metinler yatık harflerle yazılacaktır.

1. Bölüm

Mart 2000'e kadar

Mart 2000'den bu yana yaşadıklarımın başa çıkabilmemi, yaşama bakışma ve yetiştirme tarzıma borçluyum. Bu nedenle sizi öncelikle geçmişime götürmek istiyorum.

---0---

1973 yılının 08 Ekim günü, sabah saat 09.00'da, başım yerine, ayaklarımı çıkararak doğmaya başlamışım. Akşamüzeri 17.05'te doğma işlemimi tamamladığımda, çok doğal olarak annem de ben de bitap düşmüşüz. Nefes alıp ağlayacak halim kalmadığından, hiç vakit geçirmeden kuvöze yetiştirilmişim.

Annem daha sonra bana şunları söylemişti: "Doğumun tamamlanmasına yakın beni uyutmuşlar. Gözlerimi açtığımda, sana giydirmek için hazırladığım kundak ve zıbını yanımda görünce beynimden vurulmuşa döndüm. 'Çocuğum nerede, ne oldu çocuğuma?' diye bağırmaya başlamışım. 'Bir şey olmadı, kuvöze götürdük.' diyerek, zor sakinleştirmişler. Meğer hekim, daha fazla oksijensiz kalmaman için seni gömleğine sarıp, kuvöze götürmüş. Belki de bu sayede zekân oksijensizlikten etkilenmedi..."

İlk ağlamam, yedi gün sonra, kuvözden çıkarılıp annemin kucağına verildiğimde çıkardığım, hafif bir inlemeymiş. Ne var ki bu fısıltı benim için muhteşem bir oratoryoya, yaşam senfonisine dönüşecekti...

Doğumumu izleyen günlerde yedi hekim görüş alışverişi yapmış ve dördü yaşayamayacağıma, ikisi yatalak ve ağır derecede zekâ engelli olacağıma, çok iyimser olan diğeri ise, Allah'tan ümit kesilmeyeceğine karar vermiş! (Hayatta en çok öfkelenmişim şey de insanların beni "Ümitsiz vaka" olarak görmesidir...)

"Serebral Palsi" ya da halk arasında bilinen tanımla, "Spastik"... Annem bu terimleri ilk kez benimle tanımış. İngilizce karşılığı "Beyin felci" olan bu "Hastalık", onun ellerinde, benim en doğal özelliklerimden biri haline gelecekti.

Annem, benimle ilgili ilk hissettiklerini soranlara, "Bebeğimi kucağıma aldım ve kokusunu içime çektim." der. Bu yanıt da sanırım, benim bugünlere nasıl geldiğimi, ağır sakatlığımın nasıl böylesine doğal yaşayabildiğimi ve spastik olmayı neden sevdiğimi açıklıyor.

Annem aynı zamanda çok bilinçliydi. Bu nedenle, beni ilk kucağına aldığımda dikkatle incelemiş. Parmağını avucuma koyduğunda kavrayamadığımı, başımı hep bir tarafa çevrili tuttuğumu ve vücudumun çok gergin olduğunu hemen fark etmiş. Bu sayede koluma atel takılmış ve boynum kum torbalarıyla desteklenmiş.

Anneme, spastik oluşumla ilgili ilk hislerini sorduğumda, "İnanır mısın, kafamda olumlu / olumsuz hiçbir şey oluşmadı. Sadece zekânı merak etmiştim." demişti. "Elbette ki senin için en doğru olanları yapmak istiyordum ama öncelikle her bebek gibi, seni sağlıklı büyütmeliydim." Bu amaçla, çocuk sağlığı uzmanlarıyla birlikte, rutin gelişim / sağlık programımla ilgilenmeye başlamış.

Annem, onu ve dikkat çekici objeleri takip etmemden, zekâmla ilgili mesajları almış. "Bir aylıkken bile cin gibiydin." diyor. Ancak, ilk somut olay şu

olmuş: Geçen yıl vefat edinceye kadar görüştüğümüz Pediatri (çocuk) Hekimim, Doç. Dr. Asuman Eğribozlu ile ilk kez, üç aylıkken karşılaşmışım ve yabancı gördüğüm için ağlamaya başlamışım. O da anneme, “Kızım bu çocuk zekâ engelli değil, hiç endişelenme.” demiş.

Elbette ki, annemin öncelikli düşüncesi zekâmdı, ancak zorluklar bambaşkaymış. Emme ve yutma refleksim olmadığından, sütünü ağızıma akıtıp, boğazımı sağarak beni beslemeye çalışıyormuş. Bu nedenle ikimiz de her öğün sonrası bitkin düşüyormuşuz.

Dört kilo altı yüz gram doğmama ve normal kilo grafiğini takip etmeme rağmen annem, hekimimin belirlediği diyeti titizlikle uyguluyor, yine de her anne gibi, beni zayıf buluyormuş. Evde mayalanmış yoğurtlar, karaciğer ve beyin ezmeleri, sebze çorbalarıyla besliyormuş beni.

Şekerli mamaları çok sevmeme karşın, tuzlu yiyecekleri dilimle dışarı itmişim. Annem bunu pediatri hekimime söylediğinde, “Demek ki Aslı her şeyi şekerli yiyecek. Bütün mamalarına bir kaşık şeker koyarsın, sorun çözülür.” demiş. Annem de yüzünü buruşturarak, haşlanmış beyine bile şeker koymuş. Ben ise, ağızımı şapırdatarak yemişim. Çok şükür ki, büyüdükçe damak tadım normaleşti...

Yine o dönemde kırk derece suda jimnastiklerime başlanmış. Kaslarımı yumuşatıp, istemli hareket etmeyi öğrenebilmemi sağlayan bu terapiler için annem beni Yalova Termal Tesisleri'ne de götürürmüş.

Uzmanlar, ömür boyu sıvı ve püre gıdalarla besleneceğimi söyleseler de yaşım ilerledikçe bunun sorun yaratacağını bilen annem bana çiğnemeyi öğretmeye kararlıymış. Ezdiği bir parça köfteyi, parmağıyla dişlerimin arasına koyup, alt çenemi açıp kapatarak başarmış bunu. Bu işlemi sağ eliyle yaptığı için sadece sol tarafımla çiğneyebilsem de leblebi vs. de dâhil, her şeyi yiyorum. Annem, “Bilseydim, sağ tarafını da çalıştırdım.” diyor.

İki yaşından itibaren de düzenli olarak dişlerimi fırçalamaya başlamış. Bu işlemi yatağımda yapıyor, sonra da tülbentle ağızımın içini siliyormuş... On altı yaşından itibaren de diş hekimi kontrolündeyim. Dolayısıyla hem sağlık hem de estetik açısından dişlerimle ilgili bir problemim yok.

Örneğin, çene kemiğim dar olduğu için çıkamayan yirmi yaş dişlerim, 1995 yılında, Çene Cerrahisi Prof. Dr. Erdoğan Çetingül tarafından ameliyatla alındı.

Bu arada, İstanbul Acıbadem Erol Sabancı Spastik Çocuklar Rehabilitasyon Merkezi'nde, özel eğitim ve rehabilitasyonuma başlanmış.

İki-beş yaş arasında oraya devam ettiğim için fazla bir şey anımsamıyorum. Annenin anlattığına göre, eğitimde önüme bir oyuncak koyuluyor ve benimle bireysel olarak ilgilenilmeyormuş. Ben de çok sosyal ve zeki olduğum için, etrafımı izlemekle vakit geçiriyormuşum.

Fizyoterapide ise, oturma dengem geliştikten sonra, ısrarla emekletilmeye çalışılmışım. Oysa şu ana kadar bunu doğru dürüst beceremedim. Yürüme eğilimimi fark eden annem de bana bu konuda destek veriyormuş. Ne var ki fizyoterapistler, o zamanki rehabilitasyon anlayışı doğrultusunda, normal kronolojik gelişimi takip etmem gerektiğini düşünüyorlarmış. Bir kere beni denge topuna yatırmışlar; kendimi biraz fazla kasınca, o çalışmadan da vazgeçilmiş.

Diğer taraftan, emirlere çok iyi itaat etmeye çalışmam ve genel olarak zekâmla dikkat çektiğimden, üç buçuk yaşındayken zekâ testi uygulanmış. Bazı sorularda on iki yaş sınırlarına kadar geldiğim halde, ellerimi rahat kullanamadığım için yanıtlayamadığım sorular nedeniyle zekâ yaşımla net “Yedi” olarak belirlenmiş.

Annem de bütün bu verileri değerlendirerek, özel eğitim ve rehabilitasyonumu evde sürdürmeyi daha uygun bulmuş.

Annem, benimle ilgili konularda öylesine dikkatliyim ki, sol gözümün eksenini etrafında döndüğünü fark ederek, beni bir nöro oftalmologa götürmüştü. Annem, durumu söyleyince tabibin nutku tutulmuş: “Hanımefendi, siz bunu nasıl fark ettiniz?” Halen de devam eden bu özelliğimin Serebral Palsi'ye bağlı olduğunu öğrenmiş.

Ressam dekoratör olan annem Türk Hava Yolları'nda çalıştığı için o zamanlar bana babaannem bakıyordu. Gündüz özel terapist gelip, egzersizlerimi yaptırıyor, annem de akşamları eğitim ve rehabilitasyonumu sürdürüyordu.

Ne var ki, babaannem fizyoterapi konusunda bilinçli olmadığı için, zamanla terapistim benimle ilgilenme süresini kısaltmaya başladı. On beş dakika uğraştıktan sonra, çıkıp gidiyordu. Kendisini bir otomobil sahibi yaptık ama bana pek yararı olmadı...

Böylelikle annem, fiziksel rehabilitasyonumu da üstlendi. Beni, evimizin önündeki sokakta –ellerimden tutarak, kendisi geri geri giderdi- yürütür ve ayaklarımı pedallara bağlayarak, üç tekerlekli bisiklete bindirirdi. Elbette ki çevreden, şaşkın bakışlarla izlenirmişiz. Annem ise, beni doğallıkla yetiştirmek istediği için, evde değil, sokakta, üstelik de açık havada yürümemi tercih ederdi.

Gündüzleri anneannem de gelir ve beni, çocuk arabamla dolaşmaya çıkarırdı.

Peynirli pideye oldum olası bayılırdım. Anneannem de her zaman aynı fırından bana “Mamma” alırdı. Bir gün yanına cüzdan almayı unutmuş. “Yolu biraz değiştirirsem belki benim cin torunum peynirli pideyi unuttur.” diye düşünmüş ama nafile... Biraz sonra “Anneanne mamma!” demeye başlamışım.

- “Kızım paramız yok.”

- “Omama (Olmaz). Anneanne mamma!”

Anneannem bakmış ki çare yok, aynı pastaneye girip, durumu izah etmiş. Onlar da “Rica ederiz, ne demek hanımefendi?..” diyerek, peynirli pidemi vermişler.

Çocukluğumda en sevdiğim şeylerden biri de masal dinlemektir. Özellikle annemin, taklit yeteneğiyle kahramanları adeta canlandırarak anlattığı masallara bayılırdım. Akşamları annem bana yatağımın kenarında kukla da oynatırdı. O zamanların çizgi film kahramanlarından Ayı Yogi ile Bobo'nun kavgalarına kahkahalarla gülerdim.

Çocukluğumdan itibaren çok sosyal bir kişiliğim vardır. İnsanları çok sever ve onlarla birlikte olmaktan büyük zevk alırım.

Küçükken, bize gelen misafirler gitmesinler diye, bütün oyuncaklarımı iterek salon kapısının önüne yığar, sonra da önünde durup kollarımı açarak, “Barikaaat!” diye bağırırdım. Aklım sıra, kimse onların üstünden atlayamayacak...

En büyük darboğazlarımızdan biri de konuşma engelimiş. Annem ise, benimle iletişim kurmak istiyormuş. **İçgüdüsel bir yönlendirmeye, evde büyük bir ayna karşısında, sağır dilsizmişim gibi elimi boğazına dayayıp, nasıl konuştuğunu hissetmemi sağlayarak çalıştırmış beni.** Söyleyemediğim yirmi harf varken, şu anda bu sayı sadece dört (J, S, Ş, Z). Uzatarak konuşuyorum ama anlamayı aklına koymuş herkesle rahatlıkla iletişim kuruyorum. Tek sorunum, tıpkı yazılarımda olduğu gibi, uzun cümleler kurmak ve biraz fazla konuşmak...

Beş buçuk yaşındayken annem bana, “içinden geldiği için” okuma öğretmeye başlamış; iş dönüşü bir iki saat çalıştırmış. Kalemle yazamadığım için de plastik harfler alıp, salonumuzdaki büyük halıyı benim sayfam yapmış ve “Bu halı senin defterin...” demiş. Ben de o kocaman harfleri yumruğumla itip, yan yana getiriyormuşum. Sekiz gün sonra eve geldiğinde halıda, “ANNECİĞİM HOŞ GELDİN” yazıyormuş. Annem bana gazetede büyük bir yazı göstermiş, onu da okumuşum. Bunları ben hatırlamıyorum.

Okumayı öğrendikten sonra, televizyondaki yazıları okumak için çok yaklaşmamdan, gözlerimin bozuk olduğu ortaya çıkmış ve muayeneden geçirilip, gözlük kullanmaya başlamışım.

Annem doğal olarak beni okula götürmek istedi. Ancak, görüştüğü ilkokulun müdürü, kalemle yazarak, ödev yapmam gerektiğini söylemiş. Üstelik *diğer öğrenciler benden korkarlarmış...* Eskiden, okula gidemediğim için üzülürdüm ama son hastaneye yatışımda öyle bir deneyim yaşadım ki, artık beni okula almayan müdüre şükran duyuyor ve ilerleyen bölümlerde yazacağım nedenlerle, “İyi ki, diplomam yok...” diyorum.

Annem de eğitimimi evde, kendi kendine sürdürmeye karar vermiş. Sırasıyla, ilk, orta, lise ders kitaplarını alarak, bana ödevler vermeye başladı. Akşam eve geldiğinde, o gün öğrendiklerimi anlattırır ve not verirdi. Bazı konularda, yüksek okula giden gençleri dahi şaşırtan genel kültürümü o günlere borçluyum. Okumak, hayatım boyunca vazgeçemeyeceğim tutkularımdandır.

Annem, çok düzgün olmasa bile, kalemle de yazabilmemi istiyordu. Bu amaçla, büyük harita metot defterleri alarak bana yazı ödevleri vermeye başladı. Örneğin, yarım bir “A” harfini tamamlamak, ya da bir çiçeğe sap çizmek gibi... Ne var ki, el yazım hiçbir zaman normal boyutta ve düzgün olamadı. Bu nedenle, 1989 yılında bilgisayarım alınıncaya kadar, ciddi anlamda yazı yazma imkânım olmadı.

Uzmanlar, ömür boyu bez bağlaması gerekeceğini söyleseler de annem bana tuvaletimi söylemeyi öğretmeye kararlıymış. Gündüz haber vermeye zaten çok erken başlamışım ama gece... Annem bir yaz boyunca, yatağımın kenarına kıvrılıp, gecede iki üç çarşaf yıkayarak, en sonunda bunu da başarmış.

1982 yılında, hayatımda yeni bir dönem başladı. Annemle babam boşandılar. Ben de artık hafta arası anneannemle dedemin, hafta sonu ise annemle ikimizin kiralık “Küçük Ev”inde kalacaktım.

Anneannem ve dedem, ilerlemiş yaşlarına rağmen, her zaman en iyi arkadaşlarımdan olmuşlardır. Özellikle de o dönemde bana büyük destek verdiler. Geçen yıllarda onları kaybettik. Saygıyla anıyorum.

Anneannem, yerde oturmama karşıydı ve belirli saatler dışında beni daima koltuk ya da iskemleye oturturdu. Oturuşumun düzgün görünmesi için de bacak bacak üstüne attırırdı. (Oysa şimdi biliyoruz ki, bu benim için çok sakıncalı bir pozisyon ve sağlık açısından bacaklarımın olabildiğince açık durması gerekiyor.)

Anneannemle birlikte masada oturup, coğrafya, tarih, matematik vs. çalıştığımızı, oyunlar oynadığımızı anımsıyorum. Çarpım tablosunu öğrenmeye hiç niyetim yoktu. Anneannem ise, öyle bir formül buldu ki, ister istemez öğrenmek zorunda kaldım: Çarpım tablosunu o bana değil, ben ona soruyordum...

Anneannem, benim masada yazı yazmaya çalışmam konusunda da oldukça ısrar etti ama ben bunu hep reddettim. (Oysa şimdi, geçirdiğim operasyonlar nedeniyle yerde oturamıyorum, ama kolumu eskiye oranla daha rahat kullandığım için, kareleri büyük çengel bulmacaları rahatlıkla çözebiliyorum. Bilgisayar ve internet de bu hobimde bana büyük kolaylık sağlıyor.)

Dedem ise, oyun arkadaşımıydı. Tavlayı ondan öğrendim ve seksen sekiz yaşına kadar kıran kırana karşılaşmalar yaptık. Geçen senelerde, İzmir'e geldiklerinde benden, kendisine satranç öğretmemi istedi. Dedem, yaş sınırlaması kabul etmeyen biriydi. Ne yazık ki 24 Ağustos 2002'de kansere yenildi.

Ayrıca anneannem de dedem de yürümemin gelişmesi için çok çaba gösterdiler. Anneannem beni evin içinde, önce yardımla, sonraları ise, arkamda durarak, yardımsız yürütürdü. Rekorum, hiç dengemi kaybetmeden, altı yüz on yedi adımdı. Şimdi buna inanmak zor olsa da bir zamanlar çok rahat yürüyordum.

Dedemle de her gün kısa yürüyüşlere çıkardık. Koluma girildiğinde çok rahat ve uzun mesafe yürüyebildiğim için anneannemlerle, otobüs ya da trenle Pendik, Yakacık vs.ye gider, dolaşır, çay içerdik.

Ninem de anneannemlerde olduğu zaman keyfime diyecek yoktu. Bana masallar anlatır, kıvrılmayan bacağına rağmen, yerde oturup benimle kızmabirader oynardı. Yenildiği zaman da çocuklar gibi kızardı...

Ninemin, bütün ailemiz gibi, benim üzerimde de çok emeği vardır. Babaannemin dışarıda işi olduğunda benimle arkadaşlık yapan da oydu. Bir keresinde, yemek masasına oturtmak için beni ayağa kaldırmak istemiş. İstemsiz bir hareketle kendimi geriye atınca da düşüp, kaşı yarılmıştı.

Cuma akşamı ise, annem beni alır, birlikte bir kebabçıda yemek yedikten sonra evimize giderdik. İskender kebabın yanında hiç Antep fıstığı yediniz mi? Tavsiye ederim. Çocukluğumda en büyük keyiflerimden biriydi...

Kırk dört dairesel bir sitede oturduğumuz için, akşamları yirmi, yirmi beş çocuk bahçede toplanırdık. Annemin bacakları benim olup, koştüğüm için oyunlarına kolaylıkla ayak uydururdum. Saklambaç, körebe, dokuztaş vs. oynar; "Gargamel" adını taktığımız, çocuk düşmanı apartman yöneticisinin penceresine, kız kovalayan atardık.

Hafta sonları bizim ev, çocuk bahçesiydi. Annem çocukları çok sevdiği ve onlarla benden bile daha iyi anlaştığı için (Arkadaşa bayılırdım ama bazen çok gürültü yaptıklarında kafam şişerdi.) bizim zil hiç susmazdı. Acıkan, susayan, tuvaleti gelen, son derece ret kabul etmez bir tavırla "Şeker!" diyen, yaralanan,

benimle oynamak isteyen bütün çocuklara kapımız açıktı. Annem de büyük bir sevgi ve sabırla hepsine yetişirdi.

Benim odamda her şey serbestti. Oyuncak müzik aletleriyle bol gürültü yapmak, balonla futbol oynamak vs. Tabii sonra ortalığı toplamak yine anneme düşerdi...

Üst katımızda çok sevdiğim iki arkadaşım vardı: Şafak ve Sinan Olcayto. Zamanımızın büyük bölümünü birlikte geçirirdik. Ailece görüştüğümüz için, hep birlikte Ayazma vs. gezilere giderdik. Hatta bir kere annem Türk Hava Yolları kampına Şafak'ı da götürmüştü. Hayatımın en güzel tatilini geçirmiştım. Bunun ne kadar büyük sorumluluk olduğunu ise, şimdi anlıyorum.

Şafak ve Sinan'ın teyzesi, Ayşe Kırıkoglu ile yıllar sonra buluştuk. Hastanede ziyaretime geldi. Ayşe benim kitap yazmamı ilk teşvik eden ve bilgisayar almak için araştırma yapan kişidir. O dönemde bilgisayar almamız mümkün olmamıştı. Ben de kendisine yıllar sonra, ilk kitabımı armağan ettim...

Doğum günü partilerim ve yılbaşıları da ayrı bir cümbüşle geçirdi. Annem pastalar, kekler yapar, parlak kâğıttan şapka ve maskeler hazırlardı. Müzik dinler, dans eder ve her kafadan bir ses çıkararak ne kadar olabilirse, tombala oynardık. Ben de hemen bütün partilere davet edilirdim.

İlk aşkım da karşı apartmanda oturan, Oğuz adında, benden iki yaş küçük bir çocuktı. Aynı zamanda çok iyi arkadaşlık da... Bana hediye ettiği metal küpeyi, kulağım yara oluncaya kadar çıkarmamıştım... Bir gün oturdum ve Hiyeroglif'e benzeyen dev gibi el yazımla, ondan çok hoşlandığıma dair, hem de babasına hitaben bir mektup yazdım. "Bu mektubu okumadan babana ver." diye Oğuz'un eline tutuşturdum. O da götürüp vermiş. Babası da okuyup, "Oğlum bu sana ait bir mektup." deyip, iade etmiş. Oğuz da okumuş ve panik olup, saklamış. Bu arada bir ay ortada görünmedi. Daha sonra ise, mektuptan hiç söz etmedi. Yıllar sonra beni internetten yeniden buldu, İzmir'e taşınmış. Şu anda arkadaşlığımız, kaldığımız yerden devam ediyor. Mektubu düşündükçe biraz yüzüm kızarsa da...

Anne kız çok gezerdik. İstanbul Festivali asla bizden kaçmazdı. Atatürk Kültür Merkezi'ne (A.K.M.) o kadar sık giderdim ki, artık görevliler beni, "Hoş geldin Aslı." diye karşılardı.

Bir keresinde, A.K.M.nin merdivenlerini annemle yavaş yavaş çıkıyorduk. Bir anne kız, -anne elli, kızı da otuz yaş civarıydı- benim hareket tarzımdan dehşete kapılmış bakışlarla yanımdan geçip, merdivenleri çıkmayı sürdürdüler. Yalnız, bakmaya doyamadılar ki, gözleri hala arkadaydı. O sırada, ikisi birden tökezleyip, merdivenlere yığıldılar... Tabii biz annemle neredeyse gülme krizi geçirecektik.

Bazen de satranç takımımızı alıp, Büyükkada iskelesinin yanındaki çay bahçesine giderdik. Bu beyin sporunu altı, yedi yaşlarındayken annemden öğrenmişim ve birçok arkadaşım da ben öğrettim. Ancak annemle oynamayı daha çok severdim; sürekli mat olmama rağmen...

Adada bir gün emekli bir albayla da satranç maçı yapmışım ve beni mat etmesine karşın, oyunumu çok beğenmişti.

Tuzla'da, annemin çok sevdiğim bir müdürünün yazlığına giderdik ara sıra. Tülay teyzemin ızgara köftelerine ve Talat amcamla tavla oynamaya bayılırdım. Geçtiğimiz yıllarda ne yazık ki, ikisini de kaybettik.

Bir yaz tatilinde de annemin yakın dostu Nükhet ablaların Büyükçekmece'deki yazlığına gitmiştik. Muzaffer Nusret anneannem ve Talat dedemle unutulmaz günler geçirmiştik. Nükhet ablamın oğlu Cemil benden beş yaş küçük. Arkadaşlık etmek isterdim ama Cemil benimle pek konuşmazdı, ben de çok bozulurdum. On iki yaşındaydım, çocukluk işte...

Hafta sonları bize geldiklerinde, ikimiz de mantıya bayıldığımız için annemler bize mantı yaparlardı. Biz de içine düşerdik. Bol bol yastık kavgası yapar, kudururduk... Cemil, annemin yatağında zıplayıp zıplayıp annemin beline atlardı. Şimdi dev gibi bir adam...

O zamanlar ekmek kızartma makinemiz yoktu. Cemil de üzerinde tereyağı erimiş ekmek severdi. Nükhet ablam ekmeğe tereyağı sürüp ocağın üzerinde eritirdi. Nedense ben imrenmez, annemden istemezdim.

Nükhet ablam şimdi Almanya'da yaşıyor. İnternet sayesinde her gün görüşüyor, sohbet ediyoruz. O benim en yakın arkadaşlarımdan... Ben de onun Bilgisayar Ciniyim.

Annem beni bazen Türk Hava Yolları'na da götürürdü. İş çevresiyle muhabbetim çok iyiydi. Beni büyük bir toplantı masasının başına oturtup, Genel Müdür yaparlardı. Yine böyle bir gün, Pazar Araştırma Müdürü, gayet emin bir tavırla, kendisine soru sormamı istedi. Ben de THY'nin uçmadığı hatları saymasını rica ettim. Doğal olarak, şaşırıp kalınca da acımasız bir Genel Müdür olarak, kadrosunu A10'a düşürdüm...

Annem bana, derdimi anlatacak kadar İngilizce öğretmişti. Yine bir gün bürosunda otururken, Belçikalı bir kız geldi. Annemi beklerken çat pat sohbete başladık. Annem geldiğinde de bana hayran kaldığını söyledi. Tabii, İngilizceme mi, yoksa *spastik olmama rağmen (?) bu kadar rahat iletişim kurmama* mı hayran kaldığını bilemeyeceğim...

Annem, müdürlerinden biri olan Erdoğan Akünal'a beni tanıştırmadan, spastik olduğumu söylememişti. Elini uzattı, ben de uzattım ama kolum aniden istemsiz bir hareketle yukarıya kalktı. Bu kez Erdoğan Bey elimi, iki eliyle birden yakalayıp, sıktı. Ne kadar şaşırıldığını ise, kelimelerle anlatmam mümkün değil...

Ninem, anneannem, annem ve ben, tur ile gezilere katılırdık. Bu sayede Bolu, Abant, Yedigöller, Ürgüp, Göreme, Peribacaları, Pamukkale ve Hacibektaş Veli'yi gördüm. Annem koluma girerek ya da sırtına alarak, dağ bayır dolaştırdı beni.

Söylediğim ilk sözcüklerden biri, "Atatürk" olmuş. Heykellerini gördüğümde asker selamı verirdim. Çocukluğumdan beri O'na hayranım. Annem de bir doğum günümde sürpriz yaparak beni Anıtkabir'e götürmüştü. Annemin çok sevdiğim teyzesi, Güler teyzelerde kalmış, Anıtkabir'i de birlikte gezmiştik. İleriki yıllarda bir kere daha gidecek ve daha sonra anlatacağım, çok farklı şeyler yaşayacaktım. Orada olmak bana her zaman sonsuz bir mutluluk vermiştir.

Bir başka doğum günümde de yine annem beni Marmaris'te, terasında havuz olan, beş yıldızlı bir otele götürmüştü. Biz havuz başında yemeğimizi

erken, uzaktan kocaman, üzerinde mumlar yanan bir pasta göründü ve o pasta bizim masaya getirildi. Üstündeki kartı sevinçle okuduğumuzda, bu sürprizin, annemin çok yakın arkadaşı Sevil abla tarafından yapıldığını öğrendik. Yemek bittiğinde de turistler bizim masanın önünde sıraya girip, doğum günümü kutladılar.

Sevil ablanın oğlu, Ömer ağabeyle de çok iyi anlaşırđık. Beni kucağına alıp, araba kullanđırır, benimle bilek güreşini yapardı. Bir keresinde iddiaya tutuştuk: Sağ bacağımyı kasarsam, bükemeyeceğini söyledim. O ise, “Bükerim.” dedi. Annemlerin, “Bir kaza çıkaracaksınız şimdi, aslan gibi delikanlı, bacağın kırılır.” uyarılarına aldırmadan, denemeye giriştik. Bacağım kırılmadı ama yerde geri geri kaydığım için, ayaklı bir abajuru devirip, kırdık... Azgınlık işte...

1985 yılında İstanbul / Göztepe Özel Yeni Doğuş Spastik Çocuklar Rehabilitasyon Merkezi'nde fizyoterapi ve el becerileri çalışmasına başladım. Anneannemle dedem beni haftada bir gün, yazın yürüterek, kışın ise taksiyle götürüyorlardı. Orada yapılan fizyoterapinin çok yararını gördüm. Fizyoterapistim Zafer Pınarer, beni oldukça sıkı çalıştırırdı. Ne yazık ki, çok genç olmasına rağmen, talihsiz bir kalp krizi geçirdi ve kendini fazla zorlaması yasaklandı...

Aynı zamanda merkezin müdürü olan Zafer ağabey, benim konuya duyduğum ilgiyi daha o yıllarda keşfederek, ailelere “Sosyal Faaliyetler ve Eğitim Danışmanlığı” yapmamı önerdi. Ben de gönüllü olarak, sevinçle kabul ettim. Birkaç gün daha fazla okulda olarak, ailelerin sorunlarını dinleyecek ve yaşam deneyimimden yola çıkarak, pratik önerilerde bulunacaktım. Ne var ki, veliler çocukları için fizyoterapi dışında hiçbir şey düşünmüyorlardı. Dolayısıyla bana da başvuran olmadı. Yalnız ben, 1989 yılında İzmir'e taşınıncaya kadar, ailelerin davranışlarını gözlemleyerek, spastiklerin aile içi ilişkileri hakkında çok şey öğrendim.

Kendimi bildim bileli, yakınlarımdan hiç kimse bana “*Alışılmış Spastik Kalıplar*”ndaki boyutuyla “*Özürlü*” muamelesi yapmadı.⁽¹⁾ Sanırım bu nedenle, fiziksel sakatlığımın getirdiğı kısıtlamalar dışında, Serebral Palsi'li olmayanlar gibi yaşayabildim ve zihinsel, psikolojik ya da sosyal engeller edinmedim.

Örneğın, Serebral Palsi'liler için iddia edilenin aksine, çocukluğumda “Neden?” sorusunu çok sık sorar ve her şeyi öğrenmek istermişim; hatta aileme bıkkınlık geldiğinden, bazı “Neden?”lerime, “Kaplumbağaya deden!” şeklinde yanıt verilirdi...

Sakatlığım ile ilgili ilk duygularımı anımsamaya çalıştığım da, aklımda somut hiçbir şey oluşturamıyorum. Annem bana Serebral Palsi'yi ilk olarak, “Hareket ve konuşma tembelliğı” olarak aktarmış ve şöyle demişti: “Nasıl ki ben bulaşık yıkama konusunda çok çalışkan değilsem, sen de yürüme, ellerini kullanma ve konuşma tembelisin.” Böylelikle, yapamadıklarım bana doğal geliyordu. Zamanı geldiğinde de bana, “Tembelliğimin” tıbbi teriminin “Serebral Palsi” olduğunu söyledi. Ben de yaşım ilerledikçe ikisini kolaylıkla özdeşleştirerek, kişiliğimle bütünleştirdim.

Benim için spastik olmak, yaşantımın hiçbir döneminde “*Ben neden böyleyim?*” yakınmasıyla bağdaşmadı. Daha doğrusu ben özelliğimi asla bir “*tuhaflık, anormallik*” ya da “*Olmaması gerektiğı halde olan bir şey*” gibi düşünmedim. **Ben spastiktim ve bu, spastik olmamak kadar doğaldı...**

Diğer çocuklara özenmiyor muydum? İnanır mısınız, böyle bir şey hiç aklıma gelmedi. Çünkü annemden hiçbir zaman “*Neden benim başıma geldi?*” mesajı almadım. Ben onun için, yetiştirme açısından, her çocuk gibiyim. Bana karşı büyük sevgisinin yanı sıra, diğer anneler gibi davranır. Çok takdir ve azar işittim, dayak bile yedim; cesaretlendirildim, bilinçlendirildim, ödüllendirilip, cezalandırıldım vs. O bana her zaman, “Sen doğalsın.” mesajı verdiği için ben de “*Neden ... yapamıyorum?*” ya da “*Neden ... gibi değilim?*” saplantısına sürüklenmedim. Daha açık ifadeyle, aklıma böyle bir kıyaslama gelmedi dahi.

Sadece bir kere, anneannem şunu söylemişti: “Arkadaşların seni bırakıp, koşarak bahçeye çıktıklarında, 'Anneanne ben niye böyle koşamıyorum?' dedin. Ben de sana, biraz sonra yorulup, yine seninle oynamaya geleceklerini söyledim.” Belki inanılması güç ama ben böyle bir şey dediğimi dahi hatırlamıyorum. Belki de anneannem böyle bir rüya gördü. *Alışılmış Spastik Kalıpları*'na göre benim de öyle hissetmem gerektiği için, bana mal etti.

Bazı okurlarım, bu konudaki rahatlığımı abartılı bulabilirler. Özellikle de ileri zekâyla, ağır derecede sakat bir bedeni nasıl *kabullenebildiğimi* düşünebilirler. İşte yanığı da buradadır: **Ben spastik olmayı hiçbir zaman kabullenmedim; daima benimsedim ve sevdim. Çünkü kendimi seviyorum ve ben Serebral Palsi'liyim...**

Aslında, yaşantımı ve kişiliğimi bilmeden, bu konudaki düşüncelerimi anlayabilmek oldukça zordur. Yaşım ilerledikçe, özelliğime yaklaşımım daha farklılaştı ve spastik olmayı espri konusu yapmaya başladım. Zaten, ideal yaklaşım olan “Benimseme”nin en büyük özelliği, “Spastik” teriminin günlük yaşamda çok sık kullanılmasıdır.⁽¹⁾

Bazen, kendi kendimden bahsederken dahi, “Spastik” derim. Bazı okurlarıma çok tuhaf gelebilir ama spastik olmak beni biraz gururlandırıyor. Bu duyumsamam ise, sanırım yetiştirme tarzıma ve “Alışılmış Spastik Kalıpları” olmasa, spastiklerin, potansiyellerini nasıl aktif kılacaklarını ve insanlık yararına kullanabileceklerini görmeme dayanıyor. Onlardan biri olmaktan mutluluk ve onur duyuyorum. Ne yapabilirim? Gerçekten böyle hissediyorum...

Evet, 1989 yılında yine, yeni bir dönem başladı: Annem yeniden evlendi. Babamla da görüşüyordum ama içimde hep bir arayış vardı. Zaten ikinci görüşmemizden itibaren, Yılmaz Ertuna'ya “Baba” demeye başladım. Yani ona “Babam Olmak” dışında seçenek bırakmadım. Aramızda çok özel bir bağ kurulmuştu. Ayrıca, tek çocukken, onun önceki evliliklerinden, dört tane de kardeşim olmuştu.

Bu sırada, en büyük hayalim gerçekleşti ve Yılmaz baba bana bir bilgisayar hediye etti. Böylelikle, yazı yazma imkânına kavuştum. Mektuplar ve deneme yazılarıyla başladığım bu serüven hala aynı heyecanla devam ediyor.

Yalnız, bir hata yaptım: Yazı yazma sevdasına kapıldım ve fizyoterapiyi bıraktım; evde kendi kendime yaptığım egzersizleri de ihmal etmeye başladım.

Yılmaz babamın görevi dolayısıyla, 1989'da iki yıllığına İzmir'e taşındık. Oradayken, engellilere yönelik Yaşama Sevinci Dergisi'nde ve Günaydın İzmir Gazetesi'nde birkaç yazım yayınlandı.

⁽¹⁾ Ayrıntılı bilgi için bkz. “Yedi Temel Tutum / Spastiklerin (Serebral Palsi) Aile İçi İlişkileri ve Özrün Algılanış Biçimleri”. Bölüm: “Benimseme”.

Bu sırada, gazetede okuduğum bir haber üzerine, on beş yıldır bitkisel hayatta olan, otuz yaşındaki Müge Dağdeviren'e mektuplar yazmaya başladım. Hayatımı, başımdan geçenleri, düşüncelerimi, özetle her şeyi anlatıyordum. Anlayıp, anlamadığını bilmiyorduk ama ailesi, yazdıklarımı ona okuyordu ve kızlarının da gözlerini açıp, dinlediğini söylüyorlardı. Tabii bu da onlara moral veriyordu. Bu özel arkadaşlık, Müge ablam vefat edinceye kadar, altı yıl sürdü.

Yine o dönemde, ilk televizyon programıma katıldım: Gençliğin Dünyası. On dakika kadar süren bu yayında, benimle ilgili çeşitli görüntüler (bilgisayar başında yazı yazarken, kitap okurken vs.) vardı. Ayrıca annemle de kısa bir röportaj yapıldı. Beni ise, uzatarak konuştuğum için, konuşturmadılar.

1991 yılında İstanbul'a döndük ve ikinci televizyon programım olan, "Bizim İnsanlarımız"a katıldım. Yapımcısı, Altan Aşar'ın uzaktan akrabamız olması dolayısıyla, bu programda biraz daha fazla konuşma, dolayısıyla mesaj iletme imkânı buldum, çünkü sözlerim altyazıyla, Spastikçeden, Türkçeye çevriliyordu. Ayrıca bu program sayesinde ilk defa Müge ablamın evine gittim ve orada yapılan çekimde, gözlerini açıp, bana baktı...

Bu programı izleyen Türk Kadınlar Birliği İstanbul İl Başkanı Sayın Gültekin Baktır, birkaç gün sonra bizi aradı ve annemi, beni yetiştirmesi dolayısıyla 1991 Yunus Emre Sevgi Yılı'nda "Yılın Annesi" seçtiklerini söyledi. Bu, bizim için çok büyük bir onur kaynağıydı. Üstelik benim de en çok istediğim şeylerdendi. Yıllar önce bir Anneler Günü'nde doldurduğum kasette, "Anneciğim, en büyük dileğim, bir gün yılın annesi seçilmen, çünkü bunu fazlasıyla hak ettin..." demiştim.

Evet, yıllar sonra bu dileğim gerçekleşti. Birlikte onurluk (plaket) törenine katıldık. Annem Türk Kadınlar Birliği'nin Onur Üyesi oldu. Medya, bu olayla, dolayısıyla da benimle çok ilgilendi vs. vs...

Elbette ki bunlar çok gurur verici. Diğer yandan, özellikle annem ve naçizane düşüncelerimle de ben (Henüz on sekiz yaşındaydım), tüm annelere ve topluma değerli mesajlar vermeye çalıştık. Örneğin annem, **"Ben bu unvanı, Anadolu'da, ulaşılamayan nice değerli anne adına da alıyorum. Onlar belki de çocukları için benden çok daha fazlasını yapıyorlar."** dedi. Başka bir röportajda ise, *"Özürlü bir çocuk annesi olmak nasıl bir duygu?"* sorusu üzerine, **"Ben hiçbir zaman, 'benim çocuğum özürlü olduğu için şu olmalı, ya da şunu yapmalıyım' fikrinden yola çıkmadım. Zaten bu sayede Aslı'yı sağlıklı yetiştirebildim."** yanıtını verdi.

Bunlar, engelli olsun, ya da olmasın, tüm insanların kendi koşullarına uyarlayabileceği çok önemli ipuçlarıydı. Üstelik bizim verebileceğimiz mesajlar bunlarla da sınırlı değildi. Ne yazık ki, temel sorumluluklarından biri de, toplumu bilinçlendirmek olan medyanın ilgisi son derece yüzeysel kaldı ve bir hafta, on gün içinde "Yılın Annesi"nden öğrenilecek her şey bitiverdi...

Bugüne dek medyada benimle ilgili sayısız haber yayınlandı. Ancak, hiçbiri tam olarak benim istediğim doğrultuda değildi. Hepsisi sakatlığımı esas alıyor ve düşüncelerimi ön plana çıkarmak yerine, engelimin görsel boyutunu sergileyerek ya da sözcüklerle betimleyerek, duygu sömürsü yapıyordu.

1991'in 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı tatilinden yararlanarak, ailece Antalya'da Ninova Pansiyon'da üç gün geçirdik. Hava yağmurlu olmasına

rağmen, tatil güzeldi. Pansiyonun bahçesinden şömüne başı sohbetleri yaptık, civarı gezdik vs...

1992 yılında, yine ailece Madrid'e gittik. Bütün Madrid'i yürüyerek dolaşmam mümkün olmadığı için, ilk tekerlekli sandalyem de bu vesileyle alındı. Dört gün boyunca hiç durmaksızın, bu harika şehri gezdik.

Daha sonraki tatilimiz ise, Antalya / Kemer LTI oteldeydi. Beş yıldızlı ve her türlü konfora sahip olan bu otelin kral dairesinde, Yılmaz babamın arkadaşı, dönemin milletvekili ve RUTO inşaat şirketinin sahibi Rifat Diker (Ben kendisine "Sevgilim" derim.) tarafından on gün misafir edildik. Rüya gibi bir tatildi.

Çocukluğumda nedense tekerlekli sandalyeden hiç hoşlanmazdım. Daha sonraları ise, yorulmadan ve terlemeden dolaşmak hoşuma gitti. Hem böylece, anneler nereye gitseler, kolaylıkla ayak uydurabiliyordum. Özetle, tembelliği iyice ele aldım.

1993 yılında, tekrar bebekliğimde rehabilite edildiğim, Acıbadem Erol Sabancı Spastik Çocuklar Rehabilitasyon Merkezi'yle bağlantı kurdum. Beni de çok yakından tanıyan ve seven değerli hocamız Prof. Dr. Hıfzı Özcan'ın talimatıyla, bir sosyal hizmet uzmanıyla birlikte aile danışmanlığına başlayacaktık. Ne var ki, herhangi bir özürlüymüşüm gibi o beni incelemeye aldı. Yine de bu süre içinde önemli deneyimler elde ettim.

Elbette ki tüm bunlar benim, spastiklere toplumsal ve ailesel yaklaşıma ilişkin bilgilerime bilgi katıyordu. Her şeyden önce, Serebral Palsi esas alınıyordu ve onun dışında hiçbir özelliğimiz ciddiyetle düşünülüyor, değerlendirilemiyordu. Oysa ben çok farklı yetiştirilmişim.

Yılmaz babamın görevi dolayısıyla 1994 yılında İstanbul'dan ayrılarak, çok sevdiğimiz İzmir'e yerleştik ve ben, uzun zamandır aklımda olan kitabı yazmaya başladım: "Yedi Temel Tutum / Spastiklerin (Serebral Palsi) Aile İçi İlişkileri ve Özrün Algılanış Biçimleri".

1994 yılına kadar bilgisayarımı yerde oturarak kullanıyordum. Bacaklarım kıvrık durumdayken arasından öne doğru eğilip, sağ işaret parmağımla basıyordum tuşlara. Bu pozisyondayken omurgamda herhangi bir eğrilme olmuyordu.

İzmir'e taşındıktan sonra, Yılmaz babayla, oğlu Ali, bilgisayar masasında oturup, "adam gibi" çalışmamı ısrarla isteyince, karşı çıkamadım. Bilgisayar masasında daha dik oturacağım düşünülüyordu ama tam tersi oldu. Sağ omzumu fazlasıyla yukarıya kaldırdığım için, skolyoz denilen omurga eğriliğim hızla ilerlemeye başladı. Beni o pozisyonda gördükçe içi giden annem, "Yat, yat, soluna yat..." diye uyarıyordu ama dinleyen yoktu...

Boş zamanlarımda yine ailece bol bol gezerdik. Gördüğümüz bazı yerleri sayacak olursam; Kuş Cenneti, Alaş Kırmızı Çiftliği, Çeşme, Çeşmealtı, Urla, Seferihisar, Sığacık, Gümüldür, Yeni / Eski Foça, Çandarlı vb. Şehir içinde yaptığımız gezileri ise, saymakla bitiremem. İzmir'i karış karış dolaştım diyebilirim.

1996 yazıydı. Varlık Dergisi'nde bir duyuru okudum. Mülkiyeliler Birliği, yazar ve çevre gönüllüsü Şinasi Özdenoğlu adına, otuz beş yaş altındakiler için, Türkiye çapında bir "Deneme" yarışması açıyordu. Konu: "Türkiye'nin suskun bir toplumdan, konuşan ve kendisini sorgulayan bir topluma geçiş sürecinin

hızlandırılması için gerekli olan sosyal ve kültürel etkinlikler ve yaptırımlar”, uzunluk sınırı ise, on sayfa idi. Jüri başkanı ise, Atatürkçülüğüyle beni derinden etkileyen, dönemin Anayasa Mahkemesi Başkanı Sayın Yekta Güngör Özden idi.

O zaman kullandığım yazı programım PW ile tam on sayfa tutan yazımı yirmi günde tamamlayarak ve özgeçmişimi de ilave ederek, annemlerden bildirilen adrese göndermelerini rica ettim.

Dört, beş ay sonra sonucu öğrendik: “Çılgılık çılgılığa suskunluklar” başlıklı çalışmamla ikinci seçilmişim ve Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi’ndeki ödül törenine davet ediliyordum.

Çok sevinmişim ama beklemediğim bir başarıydı dersem, yalan olur. Yazı yazarken, yaşadığımı daha derinden hissettiğim için, bu içtenlik ve coşkunun, yaşamsal deneyime dönüşerek satırlarıma yansımaması mümkün değil.

Törene annem ve Yılmaz babamla birlikte gittim. Yarışma organizasyon komitesi, rahat etmem için –amfideki oturma yerleri pek rahat değildi.- bir tekerlekli sandalye hazırlamıştı. Birinci, Karadeniz Üniversitesi’nden bir gençti. Dekandan onurluğunu aldıktan ve dört beş saniye alkışlandıktan sonra, yerine oturdu.

Sıra bana gelmişti. Adımı ve yazımın başlığını okuduklarında, yardımla kürsüye yürümek üzere ayağa kalktım. (Tekerlekli sandalyenin çıkabilmesi için rampa düşünülmemişti.) O anda da sağır edici bir alkış tufanı ile yer yerinden oynadı. İki genç öğrenci, babamın kollarından alarak beni, onurluğumu vermek üzere bekleyen fakülte rektörünün yanına uçurdular. Bu arada alkışlar son hızıyla devam ediyordu. Rektör, ağlamamak için kendini zor tutarak, gözleri sulanmış bir halde onurluğumu –elimle düzgün tutamayacağımı anlayarak- yardım eden gençlerden birine verdi ve sesi titreyerek tebrik etti. Bir iki söz söylemek üzere mikrofona uzandığımda ise, amfide birdenbire çit çıkmaz oldu. “Teşekkür ederim, şu anda çok mutlu ve heyecanlıyım.” diyebildim. Alkışlar tekrar başladı ve yerime oturuncaya kadar dinmedi. Ayrıca bu kez, herkes ayaktaydı. Değil mi ya, benim durumumdaki birinin ikinci seçilmesi, çok büyük bir olaydı. Oysa benim engelimin yazı yazmama tek etkisi, hız konusunda... Beynim herkes gibi çalıştığı için, başarımın dramatize edilmesi ve sakatlığımla bağlantılı düşünülmesi, son derece anlamsız.

Daha sonraki günlerde, defalarca talep etmeme rağmen, yarışmayı kazanan yazıyı okuyamadım. Mülkiyeliler Birliği Dergisi’nde de nedense (?) sadece benim denemem yayınlandı.

1996’da başıma bir kaza geldi. Yazmaya başladığım kitabı, istemsiz bir hareketle, sildim. O zaman kullandığım bilgisayar programında da geri getirilmesi olanaksızdı. Beni çok iyi tanıdığı halde –sanırım tek parmakla ve oldukça yavaş yazabildiğim için- annem bile, “Eyvah! Bir daha hayatta uğraşmaz.” diye düşünmüş. Oysa ben bunu, daha iyisini yazmam için bir fırsat olarak değerlendirdim. Zaten her şey beynimdeydi ve geriye, tuşlara basmak kalıyordu.

1996-1997’de Birsen Gümüşçay / Salih Dede Spastik Özürlüler Rehabilitasyon Merkezi’nde gönüllü olarak genel sekreterlik ve aile danışmanlığı görevi üstlendim. Çalışma arkadaşım Fetiye Bilgiş, genç bir psikologdu ve mesleğine ilişkin kompleksi olmadığından, benim deneyimlerime çok değer

veriyor; ailelerle görüşmem için inanılmaz bir gayret gösteriyordu. Birçok kere, kendisine soru sorulduğunda dahi susup, dikkatle beni dinlediğine tanık oldum.

Ne var ki, yine aileler benden uzak duruyorlardı. Annemle birlikte, bilgilendirme toplantıları düzenlemek istedik. Herkes, uzaylı görmüşçesine kaçtı. Orada gerçek anlamda aktif olamayacağımı anlayınca (Bunu altı ayda kabullenebildim.) evde oturup, kitabımı daha hızlı tamamlamaya karar verdim.

Bu arada, vakıf başkanımızın tüm ısrarına rağmen, fizyoterapi görmeyi reddettim. "Alışılmış Spastik Kalıpları" nedeniyle Serebral Palsi'lilere yaklaşımı öylesine yanlıştır buluyordum ki, rehabilite edilsem kendimi de o sisteme dâhil edilmiş hissedecektim.

Bu aşamada, okurlarıma fiziksel engellerim konusunda bilgi vermek istiyorum. Çünkü Serebral Palsi'lilerin engel nitelik ve dereceleri birbirinden çok farklıdır ve bu konuda net bir fikriniz olmazsa, bundan sonra yazacaklarımı da tam olarak değerlendiremezsiniz.

Raporumda "Spastik kuadriparezi" yazsa da, sanırım ben, "Miks tip" Serebral Palsi'liyim. Diğer deyişle, spastik ve diskinetik özelliklerin (İstemsiz adale kasılması ve hareketleri) hepsi bende var ve tüm vücudum etkilenmiş. Dolayısıyla kendime, "Sapına kadar spastik" derim.

Özellikle sol kol ve bacağımda spastisite (kasılma) daha şiddetli. Sol elimi hemen hemen hiç kullanamıyorum. Bacağımı ise, üstüne basabilecek ve çok düzgün olmasa da adım atabilecek kadar kullanabiliyorum. Sol ayağımda dışa doğru dönme vardı ve topuğuma basamıyordum. Bu sorun, ileride anlatacağım gibi, ameliyatla düzeltildi.

Sağ tarafımda istem dışı hareketler fazla olduğu halde, tüm yapabildiklerimde yükü çeken, sağ kolum ve bacağımdır. Ancak sabit tutabileceğim zaman, sol elim ve kolumdan destek alabiliyorum. Örneğin, sol elimle bir bara tutunup, ayakta durabilirim ama aynı şeyi sağ elimle yapamam. Diğer yandan, sağ elimle çatal kullanabilirken, makası solumla tutabiliyor ve elimi yere dayayarak, istediğim şeyi, düzgün olmasa da kesebiliyorum.

Temel sorunum, koordineli hareketler... İki uzvumu bir arada kullanmamı gerektiren hiçbir aktivitede bulunamıyorum, ya da bu tür faaliyetlerim çok uzun zaman alıyor. (Zaten genelde, yapabildiğim her şey, SP'li olmayanlara oranla, çok uzun zaman gerektiriyor.)

Yüz kaslarım, Serebral Palsi'den çok fazla etkilenmemiş; sadece mimiklerim ve ağız hareketlerim bana özel... Nefesimi kontrol edemediğim için, konuşurken bazen kelimeyi ortasından bölmek zorunda kalıyorum.

Elbette ki bu özellikler, tüm spastiklerde olduğu gibi; heyecan, sevinç, gerginlik, üzüntü vb. duygulanımlarda daha belirginleşiyor.

Yine o dönemde (1996–1997) fiziksel bağımsızlık yolunda dev adımlar atmıştım. Yerde, üzerine oturduğum yastığı (Biz buna "kayık" deriz.) çekerek, evin içinde istediğim gibi dolaşıyor, bir bar yardımıyla tuvaleti kullanabiliyor, yemeğimi -sulu gıdalar hariç- kendim yiyor, soyunup, -dügme ilikleme hariç- giyinebiliyor, bilgisayarımı, müzik setimi ve televizyonumu her şeyiyle yardımsız çalıştırabiliyordum. Yatağıma çıkıp inebiliyor, uzun sürse de onu düzeltebiliyordum. Ellerimle yerden destek alarak, iskemlelere yardımsız oturup,

tekrar yere inebiliyordum. Özetle, diş fırçalamak ve banyo yapmak hariç, bağımsız yaşıyordum.

Bu kadar şeyi başarmak bende bir saplantıya yol açmıştı: Serebral Palsi'liler, fizyoterapi uygulanmadan da sağlıklı ve bağımsız yaşayabilirler. Evet, ama nereye kadar?

Üstelik evdeki bağımsızlığıma karşın, yürümem gittikçe kötüleşiyordu. Artık koluma girilince dahi çok zor adım atar olmuştum. Sol ayağım sürekli burkuluyor ve bacaklarım birbirine dolaşıyordu. Dolayısıyla, arabanın bagajına kolay sığabilecek, hafif bir tekerlekli sandalyeye gereksinim duymaya başladım. Yılmaz babamın arkadaşı Yunus ağabey de kısa bir süre önceye kadar kullandığım sandalyeyi kendi elleriyle yapıp, hediye etti.

1997 yılında, Deutsche Welle "Almanya'nın Sesi" radyosu tarafından düzenlenen yarışmaya "Öykü" dalında katıldığım yapıtım "Özel Bir Yolculuk", aynı yarışmanın seçme öykülerinin toplandığı kitapta yer aldı.

1998'de, inşaat mühendisi olan Yılmaz babam Ankara'da bir iş aldı ve ben kendime yetebildiğim için annem de onunla beraber gitti. Ağaclar arasında, cennet gibi bir yer olan, Mesa Koru Sitesi'nde kiralık daire tutuldu. Annem on beş günde bir gelip, üniversitede okuyan kız kardeşimle bana destek verecek, biz de tatillerde onların yanına gidecektik.

Sabahları Alev, kahvaltı ve öğle yemeğimi hazırlayıp, odamda yere serilmiş bir örtünün üzerine bıraktıktan sonra okula giderdi. Ben de uyanınca yatağımı düzeltir, pijamalarımı günlük kıyafetimle değiştirirdim. Tuvalete girip, ihtiyacımı giderir, dizlerimin üstünde elimi yüzümü yıkadıktan sonra da kapıdan taze ekmeğimi alıp, (En sevdiğim şeylerden biri de taze ekmektir.) kahvaltımı yapardım. Yine yerde, tepsiyi iterek kahvaltılıkları mutfağa götürür, buzdolabının erişebildiğim raflarına kaldırırdım. Ondan sonra da bilgisayar iskeleme oturup, çalışmaya başlardım.

Öğle yemeğinde bazen kendime çoban salatası yapardım. Mutfağa gidip, gerekli malzemeleri tepsiye koyduktan sonra, onları banyoya götürüp, alçakta olduğu için küvetin musluğunda yıkardım. Odama döndüğümde ise, bıçakla, küçük parçalara ayırır, üzerine tuz ekip, afiyetle yerdim.

Akşam yemeğini kardeşimle birlikte yer, Alev ders çalışır, birlikte biraz televizyon izledikten sonra da yatarız. Yazın balkonumuzdan, İzmir Körfezi'ni seyrederek, kışın da şömine keyfi yapardık. Hafta sonları arkadaşlarımız gelir, ya da biz dışarıya çıkardık.

Burada, sizlere biraz da hobilerimden söz etmek istiyorum. Çünkü Mart 2000'e kadarki yaşam tarzımı, dolayısıyla da hastalık dönemimin bana getirdiği kısıtlamaları anlatabilmemin bir yolu da sanırım bu olacak.

Evet, hobilerim; okumak, yazmak, seyahat etmek, alışveriş yapmak, satranç ve tavla oynamak, bilgisayar, bulmaca, müzik dinlemek / dizlerimin üstünde dans etmek, Klasik batı müziği konserleri, bale ve operalar, psikoloji ve felsefeyle ilgilenmek, yeni insanlar tanımak ve bilgi yarışmalarını izlemektir.

Boğazıma son derece düşkün biriyim. İstem dışı hareketlerim nedeniyle çok fazla enerji harcadığım için kilo alma problemim de yok. Fil gibi yesem de şişmanlamıyorum. Bu nedenle, istediğim her şeyi yemekte özgürüm. Annem

damak zevkimi güçlendirmek için de küçüklüğümde itibaren elinden geleni yaptı. Özellikle Meksika, Çin, İtalyan ve tabii ki Türk Mutfağı tercihimdir. Hayatım boyunca yemek seçmedim ama en sevdiğim yemekler arasında; her türlü kızartma, sigara ve paçanga böreği, mantı, dolma, kereviz yemeği ve zeytinyağlı enginarı sayabilirim.

Örneğin, çocukluğumda bir konser öncesi annemle birlikte İstanbul Hilton Oteli'nin terasında meyve kokteyli ve çeşitli mezeler almıştık. Annem benim her türlü ortama girmemi sağlayarak, kültürümü genişletti. Böylelikle, bugün ailem beni her yerde, herkese gururla takdim edebiliyor.

Büyük süpermarketleri ve mağazaları dolaşmaktan da çok zevk alırım. Tekerlekli sandalyem olduktan sonra, elbette ki, uzun yol yürümeyi gerektiren yerlerde de aileme ayak uydurabilmeye başladım.

Şık giysiler ve makyaj da zevklerim arasındadır. Pembe, mavi, kırmızı, fıstık yeşili vb. canlı renkler tercihimdir. Kışın pantolon ceket ile ciddiyeti; yazın ise, şort ve tişört gibi spor kıyafetleri seçerim.

Özetle, Serebral Palsi'li olmanın getirdiği hareket ve konuşma farklılıkları dışında, ben de herkes gibi yaşayan, çalışan, eğlenen ve dinlenen biriydim. Ta ki, Mart 2000'e kadar...

* * *

2. BÖLÜM

AĞRI VE HAREKET KISITLAMALARI BAŞLIYOR

Gerçeği itiraf etmem gerekirse, yürümemedeki kötüleşmeyi ilk fark edişim, 1997 yılına kadar uzanıyor. Bodrum'da öz babamın yanında tatil yapıp, eve döndükten sonra, bir gece ailece yemeğe çıktık. Kısa mesafe yürüneceği için tekerlekli sandalyemi almamıştık.

Arabadan inip, Yılmaz babamın koluna girdiğimde, artık hiç yürüyemediğimi hissettim. Oysa ilk tanıştığımızdan bu yana, onunla çok rahat yürürdüm. Şimdi ise doğru dürüst adım bile atamıyordum. Sol ayağım iki üç adımda bir dışa doğru burkuluyordu. (Gerçi bu sorun çocukluğumdan beri vardı ama hiç bu kadar sık olmazdı.) Bütün ağırlığımı yardım eden kişiye veriyor, rahat kullandığım sağ bacağıma da çok fazla yüklenmek zorunda kalıyordum. Babam bana, "Senin bacakların durmuş, eskisi gibi yürüyemiyorsun." dedi. Bunu ben de biliyor ve itiraf edemesem de üzülüyordum.

Peki, hayatım boyunca fiziksel gelişimi ön plana çıkarmayan ben, yürüyemediğim için neden üzülüyordum? Eskiden kolaylıkla yapabildiğim bir şeyi şimdi başaramamak elbette ki canımı sıkıyordu. Daha doğrusu, böyle bir gerilemeyi hiç beklemiyordum.

Dışarıya daha seyrek çıkmaya başladım, çünkü yürürken gerçekten çok zorlanıyordum. Gerçi ailem, jimnastik yapmam gerektiği konusunda beni sürekli uyarıyordu ama söz dinlemiyordum. Ev içinde çok aktifim ve her ihtiyacımı karşılıyordum. Bunun da ömür boyu böyle devam edeceğini zannediyordum.

Annem, hayatımın hiçbir döneminde beni fizyoterapiye zorlamamıştır. Bunun nedeni, söz konusu aktivitenin ancak kişinin isteğiyle yapıldığında gerçek anlamda başarıya ulaşmasıdır. O dönemde ben henüz buna hazır değildim.

Evet, 1999 yılının sonlarına doğru, İzmir'de kalırken, on, on beş gün arayla, birkaç gün yatıp, dinlenme ihtiyacı duymaya başladım. Nasıl olsa kitabımı da tamamlamıştım ve yarıyıl tatilinde Ankara'ya gittiğimizde, incelenmek üzere TÜBİTAK'a teslim edecektik.

Bu sırada belimde ve bacaklarımda ufak tefek ağrılar hissetmeye başladım. Çok fazla önemsememeye çalışıyordum ama sonunda, telefonla anneme söylemek zorunda kaldım.

Annem tıp ile çok ilgilidir. Hatta gençliğinde o da hekim olmak istemiş ama ailede yedi tane tabip olduğu için, artık annemin tıp tahsili yapmasını engellemişler. O da Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulu Dekor ve Resim Bölümü'nü okumakla birlikte, tıp konusunda da kendini çok bilinçli yetiştirmiş. Benim Serebral Palsi'li oluşumla, bu bilinci daha da geliştirmiş ve sağlığa ilgisi artmış.

Annem hemen, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde Dâhiliye ve Fizik Tedavi Hekimi olan kuzeni Ali Kemal Oğuz'a danışmış. Sevgili Kemal ağabeyim de ağırlı durumlarda kas gevşetmek için kullanılan bir ilaçla (Sirdalud) ağrı kesici olarak, Aproz önermiş. Eski halim olmasa da birkaç gün sonra kendimi daha iyi hissetmeye başladım.

İzmir Spastik Felçlileri Koruma ve Güçlendirme Vakfı ile bağlarımı koparmamıştım. Daha doğrusu, tüm eleştirilerime rağmen, Başkanımız Meliha Alpat beni hiç bırakmadı. Ara sıra telefonla hatırımlı soruyor ve beni ısrarla merkeze çağırıyor, hatta servisimizi gönderip, beni kapımdan almayı teklif ediyordu. Ben de inatla reddediyordum.

Bir gün yine aradı ve kitabım hakkında röportaj yapmak isteyen bir gazeteciyle birlikte bize geleceklerini söyledi.

Röportajdan sonra, sohbet ederken doğal olarak, Başkanımız beni hiç iyi görmediğini belirtti ve şunları söyledi: “Aslı, skolyozunu (omurganın S şeklindeki eğriliği) hiç beğenmedim, çok ilerlemiş. Artık şu inadı bırak. Gel merkeze, seni fizyoterapiye alalım. Ağrıların artmadan, kaslarını yumuşatıp, rahatlatalım ki, daha kolay hareket edebilesin. Bak termal imkânı var. Haftada bir gün atla terapi yapılıyor. Bu imkânları niye kullanmıyorsun?”

Evet, imkânları neden kullanmıyordum? Artık yavaş yavaş aklım başıma geliyordu ama şimdi de yiğitliğe leke sürdüremiyordum. Bu sefer de Ankara’ya gitmek üzere olduğumuzu bahane ettim.

Burada bir açıklama yapmalıyım: Hayatımın hiçbir döneminde fizyoterapiye direnç göstermedim. Aksine, bütün fizyoterapistlerimin ortak kanısı, çok azimli çalıştığımdır. O dönemde de tembellik yaptığım için terapi görmeyi reddetmiyordum. Tepkim, “*Alışılmış Spastik Kalıplar*” doğrultusundaki rehabilitasyona yönelikti.

30 Aralık 1999 akşamı 23.00 otobüsüyle Başkente doğru yola çıktık ve sabah anahtarla kapıyı açıp, annemlere sürpriz yaptık. Birlikte güzel bir yılbaşı akşamı geçirdik.

O yıl çok kar yağdı. MESA Koru Sitesi de şehir dışında olduğu için, kar yerden hemen hiç kalkmadı. Biz de akşamları ailece çamlar arasında dolaşp, kartopu oynamaya ve kardan adam yapmaya çıkıyorduk.

Bir pazar günü de Yılmaz babam bizi Elmadağ’a çıkardı. Kar sürekli yağdığı için neredeyse yolda kalacaktık ama kurtulduk. Beni, her zaman yaptıkları gibi, karların içine oturtular. Ben de becerebildiğim kadar onlara kartopu fırlattım. Aslında “Kar tozu” desem daha doğru olur, çünkü avucumda sıkıştırmayı başaramıyorum.

Yılbaşından sonra, Yılmaz baba iki gün için kendine izin verdi ve Karadeniz Ereğli’de oturan ailesine ziyarete gittik. Hala ve kuzenler de orada olduğu için, kocaman bir aile olmuşuk. Çok keyifli günlerdi. Ankara’ya dönmek bana çok zor gelmişti.

Kitabımı TÜBİTAK’a teslim ettik ve oldukça uzun bir beklemeden sonra, bir iade yazısıyla geri aldık. Sosyal bilimler alanında yayın yapmadıkları için, kusursuz buldukları kitabımı basamayacaklardı.

Annem bir kere de UNICEF ile görüşmek istedi. Çalışmalarımınla her zaman çok içten ilgilenen, çok sevgili yakınlarımız, canlarımız, emekli elçi Sacit Somel ve eşi Frengiz Somel’in yardımlarıyla bu görüşme de gerçekleşti. Ben, çocuklara yardım etmek için kurulan, UNICEF’ten çok ümitliydim. Ne var ki, kitap basımı fonları yokmuş... Üzuldüm mü? Hayır. Yazdıklarımın boşa gitmeyeceğinden çok emindim.

07 Şubat 2000'de annem beni bir kez daha Anıtkabir'e götürdü. Bu kez, iki asker eşliğinde ve taht gibi bir tekerlekli sandalyede gezdim. Dolaşırken, bir fotoğrafçı resmimizi çekmek istedi. Hangi yayın organı için çektiğini sorduğumuzda ise, "Anıtkabir Dergisi" dedi.

Daha sonra, dönemin Anıtkabir Kıta Komutanı Piyade Albay Sayın Recep Cengiz'in odasına davet edildik. Sohbet sırasında, yazı yazdığım bahsedince, komutan, yayın hayatına yeni başlayacak olan Anıtkabir Dergisi'nde çıkacak fotoğrafımın altına kısa bir not yazmamı istedi. Beni Anıtkabir'deki görevlilerin odasındaki bilgisayarlardan birinin başına oturttu ve Atatürk'ümüze duygularımı üç dört satırla dile getirmeye çalıştım. ⁽¹⁾

Tatili bitince Alev İzmir'e döndü; ben ise annemlerle kaldım. Kendimi çok iyi hissetmiyordum. Ağrılarım gittikçe artıyordu ve sık sık yatıp istirahat etmek zorunda kalıyordum.

Şubat ayında Güler teyzelere akşam yemeğine davet edildiğimiz bir gün, arabadan indiğimde kendi isteğimle apartman girişine kadar yürüdüm ve babamın sırtına almasını reddederek, beş kat merdiven çıktım, ama bittim... Kendimi denemek ve neler kaybedip, kaybetmediğimi anlamak istiyordum. Sonuç, tam bir düş kırıklığıydı...

Güler teyzelerde olduğum her gün gibi, o gün de çok güzel geçti. Edebiyat tartışmaları yaptık, Kur'anı Kerim'in mealinden bölümler okuyup, anlamını kavramaya çalıştık. Ve tabii ki, Güler teyzemin eşi Rüştü dayıyla (SSK Yüksek Sağlık Kurulu üyesi Dr. Rüştü Oğuz) satranç maçı yaptım.

Ankara'dayken, Güler teyzeyle birlikte sık sık gezmeye çıkardık. Onu çok sevdiğim için, bu günler benim bayramımdı. Sinemaya, yemeğe, alışverişe gider, tatlı sohbetler eder ve yıllardır ayrı kentlerde yaşamının acısını çıkarırdık. Güler teyzem, insan sevindirmeyi çok sevdiği için, adeta hediye yağmuruna tutulurdum. Şimdi İzmir'deyiz ve ben o güzel günleri gerçekten çok özleyorum...

Akşam Kemal ağabeyim geldiğinde, sıkıntılarımı anlatarak, beni muayene etmesini rica ettim. Belimi ve bacaklarımı uzun bir muayeneden geçirdikten sonra, şikâyetlerimin büyük olasılıkla, bir zorlama + incinmeye bağlı olduğunu söyleyerek, ağrım için yine Aproz ve Sirdalud kullanmamı önerdi.

O günden sonra, giderek kötüleşmeye başladım. Günün büyük bölümünü yatarak geçirmek zorunda kalıyordum.

Mart ayının ortasına doğru sağ bacağımın üst kısmında, kalçama ve belime vuran ağrılar başladı. Bir gün de bulmaca çözmek için kalemi aldığımda, sağ elimde uyuşukluk hissettim. Elimde kalemi rahat tutup, yazamıyordum. Oysa son zamanlarda el yazımı çok düzeltmiştim. Biraz büyük olan çengel bulmaca karelerine harfleri, biraz zor da olsa okunabilir halde sığdırıyordum.

Kemal ağabey, şikâyetlerimin arttığını öğrenince, beni Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalı'nda bir hocasına götürmeye karar verdi.

(1) "Atatürk'e Mektuplar" yazmayı, dergi 2002'de yayın hayatına son verene kadar sürdürdüm. Benim yazılarımın yayınlanması için yönetim kurulu tarafından özel karar çıkarıldı.

Hayatımda ilk defa, bilinçli olarak, hastaneye gidiyordum. O güne dek, ciddi bir sağlık sorunum olmamıştı. Annem SSK Sağlık Karnemi de her ihtimale karşılık yanımıza aldı ve 23 Mart 2000 Perşembe günü, Güler teyzemi de evinden alarak, birlikte hastaneye gittik.

Hastane hıncahınç doluydu. Sağlık kuruluşlarında izdiham yaşandığını biliyordum ama bu kadarını tahmin etmemiştim. Her kafadan ayrı ses çıkıyor, herkes ayrı bir yere koşturuyordu. “Acaba hekimler bu kadar insana nasıl yetiştiriyorlar?” diye düşünmekten kendimi alamadım.

Kemal ağabeyim bizi ilgili bölüme götürdü ve montum hariç, üzerimdeki hiçbir şeyi çıkarmadan beni, lacivert perdeyle diğerlerinden ayrılan bir muayene masasına yatırmakta anneme yardım etti. Birlikte hocayı beklemeye koyulduk.

Çok geçmeden profesör, benim bulunduğum küçük bölmeye rüzgâr gibi girdi. Ben de “Merhaba Hocam.” diyerek onu selamladım. Sanırım kendisine “Merhaba” diyen bir Serebral Palsi'liyle ilk kez karşılaşılıyordu ki, “Merhaba!” derken yüzünde müthiş bir şaşma ifadesi oluştu. Ben ise, bu işe ondan daha çok şaşmıştım, çünkü o güne kadar, tüm hekimlerin Serebral Palsi'lilerle çok rahat iletişim kurduklarını zannediyordum...

Kemal ağabeyim benden söz etmeye başladı. Yazı yazdığımı, ilk kitabımın basıma hazır olduğunu, bir ay kadar önce ağrı şikâyetimin başladığını ve kendi önerisiyle kullandığım ilâçlarla sürekli bir iyileşmenin sağlanmadığını söyledi.

Hoca, belimi ve bacaklarımı süratle muayene ettikten sonra, skolyoz grafisi (röntgeni) istedi. Radyoloji çok kalabalık olmasına rağmen, Kemal ağabeyim sayesinde sıra beklemedik.

Hayatımda ilk defa röntgen çektiriyordum. Annemle, Kemal ağabey, beni makinenin altına önce sağıma doğru yan yatırdılar; ikinci çekim için ise, sırtüstü çevirdiler. Elimden geldiği kadar hareketsiz kalmaya çalıştım. “İyi durabildim mi?” şeklindeki soruma Kemal ağabeyim, “Harika, Aslı hiç endişelenme.” diye cevap verdi. Zira beni iyi tanıdığı için, sabit durmamı gerektiren durumlarda, istem dışı hareketlerim nedeniyle strese girdiğimi iyi biliyordu.

Filmi alıp, hocanın yanına döndüğümüzde, bir süre Kemal ağabeyimle baş başa konuştular. Benim yanıma geldiklerinde profesör, şikâyetlerimin, spastisite + skolyoz + belde incinmeye bağlı olduğunu ve SP'nin *şiddeti nedeniyle bundan daha iyi durumda olamayacağımı* söyledi. Bir hafta yatak istirahati + sıcak kompres önerdi. Ağrı kesici olarak da 500 mg. Naprosin ile Sirdalud MR kullanacaktım.

Ben, hazır Fizik Tedavi konusunda bir uzman tarafından muayene edilmişken, sol ayağımdaki burkulma problemini ve topuğuma basmadığımı, bu nedenle de çok zor yürüdüğümü dile getirdim. Kullanabileceğim herhangi bir cihaz olup olmadığını sordum. Annemle, Kemal ağabey de söylediklerimi Spastikçeden Türkçeye tercüme ettiler. Hoca ise, böyle bir şeye gerek görmedi...

Hastaneden çıktık ve bir süpermarketten alışveriş yapıp, Güler teyzeyi evine bıraktıktan sonra biz de eve döndük.

Kafamda bir sürü şey vardı. Yine “*Ümitsiz vaka*” olarak görülmüştüm. Kemal ağabey elinden geleni yapmıştı ama doğrusunu söylemem gerekirse, hocanın yaklaşımı bana güven vermemişti. Yine de serzenişte bulunmadım ve önerilenleri uygulayarak, dinlenmeye başladım. Zaten, aklım fikrim yataktaydı. Oysa sağlığım

bozulmadan, gündüzleri yatmak aklımın ucundan geçmezdi. Nezle ve hatta gribi dahi ayakta geçirirdim.

Bir hafta sonra, kendimi biraz daha iyi hissettim. Hala, zorlanarak da olsa, kişisel ihtiyaçlarımı bağımsız karşılayabiliyordum. Ne var ki, eskisi gibi değildim.

Nisanda Yılmaz babamın Ankara'daki görevi bitti. Evi boşalttık ve ikimiz uçakla İzmir'e döndük. Annem, bel fıtığı için fizik tedavi görmek üzere, on beş gün daha Güler teyzelerde kaldı. Sonra o da döndü.

Yine Bodrum'da geçirdiğim yaz tatili boyunca, Kemal ağabey ve annemin teyzesi, Dr. Gönül Doğan'ın önerileriyle, magnezyum ve potasyum takviyesi yaptım ve Sirdalud MR almaya devam ettim.

Zamanla düzeleceğimi umuyor ama giderek kötüleşiyordum. Tatilimin sonuna doğru, sağ ayağım da sol gibi burkulmaya başladı ve yürümem olanaksızlaştı. Güç kaybı, uyuşma ve ağrı da giderek artıyordu.

Bu arada, annemler bir vesileyle tekrar Ankara'ya gitmişler ve dönemin devlet bakanı Sayın Hasan Gemici ile de telefonla görüşme imkânı bulmuşlar. Kendisi, kitabımla çok ilgilenmiş. Özel kalemine, "Yedi Temel Tutum"un Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanması için talimat vermiş.

Tam, Bodrum'dan yola çıkacağımız gün, 10 Eylül 2000'de babaannem vefat etti. Birbirimizi çok severdik ve doğal olarak çok üzüldüm ama ölüm, doğa kanunuydu. Çok yaşlı olmasa da beyinde küçülme olduğu için artık şuuru tam yerinde değildi. Bazen benim için dahi, "O kim?" diyebiliyordu. Yine de önemli bir hastalığı yoktu ve vefatı bizim için çok ani oldu.

Dönüşümüzü bir hafta erteledik ve ben 17 Eylül 2000'de annemlere, İzmir'e ve evime kavuştum...

* * *

3. Bölüm Maraton

Annemlerin yanına döndükten sonra, hayatımda ilk defa, ev içinde dahi bağımsız hareket edemeyeceğimi ve tekerlekli sandalyeye gereksinim duyduğumu hissettim. Bunu anneme söylediğimde, hiç sesini çıkarmadan kabul etti ama yüzündeki endişeyi rahatça fark ettim. Biraz sonra da sıkıntı ve sitem dolu bir sesle, “Eh işte, evin içinde de oturdun sandalyene; sefan olsun!” dedi. Bundan ben de hoşlanmıyordum. Üstelik iki elimi aynı anda kullanamadığım için, tekerlekli sandalyemi kendi kendime yürütme şansım da yoktu. Hiç kimse, bağımsızlığını kaybetmekten zevk almazdı ama gerçekten, kendimi iyi hissetmiyordum.

Artık tek başına karyolama çıkıp, inme imkânım olmadığından ve belki belime de iyi gelir düşüncesiyle, annem bana odamda bir yer yatağı yaptı. Günün büyük bölümünü televizyonumun uzaktan kumandasıyla, yatakta geçiriyordum. Oysa sağlıklıyken beni en çok sıkan şey, televizyondu...

O güne kadar yapılanların hiçbir yararı olmamıştı. Annem beni tekrar hastaneye götürmeye karar verdi.

Yalnız o sırada, apartmanımızdaki bir beyin, benimkine benzer şikâyetleri için biyoenerjiden çok faydalandığını öğrendik. Yılmaz baba da beni ve annemi (bel fıtığı için) mutlaka, söz konusu kişiye götürmek istedi. Annem alternatif tıba çok fazla itibar etmese de babamın ısrarı üzerine, telefonla iki gün sonraya randevu aldı.

Genç bir göçmen olan biyoenerji uzmanının muayenehanesi, bizim eve çok yakındı. Yine de daha kolay olması için arabayla gittik. Tekerlekli sandalyemle beni asansöre bindirip, üst kata çıkardılar.

Geniş ve çok hoş döşenmiş bir bekleme salonunda birkaç dakika oturduktan sonra, sekreter gelip, uzmanın bizi beklediğini söyledi.

Güler yüzlü, kısa boylu, esmer bir adamla karşılaştık. Kendimizi tanıtip, öncelikle benim sorunumu söyledikten sonra, ellerini, değdirmeden vücudumun üzerinde gezdirdi ve şunları söyledi: “Kızınızın tıbbi tedavi görmesi gerekiyor. Bu durumda ben hiçbir şey yapamam. Tek bir noktada odaklanamayacağım için enerji boşa gider.”

Annemin bel fıtığını ise, on seansta iyileştireceğini söyledi ama annem gitmek istemedi. Aslında, dürüst biri olmasa, beni düzeltereğini vaat edip, çok para kazanabilirdi. Tam biz çıkmak üzereyken de elinde kocaman bir çiçek buketiyle hastası geldi. Yine de annem -sanırım tabip olmadığı için- ona çok fazla güvenmedi.

20 Eylül 2000 Çarşamba günü, hayatımda ilk kez sosyal güvencemi kullanmak üzere, annemle Yılmaz baba beni SSK Buca Hastanesi'ne götürdüler. O güne dek sağlık giderlerimi hep annemler karşılıyordu.

Rüştü dayının da arkadaşı olan, SSK Buca Hastanesi Başhekim Yardımcısı Dr. Nail Sancakoğlu her zamanki içten ilgisiyle bize yol gösterdi ve yardımcı oldu. Onun önerisi doğrultusunda, öncelikle ortopedi muayenesinden geçecektim.

Ayrıca Nail ağabey, SSK'nın engelli çocukların özel eğitim ve rehabilitasyon masraflarını karşıladığını ve dilerse annemin bir dilekçeyle başvurabileceğini de söyledi. Terapiyi bıraktığım için bu duruma geldiğimi düşünüyor ve artık bunu ben de istiyordum.

Ortopedi muayenesi için sıra, inanılmaz uzunlukta idi ama bana yol verdiler ve hekimin yanına ulaşabildik. Durumu açıkladığımızda, kendisinin kırık çıkıklarla ilgilendiğini ve omurgadan sorumlu hekimin yarın orada olacağını öğrendik. Dışarıya çıkmam zor oluyordu ama ertesi gün gelmekten başka da çare yoktu.

21 Eylül 2000 Perşembe günü, yine sabahtan ve bu kez direkt olarak ortopedi bölümüne gittik. Dr. Nuri Erel, sıra bekleyenlere rağmen, benimle yarım saat ilgilendi. Şikâyetlerimi dinledi, uzun uzun muayene etti. Genel olarak hayatımdan konuştuk. *Azim ve yaşama bağlılığımdan çok etkilendiği (!)* anlaşılıyordu.

“Azim, moral” vb, sözcükler, engelliler, özellikle de benim hakkımda kullanıldığında, bana hiç doğal gelmez. Ben doya doya yaşıyorum; bu yaşamın içinde her şey var... Neden sadece engelime odaklanılıyor, anlamam mümkün değil.

Bizden, yeni bir skolyoz röntgeni istedi. Annemin girişkenliği sayesinde, olabilecek en hızlı şekilde filmi çektirip, geri döndük. Hacettepe'de çekilenle arada çok büyük fark vardı; skolyozum ilerlemişti.

Dr. Nuri Bey, çok karışık bir vaka olduğum için, fizik tedavi ve nöroloji muayenesinden de geçmem gerektiğini söyledi. Ben, skolyozumun ameliyatla düzeltilip, düzeltilemeyeceğini sorduğumda ise, “Serebral Palsi nedeniyle, vücudunu bir yana bükerek dengeni sağlıyorsun. Biz ameliyatla omurganı düzeltirsek, oturamaz, sürekli devrilirsin.” yanıtını aldım.

İlgisine teşekkür ederek, fizik tedavi muayenesinden geçmek üzere, oradan ayrıldık.

Fizik Tedavi Uzmanı da benimle yakından ilgilendi. Muayenesinden sonra da şikâyetlerimi uzun süreli hareketsizliğe bağlayarak, fizik tedavi ve rehabilitasyona alınmam gerektiğine karar verdi. “Egzersizlerini güzel yapacaksın ama.” diyerek de benden söz aldı.

Öğleyin eve döndük. Nöroloji muayenem, öğleden sonra, evimize daha yakın olan, SSK İzmir Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde yapılacaktı. Yemeğimizi yedikten sonra hastaneye gittik ve ikinci kattaki nöroloji bölümüne çıktık.

Tabip, yüzüme bile bakmadan annemden şikâyetlerimi dinledi. Sinirlerime yönelik, üstünkörü bir muayeneden sonra da (muayene aletiyle bir iki kere dizime vurdu) “Basit emirlere tepki verebiliyor.” dedi. Annem de “Aslı, ileri zekâlıdır.” demeye gereksinim duydu. Bunun üzerine de, “O anlamda söylemedim, sinirlerinden söz ediyorum.” şeklinde açıklama yaptı. Bana o kadar tuhaf davranmıştı ki, zekâmdan kuşkulandığını düşünmek mümkün değildi...

Sonuçta, kan tahlili ve belimin bilgisayarlı kesityazarını (tomografi) istedi. Biz de iyi günler dileyip, odadan çıktık ve çekim için gerekli işlemleri sekreterlikte yaptırdıktan sonra, hastaneden ayrılıp, eve döndük. Annem hemen o gün telefonla bir nükleer tıp merkezinden ertesi gün için randevu aldı ve 22 Eylül 2000

Cuma günü, hayatımda ilk defa bilgisayarlı kesityazar yaptırmak üzere, Alsancak'a doğru yola çıktık.

Ben merak ettiğim her şeyi sorar ve enine boyuna öğrenmek isterim. Annemden de çekimin nasıl yapılacağı konusunda bilgi aldım. Zira bel fıtığı nedeniyle o da aralıklı olarak, bilgisayarlı kesityazar yaptırtıyordu. Kemer gibi bir cihazın altında dümdüz yatacağımı söyledi.

Nükleer tıp merkezinin küçük bir bekleme odası vardı ve altı yedi kişi koltuklarda oturuyorlardı. Benim gibi tekerlekli sandalyede, yaşlıca bir teyze daha vardı. On dakika kadar sonra, "Aslı Dinçman" diyerek, beni çekim odasına çağırdılar.

Tekerlekli sandalyemle makinenin yanına gidemeyeceğim için babam beni kucağına alarak içeriye soktu ve görevlinin de yardımıyla yatırdı. Kollarımı yukarıya uzattım ve bağlamalarını rica ettim. Sabit durmamı kolaylaştırmak için, çekim sırasında Yılmaz baba da yanımda kalıp, ellerimi tutacaktı.

Görevli odadan çıktı ve yattığım yerle birlikte yavaş yavaş ilerleyerek, belimin tam üstüne geldiğinde durduğum bir kemerin altına girdim. Babam başucumda ayakta duruyor ve hareket etmemem için kollarımı tutuyordu.

Çekim on dakika kadar sürdü. Umduğumdan daha da hareketsiz durmayı başardım. Görevli bey, -sanırım tabip değildi ama- yanımıza geldiğinde bana, "Sağ bacağınız ağrıyor değil mi?" diye sordu. Daha önce böyle bir şey konuşmadığımız için biraz şaşırarak "Evet." dedim. Sanırım bilgisayarlı kesityazarda bir bulgu vardı ama sonucu ancak ertesi gün alabileceğimizi söyledi. Biz de teşekkür edip, ayrıldık ve eve döndük.

Ertesi gün annem sonucu alıp eve geldiğinde yüzü allak bullaktı. Tıp terimleri hakkında çok şey bildiği için raporu okumuş ve çözmüştü. "Sağ sinir kökü bası altındadır. İlimli bel fıtığı lehinedir." Annem, "Anlayabildiğim kadarıyla, bel fıtığı olmuşsun!" dedi. Kendisi de yıllardır bu hastalığı çektiği için çok endişeliydi. Özellikle de istemsiz hareketlerim olduğundan, benim için çok daha büyük riskler söz konusu olabilirdi. Yine de pazartesiye kadar, paniğe kapılmamak daha akıllıcaydı. Hem nasıl olsa fizik tedaviye başlayacaktım.

25 Eylül 2000 Pazartesi günü sabah saat 09.00'da, annem, babam ve ben (Ben kan tahlili için aç karnıydım.) SSK İzmir Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ndeydik. Kan verirken babam kolumu sıkı sıkı tuttuğu için, istemsiz hareketlerim nedeniyle herhangi bir sorun çıkmadı. Araştırma amacıyla üç tüp kanımı aldılar.

Kan ünitesinde işimiz bitince babamla ben Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon bölümüne gittik. Annem ise, bilgisayarlı kesityazar sonucumu göstermek için, perşembe günü beni muayene eden tabibin yanına çıktı. Nörolog, bilgisayarlı kesityazarı inceledikten sonra, "Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon görmesi uygundur." demiş. Henüz bel fıtığı olmamışım ama risk altındaymışım...

Annem de bizim yanımıza geldikten sonra, birkaç gün önce beni muayene eden Fizik Tedavi Uzmanıyla görüşerek, tedavimle ilgilenecek fizyoterapisti öğrendik. Onu beklerken babam beni, çeşitli egzersiz aletleri ve egzersiz yapmak için kullanılan on kadar yatakla dolu bir odaya aldı. Uzun süre oturmak ağrımı arttırdığından da boş bir yatağa uzandırdı.

Fizyoterapist Ahmet Bey yanımıza geldiğinde, selamlaştıktan sonra, bana uygulanacak tedavinin yazıldığı reçeteyi uzattık. Hiçbir yorum yapmadan beni elektro terapi yapılan bir kabine aldı. Yüzünde ise, endişeli bir ifade vardı.

Annem pantolonumu biraz sıyırdı ve babam beni yüzüstü yatırdı. Ahmet Bey sağ kalçama ve sağ bacağımın üst kısmına elektrotlar yerleştirerek, ben karıncalanma hissedinceye kadar elektrik akımını arttırdı. Bu şekilde on dakika kadar yattım. O gün değil ama ertesi gün ağrılarım da azalma olmuştu.

Ne var ki, Ahmet Bey'le sohbet etmeye başladığımız için, bu tedavinin Serebral Palsi'lilere uygun olmadığını ve elektro terapinin kaslarımdaki sertliği arttırabileceğini söyledi. Kendisi aslen Kütahyalıydı ve İzmir'e yerleşmeden önce orada Serebral Palsi'lilerin rehabilitasyonu için bir merkez açmıştı.

Hekimle konuşup, tedaviyi değiştirmesini isteyeceğini söyledi. Bizim ise biraz canımız sıkılmıştı, çünkü tam ağrılarım azalır gibi olmuştu. Yine bütün gün yatıyordum ama hiç olmazsa ağrım çok fazla değildi. Dolayısıyla annem, "Ama hekim bu tedaviyi uygun görüyor." diyecek oldu. Aldığı yanıt kesindi: "Ben fizyoterapistim, Serebral Palsi'yi ben bilirim."

Ne var ki, eve döndüğümüzde haklı olduğunu gördük. Çünkü o bölge hissiz olduğu için, elektro terapi sonucunda kalçamda yanık oluşmuştu. Annem, yarı hekim olduğundan, hemen merhemler sürerek, tedaviye geçti.

Dördüncü gün fizik tedaviye gittiğimizde, Ahmet Bey hekimle görüşerek, tedaviyi değiştirmişti. Sonraki iki gün kalça ve belime sadece kırmızı ışık tutularak ısı tedavisi yapıldı.

Bu sırada annem Gönül teyzeyle sık sık telefonda benim durumumu konuşuyordu. Gönül teyze oldukça endişeliydi ve hastaneye yatırılmam gerektiğini düşünüyordu. Anneme, "Kızım dikkat edin, yoksa o bacak gider." diyormuş. Ayrıca Gönül teyze fizik tedavide bana yansılanım (ultrason) uygulanmasını ve haftada iki kere, B Vitamini iğnesi (Dodex) yapılmasını da önerdi. Annem de SSK'lı Ortopedist, Dr. Nuri Erel'den rica ederek iğnemi yazdırdı. Nuri Bey, Dodex'in çok yaktığını söyleyerek, onun muadili olan başka bir ilaç yazmış.

Ailece iğnelerimizi emekli başhemşire Ayşe Demircioğlu yapar. Hayatım boyunca iğneden korkmadım; üstelik Ayşe teyzemi de çok severim. O dönemde de haftada iki kere gelerek, bana B Vitamini takviyesi yapmaya başladı.

Fizik tedavide yansılanım (ultrason) uygulamasını, Fizyoterapist Ahmet Bey de uygun gördü ve bu tedavi bana oldukça iyi geldi. Ağrılarım da azalma vardı ve ben çok mutluydum.

Ahmet Bey şikâyetlerimi hareketsizliğe bağlıyordu. Bir gün fizik tedaviye gittiğimde anneme, "Aslı'nın jimnastiklerini yaptırıyor musunuz?" diye sordu ve germe, denge vb. birçok egzersize ihtiyacım olduğunu söyledi. Daha önce bize bilinçli olarak böyle bir yönlendirme yapılmamıştı. Bildiğim hareketler, yıllar önce fizyoterapi sırasında öğrendiklerimdi. Şu sıralar onları da pek yapamıyordum. Üstelik bir uzman yardımı almadan çalışmam ne kadar doğru ve sağlıklıydı? Gönül teyze her zaman, "Aslı'nın egzersizleri, bu işi çok iyi bilenler tarafından yapılmalı." der.

Ahmet Bey beni uzun bir muayeneden geçirerek, çeşitli egzersizler önerdi. Bunlar, bacaklarımı, bel ve karın kaslarımı kuvvetlendirme + skolyozumu düzeltmeye yönelik, esnetme egzersizleriydi. Hareketsiz kaldığım için bu hale geldiğime inandığımdan, ben de hararetle çalışmaya başladım. Zaten annem de rehabilitasyon programına alınmam için SSK'ya başvuruda bulunmuştu. Heyete gireceğim günü bekliyorduk.

Yalnız, ortada bir terslik vardı: Jimnastik yaptıkça kötüleşiyordum... Fizik tedavi hekimi ile fizyoterapist Ahmet Bey de bunu, kaslarımın aşırı zayıflamasına bağlıyor ve zamanla düzeleceğimi söylüyorlardı. Gerçi bel ağrılarım geçmişti ama sağ bacağımdaki ağrı ve elimdeki uyuşma her geçen gün biraz daha artıyordu. Sağ elimi kullanamıyor, en kötüsü de oturamadığım için yazı yazamıyordum.

Moral olarak nasıldım? Bugüne kadar hayatımdaki hiçbir olay beni, “*Neden benim başıma geldi?*” sorusuna sürükleyememiştir. Bunu da geçici bir dönem olarak görüyordum. Kendime ve yaşama dair öğrenmem gerekenler vardı ve ben sınavı verdikten sonra her şey yoluna girecekti...

O dönemde en çok istediğim şeylerden biri de fizyoterapiye başlamaktı. Artık buna düşünsel olarak hazırdım ve çalıştırılarak, eski günlerime dönebileceğime inanıyordum. Evet, belki düşünsel olarak hazırdım, ama acaba fiziksel boyutta da hazır mıydım?

Bu arada ben fizik tedaviye giderken, sol ayağımdaki burkulma ve topuğa basamama problemini de gündeme getirmeyi düşündüm. Gerçi, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'nde Kemal ağabeyin hocası, yardımcı cihaza gerek görmemişti ama bir kere daha sormaktan zarar gelmezdi. Üstelik ağlamayan çocuğa da meme verilmezdi...

Ahmet Bey'e sol ayağımdaki problemi söylediğimizde, tabiple birlikte muayene ettiler ve ayağıma rahat basabilmem için, 90 derece stoplu, kısa yürüme cihazı kullanmam gerektiğine karar verildi. Söylediklerine göre, aslında bu cihaz çok daha önce verilmeliymiş...

Annemle birlikte, tıbbi cihazlar satan, SSK ile anlaşmalı bir merkeze gittik. Ben arabada kaldım. Annem, görevliye durumu anlatıp, reçetemi göstermiş. O da iki tip ortez tanıtmış ve “Bunları kızınıza götürüp, gösterin, çocuğun psikolojisi çok önemli...” demiş. Tabii beni hiç tanımadığı için böyle düşünmesi çok doğaldı. Oysa ben, ortezlerin nasıl görüneceğini, aklımın ucundan dahi geçirmemiştım. İstedğim tek şey, ayaklarıma daha rahat basabilmektir.

Annem de bana göstermek için arabaya getirdi. Bunlardan biri, botun kenarına monte edilen, iki kalın deri kayışla bacağı arkadan saran demirlerdi ve ayağıma, bilekten aşağıya bükmemi engelleyecekti. Diğerisi ise, ayakkabı içine yerleştirilen, ince metalden bir ortezdi. Ölçülerimi almak için arabanın yanına gelen görevli, hafif olduğu için bunun bana daha uygun olduğunu söyledi ama tabii biz, Ahmet Bey'e sormak üzere, ayrıldık.

Ertesi gün fizik tedaviye gittik. Bir gün önce olanları Ahmet Bey'e anlattığımızda şunları söyledi: “Gösterdikleri o ince ortez, çocuk felci gibi, düşük ayaklar için kullanılır. Aslı'nın ayağında gerginlik var. Serebral Palsi'li birine bunu nasıl tavsiye ediyorlar, anlamıyorum. Aslı o ortezi kırabilir bile. Diğerini, mümkün olduğu kadar inceltip, hafifletsinler.”

Eve gittiğimizde annem ortopedi merkezine telefon ederek, hangisinin yapılacağını söyledi. İki ay sonra hazır olacağını öğrenmiş ama Ahmet Bey daha erken bitmesini istiyordu. Çünkü bana ev için yürüme egzersizleri verecekti ve normal botlarla yürütülmemi sakıncalı buluyordu.

Ben jimnastiklerime devam ediyordum ama hareket yapmaya başladıktan sonra ağrılarım giderek artmıştı. Annem, durumumdaki kötüleşmeden çok endişeli ve sürekli arayış içindeydi.

İzmir'e geldiğimiz ilk yıllarda bize Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'ni tavsiye etmişlerdi. Annemin meme kanserinin de ilk teşhisi orada yapılmış, daha sonra ise Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'nde sağ göğsü alınarak (Kemoterapi ya da ışın tedavisi görmesine gerek kalmadan) kurtulmuştu.

Benim için de Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalı'nı arayarak, bir hocadan özel randevu aldım. 04 Ekim 2000 Çarşamba günü, fizik tedavimden sonra, annem, ben ve Yılmaz babanın kızı Alev, hastaneye gittik.

İlk kez böylesine modern bir hastaneye giriyordum. Her yer halı kaplıydı. Etrafında çeşitli bitkiler olan bir havuz bile vardı. Koşuşturan insanlar da görünmüyordu. Ben şaşkınlıkla etrafı seyrederken, annem, "Yaa işte böyle Aslı. SSK yerine, Emekli Sandığı'na bağlı olsak, buradan ücretsiz yararlanacaktık. Adaletin böylesi..." dedi.

Randevu saatimize on dakika daha olmasına rağmen sekreter, hocanın müsait olduğunu ve bizi içeriye alabileceğini söyledi.

Odasına girdiğimizde Doçent, büyük çalışma masasının başında oturuyordu. Ayağa kalkıp, elimizi sıktı. SSK'lı Ortopedi Uzmanı Dr. Nuri Erel'den sonra ilk kez, benimle de iletişim kurabilen bir tabiple karşılaşıyordum. Yine de yaşadıklarımı annemin özetlemesi, zaman açısından daha ekonomik olacağından, bir iki cümle dışında, konuşmadım.

Annem, önceki hayatımdan da kısaca bahsederek, rahatsızlığımın gelişimini anlattı. Skolyoz röntgenlerimi ve bilgisayarlı kesityazarımı (tomografi) inceleyen ama muayene etmeye gerek görmeyen hoca, bana hitap ederek şunları söyledi: "Skolyozun bu durumdayken böyle sorunlar yaşaman çok doğal. Uygun bir korse kullanman gerekiyor. Fizik tedavi ve rehabilitasyona devam edilsin ve buraya gelmişken biz de sana ilâve egzersizler verelim."

Telefon ederek bir fizyoterapist çağırdı ve beni fizyoterapi odasına götürüp, egzersizler öğretmesini söyledi. Teşekkür edip, ayrılmadan önce annem, "Borcumuzu sekreterinize takdim edeceğiz değil mi hocam?" dedi. Doçent ise, "Borcunuz yok, biz sadece sohbet ettik." yanıtını verdi.

Genç bir bayanla birlikte, küçüklüğümden aşına olduğum o çalışma odasına gittik. Yüksekçe bir yerde büyük bir minder, paralel bar, yürüteç ve denge tahtasıyla, büyük bir top, ilk gözüme çarpan şeylerdi.

Fizyoterapist beni önce paralel barda, sonra da yürüteçle yürüterek, gözlemledi. Elbette ki yürüteçle pek başarılı olamadım, çünkü istemsiz hareketlerim nedeniyle –fizyoterapist de tuttuğu halde- onu her an kaldırıp fırlatacak gibiydim. Sözün kısası, yürüteç beni değil, ben onu taşıyordum.

Çocukluğumdan beri bunun böyle olduğunu söylemişim ama o yine de denemek istemişti.

Bunun yanı sıra, hala yürüme yeteneğimi tümüyle kaybetmediğimi görünce, kendi kendime çok sevindim. Fizyoterapist de bunun önemli olduğunu ve kaybetmemeye çalışmam gerektiğini söyledi.

Beni mindere yatırarak ve oturur pozisyonda, bana biraz fazla basit gibi gelen dört tane hareket gösterdi. Ayrıca, skolyozumu esnetmek için, kaburgamın altına rulo yapılmış bir havlu koyularak, dayanabildiğim kadar süreyle sağ tarafıma yatırılmam gerektiğini de söyledi. (Bu, bana çok ağır veren bir çalışma. Daha sonradan, yapılmaması gerektiğini öğrendik.)

Ben, “Bir merkezde fizyoterapi programına başlamam gerekir mi?” diye sordum. Aldığım yanıt şöyleydi: “Sen çok zeki birisin, evde kendi kendine çalışman yeterli.”

“Zeki spastiklerin” fizyoterapiye gereksinimlerinin olmadığını ilk kez duyuyordum. Üstelik bunu bir fizyoterapistin söylemesi daha da enteresandı. Kim bilir daha neler öğrenecektim?

Baştan savılmışım... İnsanlar iyi niyetliydi ama beni pek ümitli bir vaka olarak görmedikleri besbelliydi. Hâlbuki ailem ve ben, ağır engelime rağmen, benim için bir şeyler yapılabileceğine inanıyorduk. Buna, hiç olmazsa bizim kadar inanan bir hekimle karşılaşmayacak mıydık?

İki üç gün sonra annemle birlikte, skolyoz korsesi için araştırma yapmaya çıktık. Tıbbi cihazlar satan bir dükkâna sorduğumuzda, bize, çok sert plastikten, cendere gibi bir şey gösterdiler. Önce alçıyla ölçü alınıyor, sonra da bu korse vücuda göre yapılıp, günde yirmi üç saat kalmak üzere takılıyordu. Bize göre, benim böyle bir korse kullanmam olanaksızdı. Annem, “Ben sana hayatta böyle bir şey taktırmam.” dedi. Görevli genç de istemsiz hareketleri olan birinin bunu kullanamayacağını onayladı.

Daha sonra, benimle yakından ilgilenen Ortopedi Uzmanı Dr. Nuri Erel ile de görüştük. O, benim korse kullanmama tümüyle karşıydı ve “Önerdikleri korseyi tarif etsinler, hemen yazayım. Aslı hiçbir şekilde korse kullanamaz. Skolyozu için yapılabilecek tek şey, egzersizdir.” dedi.

Fizik tedavimi yürüten tabip ve fizyoterapist de korse takmamın iç organlarıma dahi zarar vereceğini düşünüyorlardı. Vücuduna hâkim olabilen biri değildim ve bu koşullarda korsenin nereye bası yapacağı belli olmazdı.

Tabii biz bunları duyunca, korse maceram da başlamadan sona erdi. Yine beni Allah ve tabii ki annem korumuştı.

Bu arada annem beni yeniden nöroloji muayenesine götürmek istiyordu, çünkü bir öncekini yeterli bulmamıştık. Yine SSK Buca Hastanesi Başhekim Yardımcısı Dr. Nail Sancakoğlu'nun yardımlarıyla, onun çok güvendiği bir hekime (Dr. Pınar Çe) gittik. İzmir Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde muayene olacaktım.

Çok uzun bir nöroloji muayenesinden geçtim. Elimde de uyuşma olduğunu öğrenen hekim, sadece bacağımı değil, tüm sinirlerimi kontrol etti. Sonuçta da tüm vücut Manyetik Rezonansı (MR) istedi. Ayrıca, çok kasıldığımı söyleyerek, herhangi bir ilaç kullanıp, kullanmadığımı sordu. Daha önce Serebral Palsi ile ilgili bir ilâca gerek görülmemişti. Ağrılarım başladıktan sonra bir süre Sirdalud MR

aldığımı, ne var ki, faydasını görmediğimi -annemin tercümesi yardımıyla- söyledim. Pınar Hanım, “O sana az gelir.” diyerek, halen de kullandığım ve çok faydasını gördüğüm, spastisiteyi merkezden azaltan bir ilâç (Lioresal Sabah akşam birer tane) önerdi. Ağrı kesici olarak ise Voltaren ve günde bir tane de B Kompleks Vitamin alacaktım. Tabii yine annemin tercümanlığı yardımıyla, “Lioresal uyku hali yapar mı?” diye sordum. Biraz yapabilirmiş. (Bende böyle bir yan etki olmadı.)

Ertesi gün, beni fizik tedaviye götürüp, getirdikten sonra annem MR için SSK’dan kurul kararı çıkarmakla uğraştı. İzmir Eğitim ve Araştırma Hastanesi’ndeki sekreter Semra Hanımın yardımlarıyla, bunu daha kolay başarmış.

Anneme, MR’ın nasıl çekileceğini sordum. Bilgisayarlı kesityazardan daha uzun bir tünele girecektim. Onun dışında, büyük bir fark yokmuş. Annem dışında herkes, MR’ın, özellikle de boyun MR’ının çok zor olduğunu söylüyordu ama ben böyle konularda pek dolduruşa gelmem. Bu çekimin yapılması gerekiyordu ve ben bunu benimsemiştim. Ne kadar zor olursa olsun, bana vız gelirdi...

Araya hafta sonu girdi. 09 Ekim 2000’de, fizik tedaviden sonra, MR çekirmek için Sono Nükleer Tıp Merkezi’ne gittik. Bir süre bekledikten sonra çekim odasına aldılar. Beni yatırdılar ve önce boyun bölgem çekileceği için başımı kum torbalarıyla desteklediler. Kollarımı ve bacaklarımı bağladılar, odadan çıktılar ve çekim başladı.

Evet, bu sefer daha uzun bir tünele girdim. Bir tek sorun vardı: Gürültü... Makine, durup durup, ani sesler çıkarıyordu ve bu koşullarda sabit durmam mümkün değildi. Yine de elimden geleni yaptım.

On dakika kadar sonra, görevli kız içeri girdi ve bel bölgemi çekmek için gerekli değişiklikleri yaptı. Bu kez kulaklık da takmıştı. Gülümseyerek, “Az önce boynunu görüntülediğimiz için takamamıştım.” dedi. Bu sefer daha sabit durdum ve on dakika daha orada kaldıktan sonra çekim tamamlandı. İstemsiz hareketlerim olmasa, hiçbir zorluk yoktu.

Dışarıya çıktığımda, “Sorun çıkarmadığımı umuyorum.” dedim. Sono Nükleer Tıp Merkezi’nin sahibi, Radyoloji Uzmanı Dr. Engin Aytan, benimle çok ilgilendi. Uzun süre sohbet ettik. Kitabımdan bahsettim, içeriğini ve alanında ilk olduğunu öğrenince, mutlaka okumak istediğini söyledi.

Eve döndüğümüzde telefon çaldı. Arayan, Sono Nükleer Tıp Merkezi’nden Dr. Engin Beydi. Bazı görüntülerde tereddütleri olduğunu ve benimle ilgili bir ihmalde bulunmak istemediği için çekimi tekrarlayacağını söyleyerek, ertesi gün orada bulunmamızı istedi.

Biz, belimle ilgili bir problem olduğunu zannederken, boyun bölgem çekilmek üzere, MR’a yatırıldım ve istemsiz hareketlerim nedeniyle ancak üç denemeden sonra başarıya ulaştık. Ancak Dr. Engin Bey istemsiz hareketlerimle ilgili hiçbir serzenişte bulunmuyor, bu da beni çok rahatlatıyordu. Hala da benim açımdan en kolay radyolojik tetkikler, Sono Nükleer Tıp Merkezi’nde yapılıyor. Bilgisayarın başında Dr. Engin Aytan’ın olduğunu bilince, bende ne istemsiz hareket kalıyor ne başka bir şey...

Çıktığımda Yılmaz baba, “Sen bir şey duydun mu?” diye sordu. İçerisi çok gürültülü olduğundan, dışarıdaki konuşmaları duyamıyordum. “Annen deminden beri ağlıyor.” dedi babam. Ne olmuştu? Boynumda ne vardı?

Dr. Engin Bey, “Boynunda omuriliğe bası görülüyor. Bunun tedavisi ameliyattır. Aksi takdirde felç riski altındasın.” diye açıkladı.

Eve dönüş yolunda üçümüz de suskunduk. Düşünüyordum: Omurilik zedelenmesi! Felç riski! Ameliyat! Bunlar, aklımın ucundan geçmeyen kavramlardı. Nasıl ameliyat olurum ben? Daha da önemlisi, ameliyat sonrası ne yapardım?

Yılmaz babam da beynimden geçenleri okurcasına, “Bu kız nasıl ameliyat olur yaa?” deyip duruyordu.

Eve döndüğümüzde annem bir havluyu kıvrarak, boynuma destek yaptı. Tüm jimnastikleri de bırakmamı söyledi. Ne kadar büyük bir risk altında egzersiz yaptığımı, MR sonucunda anlamıştık. Skolyozumu düzeltmek için, boynumu da zorlayacak bir sürü hareket yapıyordum. Beni tek kelimeyle, Allah korumuştı...

11 Ekim 2000 Çarşamba günü annem MR sonucumu içeren raporu da aldı ve ben o gün fizik tedaviye gitmedim. Annem Ahmet Bey’e durumu açıkladığında, o da çok şaşırılmış ve üzülmüş.

Annem o gün beni öğleden sonra, iki yıl önce SSK İzmir Eğitim ve Araştırma Hastanesi’nde kendi kafatası ameliyatını yapan Nöroşirurji (Beyin Cerrahisi) Uzmanı, Operatör Dr. Yusuf Çakır’ın muayenehanesine götürdü. Yılmaz babam ise, yarım saat kadar sonra, o zamanlar çalıştığı şirkete ait ve muayenehaneye çok yakın olan bürodan geldi.

Annem ve babam, Dr. Yusuf Bey’le aynı zamanda dostluk da kurmuşlardı. Bu nedenle aramızda ilk andan itibaren sıcak bir iletişim oluştu. MR’ımı inceledikten sonra, benim durumumu, trafik kazası sonucu boynundan aşağısı felç olan Milletvekili Aydın Menderes’e benzeterek, “Omuriliğe üç yerden bası var. Ameliyat olman gerekiyor. Ancak, özel durumun nedeniyle ben SSK hastane ve anestezi koşullarını araştırıp, senin için en iyi olanı yapmaya çalışacağım.” dedi.

Dr. Yusuf Bey, ameliyattan sonraki üç ay boyunca özel bir boyunluk takmam gerekeceğini söyleyerek, çekmecesinden bir broşür çıkardı ve takacağım boyunluğun resmini gösterdi. Bu, boynu omuzlara kadar saran, mengene görünümlü bir şeydi. Havlu destek bile boynumda istemsiz kasılmaya neden oluyordu. İçimden, “Ben bunu nasıl takarım?” diye, kara kara düşünmeye başladım. Yine de gayretle her şeyin üstesinden gelebilirdim.

Bu arada, annemin boynuma yaptığı havlu desteği de çok doğru buldu. Elbette ki, boynumu zorlayacak hiçbir şey yapmamalıydım. Sono Nükleer Tıp Merkezi’ndeki Dr. Engin Beyin dediği gibi, boynumdan aşağısının felç olma riski vardı.

Dr. Yusuf Bey, sinirlerimi de muayene etti. Bizden, araştırması için zaman istedi; üç dört gün sonra konuştuğumuzda ise, SSK koşullarında anestezi riskli olacağı için, beni Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Nöroşirurji (Beyin Cerrahî) Ana Bilim Dalı’na sevk edeceğini söyledi.

* * *

4. Bölüm

İnanılmaz bir olay

Bu olaylar yaşanırken, özel bir merkezde rehabilitasyon programına alınmam için SSK'ya yaptığımız başvuru sonucu, kurula girme günüm geldi. Annem daha önceden SSK'da görevli bir psikologla görüşmüştü; kendisi, heyet gününden önce benimle de tanışmak istemiş.

Oldukça sıcak bir sohbet geçti aramızda. Günlük yaşantımdan, hobilerimden, yazılarımdan bahsettik. Sonuçta da psikolog hanım bana, hareketlerimin geliştirilmesi ve engelimin olumsuz etkilerinin azaltılması için mutlaka uzman kontrolünde fizyoterapi görmem gerektiğini, evde kendi kendime çalışmamın yeterli olmayacağını söyledi. Zaten artık ben de bunu istiyordum. (Elbette ki bu konuşmalar sırasında henüz boynumdaki zedelenmeyi bilmiyorduk.)

Bu görüşmeden sonra annem beni, bize çok yardımcı olan sekreter Semra Hanımla da tanıştırdı. Uzun süre oturunca ağrımın arttığını öğrenen Semra Hanım, heyet günü ilk önce benim içeriye alınmam konusunda da elinden geleni yapacağını söyledi ve yaptı da...

Evet, omuriliğimdeki bası ortaya çıktıktan sonra tabii ki rehabilitasyona başlayamazdım. Ne var ki annem, yok sayılmamak için mutlaka orada olmamız gerektiğini söyledi. Çok ağır bir grip geçirmesine rağmen de Alev ile birlikte beni 12 Ekim 2000 Perşembe günü, saat 12.00'de hastaneye götürdü. Beş dakika bile geçmeden, Semra Hanım bizi içeriye aldı.

Dört tabip, benimle görüşen psikolog ve Semra Hanım masanın başında oturuyorlardı. Psikolog hanım, benimle ilgili çok hoş bir tanıtım konuşması yaptı. Çalışmalarımdan ve Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanacak olan kitabımdan bahsetti. Sözlerini bitirirken de rehabilitasyona başlamak için sevk almak amacıyla orada olduğumu vurguladı. Annem de kendi ihtiyaçlarımı karşılayacak duruma gelebilmem için fizyoterapiye alınmamı istediğini, ancak bir süre önce, omuriliğimde bası tespit edildiğini ve bir ameliyat geçireceğimi, yok sayılmamak için orada olduğumuzu söyleyerek, MR'ımı tabiplere uzattı.

O sırada, heyetteki Fizik Tedavi Uzmanı hışımla söze girdi: "Hasta nörolojik gelişimini tamamlamıştır; bu yaştan sonra fizyoterapiden hiçbir fayda göremez..."

Herkes donup kalmıştı. Serebral Palsi'lilerin ömür boyu fizyoterapiye gereksinimlerinin olduğu, "İki kere iki dört eder." kadar basit bir gerçektir. Bunun aksini, üstelik de bir FİZİK TEDAVİ UZMANININ iddia etmesi ne mantığa ne de Hipokrat Yemini'ne sığardı.

Odada buz gibi bir hava esiyordu. Heyet başkanı, durumu düzeltmeye çalıştı: "Hasta şu anda ameliyat öncesinde olduğundan, fizyoterapiye alınması doğru olmaz." Annem, "Biz bunu biliyoruz. Bugün yok sayılmamak için burada olduğumuzu daha önce de söyledim." dedi.

Fizik Tedavi Uzmanı yine araya girdi ve anneme, “Siz bu çocuktan ne bekliyorsunuz?” diye sordu.

“Kendi kendine yeterli hale gelmesini; hiç olmazsa skolyozunun ilerlemesinin önlenmesini...”

“Bu yaştan sonra fizyoterapiden bir şey bekleyemezsiniz; ayrıca skolyoz da ilerlemez.”

Annem öfkelenmişti:

“O zaman, bu insanları odalara mı kapatalım, onlar için hiçbir şey yapılmasın mı?”

Yanıt geldi: “Siz evinizde istediğiniz gibi çalıştırırsınız, kimse karışmıyor.”

Ben çıldırmak üzereydim. Konuşmaya başlayacağımı fark edince annem omzuma dokunarak, sakin olmamı istedi. Nasıl olsa beni dinlemeyeceklerdi.

Artık orada kalmanın bir anlamı yoktu. Annem, Semra Hanımdan dilekçesini geri aldı ve “Aslı iyileştikten sonra yeniden başvururum.” dedi.

Dışarı çıktığımızda, sanırım yüzüm allak bullaktı ki, Alev, “Ne oldu?” diye sordu.

“Bu yaştan sonra fizyoterapi göremezmişim.”

“AA! O ne demek?”

“Bilmiyorum. Çok merak ettiysen, içeriye girip, Fizik Tedavi Uzmanına sor!”

Kendimi çok aşağılanmış hissediyordum. Biri, benim hakkımda hiçbir şey bilmediği halde, en doğal hakkım olan “Gelişme”yi benden söküp almak istiyordu. Ne olursa olsun, buna izin vermeyecektim. Ailemin, büyük meblağ tutan rehabilitasyon masraflarımı karşılamaya gücü yetmezdi. Üstelik devlet bana böyle bir hak tanıdıysa, niçin yararlanmayacaktım?

Arabayla eve dönerken annem, “Sen hiç endişe etme.” dedi. “Hele şu ameliyatı bir atlat. Çaresini buluruz. Daha olmazsa Yüksek Sağlık Kurulu’na kadar çıkarız.”

Daha sonra annem, SSK Buca Hastanesi Başhekim Yardımcısı Dr. Nail Sancakoğlu ile görüştüğünde, durumu anlatmış ve “Biz Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalı’ndan Kurul Kararı çıkarsak ne olur?” diye sormuş. Nail ağabey de “O zaman SSK, rehabilitasyon masrafını karşılamaya yasal olarak mecbur kalır.” demiş.

İlerleyen zamanla öğrendik ki, bu tür engellemelere maruz kalan ilk Serebral Palsi’li ben değildim. Diğer engelli grupları -ne kadar ileri yaşta olurlarsa olsunlar- özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerine sevk edilirken, Serebral Palsi’liler “*Ümitsiz Vaka*” sayılıyorlar ve yakınlarının maddî gücü ne kadar elverirse, rehabilitasyon imkânlarından o kadar faydalanabiliyorlardı. Tabii çocuğunun hakkını sonuna dek arayan ve savunanlar müstesna... Biz de şu ameliyat faslının geçmesini beklemeye koyulduk.

* * *

5. Bölüm

Profesör

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi ve tabipleri bize çok yabancıydı. SSK'da görev yapan beyin cerrahı, Operatör Hekim Yusuf Çakır tarafından oraya sevk edildiğimde, annem tanıdığımız ve güvendiğimiz birkaç uzmandan, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Nöroşirurji Ana Bilim Dalı'nda bir profesör ismi öğrenmeye çalıştım. Özellikle de Sono Nükleer Tıp Merkezi'ndeki Radyolog Hekim Engin Aytan, mutlaka Prof. Mehmet Zileli ile görüşmemizi istiyordu. Ancak, kendisi yurt dışında bir kongrede olduğundan, ona ulaşamadık ve 17 Ekim 2000 Salı günü için başka bir profesörden randevu aldık.

Nöroşirurji Ana Bilim Dalı, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden ayrı ve oldukça modern bir binaydı. İçeriye girdiğimizde, kendimi yabancı bir ülkede zannettim. Pırıl pırıl bir bekleme salonunda oturduk. Annem, sekreter bölümüne gidip, profesörün ne zaman müsait olacağını sordu. Ameliyattaymış ve ancak iki saat sonra bizimle görüşebilirmiş.

Zamanımızın çok olmasından yararlanarak, dışarıya çıkıp, ağaçlar arasında bir gezinti yaptık. O zamanlar daha, oturmak ağrımı çok arttırmıyordu ve tekerlekli sandalyede gezdirilebiliyordum. Daha sonra ise, ağrıdan gözüm hiçbir şey görmez olacaktı.

Geri döndüğümüzde, yarım saat kadar daha bekledikten sonra, profesörün ameliyattan çıktığını ve bizi kabul edebileceğini öğrendik.

Uzun bir koridorda ilerleyip, profesörün odasına girdiğimizde, yeşil ameliyat kıyafetiyle bilgisayarın karşısında oturuyordu. Ayağa kalkarak, elimizi sıktı ve annemle babama, oturmaları için yer gösterdikten sonra (Ben tekerlekli sandalyede olduğum için, yer sorunum yoktu.) tekrar bilgisayarına döndü.

Annemler, durumumu özetlemeye başladılar. Ancak, çalan telefonla konuşmaları sık sık kesiliyordu. Ben ağzımı açmaya dahi kalkışmadım. Çünkü hoca hala bilgisayarıyla meşguldü ve annemlerle bile göz iletişimi kurmuyordu. Benim konuşmamı anlamaya çalışacağını beklemem, hayalperestlik olurdu.

Bilgisayarlı kesityazar (tomografi) (BT) ve Manyetik Rezonans (MR) sonuçlarımı inceleyen Profesör, MR'in yeterli olmadığını ve çekimin Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Radyoloji Ana Bilim Dalı'nda yenilenmesini söyledi. Bulgular, büyük olasılıkla çok eskiye dayanıyordu ve şikâyetlerim de uzun süreli hareketsizliğe bağlıydı. Boynumdaki havlu desteğin de kaldırılmasını ve egzersizlere devam etmemi istedi. Ayrıca babam beni ayağa kaldırıp, birkaç adım yürüttü ve tabip de yürüyüşümü gözlemledi. Belki bana baktığı tek zaman dilimi de bu birkaç saniyeydi...

Babamla ben bu yeni gelişmelere çok sevinmiştik. Hatta ayrılırken babam sevinçle, "Allah razı olsun Hocam, biz de çok endişeliydik." dedi. Ben de boynumda kasılmaya yol açan havludan kurtulup, egzersizlerime yeniden başlayacağım için mutluydum.

Annem ise, daha temkinliydi. Boynumdaki havluyu da biraz istemeye istemeye çıkardı ama yine de eve döndüğümüzde, “Eh artık hareketlerini yaparsın.” dedi. Ben de zaten çalışmak için sabırsızlanıyordum. Bir hafta aradan sonra yeniden hararetle jimnastik yapmaya başladım.

Annem bir hafta kadar, SSK’dan Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Radyoloji Ana Bilim Dalı’na sevk almakla uğraştı. Bu arada ben kötüye gidiyordum ve bu da uzun süredir vücudumun hamlaşmasıyla açıklanıyordu.

Annem sevk aldıktan sonra bizzat giderek, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Radyoloji Ana Bilim Dalı’nda Prof. Dr. Nilgün Yüntem adında bir hocayla görüştü. Durumumu öğrenen profesör, böyle değişik bir vakayla bizzat ilgileneceğini söylemiş.

26 Ekim 2000 Perşembe günü sabahtan Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Radyoloji Ana Bilim Dalı’na gittik. O gün bacağımdaki ağrı çok şiddetli olduğu için Yılmaz baba beni bir sedyeye yatırdı ve sıramı beklemeye başladım.

İçeriye alınıp, MR’a yatırıldığımda, bu makinenin değişik olduğunu gördüm. Boynum, plastik bir kafese sıkıştırıldığında, çok rahatsız olduğumu ve bu pozisyonda kesinlikle sabit duramayacağımı söyledim ama annemlerin dışında kimse kulak asmadı. Tabii annemlerin de elinden gelen bir şey yoktu.

Çekim başladığında boynum kütük gibi kasılmıştı. Birkaç dakika dayanmaya çalıştım ama ondan sonra başım sıkıştırıldığı yerden de benim kontrolümden de çıktı. Dışarıdan da sözüm ona, beni sakinleştirmek için durmadan uyarı geliyor, oysa “Sakin ol” dendiğince ben daha çok geriliyordum.

En sonunda içeriye girip, boynumu yine ilk konumuna getirdiler. On beş dakika daha mücadele verdik ama kesinlikle sabit duramıyordum. Sonunda ben değil ama onlar pes ettiler. Üç çekim yapmışlardı. Görüntüler çok net değildi ama yapılacak bir şey de yoktu. Eğer Nilgün Hoca yeterli görmezse, beni uyutarak, tekrarlamaya karar verdiler.

Sabit kalamadığım için sinirlerim çok bozulmuştu. Annemler yanıma geldiklerinde ağlamaya başladım. Babam, “Kızım ne üzülüyorsun? Üç kere çektiler. Birinde bozuk olan görüntü, diğerinde nettir.” diyerek teselli etti beni.

Nitekim MR Nilgün Hoca için de yeterliymiş. Yalnız bir de bilgisayarlı kesityazar (tomografi) istemiş. Oradayken, BT’yi de hem de bu kez olaysız bir şekilde çektirdim. Biraz önceki moral bozukluğuyla bunu nasıl yaptığımı sorarsanız, koşullar beni aşırı zorlamadıkça otokontrolüm son derece güçlüdür. Bilgisayarlı kesityazarda da boynumu sıkıştırmadıkları için kolaylıkla durdum.

07 Kasım 2000 Salı gününe kadar, profesörden haber çıkmadı. Bu sırada ben egzersizlerime devam ediyor ama giderek kötüleşiyordum. İstemsiz hareketlerim hemen hemen tümüyle kaybolmuştu. Aslında bundan şikâyetçi değildim, çünkü küçüklüğümde beri, Serebral Palsi’nin beni en çok rahatsız eden özelliği, istemsiz hareketlerimdi. Bunların, benim için ne kadar önemli bir sağlık belirtisi olduğunu ise, henüz bilmiyordum...

Sağ elimle hiçbir şey kavrayamıyor, kütük gibi hissettiğim sağ bacağıma, uyuşma ve ağrıdan, hiç basamıyordum. Annem beni tuvalete bile kucağında götürmeye başladı. Yürüyünce ağrı dayanılmaz hale geliyordu.

Bir gün, skolyoz egzersizimi yaparken (Buna, “Tırtıl” hareketi deniyor. Yüzüstü yere uzanıp, sağ tarafıma kıvrılarak, dönmeye çalışıyordum.) kuyruksokumumdan, boynuma kadar tüm omuriliğimde elektrik akımı gibi bir şey hissettim. Anneme söylediğimde, hemen hareket yapmayı bırakmamı istedi. Ertesi gün profesörü arayıp, durumu bildirdiğinde ise, “Bu tür şeylerin doğal olduğunu” öğrenmiş.

Annemin içine bit yeniği düşmüştü. Yine de evham yapmamaya çalışıyordu. Bu sırada, bacağımdaki ağrı, uyku uyutmaz hale geldi ve annem Gönül teyzeyle yaptığı bir telefon görüşmesi sırasında, kanser hastalarına verilen ağrı kesici bir iğnenin adını öğrendi. Bir de bu iğneyi deneyecektik. Çünkü ağızdan aldığım hiçbir ilâç fayda etmiyordu. Ayrıca Gönül teyze, “Bir insana bu kadar ağrı çektirilmez. Epidural Kateter takılsın.” diyordu.

Annem yine Ortopedi Uzmanı Dr. Nuri Erel’den rica ederek, Contramal adlı iğneyi yazdırdı ve o akşam yine emekli Başhemşire Ayşe teyzem gelerek, iğnemi yaptı. O geceyi, uzun zamandan sonra ilk kez ağrısız geçirdim. Hatta gece tuvalete kalktığımda, annemler yüzümde çok mutlu ve rahatlamış bir ifade olduğunu söylediler.

İğne, gün aşırı tekrarlanacaktı. İlk seferinde tam doz yapılmıştı ama bunun bana ağır gelebileceği düşüncesiyle daha sonra yarım doz uygulandı ve ağrı geçmemeye başladı. Âdeta vücudum ilâçlara bağışıklık kazanıyordu.

O sırada, kısa yürüme cihazlarımın hazır olduğunu öğrendik. Şu anda belki yürüyecek durumda değildim ama nasıl olsa ileride sol ayağımın burkulmasını önlemek için bu cihazlar lazım olacaktı.

Denemek için gittiğimizde, annem beni uyardı: “Belki ilk giydiğinde çok rahat etmeyebilirsin ama zamanla alışırın.” Oysa görevli bey, botları ayağıma giydirip, demirleri kayışlarla bağladığı andan itibaren, çok rahat adım atmaya başladım. Bacağımda ağrı ve uyuşukluk olmasa, eskisinden çok daha iyi yürüyecektim.

04 Kasım 2000 Cumartesi sabahı, on iki yıllık dostum, müzik öğretmeni Emine Gülten Atabakan, “Geçmiş olsun.” demek için İstanbul’dan ziyaretime geldi. Beraber olduğumuzda her zaman yaptığımız gibi, iki gün boyunca yan yana yere uzanıp, hiç durmadan sohbet ettik. Özlü sözler okuyup, yorumunu yaptık. Felsefeden, kitaplardan ve yaşamdan konuştuk.

Annem bizi o pazar, Buca’daki gölete götürdü. Kafeteryada oturup, bir şeyler yedik, ördeklere ekmek attık. Dönüşte Balçova 3M Migros’a girdik ve uzun zamandır istediğim, engelliler için tasarlanmış akülü arabaya bindim. Elbette ki ellerimi yeterince kullanamadığım için, onu da tam kontrol etmem mümkün değildi. Yine de denemiş oldum ve hevesimi aldım.

Eve dönerken, kırmızı ışıkta durduğumuzda bize arkadan bir tabip çarptı. Tam da arabaya en çok ihtiyaç duyduğumuz bir dönemde bu kaza çok ters olmuştu ama Allah’tan tabip bey anlayışlı çıktı ve sorun yaratmadan, zararı kaskosunun ödeyeceğini söyledi. Annem, “Kızım Serebral Palsi’li. Şu anda da sık sık hastaneye gitmesi gerekiyor. Peki, ben şimdi nasıl götüreceğim?” diye sorunca da “Telefon ederseniz, ben gelip götürürüm.” demiş. Eh bu kadar iyi niyetli biri olunca, kızmak da olanaksızdı. Neyse ki, bagaj da bir hafta içinde tamir edildi.

Emine ablam pazar akşamı İstanbul'a döndü. Gelişi bana büyük moral olmuştu.

07 Kasım 2000 Salı günü, profesörden haber geldi: Onun da tahmin ettiği gibi, boynumdaki bulgular yeni değil, çok eskiye dayanıyordu. Ayrıca, bir operasyon düşünüldüğünde, risk / zarar faktörü göz önünde bulundurulmalıydı. Bir tavsiye mektubu ile beni Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Ağrı Kliniği (Algoloji) ile Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalı'na sevk edecekti.

Bana kalırsa, hoca beni ameliyat etmeye cesaret edememişti. Bunu ilk gün, bakışlarından anlamıştım. Engel derecem onu ürkütmüştü sanırım. Yine de şu anda yapılacak tek şey, onun belirlediği yolu izlemektir. O zamana kadar hiç MR çektirmemiştik ki... Belki de gerçekten boynumdaki basılar çocukluğumdan beri vardı. Koskoca profesör bizi yanlış yönlendirmezdi ya...

* * *

6. Bölüm

Uçurumun Kenarından

Bu gelişmelerden sonra ben egzersizlerime devam ettim. Ne var ki, ağrılarım kötüleşiyor, gitgide kımıldayamaz hale geliyordum.

Bir gün annem, dostlarımız Reyhan Ferahlı ve Süleyman Çetinsöz ile konuşurken, benimle ilgili endişelerini anlatmış.

Süleyman ağabeyin çok yakın bir arkadaşının babası, “Hocaların hocası” olarak tanınan Nöroşirurji Uzmanı Prof. Dr. Erdem Tunçbay imiş. Emekli olmasına karşın, özel muayene ile hasta kabul ediyormuş.

Annemle babam, Süleyman ağabey ve Reyhan ile birlikte, 14 Kasım 2000 Salı günü, tetkiklerimi alarak hocanın muayenehanesine gittiler. Beni görmek isterse, daha sonra götüreceklerdi, çünkü artık sarsılmaya gelemiyordum. Bu nedenle de mümkün olduğunca az hareket etmek istiyordum.

Prof. Dr. Erdem Tunçbay, beni bir felaketin eşiğinden döndüren ilk isim oldu. MR ve BT sonuçlarımı inceledikten sonra şunları söylemiş:

“Aktif cerrahide olsam, hastayı hemen ameliyata alırdım. Omuriliğe üç yerden bası var. Uyuşmalar giderek artarak, sol kol ve bacakta da başlayacak. Prof. Dr. Mehmet Zileli mutlaka görsün.”

Prof. Dr. Mehmet Zileli'ye bir de mektup yazarak, annemlere vermiş. (O mektubun içeriğini hiç öğrenemedik.)

Zaten, Sono Nükleer Tıp Merkezi'nde tanıştığımız Radyoloji Uzmanı Dr. Engin Aytan'ın bize ilk önerdiği isim de Prof. Dr. Mehmet Zileli'ydi ama kongrede olduğu için ona ulaşamamış ve zaman yitirmemek için başka bir profesöre gitmiştik. Oysa yanlış tedavi yüzünden neredeyse omurilik felçli oluyordum.

Neyse ki, bu sefer Zileli Hoca yurt dışında değilmiş ve sekreterinden üç gün sonrasında randevu alabildik.

17 Kasım 2000 Cuma öğleden sonra Prof. Dr. Mehmet Zileli'nin muayenehanesine gittik. Alsancak'taki bir apartman dairesi olan bu muayenehanede benden başka birkaç kişi daha bekliyordu. Hoca, benden önce bir hasta daha aldı ve sonra sekreteri bize, içeriye girebileceğimizi söyledi.

Odasına girdiğimde, çok genç bir hekimle karşılaştık. Daha sonra da Türkiye'nin en genç profesörlerinden biri olduğunu öğrenecektik. Dünya çapında, başarılı bir isimdi.

Bilgisayarının başında çalışıyordu. Ayağa kalkıp, bizi karşıladı ve ellerimizi sıktı. İlk tanışma cümlelerinden sonra (Ben yine sözü çoğunlukla annemlere bırakıyordum.) Hoca, “Bu istemsiz hareketler ne zaman başladı?” diye sordu. Kendimi bildim bileli vardı ama son zamanlarda oldukça azalmıştı. Prof. Dr. Mehmet Zileli, Serebral Palsi'deki bu dezavantajı azaltmak için bir ameliyat yaptığından söz etti. Biz ise, sorunumuzun bu olmadığını ifade ederek, filmlerimi ve Prof. Dr. Erdem Tunçbay'ın mektubunu takdim ettik. Annem de bir yandan, hastalığının seyrini anlatıyordu.

Hoca, her şeyi uzun uzun inceledikten sonra, bana hitaben, (Hayatımda ilk kez bana “Siz” diye hitap eden bir hekimle karşılaşıyordum.) bir maket üzerinde göstererek, açıklamaya başladı:

“Omuriliğinizin boyun bölgesinde bası var ve kanımca ameliyat olmanız gerekiyor. Boynunuzu arkadan açarak, basıyı kaldırdıktan sonra, iki tarafa plaka vidalayıp, omuriliği korumaya alacak ve aynı olayın tekrarlamasını önleyeceğim. (Anneme dönerek, “Bu ameliyatı size yapsam, plakaya gerek olmazdı.” dedi.) Ameliyattan sonra bir süre gövdeye sabitlenen özel bir boyunluk takacak, daha sonra ise normal hayatınıza dönebileceksiniz. Bu operasyonu Serebral Palsi’li bir hastama daha yapmıştım. Şimdilik boynunuzu arkaya götürmeyin. Sizi ameliyat programıma alıyorum. Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Nöroşirurji Ana Bilim Dalı’nda yatak açılınca size haber veririm. Yalnız, bacağınızdaki ağrı boyundan kaynaklanmıyor.”

Ben, “Hocam, istemsiz hareketlerim sorun yaratmaz mı?” diye sordum. Prof. Dr. Mehmet Zileli ise, “Boynunuzda çok fazla istemsiz hareket yok; kollarınızda var.” dedi. Gerçekten de çok kısa zamana sığdırılmış, dikkatli bir gözlemci bu.

Bacağımdaki ağrının boynumdan kaynaklanmaması ise, kötü haberdirdi. Şu anda beni asıl rahatsız eden, gittikçe artmakta olan bacak ağrısıydı ama hoca da haklı olarak, öncelikle felç riskini ortadan kaldırmak istiyordu.

Sağ bacağımdaki şiddetli ağrı, omurilikteki zedelenmeye bağlı değilse, nedendi? Yine de elbette beni ameliyat etmeyi göze alan bir hekimle karşılaştığımız için çok mutluyduk. Annemler derin bir nefes aldılar, bacak ağrımın da nedeni bulunacaktı elbet.

Bu sırada, annem de babam da ressam oldukları için duvarlardaki tablolar dikkatimizi çekmişti. Bunların, Prof. Dr. Mehmet Zileli’nin eserleri olduğunu öğrendik. Bir süre de resim üzerine sohbet ettikten sonra, teşekkür edip, ayrıldık. Yalnız, annem son olarak, “Hocam, özel bir boyunluk önerir misiniz?” diye sorunca, hoca Philadelphia tipi bir boyunluk reçetesi yazdı. Ameliyata kadar bunu takmam yeterliymiş.

Annemlere belli etmedim ama bu boyunluk olayı canımı sıkıyordu. Beni rahatsız edecek, sert bir şey olduğunu düşünüyordum. Havlu destek bile rahatsız ediyordu; boyunlukla nasıl duracaktım?

Annem ertesi gün, Nöroşirurji Uzmanı, Op. Dr. Yusuf Çakır’dan rica ederek, boyunluğumu yazdırdı ve aldı. Hiç beklemediğim bir şeyle karşılaştım: Boyunluk, yumuşacık bir süngerden ve sadece başımı arkaya götürmemi engelliyordu. Havludan bile daha rahattı. Yalnız, zayıf olduğumu düşünerek, bir numara olanı aldığı için boynuma küçük gelmişti, tam uç uca kapanmıyor, aralık kalıyordu. Herhalde bu boy küçük çocuklara göre yapılmıştı. Annem, pazartesi günü gidip, iki numarayla değiştirecekti.

Annem beni çok iyi tanıdığı için, “İki gündür bunu kuruyordun, değil mi? Bak, demek ki insanlar senin kullanamayacağın bir şey veriyorlar.” dedi.

Ne diyebilirdim, haklıydı; ama bu da benim kötü bir huyumdu.

O pazar, ailece deniz kenarına pikniğe gittik. Mangal yaptık. Ördek ve kazlara ekmek yedirdik. Çocuklar gibi, salıncağa ve tahterevalliye bindik. Bu benim de iyileşmeden önce, gezmek için dışarıya son çıkışım oldu.

Pazartesi günü annem boyunluğumu değiştirdi. Yenisi de hemen hemen aynıydı. Boyunluk, çok yumuşak olmasına rağmen, bazen kasılmalara yol açsa da boynumun boşlukta olması doğru değildi. O hafta bacağımdaki ağrı, hiç dayanılmaz hale geldi ve annem, ameliyat arifesinde olsam da Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Ağrı Kliniği'ne (Algoloji) başvurmaya karar verdi. Hiç olmazsa, ağrımı dindireceklerini düşünüyorduk.

Annem SSK'dan sevk alarak, 27 Kasım 2001 Pazartesi günü, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Ağrı Kliniği'ne giderek, Yard. Doç. Dr. Elvan Erhan ile görüştü. Durumumu anlattığında Elvan Hoca, "Tabii ki ilgileniriz, ağrıyı kesmek bizim işimiz." demiş.

* * *

7. Bölüm

Ağrı Kliniği

29 Kasım 2000 Çarşamba günü, öğleyin annemle birlikte Yılmaz babanın çalıştığı büroya gittik ve onu da aldıktan sonra, saat 14.00 civarında, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Algoloji Bilim Dalı bünyesindeki Ağrı Kliniği'ne doğru yola çıktık.

Artık otomobilde ön koltuğa oturup, bacaklarımı uzatmak zorunda kalıyordum. Arabanın her sarsıntısında ise, ağrım artıyordu. Yolların bu kadar bozuk olduğunu ilk kez fark ediyor, etrafımı seyretmek yerine, yol boyunca çukur sayıyordum. Evde oturmayı hiç sevmediğim halde, sokağa çıkmak benim için işkence olmuştu.

Babam beni Ağrı Kliniği'nin önünde arabadan indirerek, tekerlekli sandalyeme oturttu. Üçümüz, içeriye girdik.

Yeni kurulmuş olan bu klinik, modernliğiyle insanı ilk görüşte etkiliyordu. Aslında ben o günlerde, ağrıyla ilgilenen, Algoloji Bilim Dalı'na çok yabancıydım. Oysa bu klinikteki uzmanlar ve Algoloji Bilimi, defalarca hayatımı kurtaracaktı.

Annem, sol tarafa yöneldi ve tam karşımızdaki poliklinik odasında, iki gün önce görüştüğü Yard. Doç. Dr. Elvan Erhan'ı gördü. Bize, "İşte, Elvan Hoca orada." deyince de birlikte odaya doğru ilerledik ve izin isteyip, girdik.

Yard. Doç. Dr. Elvan Erhan, bir masanın başında oturuyordu. Etrafında da üç dört kişi vardı. Beni ilk etkileyen, ışıltılı bakışları oldu. Selamlaşma cümlelerinden sonra, annemler arabayı park yerine götürmek için izin istediler. Bu çok hoşuma gitmişti, çünkü tek başıma iletişim kurmak, en büyük zevklerimdenidir.

Çok sevgili hekimimle ilk diyalogumuz, gerçekten çok ilginçtir. Sanki Serebral Palsi'li olmakla ilgili düşüncelerimi yıllardır bilircesine, büyük bir rahatlıkla, sesine soru ifadesi vererek bana, "Serebral Palsi'lisin?" dedi. Ben de her zamanki gibi, gözlerim parlayarak, "Evet." diye yanıtladım. Mesajımı almıştı. Birbirimize gülümseyerek, sözcüklerin ötesindeki iletişimin ilk temellerini attık. Elvan ablam, konuşmamı tam olarak anlayamasa da düşüncelerimi ve beni her zaman çok iyi anlayacaktı.

Annemler arabayı park edip gelinceye kadar, ağrıyla ilgili soruları yanıtladım. Ağrının bel ve kalçada başlayıp, bacağıma doğru indiğini, kullandığım ilâçların hiç fayda etmediğini söyledim. İki üç kez tekrar etsem de sonuçta istediğimi anlatabiliyordum.

Annemler geldikten sonra, filmlerimi inceledi ve annemden de bazı bilgiler aldıktan sonra, üzerimdekileri çıkarıp, beni masaya yatırmasını isteyerek, yarım saat muayene etti ve hocasına danışmak üzere, izin istedi.

Az sonra yanımıza geldiğinde de şunları söyledi: "Serebral Palsi çok sık karşılaştığımız bir olgu değil. Ağrının kaynağı da belli olmadığından, hastaya zarar vermemek için, en az riskli olandan başlayarak, bazı uygulamalar deneyeceğiz. Yarın sabah burada olursanız, yatış işleminizi yapıp, epidural kateter takacak ve anestezi ilâçlarını sinire vererek, ağrıyı kesmeye çalışacağız. Skolyoz olduğu için, operasyona hocam da girecek (Prof. Dr. İbrahim Yegül).

Yalnız, henüz yataklı servisimiz açılmadı. Bu nedenle akşam sizi eve göndereceğiz.”

Böylesi daha iyiydi. Babam da hastanede kalmamızı istemiyordu. Teşekkür edip, ayrıldık.

Ertesi sabah saat 09.00’da yine Ağrı Kliniği’nde ydik. Babam bizi bıraktıktan sonra, işine gitti. Yatış işlemi için kan tahlili gerekiyordu. Kolumu sıkı sıkı tutmalarını rica ederek, kanımı verdim ve annemle birlikte operasyonu beklemeye başladık. Annem, ağrımın artmaması için, tekerlekli sandalyemi dizlerine doğru eğip, beni yatar pozisyonda tuttu. Tedavi odalarından birinde boş yer açılınca da beni oradaki yatağa yatırdılar.

Öğleden sonra 16.00 sıralarında ameliyathaneye alındım ve karnımın altına yastık koyularak, yüzüstü yatırıldım. Hemşire, kolumdan damar yolu açtı ve serum bağıladı. Birkaç dakika arayla da tansiyonumu ölçüyor ve sonucu bildiriyordu. Tabii bunlar hayatımda ilk kez oluyordu ama gayet rahattım. Hekimimi ilk andan itibaren çok sevdiğim için, kendimi güvende hissediyordum. Dışarıda bekleyen annemin, benden çok daha heyecanlı olduğuna emindim.

Az sonra Yard. Doç. Dr. Elvan Erhan ve Prof. Dr. İbrahim Yegül, ameliyathaneye geldiler. Elvan Hoca, belimi Batikon ile sildikten sonra, epidural kateter takılacak bölgeyi uyuşturdu. Karşıdaki ekrandan takip ederek, iki küçük delik açtı ve sicim inceliğinde bir boruyu, ikinci deliğin yardımıyla çekerek, sinire yerleştirdi. Ara sıra, tekrar anestezi yaparak, acı duymamamı sağlıyordu. Prof. Dr. İbrahim Yegül de, gerekli gördüğünde, yönlendirmeler yapıyordu.

Yarım saat kadar sonra, operasyon bitti. Elvan abla, hangi tarafıma yattığımı sordu: “Sol” dedim. (Aslında sağıma yatardım ama bacağımdaki ağrı göz açtırmıyordu ki.) “S” harfini düzgün söyleyemediğim için sanırım emin olamamıştı ki, “Sağ mı?” diye sordu.

Ben “Hayır.” dedim.

“Sol?”

“Evet.”

Sonuçta anlaşmıştık. Hemşire, epidural kateteri sağ taraftan döndürerek, plâsterle sabitledi. İlacın enjekte edileceği kutucuk, göbeğimin üstündeydi.

Annemi çağırarak, ilacı nasıl hazırlayıp, enjekte edeceğini ve iki günde bir pansumanımı nasıl yapacağını anlattılar. Yine de kolaylık olsun diye, üç dört enjektör hazırlayıp, bize verdiler. Deneme dozu da o zaman yapıldı.

İlk ilâç: yüzde iki oranında Aritmal idi ve serum fizyolojik ile karıştırılarak verilecekti. Ayrıca, günde bir kez B Vitamini ve ağrının yaratabileceği stresi azaltarak, ilâçların etkisini arttırması için 10 mg.lık Laroxil alacaktım.

Birkaç dakika sonra ağrım geçmişti. Kuş gibi hafiflemiş hissediyordum kendimi. Nasıl teşekkür edeceğimi ise, bilemiyordum.

Tahminimde yanılmamışım. Annem, ben ameliyattan çıkıncaya kadar, dışarıda ağlamış. Az önce benim gibi epidural kateter takılan bir hanım bile “Hiç acıtmıyorlar, çok kolay oluyor.” demesine rağmen, onu sakinleştirememiş.

Banyo yapıp, yapamayacağımı sorduk. Epidural kateter varken, yapamazmışım. Serumumun bitmesini bekledikten sonra da defalarca teşekkür edip, ayrıldık. Babamı işyerinden alıp, eve döndük.

O akşam yatmadan önce annem hayatında ilk kez epidural kateterden enjeksiyon yaptı. Tıbbı ne kadar yatkın olsa da heyecandan titriyordu. Herhangi bir sorun çıkmadı, ama ilâç da ilk seferki gibi tesir etmiyordu.

Epidural kateter varken rahat hareket etmekten çekiniyordum ama çok geçmeden, varlığını bile unuttum. Çünkü plâsterlerle çok sağlam bir şekilde tutturulmuştu. Üç ay boyunca bu kateterle yaşayacağımı ise, tabii ki o zaman bilmiyordum.

İlk pansumanımı da annem iki gün sonra yaptı. Plâsterleri açıp, incecik borunun girdiği yeri Baticon ile silip, gazlı bez koyarak, tekrar antialerjik bantla kapattı. Ameliyat sırasında, epidural kateteri yerleştirmek için açılan ikinci delik zaten kapanmıştı. Bu arada ben, aşırı meraklı olduğum için, nasıl bir şey olduğunu görmek istedim. Annem de iki ayna ile epidural kateterimin girdiği yeri bana gösterdi. Küçük bir delikten, belime incecik bir boru giriyordu. Bereket versin, böyle şeylere hiç üşenmez. Yoksa benim gibi bir meraklıyla uğraşması oldukça zor olurdu.

Hekimim, ağrım geçmese de bu dozu bir süre daha denememizi istedi. Ne var ki, daha sonraki günler de ağrım artmaya devam etti. Artık hiç oturamıyor, rahat uyuyamıyor, gözümü tavana dikip, gece gündüz ıstırap çekiyordum. Bacağımın üstüne yorgan bile değmesin diye yalvarıyordum. Annem beni tuvalete kucağında götürüp, getiriyordu. Allah'tan zayıftım.

En sonunda dayanamadı ve 06 Aralık 2000 Çarşamba günü Algoloji'ye giderek, Yard. Doç. Dr. Elvan Erhan ile görüştü. Yeni bir reçete ve yeni ilâçlarım verilmiş.

Eve geldiğinde, yeni karışımı hazırlarken bana şöyle dedi: "Söylemeyecektim ama senden bir şey saklamaktan hoşlanmıyorum. Elvan Hanım sana morfin verdi."

Morfin! Bunun bağımlılık yaptığını bilmeyen yoktu. Aslında korkmuştum ama artık ağrı çekmeye de gücüm kalmamıştı. Demek ki, ağrımı durdurmak için her yolu deniyorlardı. Morfin, çok az dozda ve Bupivacain + Serum Fizyolojik karıştırılarak yapılacaktı.

O akşam ilk kez Morfin yapıldı. Ağrı kesilmedi ama idrara bir kere ve çok tutuk çıkabildim. Gece de hiç tuvalet ihtiyacım olmadı. Oysa bazen iki kez bile idrara çıkardım.

Sabah, hala küçük tuvaletimi yapamıyordum. Yard. Doç. Dr. Elvan Erhan'ı aradık. İlacı sabah yapmamamızı söyleyerek, hemen hastaneye çağırdı. Aynı zamanda o gün Ağrı Kliniği'nin Psikoloğu Birgül Gökçe ile de görüşmemi istedi. Annem de telefon ederek, aynı gün için Birgül abladan randevu aldı. Beni de arabaya koyduğu gibi, acilen hastaneye yetiştirdi. Çünkü mesanem iyice şişmiş ve sancılanmıştı.

Ağrı Kliniği'ne ulaştığımızda, tekrar tuvaletimi yapmayı denedim, olmuyordu. Bacağım da bitikti; ağrısı içime oturuyordu. Tuvaletten çıktığımda, Elvan ablayla karşılaştık ve hem karnımın hem de bacağımın sıkıntısıyla ona patladım: "Kesin şu ağrıyı, ben bittim artık!" Gerçekten de oraya gelen kanserli hastaların bile ağrısını dindiriyorlardı; neden benimki durdurulmuyordu?

“Elimizden geleni yapıyoruz Aslı. Bugün yeni uygulamalar da deneyeceğim ama önce idrar sondası takılsın ki, rahatla.” dedi.

Morfin, böyle bir yan etki yapar, ancak Serebral Palsi söz konusu olmasa, mesane spazmı bu kadar uzun sürmezmiş.

Ağrı Kliniği, benimle çok içten ilgileniyordu. Ne var ki, içimde garip bir his vardı. Sanki her şey yapılmıyor ve Serebral Palsi'den biraz fazla çekiniliyordu. Oraya gelen kangrenli hastalar bile, ağrıları kesilip, yüzleri gülerek ayrılıyorlardı. Bense, gece gündüz kıvranıyordum ve bu bana çok zor geliyordu.

Ayrıca ben Serebral Palsi'nin bu kadar risk yaratabileceğini hiç düşünmemiştim. Daha doğrusu, istediğim şeydi: Ağrı Kliniği'nde tedavi gören herkese olduğu gibi, gereken her şey, SP ön plana çıkarılmadan yapılarak, bir an önce ağrımın durdurulması... Ancak tabii ki bu imkânsızdı. Serebral Palsi'nin yaratacağı özel durumlar için temkinli olunması kaçınılmazdı. Zaten Elvan abla da öyle davranıyordu.

Bir odaya alındım. Tabip Gökhan Bey ve Ağrı Kliniği'nin çok sevdiğim hemşirelerinden olan, Çiğdem Hemşire tarafından idrar sondası takılacaktı. Tabii ki yine, hayatımda ilk defa... Tıp ile ilgili konularda pek çekingen davranmam. Zaten, karnım öyle sancıyordu ki, çekinecek halim de yoktu.

Her hareket, bacağımdaki ağrıyı arttırdığından, annem beni olabildiğince sarsmamaya çalışarak, pantolonumu ve çamaşırimi indirdi. Tabip ve hemşire de beş dakika kadar uğraştıktan sonra, idrar sondasını taktılar ve mesanem çok yavaş olsa da boşalmaya başladı. Tabip, arada bir mesaneme bastırarak, daha hızlı boşalmasını sağlamaya çalışıyordu. Annem, “Acaba sonda takılmadan yapabilir mi diye, biraz önce tuvalete oturttum, ama yapamadı.” deyince, “İyi ki takmışız, sondayla bile zor boşalıyor.” diye cevap verdi. (Anlaşılan, mesane kaslarım bile spastikti. Boşuna, “Sapına kadar spastığım.” demiyorum ya...)

Daha sonra idrar sondasını çekip çıkardılar. Rahatlamıştım. Teşekkür edip, odadan çıktık. Psikolog Birgül Hanım beni bekliyordu. Odasında bir süre üçümüz sohbet ettikten sonra, annem bizi yalnız bırakmak için dışarıya çıktı.

Kendimle ilgili psikolojik bir sorunum olmadığını bildiğim için, aslında bu görüşmenin zorunluluk nedeniyle yapılmasına anlam verememiştim. Herkesle, her zaman, her konuda sohbet ederim; psikolojik yardım almamak gibi, cahilce saplantılarım da yoktur ama şu anda buna ihtiyacım da yoktu. Tek sorunum, bacağımdaki ağrıydı...

Bereket, şanslıydım. Birgül abla çok tatlı bir insandır. Ailemden, yaşantımdan, çalışmalarımından söz ettikten sonra, sıra ağrıma geldi. Ağrı tarifini, “Bacağım eriyor.” şeklinde yaptım. Zaten hep öyle hissediyordum. Sanki bacağımdan eriyip bitiyordu.

Birgül abla bana, ağrının şiddetini birden ona kadar sayılarla değerlendirdiklerini söyledi ve bana da ağrımın şiddetinin kaç olduğunu sordu. O anda “Yedi” olduğunu hissettim ve söyledim. “Dış ağrısını biz beş olarak kabul ediyoruz. O zaman ağrın oldukça şiddetli.” dedi. Evet, sağ bacağımda felâket ağrıyordu.

İştahımın ve uyku düzenimin nasıl olduğunu sordu. İştahım, her zamanki gibi, çok iyiydi. Ağrım olmasa da mışıl mışıl uyuyacağımı söyledim. Geleceğe

yönelik planlarımı sordu. Bir an önce, yatarak geçirdiğim bu dönemi atlatıp, yazılarımı yazmak istiyordum.

Görüşmemiz bittikten sonra, hekimim Elvan abla bacağıma Akupunktur ve Triger İnjection yaptı. Bu, kas içine uygulanan, gevşetici bir iğneydi ve birkaç yere yapılabilirdi. Ne var ki, hiçbiri ağrımı kesmedi ve azaltmadı.

Epidural kateterden verilecek ilaçlarda da değişiklik yapıldı ve günde üç kez, 2 cc Marcain, 1 cc Fentanyl ve 5 cc serum fizyolojik yapılmasına karar verildi.

Ne var ki, o günden sonra da ağrı azalmadı. Yeni verilen ilâçlar çok ağır anestezi maddeleri olduğu için hekimim, ben evdeyken dozu arttırmak istemiyordu.

Bu arada annemler, bir vesileyle SSK'da beni muayene eden Ortopedi Uzmanı Dr. Nuri Erel ile görüştüler. Dr. Nuri Bey, "Biz bu ilâçlarla ameliyat yapıyor, kangrenli bacak kesiyoruz. Ağrı nasıl geçmez?" demiş. Ayrıca, uzun uzun açıklayarak, bacağımdaki ağrının boynumdan da kaynaklanabileceğini söylemiş. Belki de omurilikteki basıyı benim beynim "Ağrı" olarak algılıyordu.

Evet, çektiğim ıstırap bir yana, böyle bir sorunum da vardı: Ben hiçbir zaman, bağırp çağırın, ağrım olduğunda ortalığı birbirine katan biri olmadım. Her şeye rağmen yüzüm gülüyor ve çevremdekileri üzmemeye çalışıyordum. Bu da yavaş yavaş tabipleri, "*Serebral Palsi'lilerin ağrı eşiğinin düşük olduğu*" fikrine sürüklüyordu. Bir ağrı vardı ama şiddeti konusunda uzmanlar biraz tereddütleydiler. Açıkça söylemeseler de bunu ben de annem de hissediyorduk. Belki de bu ağrı sıradan bir baş ağrısı kadardı ama ben Serebral Palsi'li olduğum için dayanamıyordum.

Bir başka görüş de benim bu ağrıyı "uydurduğum"du ve bu beni çok üzüyordu. Bir insan kendini yatağa bağlamaktan nasıl bir zevk alırdı? Üstelik de gezmek, eğlenmek, yazı yazmak vb. varken, neden bütün günümü yatakta geçirecektim? Ailemle sofraya dahi oturamıyordum, bunu kim isterdi ki?

Bu görüşlere elbette ki annem hiç katılmıyor, çünkü beni tanıyordu. Sağ bacağımda bir sorun vardı ama ne?

Sonunda, 12 Aralık 2000 Pazartesi günü yeniden Ağrı Kliniği'ne gittik ve hekim kontrolünde, epidural kateterden verilen ilâçların dozu arttırıldı: Yine günde üç kez, 3 cc Marcain, 1 cc Fentanil ve 4 cc serum fizyolojik... Hemşire sık sık, hiç değişmeyen tansiyonumu ölçüyordu. Sonunda dayanamadı: "Aslı maşallahın var. Bu ilâçlar bana yapılsa, düşüp bayılırım." dedi. Çok şükür, bünyem kuvvetliydi.

Yeni doz, kırk dakika kadar ağrımı kesti. Bu bile büyük başarıydı.

Orada yatarken, Çağdaş adında, on dört yaşında bir kızla tanıştım. Çocuklar benimle pek rahat iletişim kurmaz ve genelde uzak dururlar. Oysa Çağdaş çok sıcakkanlıydı. Annem, o ve ben sohbet ettik. Çağdaş, baş ağrıları için Ağrı Kliniği'ne gelmiş ve tedavinin çok faydası olmuş. Ona, Tens cihazı bağlanıyormuş.

Bu sırada, Yard. Doç. Dr. Elvan Erhan, bacağımdaki ağrı için Ortopedi muayenesinden geçip, geçmediğimi sordu. Tam olarak geçmiş sayılmazdım. SSK'da daha çok skolyozumla ilgilenilmişti. Kendisinin çok güvendiği, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Ortopedi ve Travmatoloji Ana Bilim Dalı Öğretim Görevlisi Doç. Dr. C. Sinan Kara ile görüşerek, randevu aldı.

Annem, ara sıra Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Nöroşirurji Ana Bilim Dalı'nın sekreterliğine uğrayıp, Nilüfer ve Elif Hanımlarla görüşüyor ve ameliyat tarihimle ilgili bir gelişme olup olmadığını soruyordu. Onlar da bize her zaman büyük bir içtenlikle yardım ettiler. Ameliyattan sonra raporlarımı yazdılar. Hatta beni evden bile arayıp, hatır sordular. Orası hem bir iş ortamı hem de aile yuvası gibiydi.

Hastaneye gitmişken, annem Nöroşirurji Ana Bilim Dalı'na gidip, Prof. Dr. Mehmet Zileli'yi de gördü. Hoca da bizi ev telefonundan arıyormuş. Beni, ertesi günkü ameliyat programına almış. Ameliyat öncesi tetkiklerim için Nöroşirurji Ana Bilim Dalı'na hemen yatmam gerektiğinden, ortopedi randevum ertelendi.

* * *

8. Bölüm

Boyun Ameliyatı

1 2 Aralık 2000 Pazartesi günü, Ağrı Kliniği'nden çıkış ve Nöroşirurji'ye yatış işlemlerim yapıldı.

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Nöroşirurji Ana Bilim Dalı, üç katlı bir binaydı. Birinci katta sekreter bölümü, bekleme salonu, tabip odaları, kan merkezi, EMG çekim ve röntgen odası vardı. İkinci kat, hasta koğuşları ve özel odalardan oluşuyor, üst katta ise, ameliyathane bulunuyordu.

Yılmaz baba, yatışımı yaparak, bir özel oda hazırlattı. O sırada biz de alt katta, tahlil için kanımı verdik. Yandan ve arkadan olmak üzere, boynumun iki pozisyonda röntgenini çektirdik. Daha sonra babamlar beni yukarıya, odama çıkarıp, yatağıma yatırdılar ve eşyalarımı almak için eve gittiler.

Krem renkli duvarları, üç kapılı gardırobu, açılır kapanır refakatçi kanepesi, buzdolabı, televizyonu, masası ve iki iskemlesi, kliması ve çok hoş olan banyosuyla (Maviyi çok sevdiğim için bu mavi kalebodurlu banyo çok hoşuma gitmişti.) bu oda son derece hoş ve çok lükstü. Benim yatağım da yüksekliği ayarlanabilen, kenarındaki korkuluklar inip çıkabilen, oldukça geniş ve rahat bir hastane yatağıydı. Büyük pencereden dışarıya baktığımda ise, muhteşem ağaçlar bana gülümsüyorlardı.

Ben etrafımı seyrederken içeriye, sarışın, çok güler yüzlü bir hemşire girdi. Benim hemşiremmiş ve adı Ayşe imiş. EKG (Elektro Kardiyo Grafi) çekeceğini söyleyerek, el ve ayak bileklerimi kolonyayla silip, elektrotlar taktı ve birkaç saniye hareketsiz kalmamı istedi. Bunları yaparken de “Dur tatlım, dur güzelim.” diye, tatlı tatlı konuşuyordu.

Benim bir özelliğim vardır: İstemli olarak sabit durmam gerektiğinde, istemsiz hareketlerim artar. Hele biri bana “Kımıldama!” derse, hiç yapmadığım hareketleri yaparım. EKG çekilirken de elimden geldiğince sabit durmaya çalıştım ama ne kadar başardım bilmiyorum. İki denemeden sonra hemşirem, “Oldu.” dedi.

Hemşiremi çok sevmiştim ve konuşmayı da çok sevdiğim için, sohbe başlamak amacıyla bir şeyler söyledim. Doğal olarak, Ayşe ablanın benimle muhabbet edecek zamanı yoktu. “Sonra konuşuruz canım.” diyerek, çıkıp gitti. Gitmeden önce de yatağımın kenarındaki korkulukları kaldırıp, beni emniyete almayı ihmal etmedi.

Biraz sonra, tabip olduğunu düşündüğüm, daha sonra ise, diyetisyen olduğunu öğrendiğim bir bayan geldi. Önce benimle konuşabileceğini pek zannetmiyordu ama sanırım benim çok hevesli olduğumu fark ederek, söylediklerimi anlamaya çalışmaya karar verdi. Zaten öyle olunca da anlaşmamız çok kolaylaştı.

“Aslı Dinçman.” dedi.

“Evet, 1973 doğumluyum, Serebral Palsi'liyim...”

“Nesin?”

Sanırım, engelim hakkında bilinçli olmamı beklemiyordu ki, iki kere sorduktan sonra, tahmin ederek, “Serebral Palsi” dediğimi çıkarabildi.

Zekâmla ilgili bir tereddüdü kalmadıktan sonra, daha rahat soru sormaya başladı. Kullandığım ilâçları, alerjim olup olmadığını (Metale alerjim var.) ve alkol ya da sigara gibi, herhangi bir alışkanlığım olup olmadığını öğrendi. Sonra da teşekkür edip, odamdan çıktı.

On beş dakika geçmişti ki, Nöroşirurji ve Anestezi Uzmanı Dr. Veli Çıtışlı geldi. Sonraları çok iyi anlaşacaktık ama ilk iletişimimiz hiç de başarılı değildi.

Odaya girer girmez, “Senin yakınının yok mu?” diye sordu. Hasta olan bendim, acaba yakınımı ne yapacaktı?

“Anneler eşyalarımı almaya gittiler.” diyecek oldum ama anlamaya hiç niyeti yoktu. Sinirlerimi muayene ettikten sonra da sinirli bir şekilde hiçbir şey söylemeden çıkıp gitti.

Serebral Palsi'lilere yaklaşımın genelde böyle olduğunu bilsem de sinirlenmiştim. Oysa daha sonra Veli ağabeyle çok iyi dost olduk. Tabii bunda annemin payı çok büyük.

Anneler geldiklerinde, o günkü hastane maceralarımı anlattım. Biraz oturduktan sonra Yılmaz baba eve döndü. Biz de annemle akşam yemeğimizi yiyip, televizyon seyrettikten sonra yattık. Bir ara hemşire gelip, tansiyonumu ölçtü ve 24.00'ten sonra bir şey yemememi söyledi. Ayrıca, ateşimi ölçmek için evden derece getirmeliydik.

Anneme, anestezi ile ilgili sorular soruyordum. Ne hissedecektim? Nasıl kendime gelecektim? Annem de kendi ameliyat deneyimlerinden bildiklerini anlatıyordu. Narkoz verildiğinde, içine bir sıcaklık yayılır gibi oluyor ve genzinden bir koku geliyormuş. Uyanırken de sesler derinden gelmeye başlıyor, daha sonra gözlerini açabiliyormuş. Ayrıca narkoz onda mide bulantısı yapıyormuş.

Prof. Dr. Mehmet Zileli, o gün epidural kateterden ilâç verilmesini istemedi. Bu nedenle bacağımdaki ağrı çok şiddetliydi. Sanırım ameliyat heyecanıyla da bütün gece tuvalete taşdı annem beni. Ertesi sabah uyandıgımda, sağ bacağımdan ağrıdan eriyor gibiydi.

Sabah 06.30'da uyandık. Çok titiz olduğumu bilen annem, beni sabunlu bezle iyice sildi. Görevli, ameliyat kıyafetimi getirdiğinde, pijamamı çıkarıp, onu giydirdi. Bu, yeşil puanlı uzun, ince bir gömleğe benziyordu. Ameliyatta genellikle çırılçıplak olunmuş ama annem “İstersen çamaşırın kalsın. Gerekirse onlar keserler.” dedi. Ben de öyle olmasını tercih ettim.

Görevli, beni sedyeye aldı ve annemle birlikte, asansörle üst kata çıktık. Buradan sonra annem gelemiyordu. Dualarla beni ameliyathanenin kapısından içeriye yolcu etti. Bir süre kenarda bekledikten sonra ameliyathaneye alındım ve masaya yatırıldım. İki hemşire, damar yolu açmak için on dakika uğraştılar ve çok hareket ettiğimden, damarlarımın çok ince olduğundan, sürekli yakındılar. Sıkılmıştım ama yapacak bir şeyim yoktu.

Az sonra, Prof. Dr. Mehmet Zileli yanıma geldi, hatırımı sordu. “Hocam, bacağımda çok ağrıyor.” dedim. “Şu omuriliğindeki basıyı kaldıralım, ben bacağımla da ilgileneceğim.” diye yanıtladı.

Zileli Hocanın baş asistanı tansiyonumun yükseldiğini görünce, “Niye heyecanlandın ki? Duyacağın bütün acı, damar yolu açılırkenkiydi.” dedi. Oysa beni endişelendiren, ameliyat sonrasıydı. Bakalım nasıl sabit duracaktım?

Nasıl bayıldığımı bilmiyorum; konuşurken bile uyumuş olabilirim, çünkü hiçbir şey hissetmedim.

Tabibin sesiyle gözümü açtım. “Aslı hadi uyan artık; ameliyat bitti.” diyordu. Hiçbir sersemlik hissetmiyordum ve tümüyle kendimdeydim. Ameliyathaneden yeni çıkmakta olduğumu fark ettim. Çok çabuk ayılmıştım. En çok korktuğum da geç ayılmaktı. Demek ki, anestezi dozu çok iyi ayarlanmıştı. Belki de çocuklara verilen doz yapılmıştı. Serebral Palsi’li olduğum için, Pediatri grubu hastasıydım. Çocuk sayılmak hiç hoşuma gitmese de anestezi açısından işime yaramıştı.

Beni yoğun bakıma doğru götüren başasistan, kollarımı ve bacaklarımı kımıldatmamı istedi, yaptım. Sonradan öğrendiğimize göre, bu tür ameliyatlarda felç riski varmış. Bir hemşire, “Sana bacağının üzerinden bir ağrı kesici iğne yapacağım.” dedi ve yaptı.

Her şey iyiydi de tek sorunum vardı: Nefes alamıyordum. Daha büyük bir sorunum vardı: Nefes alamadığımı hemşireye anlatamıyordum. Ben, “Oksijen” demeye çalıştıkça, o, “Su veremem, ameliyattan yeni çıktın.” diyordu. Sonunda ağzıma bir maske koydu ama ondan da hava gelmiyordu. Biri, “Niye inliyorsun, ağrın mı var?” dedi. Neyse ki, “Hayır.” dediğimi anladı.

O sırada, küçük tuvaletimin geldiğini hissettim. Tam söyleyecekken, ameliyatta sonda takılacağını hatırladım. Bir an önce, odama, annemin yanına gitmek istiyordum. Çünkü burada kimse “Spastikçe” bilmiyordu.

Beni ameliyathaneye alan görevli, anneme iyi olduğumu haber vermiş. “Senin kız cin gibi, hemen uyandı.” demiş. Beni de bir saat kadar yoğun bakımda tuttukten sonra, odama götürdüler.

Asansörden çıktığımda annem kapıda bekliyordu, yanında Reyhan da vardı. “Geçmiş olsun canım.” diye karşıladılar beni. Ben de “Domuz gibiyim.” diyerek onları rahatlattım. Annem, “Aman maşallah!” dedi ve saçlarımı okşadı.

İki görevli beni sedyeden yatağıma geçirdiler. Yüzüm gözüm kan içindeymiş. Annem onları sıcak suyla temizledi. Çok üşüdüğüm için, üstüme battaniye örttü. Tir tir titriyordum. Nefesim de hala düzelmemişti. Annem, hemşiremi çağırarak, durumu açıkladı. O da yatağımın başucunu hafifçe kaldırmaktan başka hiçbir şey yapamadı.

Nefes darlığım üç gün devam edecekti. Sanırım bunun nedeni, akciğer makinesinden sonra, dışarıdaki oksijenin az gelmesiydi.

Ameliyat yerimde biriken kanı boşaltmak için boynumdan diren çıkıyordu ve damar yolundan serum takılıydı. Beni uyuttuktan sonra kolumdan bir damar yolu daha açmışlardı ama ona taktıkları musluktan bir şey verilmiyordu.

Korktuğum başıma gelmişti. Boynumu hareket ettirmemi önleyecek hiçbir şey yapılmamıştı. Hekimler bana fazlasıyla güveniyordu. Peki ya, istemsiz hareketlerim... Annem, “Kızım, dikişlere hiçbir şey olmaz. İnsanlar karın ameliyatından sonra gülseler de dikişler patlamıyor.” dese de, bir kez paniğe kapılmıştım.

Bazı okurlarıma bu duygu, abartılı gelebilir. Ne var ki, Serebral Palsi’li olmadan, bizi tam olarak anlamak mümkün değildir. Size itaat etmeyen bir

bedenle yaşarken, bazı hareketlerinize dıştan kısıtlama getirilmezse, asla huzurlu olamazsınız.⁽¹⁾

Aksi gibi de istemsiz hareketlerim bütün haşmetiyle geri gelmişti. Elbette ki, omuriliğimdeki basının giderildiğinin habercisi olan bu gelişme çok sevindiriciydi. Ne var ki, başımı da çok hareket ettiriyordum. Hemşireme bunu söylediğimizde, doğal olarak, yapılacak bir şey olmadığını öğrendik. Boyunluk gelinceye kadar idare edecektim.

O gün anneme televizyon açtırmadım. Hatta kadıncağızı odada dolaştırmadım bile. O da yatıp dinlendi. Üzerime bir şey giydiremediği için, fanilamı örttü. Zaten, oda sauna gibi sıcaktı. Yumruklarımı da çok fazla sıkıttığım için, avucuma tülbent verdi. Nedense, benim için doğal olandan çok daha fazla kasılıyordum.

Annem, ameliyattan sonraki ilk gecenin çok zor geçtiğini söylemişti. Genelde ağrı olurmuş ama bende hiç olmadı. Tabii ki gece geç saatte gelip, ağrı kesici yaptılar ama ihtiyacım yoktu. Çünkü hiç ağrı hissetmiyordum. Ondaki sonraki günlerde de boynumdan hiçbir sıkıntı olmayacaktı.

Ameliyattan üç dört saat sonra, bir şeyler yiyip, içmek serbestti ama ben boynumu oynatma korkusuyla, hiçbir şey yemek istemedim. Gece tansiyonum ve ateşim ölçüldü; ikisi de normaldi. Nöbetçi tabip gelerek hatırlamamı sordu. Sıkıntılarımı söylememin bir yararı yoktu, çünkü Serebral Palsi'lileri, Serebral Palsi'li olmadan anlamak olanaksızdı; ya da ben öyle zannediyordum.

Annem yorgun düşmüştü; 23.00 sıralarında uyudu. Sık sık uyanıyor, bana bir ihtiyacım olup olmadığını soruyor, su veriyor ve idrar sondamın torbasını boşaltıyordu. En sonunda dayanamadı ve bebekliğimdeki gibi, bisküviyle muz ezerek, silah zoruyla bana birkaç lokma yedirdi. Her lokmada, normalde hiç yapmadığım hareketlerle, boynumu yukarıya doğru kaldırıyordum. Allah'tan hiçbir şey olmuyor, canım da acımıyordu.

Ben ise o gece sabaha kadar gözümü kırpmadım. Boynumu kımıldatma korkusu bir yana, sırtüstü yatmaya da alışkın değildim. Hâlbuki uyusam, boynumu çok daha serbest bırakacaktım. Ne var ki, bir türlü uykuya dalmıyordum işte.

En sonunda gün ışıdı ve sabah oldu. Hiç uykum yoktu. Annem de kalktı, giyindi ve kahvaltısını etti. Ramazan'da olmamıza rağmen, refakatçim olduğu için ona birkaç gün oruç tutturmamıştım. Annem ve babam, çok zayıf olduğumu ve zihinsel çalışma yaptığımı söyleyerek, yıllardır benim tüm ramazan boyunca niyetli olmama izin vermiyorlardı.

Hemşirem tansiyonumu ve ateşimi ölçtü. O gün ilk pansumanım yapılacaktı. Kimin yapacağını sorduğumda, "Dr. Veli Bey." dedi. İçimden, "Başka tabip kalmadı mı?" diye geçirdim. Hem, Zileli Hoca neden gelmiyordu?

Öğleye doğru 11.00 gibi, Dr. Veli Çitişli, pansuman arabasıyla geldi. Aksilik bu ya, annem bana bisküvi almak için kantine indiğinden, yine odada yoktu.

"Yine mi yalnızsın? Senin yakınların yok mu Allah aşkına?" dedi.

Görevli İslam Efendiden, beni yüzüstü çevirmesini istedi. O da gayet rahat bir şekilde, hiç dikkat etmeden çevirdi. Tabii, boynumu da fazlasıyla oynattım.

(1) Daha sonra, ameliyat için istenen malzemeleri incelediğimizde, boynumu sabitlemek için özel bir boyunluğun da talep edildiğini gördük. Yalnız, bunun İstanbul'dan getirilmesi üç gün sürdü.

Dr. Veli Bey, “Dikkat etsene! O normal hasta değil.” diye, İslam Efendiyi azarladı. İletişim kurmak şöyle dursun, şimdi de “Anormal” olmuşum. Eh, bu kadarı da biraz fazlaydı.

Allah’tan tam o sırada annem odaya girdi. Ben sevinmiştim. Çünkü Dr. Veli Beyle iletişim sorunumun böylelikle çözümleneceğini biliyordum. Selamlaştıktan sonra annem, “Aslı dün sizinle pek konuşamadığı için üzülmüş.” diyerek, biraz benden bahsetti. Bu arada hekim, boynumdaki plasterleri açıyordu. Antialerjik olmadığı için boynumu hemen kızartmıştı ve çok da acıyordu. Boynum çok kasılmaya başladığı için de sürekli hareket ettiriyordum. En sonunda, sinirlerim bozuldu ve ağlamaya başladım. Neyse ki, az sonra Dr. Veli Bey pansumanımı bitirdi ve bu kez antialerjik bantla kapattı. Direnimdeki sıvı normal miktarda olduğu için, ameliyat yerimin üzerindeki kalın tamponu da çıkarmıştı. Beni tekrar sırtüstü çevirdiler ve o gün boynumun röntgeninin de çekileceğini söyleyerek, odadan çıktı.

Az sonra, Prof. Dr. Mehmet Zileli’nin başasistanı vizite geldi. İdrar sondasını çıkarmayı teklif etti ama ben şiddetle karşı çıktım. Tuvalete kalkabilirmişim! Ben yatakta kımıldamaya korkuyordum; insanlar bana ne diyorlardı...

Boyunluk takılmadan asla tuvalete kalkamayacağımı söyledim. Büyük bir anlayışla, kabul etti. Prof. Dr. Mehmet Zileli’ye de ileteceğini söyledi. Ben, rahat nefes alamadığımı belirttim ama yapabileceği bir şey yokmuş. Ayrıca, “Yemek yemeye başlarsan, serumu çıkaracağız.” dedi. O öğlen ilk kez, boynumu oynatma korkumu yenip, yemek yiyebildim. Çok iştahlı olmasam da serumdan kurtulmuşum. O da çarpıntımı arttırıyordu.

Öğleden sonra, İslam Efendi ve bir başka görevli, beni röntgen çekirtmeye götürmek için sedyeyle geldiler. Korunmayacağını bilsem de annemden yumuşak boyunluğumu takmasını rica ettim. Boynumun boş olmaması, içime bir güven duygusu verecekti. Görevliler tarafından, (Başımın altındaki yastık, ameliyat yerimden çıkan diren ve idrar sondamla birlikte) dikkatlice sedyeye alındım. Bu arada ben de “Aman yavaş, daha dün ameliyat oldum.” demeyi ihmal etmiyordum.

Annemle birlikte odamdan çıktığımızda, Prof. Dr. Mehmet Zileli ile karşılaştık. “Aslı, nasılsın?” diye sordu. “İyiyim hocam, çok teşekkür ederim.” dedim. Annem, “Hocam, istemsiz hareketleri hemen normal düzeye erişti. Ameliyat öncesi çok hareketsizleşmişti.” dedi. Hoca da “İşte bu çok güzel bir haber.” diyerek, bana hitaben, “Şimdi boynunun röntgeni çekilsin de ne yaptığımızı bir görelim. Seni oturtmaya başlayacağız.” dedi. Annem, “Hocam, Aslı boynumu oynatırım diye çok korkuyor.” deyince de “Şimdilik fazla oynatmasa daha iyi olur.” dedi. Tabii ben bunu duyunca iyice paniğe kapıldım.

Hocanın yanında bir grup öğrencisi de vardı. Onlara benimle ilgili şu bilgileri verdi: “Koreatotik Serebral Palsi. Büyük olasılıkla, istemsiz hareketlere bağlı olarak, Servikal (boyun) bölgesinde omuriliğe üç yerden bası vardı. Basıları kaldırıp, iki titanyum plaka vidaladık. Böylelikle felç riski önlenmiş oldu. Ameliyat sonrası iyileşme gözleniyor. İstemsiz hareketler de tekrar başladı.”

Nöroşirurji Ana Bilim Dalı’ndaki röntgen cihazı arızalı olduğu için Radyoloji Ana Bilim Dalı’na gitmek üzere, dışarıya çıktık. Üzerime battaniye örttükleri için, aralık ayında olmamıza rağmen, üşümedim. Üstelik açık hava iyi gelmişti.

Ağrı Kliniği'nin önünden geçerken annem, "Bir dakika." diyerek, oraya uğradı. Yard. Doç. Dr. Elvan Erhan da yanıma kadar gelerek, "Geçmiş olsun." diledi. Bu arada, bacağımdaki ağrı da geçmişti. Çok mutluydum. Bu habere Elvan abla da çok sevindi. Sanırım SSK'daki Ortopedi Uzmanı Nuri Erel haklı çıkmıştı. Boynumdaki problemi, beynim "Ağrı" olarak algılamıştı.

Radyoloji Ana Bilim Dalı, çok kalabalıktı. Yine de yatan hasta olduğum için bana öncelik tanındı. Neyse ki, sedyeden inmeden ve başımın altındaki yastık alınmadan röntgen çekilebildi. Yine, arkadan ve sağdan olmak üzere, iki pozisyon istenmişti.

Annemle birlikte filmlere baktığımızda, şaşırıp kaldık. Omuriliğim ortada kalacak şekilde, iki tarafına plakalar yerleştirilmiş ve sekiz tane vida takılarak, omurlara bağlanmıştı. Röntgenlerimi, servisine gönderecekleri için bize teslim etmediler.

Odama döndüğümüzde, öğle yemeği dağıtılıyordu. Yemek yedikten sonra annem tuvaletteki aynanın önündeki el kreminin yerinde olmadığını fark etti. Başhemşire Yardımcısı Nurten Hemşire ile dost olmuştuk. Sık sık odamıza gelip, sohbet ediyordu. Annem hemen durumu ona ilettili. Konuyu araştıracaklarını söyleyerek, bize odanın anahtarını verdi. Bundan sonra bir yere giderken, kapıyı kilitleyecektik.

Akşamüzeri Dr. Veli Bey tekrar gelerek, pansumanımı yaptı. Tabii ki yine çok heyecanlandım ama bu kez iletişimimiz daha iyiydi. Beni rahatlatmak için elinden gelen her şeyi yaptı. Yine de gergindim ve sabit tutmaya çalıştıkça, boynumu daha çok oynatıyordum. Neyse ki, herhangi bir sorun çıkmadı.

O gün, nefes darlığım devam etmesine rağmen, kendimi biraz daha iyi hissediyordum. Akşam daha güzel yemek yedim. Tansiyonum normaldi, ateşim yoktu. Ağrısızdım. Özetle, iki günlük ameliyatlı olarak, gayet iyiydim.

Ne var ki, o gece başıma öyle bir şey geldi ki, hayatım boyunca ben de annem de unutamayız.

Annem yatıp uyumak için ışıkları kapatmıştı ki,

"Anne, tavanda oturan pembe eşofmanlı kızlar görüyorum." dedim.

Gerçekten de tavana baktığımda, yan yana oturmuş, kızlar görüyordum.

"Anne ben halüsinasyon görüyorum!" dedim.

Korkmuştum, çünkü daha önce hiç böyle bir şey yaşamamıştım. İşin güzeli, halüsinasyon gördüğümün de farkındaydım, ama kendimi kontrol edip, zihnimin olmadık şeyler üretmesine engel olamıyordum.

Annem ışığı açtı, ama faydası yoktu. Biraz sonra tavanda yürüyen böcekler, etrafımda (olmayan) duvarlar, odanın içinde kadınlar görmeye başladım. En sonunda annem gidip, nöbetçi tabibi çağırdı. Ne var ki, o da bu işten bir şey anlamamıştı. Bana bir tane 25 mg. Laroksil vermekten başka bir şey yapamadı. Sonuçta o geceyi de uykusuz geçirdim. Annem, bir an gelip, uykusuzluktan bayılacağımlı düşünüyordu ama ben boynum sağlama alınmadıkça uyuyabileceğimi hiç zannetmiyordum. Bu arada, boyunluğumun gelmesi de babamın tüm çabasına rağmen, geciktikçe gecikiyordu.

Ertesi gün başasistan vizite geldiğinde, annem gece olanları anlattı. O da bana şunları söyledi:

“Biz seni beyninden değil, boynundan ameliyat ettik. Neden böyle şeyler oldu ki?”

Ben de zaten bunu merak ediyordum ya...

Nöroşirurji Ana Bilim Dalı'nda herkes çok iyi niyetliydi. Benim için ellerinden geleni fazlasıyla yapıyorlardı. Tabiplerim, üst düzeyde uzmanlardı. Ben de genellikle olumlu bir hastaydım. Harika bir odada kalıyordum ve yemekler oldukça lezizdi. Özetle, her şey kusursuz gibiydi; ama ne olduğunu bir türlü çözemediğim, çok önemli bir eksik vardı. 20 Aralık 2000 Salı günü, Doç. Dr. C. Sinan Kara'yı tanıyınca, neyin eksik olduğunu da anlayacaktım...

Prof. Dr. Mehmet Zileli Hoca, daha önce yatağın arkasını kaldırıp oturtulmamı istemiş ama ben buna pek yanaşmamıştım. Annem de böyle konularda beni asla zorlamaz; olayı önce beynimde çözmemi bekler.

Ne var ki, 15 Aralık 2000 Perşembe günü öğleden sonra Prof. Dr. Mehmet Zileli ve ekibi, fırtına gibi odaya girdiler. Hoca, beni kaldırıp oturtmaları talimatını verince de yatağımın arkasını yükseltip, beni oturma pozisyonuna getirdiler.

Çok kötü paniğe kapılmıştım. Beni neden bu kadar zorluyorlar ve neden istemsiz hareketlerimden çekindiğimi anlamıyorlardı? Annem açıklamaya çalıştığında ise, Hoca bana şöyle dedi: “Ben senin boynunu çok sağlam yaptım, bu kadar korkmana gerek yok.” Keşke Serebral Palsi'li olmayı hissedebilseydi.

Onlar odadan çıktıktan sonra, yarı gülme yarı ağlama krizi geçirdim. Annem, yatağımın arkasını indirmeyi teklif etti, onu da reddettim. Çünkü kendime de kızıyordum; herhangi bir risk olsa Hoca beni oturtmazdı, ama işte bu da Serebral Palsi'nin özelliğiydi: Ne zaman, nasıl bir hareket yapacağımızı bilemediğimiz için, fiziksel konularda kendimize asla güvenememek... Elimde olmayan bir korku için biraz anlayış beklemek, en doğal hakkımdı.

Biraz sonra Ayşe hemşire geldi. Beni oturur görünce o da çok sevindi. Endişelerimi de yersiz buluyordu. “Prof. Dr. Mehmet Zileli seni kaldırdığına göre, endişelenmen gereksiz.” dedi.

Karşı komşumuz Elgin teyze ve Mekin amca, o gün öğleden sonra ziyaretime geldiler. Aslında oturmaya başlamak, moral açısından iyi gelmişti. Onlarla da keyifle sohbet ettim.

Akşamüzeri babam, yanında genç bir adamla geldi. Adfit UD Cervical Collar & Brace nihayet İstanbul'dan getirilmişti. Annem hemen üzerime bir fanila giydirdi. Hekimlerimi de çağırdık ve boyunluğum takıldı, ama nasıl?

Bu, Japon malı, çok özel bir cihazdı. Sert plastikten yapılmıştı. Diğerleri gibi, sadece boynumu sarmıyor, hatta hiç değmiyordu bile. Başımın arkasını destekleyen, yuvarlak bir parçası, çenemin içine girdiği bir çeneliği, alnımı saran kafa bandı ve göğsümün altına kadar inen, iki parçalı, yelek gibi bir bölümü vardı. Bu parçaların hepsi de vücuda göre ayarlanabiliyordu.

Boyunluğumun takılması ve ayarlanması biraz zor oldu. Hekimler, on beş dakika uğraştılar ama işin içinden çıkamadılar. Omurgam eğri olduğu için, yelek bölümü üzerime oturmuyor, sürekli kayıyor, düzgün durmuyordu. Annem, boşlukları pamuklarla besleyerek, yelek bölümünü skolyozuma uygun hale getirmeye çalıştı. Kısmen de olsa, başardı. Sonuçta, Adfit UD Cervical Collar & Brace doğal olarak, skolyozu olan Serebral Palsi'lilerin kullanımı düşünülmeyen yapılmıştı...

Başasistana, bu cihazı ne kadar süreyle kullanacağımı sordum ve “Onu hiç sorma.” yanıtını aldım.

Yine beni yanlış anlamıştı. Amacım, bir an önce çıkarmak değildi. Tam tersine, ameliyattan sonra ilk kez kendimi güvende hissediyordum. Çünkü cihaz boynumu tam korumaya almış, bu nedenle de içim çok rahat etmişti. Sorunun nedeni sadece, kendimle ilgili bir şeyi öğrenme isteğiydi.

Dıştan çok karışık görünmesine rağmen, rahat bir orteziydi bu. O akşam ilk kez oturarak yemek yedim, idrar sondam çıkarıldı ve yürüyerek tuvalete gittim. Gece de harika bir uyku çektim.

Yalnız, gece çenem çok acımaya başladı. Annem baktığında, çeneliğin sürtündüğü yerin su topladığını gördü. Hemşireden pomat istedi. Hemen getirdiler. Buna, “Kolar yanığı” deniyormuş. Daha sonra öğrendiğimize göre, çenemdeki istemsiz hareketler nedeniyle olmuş. Boyunluk çıkarılıncaya kadar bu sorunu yaşadım ve zaman zaman bana çok acı verdi.

Ertesi gün ve hafta sonu annem beni tekerlekli sandalyemle klinik içinde dolaştırdı. Hava güzel olduğu için bahçeye çıkardı. Babamla da hastane dışına kadar gittik. Prof. Dr. Mehmet Zileli artık yatmamı istemiyor, hatta klinik içinde kısa mesafelerde yürütülmemi istiyordu. Ben de gayret gösteriyordum.

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Nöroşirurji Ana Bilim Dalı’nda bebek hastalar çoğunlukta idi. Kiminin başı büyüyor, kimi beyin ameliyatı geçiriyor, kimine de kafatası içinde biriken sıvıyı boşaltmak için şant takılıyordu. Onları gördükçe ve hikâyelerini duydukça şükrediyordum, onlar için dua ediyordum. Çok zor bir ameliyatı, Allah’ın izniyle çok kolay atlatmıştım.

Artık sadece, pansuman için boyunluk çıkarılacağı zaman tedirgin oluyordum. O zamanlar da Dr. Veli Beyle iletişimimiz düzeldiği için, çok gerginleşmiyordum. “Ne haber kız?” diye odaya giriyor, pansumanımı oturarak yapmakta ısrar etmiyordu. Ayrıca, beni tanıdıkça, yetişme tarzıma hayranlığı da artıyordu. Annemin omzunu tutarak, içten bir dostlukla konuşuyordu.

18 Aralık 2000 Pazar günü, hiç beklemediğim bir şey oldu: Sağ bacağımdaki akut ağrı tekrar başladı. Bu, benim için çok moral bozucuydu. Demek ki, boynumla bu ağrının ilgisi yoktu. Peki, neyle vardı?

20 Aralık 2000 Salı günü, Prof. Dr. Mehmet Zileli geldi. “Boyunluk seni rahatsız etmiş.” dedi. Hayır, tam tersine, rahatlatmıştı. Annem de “Hocam, çok rahat etti. O takılmadan önce uyumuyordu.” dedi.

Hoca o gün taburcu olabileceğimi söyledi. Ağrımın başladığını öğrenince de Ağrı Kliniği ile görüşmemizi istedi. Kendisi de boynum iyileştikten sonra bacağımla meşgul olacakmış. Boyunluğu ise, bir ay takmam gerekliymiş.

Bir ay bana çok az gelmişti. Ben, kendi kafamda üç ay mühlet koymuştum. Daha doğrusu, kendim, iyileştigiime inanmadan boyunluğu çıkarmak istemiyordum. Annemler de beni rahatlatmak için, “Bu senin kişisel eşyan. Ne zaman istersen o zaman çıkarırsın.” dediler.

Bereket versin, epidural kateterim çıkarılmamıştı. Ne var ki, Prof. Dr. Mehmet Zileli, artık vücuduma anestezi maddesi girmesini istemiyormuş. Annem, Ağrı Kliniği’ndeki hekimim Yard. Doç. Dr. Elvan Erhan ile görüştüğünde, bacağımdaki ağrı için oral yoldan (ağızdan) ilaç tedavisine karar verilmiş. Yeni

reçetem: Günde üç tane Contramal, Minoset, Laroksil ve günde bir tane Benexol idi. Çok zorda kalırsak da epidural kateterden 3 cc Marcain, 1 cc Fentanyl ve 4 cc serum fizyolojik yapabiliriz.

Ayrıca Elvan abla Doç. Dr. Sinan Kara ile tekrar görüşerek, o güne randevu almış. Babamlar da beni tekerlekli sandalyeme oturtup, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi'nin ana binasının birinci katındaki Ortopedi ve Travmatoloji Ana Bilim Dalı'na götürdüler. Beyin Cerrahi'den taburcu işlemim dönüşte yapılacaktı.

* * *

9. Bölüm

Doç. Dr. C. Sinan Kara

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Ortopedi ve Travmatoloji Ana Bilim Dalı, ana binanın ikinci katındaydı. Ancak biz o gün giriş katındaki muayene bölümüne gittik. Doç. Dr. Sinan Kara, Elvan ablaya, randevu saatinde orada olacağını söylemiş. Muayene bölümündeki görevli tarafından, Sinan Hocanın muayene odasına alındık.

Beş dakika sonra kapıdan içeriye, beyaz gömleğiyle, uzun boylu, kumral, çok yakışıklı bir hekim girdi. Otuz beş yaşlarında görünüyordu. Aslında ben nedense daha yaşlı ve sert görünümlü birini bekliyordum. Uzmanlarla çok rahat iletişim kuramamaya alışmıştım ve artık bu konuda fazla bir beklentim yoktu. İstisnalar dışında, beni dinlemek bir yana, yüzüme dahi bakmayan, hatta ağrıma kuşkuyla yaklaşanları kabullenmiştim.

Doç. Dr. Sinan Kara ile el sıkıştık. Masasına geçip, oturdu. Annem tam söze başlayacakken, ben bir kez daha şansımı denemek için, konuşmaya başladım. Sanki bu adamın halinde bir başkalık olduğunu hissetmiştim. Annem ise: “Kızım, Hoca’nın vakti kısıtlıdır, istersen ben hızlı anlatayım.” dedi.

O anda hiç beklemediğim bir şey oldu: Sinan Hoca, elini kaldırıp anneme, “Benim vaktim müsait, bırakın kendisi anlatsın.” dedi. Çok şaşırılmış ve bir o kadar da sevinmiştim. Hararetle konuşmaya başladım. Doç. Dr. Sinan Kara da ara sıra annemlerden tercümanlık yapmalarını istiyordu.

Daha sonra beni yarım saat kadar muayene etti. Bu sırada, ağrıyı arttırmamak için bacağımı fazla zorlamamaya dikkat ediyordu. Boyunluğumu çıkarmadan skolyozuma da baktı. Muayenesi bittikten sonra, belimin (Lomber) bilgisayarlı kesityazar (tomografi) ve skolyoz tetkiki de dâhil, bacak ağrıyla ilgili yedi pozisyon röntgen istedi.

Tekrar tekerlekli sandalyeme oturduğumda, kitabımdan da söz ettim. Sinan Hoca annemlere, “Bu bayram evdeyim. Getirebilirseniz, Aslı’nın kitabını okumak isterim.” dedi. Bana hitaben de “Şu bacağının çaresine bakalım, ondan sonra da kitabın için ne yapabileceğimizi düşünelim.” dedi.

Hayatımda ilk defa böyle bir hekimle karşılaşılıyordum. Benimle, yıllardır tanıyormuşçasına rahat iletişim kuruyor, benim de rahat etmemi sağlıyordu. Doç. Dr. Sinan Kara’nın artık benden kurtulması mümkün değildi. O benim “Kahramanım” olacaktı...

Doç. Dr. C. Sinan Kara, aslında çocuk ortopedistiydi. Daha sonra ise, Serebral Palsi'lilerle yakından ilgilendiğini ve ameliyatlarımızı yaptığını da öğrenecektik. O, “*Ümitsiz Vaka*” olmadığımıza ve bizim için bir şeyler yapılabileceğine inanıyor, bu nedenle de mesleğinin imkânlarını, Serebral Palsi'lilerin yaşam standardını yükseltmek için kullanmaktan çekinmiyordu.

Sinan Hoca ile vedalaşıp, tekrar Nöroşirurji’ye döndük. Çıkış işlemlerim yapıncaya kadar, odamda istirahat ettim.

Gerçeği söylemek gerekirse, hastaneden çıkmaya can atıyordum dersem, bunu sadece, âdet yerini bulsun diye söylemiş olurum. Ben, nedeni ne olursa olsun, değişiklikten hoşlanan biriyim ve bu bir hafta da benim için oldukça

maceralıydı. Hastanede birçok kişiyle iletişim kurma imkânı bulmuştum ve bundan da oldukça hoşnuttum. Yine de bu düşüncelerimi kendime sakladım.

Eve döndüğümüzde ise, moral açısından kendimi daha iyi hissettim. İnsanlar bu konuda haklılardı. Ev ortamı bambaşkaydı.

Boyunluğumu fanilâmın üzerine takmışlardı. Üzerime de pijama giyip, eve dönmüştüm. Anneler fanilâmı değiştirmek istediler. Babam, boyunluğu otururken çıkarmanın sakıncalı olmayacağını düşünüyordu; ben ise çok korkuyordum. Annem, bunu bildiği için, fanilâmı, beni yatağıma yatırarak değiştirdi. Ne var ki, ben yine panik yapıp, biraz dudak büktüm. (Ağlamak üzereyken hep böyle yaparım.)

Benim yatağım ranzaydı. Bacağı çok ağrıdığı için artık yer yatağına yatıp, ayağa kalkmam çok zordu. Babam da orada yatarken sıkılmamam için, ranzanın üstünü sökerek, karyola haline getirdi. Boynum düzeltilmişti, ama bacağımdaki şiddetli ağrı yüzünden hala yatmak zorundaydım.

O akşam, Ağrı Kliniği tarafından verilen Contramal adlı ağrı kesiciyi ilk kez denedim ve korkunç bir mide bulantısı + kusmayla, perişan oldum. Ağrım da hiçbir azalma yoktu. Hekimimle konuşarak, oral yoldan aldığım ilâçları kesip, epidural kateterden enjeksiyona devam ettik.

Ağrıya dayanabilmem için ancak, bacağıma giden sinirin uyuşturulması gerekiyordu. Bu şekilde, kırk dakika kadar rahatlıyordum. Onun da bir koşulu vardı: Enjeksiyon yapıldıktan sonra, hiç kıvıldamamak... Bu nedenle, annem ilacımı beni tuvalete götürdükten sonra yapıyordu. Aksi takdirde, enjeksiyonun da hiç faydası olmuyordu.

Ertesi gün, 21 Aralık 2000 Çarşamba günü, yine Sono Nükleer Tıp Merkezi'ne giderek, Doç. Dr. Sinan Kara'nın istediği tetkikleri yaptırıldı.

Gittiğimizde Dr. Engin Aytan yoktu ama arkadaşı da benimle çok ilgilendi. Önce bilgisayarlı kesityazar çekildi. Yine babam yanımda kalarak, sabit durmam için bana destek verdi. Çekim bittiğinde, Dr. Engin Bey de gelmişti:

“Aslı, maalesef bacağındaki ağrının nedenini bulamadık.” dedi.

Sonra, üst kata çıktık ve yedi pozisyon röntgen çekildi. Bunlardan üçü, skolyozumu görüntülüyordu. Diğerleri ise, sağ kalçamın röntgenleriydi. Biri de “Kurbağa Pozisyonu”nda, yani bacaklarım iki yana açılarak çekildi. Bunlarda da hiçbir sorun görünmüyordu.

Annem, sürekli olarak Kemal ağabey ve Gönül teyzeyle konuşuyordu. Onlar da “Artık beynimiz durdu.” diyorlarmış. Kemal ağabey, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi'ndeki hocalarına danışıyor ama onlar da bu ağrıyı bir türlü anlayamıyorlarmış. En sonunda Kemal ağabey anneme, “Nurhan abla, Aslı'nın tarif ettiği, 'Eriyor' tipi ağrı, bir sinir basısı... Ama bu basının yeri bulunamıyor. Böyle durumlarda EMG (Elektromiyografi) tanı için çok yararlı olabilir.” dedi.

Annem de EMG çekimi için, 08 Ocak 2001 Pazartesi günü SSK İzmir Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nden randevu aldı.

Annem yapılan tetkikleri, kitabımın basıma verilen son halini ve Mülkiyeliler Birliği'nin açtığı yarışmada ikincilik kazanan “Deneme”mi ertesi gün, boynumdaki dikişleri aldırarak için Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Nöroşirurji Ana Bilim Dalı'na

gittiğimizde, Doç. Dr. Sinan Kara'ya götürdü. O da röntgenlerde hiçbir bulguya rastlayamamış ve EMG sonucunu beklemeye karar vermiş.

Evet, 22 Aralık 2000 Cuma günü, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Nöroşirurji Ana Bilim Dalı'nda, Dr. Veli Çıtışlı tarafından dikişlerim alındı. Bu işlemi, tedirgin olmamam için, beni pansuman odasına yatırarak yaptı. Zaten artık yavaş yavaş ben de korkumu yeniyordum. Ameliyat olalı on gün geçmişti. Annem iki üç gün sonra pansumanımı evde yapacaktı.

Dikişlerim alındıktan sonra, Zileli hocanın başasistanının odasına gittik. Kendisi, bana oldukça uzun zaman ayırdı. Boynumun altı ay sonra eskisinden çok daha sağlam olacağını, boyunluğu bu süre geçince çıkarmamı daha uygun bulduğunu söyledi. Erken çıkarılan boyunluk yüzünden, bir hastasının ameliyatını tekrarlamak zorunda kaldığını anlattı.

Çıkışta, Prof. Dr. Mehmet Zileli'nin odasına da uğradık ve tam toplantıya girmek üzereyken onunla konuşabildik. Boynumun çok iyi olduğunu söyleyerek, şükranlarımı ilettim. Yalnız, bacağım çok kötüydü ve kendisi istemese de epidural kateteri kullanıyordum. Aksi takdirde, ağrıya dayanamıyordum. Hoca ise, bunu hiç onaylamıyordu.

Vücuduma sürekli uyuşturucu girmesinden ben de memnun değildim. Ne var ki, çektiğimi de bir Allah, bir de ben bilirdim. Sabahları kıvranarak uyanıyordum. Annem beni tuvalete götürdükten sonra epidural kateterden ilâcımı veriyor, ağrı geçip, biraz gözüm açılınca, iki lokma kahvaltı edebiliyordum. Artık oturamadığım için, yatarak yemek yiyordum. Bir buçuk saat kadar sonra, ilâcın tesiri geçince lânet olası ağrı tekrar başlıyordu. Ancak, 15.00 – 15.30'a kadar dayanmaya çalışıyordum. Çünkü akşamüzeri ağrı şiddeti "Yedi, Sekiz" hatta "Dokuz"a fırlıyordu. Ona dayanabilmek için de öğleden sonra mutlaka enjeksiyonum yapılmalıydı.

Büyük bir sorun daha vardı: Epidural kateterden verilen anestezi ilâçları dışarıda satılmıyordu. Ağrı Kliniği'nde yatıyor görünürken oradan temin edebiliyorduk. Çıkışım yapıldıktan sonra ise, SSK'lı hekimler, bu tür ilaçların ancak yatan hastaya yapılabileceği gerekçesiyle, anneme Marcain ve Fentanyl vermiyorlardı. Doz aşımı halinde ölüm tehlikesi olduğunu söylüyorlarmış. Oysa annem çok bilinçli bir insandı ve verilen dozu titizlikle ayarlıyordu. Buna rağmen iki küçük kutu ilâç için saatlerce dil dökmek zorunda kalıyordu.

Bir gün yine SSK İzmir Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde ilâçlarımı almaya çalışırken, bir tabip şunu söylemiş: "Hanımefendi, bunlar çocuk oyuncağı ilâçlar değil. Nedeni olmayan bir ağrıda, üstelik de Serebral Palsi'li bir çocuğa bu kadar uyuşturucu verilmez."

Annem bana bunu anlattığında, sinirden on dakika ağladım. Demek ki, insanlar bu ağrıyı benim yoktan var ettiğimi ya da Serebral Palsi nedeniyle hissettiğimi zannediyorlardı. Öyle olmadığına emindim. Çünkü o zamana kadar böyle bir sorunum yoktu. Neden şimdi birdenbire beynim, olmayan bir ağrıyı üretecekti ki?

Yine böyle, epidural kateterden enjekte edilen ilâçlarımı almaya çalışırken annem, SSK İzmir Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nin Reanimasyon bölümünde Anestezi Uzmanı olan, Dr. Seher Melike Köse ve Dr. Deniz Ölmez ile tanışmış. Benim durumumu anlattığında onlar da çok üzüldüklerini ve ellerinden gelen her

türlü yardımı yapacaklarını söylemişler. Gerçekten de o dönemde özellikle Melike abla ilâçlarımın temininde bize çok yardım etti. Onun sayesinde, hiç ilaçsız kalmadım. Alçakgönüllülikle, “Ben hiçbir şey yapmadım.” dese de, Dr. Seher Melike Köse olmasaydı kim bilir kaç kez ağrı şokuna girmiştım? Kendisine sonsuz teşekkür, sevgi ve saygılar sunuyorum.

Daha sonra, ben de hem Melike hem de Deniz ablayla tanıştım ve onları gerçekten çok sevdim. Ağrım çok şükür geçti, ama her iki dostumuz da diğer ilâçlarımın yazılması için bize çok yardımcı oluyorlar.

Bir insana yüz kere deli dersiniz, kendini deli zannetmeye başlarmış. Ben de uzmanlar ağrımdan kuşkulandıkça, “Acaba gerçekten onlar mı haklı? Bu ağrı, benim hissettiğim kadar şiddetli mi?” diye düşünmeden edemiyordum. Ayrıca, vücuduma sürekli olarak uyuşturucu girmesinden de hiç hoşnut değildim.

Bir gün, anneme “Bu öğlen bana epidural kateterden ilâç verme.” dedim. Ağrıya dayanmaya kararlıyım. Ne var ki, saat 15.00’e doğru, ağrıdan dudaklarım morarmaya başladı. Çok şiddetli ağrı çektiğimde hep böyle oluyordu. Evde yalnız olduğumuz için de annem çok korkmuştu. “Kızım deli misin sen? Ağrı şokuna gireceksin.” diyerek, hemen enjeksiyonumu yaptı. Şunu anlamıştım ki, bu ağrı, dayanılacak gibi bir şey değildi.

Bu arada annem, boynumla ilgili endişelerimin azaldığını fark edince, boyunluğumun yelek bölümünü çıkarmayı teklif etti, ben de kabul ettim. Bundan sonra, sadece, omuzlarıma kadar inen ve başımı arkadan destekleyen parçaları ve çeneliği kullandım. Böylesi daha rahattı.

Yıkama olayını, epidural kateter nedeniyle yapamıyorduk. Annem beni iyice siliyordu. Saçlarımı ise, lavaboda yıkamaya başladık. (Zaten, ailede herkesin kuaförü olan annem, ameliyattan sonra saçlarımı kısacık kesmişti.) Tekerlekli sandalyede oturmak ağrımı çok arttırsa da saçımın yıkanması için buna mecburdum.

Yılbaşı gecesini, salona hazırlanmış yatağında geçirdim. Saat 00.30’da da annemler beni odama götürüp, yatırdılar. Annem enjeksiyonumu yaptı ve baygın düşüp, uyudum. Ağrısı olan, uyku nedir bilmez ama artık ben bütün gün ağrı çektikten sonra, geceleri ölü gibi uyuyordum.

Bu, nasıl bir ağrıysa, günden güne şiddetleniyordu. Artık, “Sekiz, Dokuz” şiddetinden aşağıya inmez olmuştu. Enjeksiyon yapıldıktan sonra, kırk dakika ile iki saat arası rahatlamamın ardından, tekrar en kötü şekilde başlıyordu. Artık tümüyle yatağa bağımlı hale gelmiştim.

O günlerde, üç ayda bir yayınlanan “Anıtkabir” Dergisi’ndeki “Atatürk’e Mektuplar” köşemi hazırlama vaktim gelmişti. Bacağımdaki ağrı yüzünden, bilgisayarın başına geçmem olanaksızdı. Hiç alışkın olmadığım halde, annem kalem kâğıtla yanıma oturdu ve ben söyledim, o yazdı. Elbette ki, çok zor oldu ama başka çarem de yoktu. Ağrıma inanmayanların bu durumu görmelerini çok isterdim. Hayattaki en büyük zevklerimden olan yazmayı dahi bağımsız yapmamı engelleyen, “Uyduruk bir ağrı”...

07 Ocak 2001’de bir kaza sonucu, annemin sol elinin serçe parmağı kırıldı. Alçıyı yapan tabibe, “Kızımın enjeksiyonlarını yapmam gerekiyor. İki parmağımı açıkta bırakır mısınız?” demiş. Sanırım bu nedenle, kırık parmağı yanlış kaynadı.

Ertesi gün de o halde babamla birlikte beni EMG çekimi için SSK İzmir Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne götürdü. Benden önceki çekimin bitmesini beklerken, Nöroşirurji Uzmanı Op. Dr. Yusuf Çakır ile karşılaştık. Boyun ameliyatımın iyi geçmesine çok sevindi. EMG için de çekimi yapacak Nöroloji Uzmanı Ahmet Bey'le görüşüp, yakını olduğumu söyledi.

Sıram geldiğinde, EMG odasına alınarak, yatırıldım. Annemler "Aslı yavaş konuşur ama zihinsel bir problemi yok. Rahatlıkla konuşabilirsiniz." diyerek, dışarıya çıktılar. Neyse ki, tabip de zekâ özürlü olmadığımı anladı ve yapmam gerekenleri bana söyledi.

Çeşitli noktalara, EMG cihazından çıkan iğneyi saplıyor ve serbest bırakmamı ya da çeşitli yönlerde doğru itmemi istiyordu. Bacağımdaki bütün sinirleri EMG yardımıyla kontrol etti. Bekleyen hastalara rağmen, yarım saatini bana ayırdı. Elbette ki bunda Dr. Yusuf Çakır'ın payı çok büyük.

Öğleden sonra babam gidip, EMG sonucumu aldı. Nihayet bacağımdaki ağrıya teşhis konmuştu: Lumbo Sacral Pleksopati. Yani sağ kalçadan, bacağımanın üstündeki sinirlere kadar bası vardı. İyi güzeldi de sorun henüz bitmemişti. Şimdi de bu basıya neyin yol açtığı bulunmalıydı.

Annem hemen Prof. Dr. Mehmet Zileli'yi aradı. EMG sonucunu öğrenen hoca, "Bel MR'ı çektirip, hemen bana gelin." demiş. Bu arada ben, boynumu çok iyi hissettiğim için boyunluktan sıkılmaya başlamıştım. Annem onu da Prof. Dr. Mehmet Zileli'ye sordu. Ameliyatın üzerinden yirmi altı gün geçtiği için hoca, artık çıkarabileceğimi söylemiş. Sadece, dışarıya çıktığımda takacaktım. Anlaşılan, hoca, Serebral Palsi'li olduğum için, boynumu alışılmış koşullardakinden çok daha sağlama almıştı ve yaptığı operasyona gerçekten güveniyordu.

Annem Kemal ağabeyle konuştu ve böyle bir durumda, Lumbo Sacral Plexus MR'ı istendiğini öğrendi. Bu kez, annemin tetkiklerini yapan ve bel fitiğini teşhis eden nükleer tıp merkezinden randevu aldık.

11 Ocak 2001 Perşembe günü, verilen saatte nükleer tıp merkezine gittik. Bir görevli beni tekerlekli sandalyeyle üst kata çıkardı ve çok hoş bir salonda bekledikten sonra MR odasına alındım. Tam çekim başlayacaktı ki, görevli bayan içeriye girdi. Belimdeki epidural kateterde metal olduğunu ve MR çektiremeyeceğimi söyledi.

Bizim bildiğimiz kadarıyla, epidural kateterde metal yoktu. Boynumdaki plakalar da titanyumdu. Hekimlerim, boyun MR'ımın dahi çekilebileceğini söylemişlerdi. Annemler, bu tetkikin yapılması gerektiğini söylediler ama nükleer tıp merkezi de riske girmek istemiyordu.

Sonunda, Yard. Doç. Dr. Elvan Erhan ve Prof. Dr. Mehmet Zileli'den telefonla onay alarak, MR'a girebildim. Boşu boşuna bir saat kaybetmiştik.

Ben bu tetkikte, sinir basısının yerinin bulunacağına emindim. Ne var ki, hiçbir bulgu çıkmadı. Her şey normaldi.

Annem, sonucu aldıktan sonra, Kemal ağabeyle konuştu. Şunları söylemiş: "Nurhan abla, EMG ile koyulan teşhis Pleksopati, Aslı'nın söylediği kadar ağrı yapar. Hatta bu ağrıyı çekenlerde intihar olaylarına rastlanıyor. Gerçekten dayanılmaz bir ağrıdır bu. Bir yerde sinir basısı var ama yeri bulunamıyor."

Ertesi sabah uyandıgımda, bacağımdaki erime ağrısına, yanma hissi de eklenmişti. Annem elini koyduğunda da sıcaklığı hissediyordu. Hemen Kemal ağabeyi aradık ve onun önerisiyle, sabah akşam, 200 Mg. Tegretol almaya başladım. Bu ilâç, yangılı ağrıya çok iyi geldi. Yalnız, kan tablosunu bozan bir ilâç olduğu için, kontrol altında olmam gerekiyormuş.

Genel durumum ise, kötüleşiyordu. Artık ağrıya tahammül sınırlarımdaydım. Elvan abla, gerekirse, günlük epidural kateter dozunu dörde çıkarabileceğimizi söyledi. Bana mümkün olduğunca az ağrı çektirmeye çalışıyordu. Ne var ki, bacağım bu çabayı hiç desteklemiyordu. Mide bulantıları ve kusma da başlamıştı. Hiçbir şey yiyemiyordum. En sonunda, kendimi, evde kalamayacak kadar kötü hissettim ve anneme, “Anne ben iyi değilim, beni hastaneye yatırın, başımda hekimler olsun.” dedim.

Bu dönemde, beni gerçekten yeğeni kadar seven karşı komşumuz Elgin teyzem, tanıdığım en hayat dolu insanlardan biri olan arkadaşı, Günseli teyzemle birlikte sık sık ziyaretime gelip, bana moral veriyorlardı. Elgin teyzem, midem kötü olduğu için, tavuk suyuna çorbalar yapıp, getiriyor, ferahlatsın diye, sevdiğim Duru Kolonyası armağan ediyordu. Günseli teyzemle de aklınıza gelebilecek her konuda konuşuyorduk. Daha doğrusu, benim halim olmadığı için, o konuşuyor, ben dinliyordum.

Annemler, 15 Ocak 2001 Pazartesi günü, Prof. Dr. Mehmet Zileli ile görüşmeye gittiler. Hoca da hastaneye yatırılmam gerektiğini ve böylelikle tetkiklerimin de daha kolay yapılacağını düşünüyordu. Bana verdiği sözü unutmamıştı. Bacağımdaki ağrıyla da bizzat ilgilenecekti.

Ertesi gün annem, SSK sevkimi almakla uğraştı. 17 Ocak 2001 Pazartesi günü de ikinci kez Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Nöroşirurji Ana Bilim Dalı'na yatmam için, hastanenin yolunu tuttuk.

* * *

10. Bölüm

Beyin Cerrahi'ye İkinci Yatış

1 7 Ocak 2001 Çarşamba günü Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Nöroşirurji Ana Bilim Dalı'na tekrar yattım. Babam yine bir özel oda hazırlattı. Annem de parmağı kırık olduğu halde refakatçim oldu.

Bu kez, yatışta kan tahlili yapılırken, idrar tahlili için de bir kap verdiler. Adet dönemimde olduğum için, birkaç gün sonra gönderebileceğimizi söyledik.

Odama çıkıp, yattıktan sonra, yine benim hemşirem olan Ayşe hemşire gelip, EKG çekti.

Tuvalete gitmek dışında yataktan kalkamıyordum. Yatak biraz sarsılsa ağrıdan gözüm çıkacak gibi oluyordu. Annem, günde üç kez epidural kateterden ilâç vererek, ağrımı kontrol altında tutmaya çalışıyordu.

Benim bir önceki yatışımda kaldığım odada çok ağır bir hasta vardı. Eşiyle birlikte motosikletle seyahat ederken bir araba çarpmış; eşini kaybetmiş, çok ağır beyin hasarıyla ameliyat olmuş, Sabriye adında, bilinci kapalı bir kadıncağz... İki tane de aslan gibi oğlu vardı. Ziyarete geldiğinde, küçük oğluyla da tanıştık. Ablası ve yengesi refakatçi olarak kalıyorlardı. Kadıncağz artık ıstıraptan mıdır, yoksa bilinçsizce mi, bütün gün ve gece bağırp duruyordu.

Yengesi Neslihan ablayla annem sohbeti ve dostluğu koyulaştırdılar. Kardeşini kaybetmenin acısıyla, bütün sevgisini gelinine veriyor, ona öpe seve bakıyordu. Burnu büyük şehirliler tarafından pek istenmediği için de bir tek bizim odaya gelmekten çekinmiyor, beni de çok seviyordu. Köyden yiyecek bir şey gelse, bana da ikram etmeden onun da Şerife ablanın da boğazlarından geçmiyordu. Hatta sırf ben seviyorum diye, köyden koca bir torba kuru üzüm getirttiler. Çayı da çok sevdiğim için, kendilerine yaptıklarında mutlaka bir bardak da bana ikram ediyorlardı.

Başhemşire Yardımcısı Nurten abla da sık sık ziyaretime gelip, hatırımı soruyor, annemle de sohbet ediyordu. epidural kateterden ilâç verileceği zaman bizim odada olursa, anneme bırakmıyor ve enjeksiyonumu kendisi yapıyordu.

Hastanede bir günüm nasıl geçiyordu?

Sabah kahvaltısı çok erken geldiği için 06.30'da uyanıyorduk. Annemle, kendimize bir hayır imkânı yaratmıştık: Pencerenin dışına bayat ekmek koyup, kuşları besliyorduk. Ben de kahvaltım bittikten sonra, yatağımı tavana doğru yükselterek, güvercin, kumru ve serçelerin ekmekleri yiyişlerini seyredip, 08.00'de enjeksiyon zamanım gelinceye kadar oyalanmaya çalışıyordum. Tuvalete kalktığım ve bütün gece epidural kateterden ilâç verilmediği için, sabahları ağrım çok şiddetleniyordu. Yine de sabırlı olup, ağrıya katlanıyordum. Adeta beni avutmak istercesine, kuşların da biri gidip, biri geliyor, onlar da bizim sayemizde soğukta kolayca karın doyuruyorlardı.

Kahvaltıdan sonra, görevliler gelip, odayı temizliyorlardı. Hemşire, tansiyonumu ölçtükten sonra da uzun ve ağırlı bir gün başlıyordu benim için. Öğleyin 12.00'de yemeğimizi yiyor ve yine televizyon izliyorduk. Odamıza gelen olursa onlarla sohbet ederek vakit geçiriyorduk. Saat 17.00'de de akşam yemeği dağıtılıyordu.

Diyet ve normal mn olmak üzere, iki ayrı kategoride hazırlanan yemekler çok lezzetliydi. Daha hafif olduğu için ben diyeti tercih ettim. Kliniğin diyetisyeni, boyun ameliyatımdan beni tanıdığı için, özel olarak ilgilenmiş ve bir arzum olursa söylememi istemişti. Ben de kabızlık problemimi dile getirerek, meyve rica ettim. Her gün bana elma ya da portakal veriliyordu.

Klinikte bebek hastalar çoğunlukta olduğu için muhallebi, sütlaç vs. sütlü tatlılar ve her oğun yoğurt vardı. Sebze ve et dengesi çok iyi ayarlanıyor, çorba da asla ihmal edilmiyordu. Yemek sistemi, tam benim damak zevkime uygundu. Refakatçi mnsnden de annem oldukça memnundu.

Babam her gün uğrayıp, evden ihtiyaçlarımız olursa getiriyordu. Ara sıra kız kardeşim Alev de ziyaretime geliyordu.

Hastaneye yattığımın ertesi günü, bana hiçbir tabip uğramadı. Hatta hemşireler dahi vizite gelmediler. Ben de çok kırıldığımı Ayşe hemşireye söyledim. Ağrıma teşhis koyulması için hastaneye yatmıştım ama kapımı açan yoktu.

19 Ocak 2001 Cuma günü Prof. Dr. Mehmet Zileli geldi. Hoca, yatağımın yanındaki gardıroba dayanıp, gözlerini kısıarak, dakikalarca bacağımda ne olabileceğini düşünüyordu. Ben artık ağrıdan perişan bir halde olduğum için, "Hocam, ne olur kesin şu ağrıyı!" diyordum. Herkes elinden geleni yapıyordu ama yirmi dört saat ağrı çekmek hiç kolay değildi. Artık, bir çare bulunmasını istiyordum.

Akşam, Ayşe hemşire geldiğinde, ertesi sabah yeni bir araştırma için kanımı alacağını söyleyerek, a olmamı istedi. Sonradan, kas hastalıkları araştırması yapıldığını oğrendik. Tabii bu da sonuçsuz kaldı. Tüm değerler normaldi.

Pazartesi sabahı ilk idrarımı, tahlil için gönderdik. Sonucu aldığımızda, her şeyin normal çıktığını oğrendik.

22 Ocak 2001 Pazartesi günü kahvaltımı henüz bitirmiştım ki, hastabakıcı gelerek, beni bilgisayarlı kesityazar için Radyolojiye götüreceğini söyledi. Sarsılmamam için de akülü bir sedyeye dikkatlice yerleştirdi.

Sözüm ona, sarsılmayacaktım... Akülü sedyeyi kullanmayı hiç bilmediği için, bir santim ileri  santim geri, Mehter Marşı misali ilerliyorduk. Annem, ağrıdan gzbebeklerimin büyüdüğünü söylüyordu ama yapacak bir şey yoktu.

Bilgisayarlı kesityazar çekim bölümüne vardığımızda beni daha kötü bir sürpriz bekliyordu: "Biz bu hastayı daha erken bekliyorduk. şu anda çok yoğunuz. Akşamüzeri tekrar getirin..." Ben ağlamaklı olmuştum. Onca yolu boşuna geldiğim yetmemiş gibi, oğleden sonra tekrar aynı işkenceye katlanmak zorunda kalacaktım.

Geri döndüğümde ağrım "dokuz" şiddetindeydi. Hemşirelere radyolojideki yanlışlığı şikâyet ettim ama tabii yapabilecekleri bir şey yoktu. Sadece, çok üzüldüklerini syleyebildiler.

Sedyeden yatağıma geirilmeyi reddettim, zaten yeterince sarsılmıştım. Nasıl olsa, oğleden sonra bilgisayarlı kesityazar için tekrar sedyeye gtrlecektim. Allah'tan annem hemen enjeksiyonumu yaptı da ağrım biraz hafifledi.

O sırada, yan odadan genç bir hanım ve bey, kapının önüne gelip, hatırımı sordular, tanıştık. Theodora ve Nicolas adında, iki kardeşmişler. Anneleri beyin ameliyatı geçireceği için o gün hastaneye yatmışlar.

İlk andan itibaren aramızda çok güçlü bir iletişim kuruldu. Konuşmamı çok rahat anladılar; düşünce yapımı çok derinden kavradılar. Özellikle Rula (Theodora'ya böyle hitap ediyoruz.) beni yıllardır tanıyor gibiydi.

Kapının önünde sohbet ederken, tuvalet ihtiyacım geldi. Nico hemen anneme, "Ben sedyeden indirmenize yardımcı olabilir miyim?" diyerek, beni kucaklayıp, yere bastırdı.

Daha sonraları, anneleri Eleni teyzeyle, Nico'nun eşi Banu ile ve hastaneye gelen komşu ve arkadaşlarıyla da tanıştık.

Rula, küçük bir kızı olduğu için, gece hastanede kalamıyordu. Pazartesi akşamı eve gittiğinde bizim odaya telefon etti ve ertesi gün annesine öğle yemeği için balık getireceğini, bana da bir porsiyon yaptıracağını söyledi. Hastane yemeklerinden sıkıldığımı düşünmüş. Benim bir balık hastası olduğumu nereden tahmin ettiğini ise, hala bilmiyorum.

Ben tuvaletten çıkıp, Nico'nun yardımıyla tekrar sedyeye yattım. Tam öğle yemeği dağıtmaya başlanmıştı ki, Ağrı Kliniği'nden Psikolog Birgül abla geldi ve hatırımı sordu. Uygun zaman bulduğunda da Prof. Dr. Mehmet Zileli'nin de bilgisi ve arzusu doğrultusunda, benimle bir çalışma yapmak istediğini söyledi.

Birgül ablayı çok seviyordum. Ancak, bu işte bana açıkça anlatılmayan şeyler olduğunu düşünmeden de edemiyordum. Ben bu ağrıyı psikolojik sorunlarım nedeniyle var etmemiştim ve insanların da bunu artık anlamalarını istiyordum. Oysa birkaç gün sonra, benim için psikiyatri konsültasyonu da düşünülecekti. Neyse ki, Birgül abla benimle yaptığı çalışma sonucunda, psikiyatrik muayeneye gerek olmadığını, Prof. Dr. Mehmet Zileli'ye söylemiş.

Öğleden sonra tekrar Radyoloji Ana Bilim Dalı'na gittik. Bu kez sedyeyi, akülü sedyeden çok iyi anlayan, İslam Efendi kullandı ve daha az sarsıldım. "Beni bir daha başkasına emanet etme İslam amca!" diye de takıldım ona.

Bilgisayarlı kesityazara hiç örselenmeden yatırıldım. Çekim yapıldı. Sonuç, tertemiz, sapasağlamdım. Tek bulgu, hepimizin bildiği skolyozdu. Zaten bütün tetkiklerimde tanı olarak onu yazıyorlardı.

Gönül teyze bana kortizon denenmesini, ayrıca bağışıklık sistemimin kontrol edilmesini öneriyordu. Epidural kateterimin kontrolü de uzun zamandır yapılmamıştı. Annem, 23 Ocak 2001 Salı günü hem Algoloji'ye, hem İmmünoloji'ye (Bağışıklık Sistemi ile ilgili bilim dalı), hem de Ortopedi'ye giderek görüştü.

Konuştuğu bağışıklık uzmanı, tetkiklerimi inceledikten sonra, böyle bir ağrıya yol açabilecek birçok şeyin olduğunu (Örneğin, skolyoz) ve İmmünolojik tetkikten önce, diğer araştırmaların tamamlanması gerektiğini söylemiş.

Ağrı Kliniği'nde Yard. Doç. Dr. Elvan Erhan o dönemde, yoğun bakım bölümünde görevli olduğu için, epidural kateterime bakmaya başka bir hekim göndereceklermiş. Doç. Dr. Sinan Kara ise, yerinden ayrılamayacağı için, asistanı Tulgar Beyi görevlendirmiş.

Annem henüz dönmemişti ki, kapı tıklatıldı ve odama iki genç tabip girdi. Kısa boylu olanı biraz çekingendi ama diğeri, beni yıllardır tanıyormuşçasına, rahattı. Adının Tulgar olduğunu ve Ortopedi ve Travmatoloji Ana Bilim Dalı'ndan, Doç. Dr. Sinan Kara tarafından gönderildiklerini söyledi. Sinan ağabey benden ve yazılarımdan çok bahsetmiş. Gerçekten de buna emindim, çünkü benimle çok rahat iletişim kuruyordu.

Bacağımı ve kalçamı muayene ederlerken annem de geldi. Dr. Tulgar Bey, yeni bir bulguya rastlayamadığını ve bu ağrının boynumdaki zedelenmeden kaynaklanabileceğini, dolayısıyla düzelmesinin çok uzun zaman alabileceğini söyledi; yani o da SSK'lı Ortopedi Uzmanı Dr. Nuri Erel gibi düşünüyordu. Ne var ki, azalmak şöyle dursun, bu ağrı günden güne artıyordu.

Onlar muayenemi bitirip, gittikten bir saat kadar sonra Ağrı Kliniği'nden bir tabip geldi. Epidural kateterimle ilgili bilgileri aldıktan sonra, plasterlerin ucunu açıp, epidural kateterin girdiği yere şöyle bir baktı. Çok temiz olduğunu ve herhangi bir sorun olmadığını söyledi. SSK'lı hekimler bize, geçici epidural kateterin bir aydan fazla tutulamayacağını ve kalıcı kateter ile değiştirilmesi gerektiğini söylemişlerdi ama çok temiz bakıldığı için benimki daha tutulabilirmiş. Annem, epidural kateterin girdiği yerin mikrop kapmaması için, gözü gibi bakıyordu.

Daha sonra ise, yeniden EMG çekimi için alt kattaki EMG odasına indirildim. Gerçeği yazmak gerekirse, SSK İzmir Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde koyulan Pleksopati teşhisine pek güvenilmemişti. Çünkü bu, kaynağı belli olmayan bir sinir basısıydı. Prof. Dr. Mehmet Zileli'nin başasistanı da bana şöyle diyordu: "Aslı, boynundaki basıyı nasıl düzelttik? Bu basının da yerini bulalım ki, açıp, düzeltebilelim." Peki ya bulunmazsa ne olacaktı?

İkinci EMG çekimimi, Prof. Dr. Mehmet Zileli'nin eşi, Nöroloji Uzmanı Berna Zileli yaptı. Sadece sağ bacağımın değil, iki bacağımın ve ellerimin de sinirlerini kontrol etti. Sonuçlar yine tertemizdi. Üstelik önceden teşhis edilen Pleksopati de yoktu. Uzmanlar, Pleksopati'nin çıkmamasını olağan karşıladılar. Zaten MR ve BT tetkiklerinde de böyle bir bulguya rastlanmamıştı. Özetle ben kendi tanımlamamla, "Turp gibi bir yatalak" tım.

Akşam hekimler geldiğinde annem kortizon denenmesini de görüştü. Onlar da bu öneriyi kabul etti ve hemen o akşam depo kortizon iğnesi yapıldı ama ağrıda hiçbir azalma olmadı.

Ayrıca annem, bacağımın yanında eline gelen bir çıkıntıdan kuşkulandı. Bunu başasistana söylediğinde, "Ultrason ile bakalım." yanıtını aldı.

Öğlen enjeksiyonum yapıldıktan sonra, gece uyku zamanım gelinceye kadar ağrıya dayanmaya çalışıyordum. Çünkü gece dozum erken yapılırsa, bir vakit şiddetli ağrıya uyanıyordum. 24.00'e kadar sabredersem, hiç olmazsa sabaha dek baygın düşüyordum. Ancak, enjeksiyon saatini beklemek de hiç kolay değildi. Bazen ağrıdan gözümünden yaşlar boşanıyordu. Teşhis koyulamıyordu ama nedeni her neyse, bu çok şiddetli bir ağrıydı.

24 Ocak 2001 Çarşamba günü, Ağrı Kliniği'nden Birgül abla, benimle söylediği çalışmayı yapmaya geldi. Annemden, yatağımın arkasını kaldırmasını rica etti. Böylelikle yarı oturur duruma gelmişim. Oturmak ağrımı artırıyordu ama

Birgöl abla böyle daha rahat edeceğimi söyledi. Ben de ısrar etmedi. Bu çalışmayı yalnız yapacağımız için de annemden, dışarı çıkmasını rica etti.

Önce bana bir nefes egzersizi öğretti: Çok derin bir nefes alıp, birkaç saniye tuttuktan sonra, yavaş yavaş bırakacaktım. Daha sonra, “Gözlerini kapatıp, yavaşça yerden yükseldiğini hayal et.” dedi. Nerelere gittiğimi ve neler yaptığımı anlatmamı istedi. Ben de içimden geldiği gibi hayal kurdum:

Önce, etrafında dev gibi ağaçlar, çiçekler, içinde nilüferler olan, masmavi bir havuz kenarına indim ve doya doya yüzdüm. Sonra, uçan atıma binerek, yakındaki bir oduncu kulübesine gittim. Kapıyı açan yaşlı teyzeye, “Ben Tanrı misafiriyim. Sizinle tanışıp, sohbet etmeye geldim.” dedim. Beni içeriye buyur etti. Oğlu, gelini ve torunlarıyla tanıştım. Bir oduncu ailesiymiş. Mutlu yaşıyorlarmış ve hayattan beklentileri de buymuş. Onlardan vedalaşarak ayrıldıktan sonra, kulübenin yakınındaki ormana gittim. Uçan atımdan inip, bir ağacın altına oturdum. Yanıma, çok güzel bir ceylan geldi ve başını kucağıma koydu. Birlikte biraz uyuduk. Uyandığımda, saat geç olmuştu. Ailem beni merak eder diye düşünerek, hemen atıma binip, evime döndüm.

Birgöl abla, daha önce dinlediklerine hiç benzemediğini söyledi. Anlattıklarımın etkilendiği belli oluyordu.

Yalnız, bir şey beni rahatsız etmişti: Ben anlatırken Birgöl abla zaman zaman, “İstersen bu hayalinde spastik olmayabilirsin.” diyordu. Oysa ben spastik olmaktan hoşnudum ve birinin bana, hayalde bile olsa, spastik olmama alternatifi sunması çok ters geliyor. Ben rüyalarımın dahi kendimi Serebral Palsi'li olarak görürüm. SP ile öylesine özdeşim ki, onun dışlanmak istenmesi, benim de dışlanmam anlamına geliyor, daha doğrusu ben öyle hissediyorum. Beni derinlemesine tanımayanların da bunu anlayabilmesi ne yazık ki, olanaksız.

Sonra Birgöl ablayla, ideallerimden konuştuk. Çok iyi bir yazar olmak istediğimi söyledim. En büyük dileklerimden biri de Serebral Palsi'li için bir yaşam merkezi kurup, onu “Benimseme Mantığı”⁽¹⁾ ile yönetmekti.

Bana, ağrımın psikolojimi nasıl etkilediğine dair sorular da sordu. Yaşadıklarımı geçici bir dönem olarak görüyordum. Kesinlikle ümitsiz değildim. Geleceğe yönelik ideallerim vardı ve bir an önce ayağa kalkıp, yazmaya başlamak istiyordum. Sanırım bunlar da ruh sağlığımın gayet normal olduğunu kanıtlıyordu.

Görüşmemizin bitmesine yakın, elini tuttum ve “Birgöl abla, ben bu ağrıyı uydurmuyorum, bacağım bana çok ıstırap veriyor, lütfen buna inanın. Hiç kimse kendi kendini yatağa bağlamak istemez.” dedim.

Yalnız, çok ilginçtir ki, görüşmemiz süresince, yarı oturur pozisyonda olduğum halde, ağrımı düşünmemiştim. Bu, Birgöl ablanın da dikkatini çekmiş, hatta anneme de söylemiş. Sanırım, insanlarla sohbet etmeyi çok sevdiğim için, böyle zamanlarda ağrıdan uzaklaşabiliyordum. Yoksa ağrım hep vardı.

Birgöl abla da çok ıstırabım olduğunda, o günkü gibi hayal kurarak, rahatlayabileceğimi söyledi. Böylelikle, hiç olmazsa psikolojik boyutta ağrının üstesinden gelebilirdim.

⁽¹⁾ Ayrıntılı bilgi için bkz. "Yedi Temel Tutum / Spastiklerin (Serebral Palsi) Aile İçi İlişkileri ve Engelin Algılanış Biçimleri". Bölüm: “Benimseme”.

Birgöl abla, teşekkür edip, Ağrı Kliniği'ne döndü. Bu çalışma, ikimiz için de çok yararlı olmuştu. En azından ben böyle düşünüyordum.

Yine aynı gün, bacağımın yanında ele gelen hafif şişlik için yansılanıma (ultrason) götürüldüm. Hekim, bacağıma bir jel sürerek, yansılanım cihazını gezdirdi ve bilgisayar ekranından, yumuşak dokuda bir sorun olup olmadığına baktı. Tabii ki yine her şey normaldi.

25 Ocak 2001 Perşembe günü Prof. Dr. Mehmet Zileli geldi. Çok sinirli olduğu belliydi. Ağrıma teşhis koyulamadığını, hareketsizliğe bağlı olabileceğini söyledi. Ben karşı çıktım, çünkü sağ bacağım, en rahat kullandığım, en serbest bırakabildiğim uzvumdu. Hayatımı onun üzerine yüklenerek geçirmiş, ister istemez onu çalıştırmış ve kullanmıştım.

Ne var ki, Prof. Dr. Mehmet Zileli biraz da çaresiz kalmıştı. Elinden geleni fazlasıyla yapmış, beni hastaneye yatırıp, sekiz gün araştırmasına rağmen, bacağımda ne olduğunu bulamamıştı. Hoca şimdi, Algoloji'ye yatırılarak, radyolojik ve ortopedik tetkiklere devam edilmesini öneriyordu.

Ancak, Ağrı Kliniği'nin yataklı servisi henüz açılmamıştı. Zaten Yard. Doç. Dr. Elvan Erhan da yatıracağı ilk hastasının ben olacağımı söylüyordu.

Moralimiz çok bozulmuştu. Bu sefer ağrıma teşhis koyulacağına inanmıştık ama yine olmamıştı. Annem eşyalarımızı topladıktan sonra, Ağrı Kliniği ve ortopedi ile görüşmeye gitti.

Rula da annesi ameliyatta olduğu halde, bana arkadaşlık etmek için yanıma geldi. Bir süre, oradan buradan sohbet ettik. Ümidimi kesmememi, bu ağrının nedeninin bir gün mutlaka bulunacağını söyledi. Beni üç gün önce tanımış olmasına rağmen, ağrımdan hiçbir kuşku duymuyordu. Çünkü beni tümüyle ve gerçek anlamda algılamış, derinlemesine tanımıştı.

Annem, kendisi yokken çalarsa bakmam için, dışarı çıktığında odadaki telefonu yanıma bırakıyordu. Bir ara Rula odasına gittiğinde, beni çok iyi tanıdığını düşündüğüm bir hemşire geldi ve aramızda şu konuşma geçti:

“Aslı, annen yok mu?”

“Ağrı Kliniğine görüşmeye gitti abla.”

“Bir şeye ihtiyacın olursa, hemşire odasının numarasını biliyorsun: 100.

Bir tane 1, iki tane 0...”

“Hoşça kal.” dedikten sonra da çıkıp gitti.

Bir an için ben olayı algılayamadım. Sonradan anladım ki, hemşire bana 100 yazmayı öğretmişti...

Annem, Yard. Doç. Dr. Elvan Erhan ve Doç. Dr. Sinan Kara ile görüşmüş. İlaçlarıma devam edecek ve ağrıma teşhis koyulması için araştırmaları sürdürecekmışiz. Sinan ağabey artık bu olaya el koymuş. Daha önce Prof. Dr. Mehmet Zileli ilgilendiği için çok fazla müdahale etmek istememiş.

Ayrıca, kitabımdan ve ikincilik kazanan denememden çok etkilenmiş, benim “Diplomasız Filozof” olduğumu düşünüyormuş. Yazdıklarımı asistanına da okutmuş. Hatta annem oradayken şöyle bir konuşma geçmiş:

Sinan ağabey, “Bak Tulgar, Aslı bunları tek parmakla yazıyor.” deyince, annem,

“Sinan Bey, Aslı bunu duysa çok kızardı. O her zaman, ‘Nasıl yazdığım değil, ne yazdığım önemli.’ der.” demiş.

Sinan ağabey de “Haklı...” diye cevap vermiş.

Az sonra babam da bizi almaya gelmişti. Çıkış işlemlerim yapıldı. Neslihan ablalar ve Rula’larla vedalaştık. Rula şunu da söyledi:

“Umarım hiçbir zaman ihtiyacınız olmaz ama eğer yatak yarası gibi bir problem olursa, annem kalçasını kırduğında Yunanistan’dan getirttiğimiz özel bir sprej var, yarayı hemen kapatıyor.”

Teşekkür ettik. Onun da dediği gibi, umarız ki, hiçbir zaman böyle bir ihtiyacım olmazdı.

Hemşireler de odama kadar gelip, bana “Güle güle, inşallah en kısa zamanda ağrının nedeni bulunur.” dediler. Annem, yola dayanabilmem için epidural kateterden ilacımı verdi. Arabamıza bindik ve evimize döndük...

* * *

11. Bölüm

Araştırmalar Sürüyor

Hastaneden çıktıktan sonra günlerimi yine yatağında geçirmeye başladım. Ailemle sofraya oturamıyor, yatarak yemek yiyor, yazı yazamıyor, elimde tutamayacağım için bir şeyler okuyamıyordum.

Annem en sonunda, okuyamama sorunuma bir çözüm buldu: Yattığım yerde, karnımın üstüne yastıklar yerleştiriyor ve kitap ya da dergi, gazete vs.yi ona dayayarak, okuyabilmemi sağlıyordu. Bu arada, annemin değişik konularda kestiği gazete haberlerini de hayli ilgiyle okuyordum. Ağrımın çok artarak, gözümün hiçbir şey görmediği zamanlar dışında, vaktimi böyle değerlendirmeye çalışıyordum.

Annem, bir acele hastanelere koşturup, eve döndüğü günlerde, çok sevdiğim için bana Burger King'ten tavuk burger getiriyordu. Bir gün de elinde, üzerinde çizgi film kahramanları olan, karton bir taçla geldi ve "Seni kraliçe ilan ediyorum!" dedi. Birlikte bir süre gülüştük. Çektiğimiz tüm sıkıntılara rağmen, ne mutlu bize ki, hala neşelenecek şeyler bulabiliyorduk.

En büyük lüksüm, salona kadar götürülüp, kaloriferin önüne koyulan bir mindere uzatılmaktı. Evin içinde dört dönen biriyken, bazı kişilerin, "Uyduruk bir ağrıyla kendi kendimi yatağa bağladığımı" düşünmelerine ise, tahammül edemiyordum.

Bu arada annem sık sık hastaneye gidip, benim için hocalarla görüşüyordu. Prof. Dr. Mehmet Zileli'nin, Yard. Doç. Dr. Elvan Erhan'a şunu söylediğini öğrendik: "Ben bugüne kadar, hiçbir hastamı sadece tetkik için hastaneye yatırmadım ve teşhis koyamadan taburcu etmedim." Hocanın, beni ikinci kez tedavi edemediği için çok üzgün olduğu belliydi.

Kemal ağabeyle konuştuğumuzda ise, artık onun da hocalarının da beyninin durduğunu söyleyerek, hiç olmazsa ağrımı kesmek için Tens cihazı bağlanmasını ve bir kez de kemiklerimin kontrol edilmesi için sintigrafi çekilmesini önermişti. Annem de SSK'dan sevk çıkararak, kendi rutin kanser kontrollerini yaptırdığı nükleer tıp merkezinden 21 Şubat 2001 için randevu aldı.

Annem, Ağrı Kliniği'ndeki hekimim Yard. Doç. Dr. Elvan Erhan ile görüştüğünde de hafta sonları Tens cihazını eve götürebileceğini öğrenmiş. Ayrıca, Prof. Dr. Mehmet Zileli, benim Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Nöroloji Ana Bilim Dalı Öğretim Üyesi, Doç. Dr. Zafer Çolakoğlu tarafından muayene edilmemi istemiş.

Bu Tens cihazı, walkman gibi bir âletti. Üç tane metal plakası vardı ve bunlar ağrıyan bölgeye, jel sürülerek, tutturuluyordu. Derecesi yükseltildikçe, karıncalanma hissi de artıyordu. Aslında canımı acıtıyordu ama hiç olmazsa acıdan, ağrı hissetmiyordum. Günde dört kere, on beşer dakika bağlanabiliyordu.

Annem, 02 Şubat 2001 Cuma günü için Doç. Dr. Zafer Çolakoğlu'ndan, özel muayene için randevu aldı ve babamla birlikte Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Nöroloji Ana Bilim Dalı'na gittik.

Yarım saat kadar, hocanın odasının önünde bekledik. Henüz dersten çıkmamıştı. Muayene olacağım için de annem epidural kateterden enjeksiyonumu yapmamıştı, bacağım âdeta eriyordu.

Doç. Dr. Zafer Çolakoğlu, ilk önce bizden evvel gelmiş bir hasta aldı ve kısa bir görüşmeden sonra bizi odasına davet etti.

Hastalığımın hikâyesini annemlerden dinledikten sonra, babamdan beni masaya yatırmasını isteyerek, sinirlerimi uzun uzun muayene etti. Bu arada da “Hastaya ağrı çektirmeyelim.” diyerek, annemin enjeksiyonumu yapmasına izin verdi. İğnem yanımdaydı. Artık sokağa onsuz çıkamıyordum.

Dikkatimi çeken nokta, benimle oldukça alçak sesle konuşuyordu. Oysa çoğu kimse, ben nefesimi ayarlayamadığım için bağırdığımdan, işitmemde bir sorun var zannederek, avazları çıktığı kadar yüksek sesle konuşurdu.

Doç. Dr. Zafer Çolakoğlu, muayenesi bittiğinde, EMG çekmeye karar verdiğini ve pazartesi günü sabah 09.00’da EMG salonunda bulunmamızı söyledi. Sanıyorum ki o, daha önce çekilen iki EMG’ye de kuşkuyla bakıyordu.

Annem, epidural kateterden verilen anestezi ilaçlarımı kolay temin etmemiz için heyet raporu çıkartmıştı. Evet, Dr. Seher Melike Köse, Dr. Deniz Ölmez ve Dr. Çetin Bey her zaman bize yardımcı oluyorlardı ama onlar yerlerinde olmadıkları zaman sorun çıkıyordu.

O gün de Fentanyl adlı ilacım bitmek üzere olduğu için, eve dönerken, SSK İzmir Eğitim ve Araştırma Hastanesi’ne uğradık. Annem, ilaçlarımı almaya gitti. Gelmesi gecikince babamla endişelenmeye başladık.

Annem arabaya döndüğünde olanları anlattı: Yarım saattir hemşireler Fentanyl arıyorlarmış, ameliyathanede dahi yokmuş. Oysa heyet raporum olduğu için bana on günlük dozda ilâç vermekle yükümlüydüler. Annemin de sinirleri bozulmuş: “Kızım ağrı şokuna girerse ne olacak?” diye, ağlamaya başlamış. Neyse ki, en sonunda, son derece iyi niyetle koşuşturan bir hemşire, ameliyathaneden bulabildiği azıcık bir Fentanyl’i enjektöre çekip, “Bu kadar bulabildim.” diye getirmiş. O ilâç bizim için hazine değerindeydi.

O hafta sonu çok ilginç bir olay oldu: Annemle babam artık çaresizlikten, ne yapacaklarını bilemez haldeydiler. Babam, “Ben senin bu bacağına masaj yapacağım.” dedi. Bacağıma el değmezken, nasıl masaj yapılırdı? Ne var ki, babam denemeye karar vermişti bir kere.

Çok enteresan bir şekilde, bacağıma yorgan değince bile bas bas bağırın ben, masaj yapılırken, ağrı hissetmedim. Hatta annem bile bu işe bir anlam veremedi. “Babandan korkuna mı sesin çıkmıyor?” dedi. Hayır, masaj yapılırken ağrı hissetmemiştim. Numara yapacak da halim yoktu herhalde. Daha sonra ise ağrım, olanca şiddetiyle tekrar başladı.

05 Şubat 2001 Pazartesi günü EMG için tekrar Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Nöroloji Ana Bilim Dalı’na gittik. Doç. Dr. Zafer Çolakoğlu, EMG odasında beni bekliyordu. Burası, büyükçe bir salondur ve altı yedi hastanın EMG çekimi aynı anda yapılabilirdi. Pantolonumu çıkarıp, annemle babam beni hocanın olduğu makinenin yanındaki yatağa uzattılar.

Çekimi etkiler düşüncesiyle yine enjeksiyonumu yapmamıştık ama Doç. Dr. Zafer Çolakoğlu yine bana ağrı çektirmedi. Epidural kateterden ilâç verilince hiç olmazsa biraz rahatlıyordum.

Hoca, EMG çekimini bir saat gibi uzun bir sürede yaptı ve elde ettiği ölçümleri kalın bir kitaba göre değerlendirdi. Daha sonra, sinirlerimi tekrar klinik muayeneden geçirdi. Sonuçta, yine her şey normal çıktı. Ne Pleksopati vardı, ne de başka bir bulgu. Allah nazardan saklasın, turp gibiydim...

Çıktığımızda, Ağrı Kliniği'ne uğradık. İlâçlarımı kolay temin edebilmemiz için yatış işlemim yapıldı, ama yataklı bölüm henüz açılmadığı için, izinli olarak eve gönderildim. Epidural kateterden 3 cc Marcain, 1 cc Fentanyl ve 4 cc serum fizyolojik'e devam edecektik.

Annem, Doç. Dr. Sinan Kara'ya da uğradı. EMG'de hiçbir bulgu olmadığını öğrenen Sinan ağabey bu kez de ince kesit Pelvis MR'ı istemiş.

Annem yine SSK'dan sevk almak için koşturdu. Ayrıca, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Radyoloji Ana Bilim Dalı'na giderek, daha önceki MR'larımla ilgilenen Prof. Dr. Nilgün Yüntem ile görüştü. Kendisi, boyun bölgesiyle ilgilendiği için annemi Doç. Dr. Ayşenur Memiş Hoca'yla tanıştırmış; MR sonucumuyla gerçekten çok ilgilendi. Daha sonra ben de Ayşenur Hoca'yla tanışma fırsatı buldum.

12 Şubat 2001 Pazartesi günü Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Radyoloji Ana Bilim Dalı'nda Pelvis ince kesit MR çekimi yapıldı. Bir saat süren bu tetkikte yine babam yanımda durdu. Doç. Dr. Ayşenur Memiş de görüntüleri izlemiş.

Yine aynı gün, Algoloji'ye uğradık ve ilâçlarım tekrar düzenlendi. Epidural kateterden verilecek ilâçların yanı sıra, günde bir tane Tegretol, iki tane Lioresal ve iki tane de, 25 mg.lık Laroxyl alacaktım.

Bu arada, Prof. Dr. Mehmet Zileli'nin benim için Cranyel MR önerdiğini öğrendik. Bu, çok zor çekilen bir beyin MR'ıydı. Beynimin ağrı merkezinde bir sorun olduğundan şüpheleniliyordu. Annem ise, bunu istemiyor, "Benim çocuğumun beyinde bir şey yok!" diyordu. Kemal ağabeye danıştığımda o da böyle bir tetkike gerek olmadığını onaylayarak, bu ağrıya mutlaka somut bir bulgunun yol açtığını ve eninde sonunda teşhis edileceğini söylemiş.

15 Şubat 2001 Perşembe günü, annem Prof. Dr. Nilgün Yüntem ve Doç. Dr. Ayşenur Memiş ile görüştü. Hocalar, MR değerlendirmesi için bir gün daha süre istemişler.

16 Şubat 2001 Cuma günü annem MR sonucumu almak için hastaneye gitti. Yine ağrımın nedenini açıklayan bir bulgu yokmuş ama sağ yumurtalığımda Çikolata Kisti'nden şüphelenilmiş. Bu kadar şiddetli ağrıya yol açmasa da ihmal edilmemesi gerekiyormuş.

Annem o gün bütün tetkiklerimi Doç. Dr. Sinan Kara'ya teslim etti. Sinan ağabey şunları söylemiş: "Aslı'yı henüz çok iyi tanımıyorum ama ben bu ağrıya inanıyorum. Sizin koşuşturmalarınız da bu bacakta bir problem olduğunu kanıtlıyor. Pleksopati teşhisi koyulan EMG'yi bence dikkate almalıyız. Serebral Palsi'lilerde radyolojik tetkiklere yüzde yüz güvenemeyiz. Pleksopati'yi bulgulayan EMG'de kaslar gevşektir; sinir basısı görülür. Diğer EMG'lerde kasılmıştır, hiçbir şey çıkmaz. Pazartesi günü Aslı'yı getirebilirseniz, başka bir gözle tekrar muayene etmek istiyorum."

O akşam, Kemal ağabey telefonda şunları söylemiş: “Nurhan abla, bu son MR’ın temiz çıkmasına o kadar sevindik ki. Eğer o bölgede tümör gibi bir şey olsaydı, rahim ve yumurtalıklara sıçramış da olabilirdi. Size söylemedik ama biz burada çok endişeliydik.” dedi.

Ben ise artık, bütün tetkiklerimin temiz çıkmasına sevinmem mi, yoksa üzülmem mi gerektiğini şaşırılmışım. Hayatım boyunca çok rahat kullandığım sağ bacağım, ağrıdan eriyordu ve ne yapabileceğimizi bilmiyorduk.

19 Şubat 2001 Pazartesi günü tekrar Doç. Dr. Sinan Kara tarafından, uzun bir muayeneden geçirildim. Yine de muayene sırasında bacağımı zorlamamaya ve ağrımı arttırmamaya özen gösteriyordu.

Sinan ağabey beni çok iyi anladığı için,

“Yaa Sinan ağabey, ben insanlara bacağım ağrıyor diyorum; onlar bana, hayır senin psikiyatrik sorunların var diyorlar.” diye, dert yandım.

O da “Biliyorum Aslı, artık bir çaresine bakmaya çalışacağım.” dedi.

Muayenesi bittikten sonra, şunları söyledi:

“Eğer hocalarımız beni vazgeçmeye ikna edemezlerse, haftaya salı ameliyat oluyorsun. Bu bacakta ne olduğunu, açıp görmekten başka çare kalmadı. Açmışken belki sinir biyopsisi için de parça alırım. Yalnız, Prof. Dr. Mehmet Zileli’yle konuşup, boynun açısından bir sakınca olup olmadığını soracağım. Daha olmazsa, boyunlukla ameliyata alırız seni.”

Daha sonra da ameliyat olma konusundaki fikrimi sordu:

“Size çok güveniyorum, ne isterseniz yapabilirsiniz.” dedim. Sinan ağabey anneme de “Ağrı Kliniği’nde yataklı bölüm açılsaydı, ameliyatını yaptıktan sonra, oradaki yatağına gönderirdik. Oysa şimdi, Ortopedi ve Travmatoloji Ana Bilim Dalı’na sevk almanız gerekecek.” dedi.

Sinan ağabey, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Ortopedi ve Travmatoloji Ana Bilim Dalı’na sevk edilmem için SSK’lı hekimlere hitaben de bir mektup yazdı. Muayene bulguları sonucu ağrıma koyduğu teşhis ise, “Spastik Priformis Sendromu + Femoral Sinir Tuzak Nöropatisi” idi.

Ameliyat, benim için yeni bir ümit ışığıydı. Aslında artık bu ağrıdan kurtulma ümidimi kaybetmeye başlamıştım. Annem de “Belki de bundan sonraki hayatını yatarak geçireceksin.” diyordu. Ne var ki, bu, katlanılacak bir ağrı değildi ki.

Bir süredir annemin zaman zaman kanamaları oluyordu. O gün Ortopedi ve Travmatoloji Ana Bilim Dalı’ndan çıktığımızda, ben arabada beklerken, annem babamla birlikte, kontrolünde olduğu Jinekolog Onkolog Doç. Dr. Aydın Öz saran’a gitti. Rahimde kalınlaşma olduğunu ve kürtaj dedikleri bir operasyon yapılması gerektiğini söylemiş. Annem ise, ben ameliyat olacağım için bunu biraz ertelemeyi önermiş. Hoca da sanırım annemin durumu çok acil olmadığı için, kabul etmiş.

İki gün sonra, 21 Şubat 2001 Çarşamba günü, tüm vücut kemik sintigrafisi için randevum vardı. Kemiklerimde bir sorun çıkmayacağını bilsek de Sinan ağabey, sevk alınmışken, bu tetkikin de yapılmasını istiyordu.

Evet, 21 Şubat 2001 Çarşamba günü saat 14.00’te sintigrafi çekimi için yine Alsancak’taki bir nükleer tıp merkezine gittik. Arabanın arka tarafında yatıyordum. Böylelikle ağrım otururkenkinden daha az oluyordu.

Sağlık memuru olduğunu zannettiğim bir bayan, arabaya kadar gelip, sintigrafi için gerekli olan radyoaktif maddeyi damarıma enjekte etti ve üç saat sonra orada olmamızı istedi. Kemiklerimde bir sorun varsa, radyoaktif madde oraya takılacak ve sintigrafiye girdiğimde de görüntülenecekti. Bu arada, bol su içip, bir an önce o maddeyi vücudumdan atmaya çalışacaktım.

Üç saat beklemek için babamın işyerine gittik. Reyhan'ı çok sevdiğim için bu beni oldukça mutlu etmişti. Üç koltuğu yan yana getirip, beni yatırdılar. Babam, öğle yemeği için pilav üstü tavuk ısmarladı. Reyhan da yemekten sonra bana rezene çayı ikram etti. Bu arada, bol su içtiğim için sürekli tuvalete taşınyordum. Bacağımdaki ağrı da iyice azmıştı. Annem, arabaya giderek, ilâcımı aldı. Epidural kateterden ilâç verilmesinin sintigrafi açısından bir sakıncası olmadığını, nükleer tıp merkezindeki görevliden öğrenmiştik.

Zamanımız geldiğinde tekrar nükleer tıp merkezine gittik. Annem beni bir kez daha tuvalete soktu ama yapamadım. Eve kadar tuvaletimin gelmeyeceğini ümit ederek, sintigrafiye girdim.

Bu çekim, daha öncekilerden çok kolay oldu. Çok sessiz bir cihazdı ve radyasyon yaymadığı için babam da annem de yanımda kalabildiler. Zaten oda insan doluydu. Telefon durmadan çalıyor ve giren çıkan hiç bitmiyordu.

Silindir gibi bir alet, yattığım yerde beni baştan aşağı iki kere taradı. Yirmi dakika kadar süren çekimde oldukça hareketsiz durmayı başardım.

Telefonla görüştüğümüzde Kemal ağabey de ameliyat kararına sevinmiş, daha doğrusu, o da bizim gibi ümitlenmiş. "Nurhan abla, inşallah doğru yeri açarlar." demiş.

Annem ertesi gün, skolyoz hariç, tertemiz çıkan sintigrafi sonucumu da alarak, tüm tetkiklerimi Doç. Dr. Sinan Kara'ya götürdü. Hocaları onu da kararından caydıramamışlar. Pazartesi günü hastaneye yatıyordum.

Annem, bu arada sol ayağımdaki gerginlikten de söz etmiş. Aşil tendonunu uzatıp, topuğa basılabilmesini sağlayan bir operasyon olduğunu biliyorduk. Ancak, bugüne dek bunu bana yapacak bir uzmana rastlayamamıştık... Annem Sinan ağabeye, "Hazır, ameliyata almışken, aşil tendonuna da müdahale edebilir misiniz?" diye sormuş. O da annemin tıp ile ilgili bilgisinden hoşnutlukla gülümseyerek, "Tabii olur. Bir muayene edelim de. Ben Aslı'nın ağrısı olduğu için başka yerine bakmak istemedim." demiş.

Annem, ertesi gün, SSK'dan Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Ortopedi ve Travmatoloji Ana Bilim Dalı'na sevkimi çıkardı.

Hastaneye yatacağım sabah, annem beni hazırlarken, yüzü endişeliydi ve ameliyattan, çok ümitli görünmüyordu. Kendi kendine konuşurcasına, "Boyun ameliyatının üzerinden daha yeni iki buçuk ay geçmişken, boşu boşuna bir ameliyat daha." dedi. Hepimiz, "Boşu boşuna olmayacağını" ümit ediyorduk. Çünkü artık, uzmanların da yapabilecek başka şeyleri kalmamıştı.

Bu sırada, Devlet Bakanı Sayın Hasan Gemici'nin talimatıyla, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Genel Müdürlüğü tarafından basılacak olan ilk kitabım, "Yedi Temel Tutum / Spastiklerin (Serebral Palsi) Aile İçi İlişkileri ve Özürün Algılanış Biçimleri"nin ihalesinin sonuçlandığını öğrendik. 500 adet kitap basımı için benden, noter tasdikli onay belgesi isteniyordu. 150 âdeti bana

verilecek, gerisi ise, yurt çapındaki niversitelere, Sosyal Hizmetler Kurumlarına ve ilgili diğer birimlere dağıtılacaktır

26 Şubat 2001 Pazartesi sabahı, hastaneye giderken notere uğradık. Noter, onay belgesi yazdıktan sonra arabaya gelip bana imzalattı. Doğrusu ya, ağrıdan gözlüğümü takmayı dahi düşünmemiştim. Annemlere, “Siz okudunuz değil mi?” diye sordum ve imzamı attım.

Noterde işimiz bittikten sonra, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Ortopedi ve Travmatoloji Ana Bilim Dalı’na doğru, yola devam ettik.

* * *

12. Bölüm Kurtuluş

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Ana Bina birinci kattaki Ortopedi ve Travmatoloji Ana Bilim Dalı Yataklı Servisi'ne gittiğimizde, girişin sağındaki bölümde Doç. Dr. Sinan Kara ile karşılaştık. Servise girer girmez onu görmek beni çok mutlu etmişti. Selamlaştıktan sonra, Sinan ağabey, o dönemde Pediatri Grubuna bakan Hikmaliye hemşireye,

“Aslı Dinçman geldi, yatış işlemleriyle ve kendisiyle ilgilenelim lütfen.” dedi.

Yatış işlemim yapıldıktan sonra babam, eşyalarımı almak için arabaya kadar gitti. Hikmaliye hemşire de bizi, “8” numaraya götürdü.

Bu, üç yataklı bir odaydı ve pencere tarafındaki yatakta, on iki yaşlarında, Serebral Palsi'li bir kız yatıyordu. Annem beni, görevlilerin de yardımıyla kapıya yakın yatağa yatırdı. “Şimdilik burada yat, baban gelince belki özel odaya çıkmamızı ister.” dedi.

Tabii annemle ben hemen komşumuzla konuşmaya başladık. Adı, Ülkem'miş. Konuşması benimkinden daha zor anlaşılıyordu. Okumayı bilip, bilmediğini sorduk, bilmiyormuş. Öğrenmeye de hiç niyeti yok gibiydi, çünkü konuyu değiştirmek için elinden geleni yapıyordu. Sanırım o da benim gibi Sinan ağabeyi çok seviyordu ki, konuştuklarımız işine gelmeyince her defasında, “Benim doktorum, Sinan Bey.” diyordu.

İki bacağı, dizlerinin üstüne kadar alçıya alınmış ve açık tutmak için araya sopa koyulmuştu. Daha sonra annesi geldiğinde bunun, kasları açmak için yapıldığını ve Ülkem'in henüz ameliyat olmadığını söyledi.

Ülkem, sırtüstü yatmaktan yorulmuştu. Alçılar da rahatsız ediyordu, sanırım biraz da nazlı büyütülmüştü. Annesi, “Yüzüstü çevirdiğimizde de rahat etmiyor.” dedi. Annem de “Karnının altına yastık koymayı deneyebilirsiniz.” önerisinde bulundu. Annesiyle babası da “Tabii, siz daha tecrübelisiniz.” diyerek, bu pozisyonda yatırdılar, ama Ülkem'in rahat etmeye pek niyeti de yok gibiydi; sürekli şikâyet halindeydi.

Annesi, anneme, Ülkem'in skolyozunu gösterdi. Annem de “Aslı'nınki daha da fazla. Giderek ilerliyor, sakın ihmal etmeyin.” dedi. Daha sonra iki anne bir süre skolyoz muhabbeti yaptılar. Sinan ağabey, Ülkem'in bacaklarından sonra skolyozunu da düzeltmeyi planlıyormuş. Zaten ben de ona, skolyozumla ilgili fikrini danışacaktım. Nasıl olsa, **gerçek hekimimi benim için en iyiyi yapmak isteyen uzmanı bulmuştuk.**

Biraz sonra annem, hemşireyle görüşmek için dışarıya çıktı. Çıkarken de, elindeki, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Ortopedi ve Travmatoloji Ana Bilim Dalı ile ilgili broşürü “Okursun.” diyerek, bana verdi. O gittikten sonra, Ülkem'in annesi bana, “Annen, okursun, dedi. Sen okumayı biliyor musun?” diye sordu. Ben de gülümseyerek, “Evet, biliyorum.” dedim.

Ülkem o gün eve çıkıyormuş. Üzülmedim dersem, yalan olur. Ailesiyle daha yakınlaşıp, onlara bir faydamın olmasını çok isterdim ama kismet değilmiş.

Babam geldiğinde biz de özel odaya çıktık. Hikmaliye hemşire geldi, rahat olup olmadığımızı sordu; teşekkür ettik. Hemşiremi çok sevmiştim; çok ilgili ve sıcakkanlı biriydi.

Odam, çok büyük değildi. Yine televizyon, buzdolabı, küçük bir komodin, gardırop, refakatçi için çekyat ve bir banyo vardı. Benim yatağımın farkı ise, üstünde, traksiyon için balkan çerçevesi olmasıydı. Bir avantajı, üçgen bir tutunma yeri sarkıyordu ve ona tutunarak kendimi yukarı çekip, jimnastik yapabilecektim. Penceresi bahçeyi görmediği için bu odanın pek tercih edilmediğini de öğrendik. Bense, burayı sevmiştim.

Özetlersek, Nöroşirurji Ana Bilim Dalı'ndaki konfor yoktu ama burası bambaşkaydı. Sanırım bu düşüncemin en büyük nedeni, Doç. Dr. Sinan Kara'ydı. Kimseyi kırmak istemiyorum ama benimle ilgilenen uzmanların arasında onun yeri çok farklı. Çünkü Sinan ağabeyle aramızda çok güçlü bir iletişim var.

Bu arada babam, sağ yumurtalığımdeki çikolata kisti için Jinekoloji konsültasyonu istendiğini, rahîm yansılanımı (ultrason) çekileceği ve muayene olacağımdan, Kadın Hastalıkları ve Doğum Ana Bilim Dalı'nın Ultrason bölümüne gideceğimizi söyledi. Sabahtan beri oradan oraya derken, bacağım bitik haldeydi. Bu nedenle, annemin önerisiyle, sedyeyle götürüldüm.

Rahim yansılanımına mesanem dolu girmem gerektiği için, bol su içmeye başladım. Sıkışınca, çekime alınacaktım. Neyse ki, çabuk sıkıştım ve sedyeyle makinenin yanına kadar girdim. Türkî Cumhuriyetlerden bir bayan tabip, tabii ki öyle olması gerektiği için, dolu mesaneme aldırmadan, âleti bastıra bastıra rahmimi inceledi. Bir yandan da bulguları söyleyip, yazdırıyordu. Ben ise, tuvaletimi kaçırmamaya çalışıyordum.

Raporu, benimle ilgilenecek Jinekolog değerlendirecekmiş. Teşekkür edip, tam dışarıya çıkmıştık ki, Jinekoloji Uzmanı bizi kalabalıkta buldu: "Ortopediden gelen hasta bu değil mi, niye dışarıya çıktı? Muayene edeceğim." dedi. Tekrar yansılanım odasına girdik.

Elle jinekolojik muayenenin çok sinir bozucu bir şey olduğunu duymuştum ama daha önce de yazdığım gibi, ben tıp söz konusu olduğunda çekingen değilimdir.

Tabip, elinde eldivenle, herhangi bir kistin ele gelip, gelmediğini muayene ettikten sonra, cerrahi müdahaleye gerek olmadığını söyledi. Sadece, ilk âdetimden sonra yirmi bir gün ilaç (Ovral) kullanacaktım.

Odama döndüğümde, bacağım ağrıdan eriyordu. Annem epidural kateterden enjeksiyonumu yapacaktı, ama çok su içtiğim için sürekli tuvalete taşınyordum. Bu koşullarda ise, ağrı geçmeyecek ve ilâç boşuna yapılmış olacaktı. Neyse ki, biraz sonra tuvalet ihtiyacım gelmemeye başladı da, annem ilâcımı enjekte edebildi, ağrım da biraz hafifledi.

Tam o sırada, Sinan ağabey, asistanları Murat ve Yusuf ağabeyle birlikte, sol ayağımı muayene etmeye geldi. Ben sol ayağımı her zaman, bilekten aşağıya doğru eğik tutardım. Zaten sol tarafımda spastisite daha şiddetli. Elbette ki, ayağa kalkınca da doğru dürüst basamıyordum. SSK'lı tabibin yazdığı cihazlarımla bu sorun ortadan kalkmıştı ama tabii ki yapay bir çözümdü bu. Demirli botlar ne kadar özenli yapılmış olursa olsun, ağırdı.

Sinan ağabey, sert bir hareketle, sol ayağımı bilekten düzeltip, sanırım fazla gerilen kasların olup olmadığını anlamak için, ayağımın iç tarafına hafifçe bastırarak muayene etti. Ayak düzeline parmaklarım aşağıya doğru bükülüyordu. Bana, “Parmaklarını ne yapalım istersin?” diye, gülümseyerek sordu. Ayağımın düzelmesi dahi, benim için büyük mucizeydi.

Beni ayağa kaldırarak da muayene etmesi gerekiyordu, ama enjeksiyonumun yeni yapıldığını öğrenince, “Aman ağrını başlatmayalım. Ben daha sonra yine gelirim.” diyerek, gitti.

O gittikten biraz sonra, EKG çekmek için Laborant geldi. Yalnız, bu kez EKG çekilemedi. Çünkü hareketsiz durmamın yanı sıra, kasılmamam da gerekiyordu. Eh bu kadarı da, bir Serebral Palsi'li için biraz fazlaydı... Adamcağız on kere denemesine rağmen, sonuç alamadı, ama benim de elimden gelen bir şey yoktu. En sonunda annem, “Olmazsa, anestezi den sonra, ameliyata başlanmadan çekilir.” dedi. Tabii bu arada ben, Beyin Cerrahi'de çekilen EKG'lerimin güvenilirliğini düşünmeden edemedim. Gerçi, kalbimle ilgili hiçbir sorunum yoktu ama doğrusunu söylemek gerekirse, üçüncü kez hastaneye yatıncaya kadar da, bilincim açıkken kalp grafimin çekilemediğini bilmiyordum.

Daha sonra annem kantine kadar gitti. O gittikten biraz sonra da, diyetisyen Deniz Hanım geldi. Hastanedeki beslenmemle ilgili konuştuk. Diğer ağır geldiği için, diyet mününden yiyeceğimi söyledim. Üstelik Ortopedi ve Travmatoloji Servisi'nde, yatağa bağımlı çok hasta olduğundan, her öğün salata veriliyordu ve ben salatayı çok severim. Deniz abla, “Yemeğimizin hepsini bitireceğiz ama tamam mı?” dedi. O konuda zaten hiçbir zaman problemim yoktu; son derece iştahlı bir insanım.

On dakika daha geçmemişti ki, anestezi uzmanı geldi. Onunla da çok kolay iletişim kurdum. “Serebral Palsi'liyim.” dediğimde de, şaşırmadı. Sanırım, buradaki uzmanların bana doğal davranabilmeleri, Sinan ağabeyden kaynaklanıyordu. Beni herkese anlattığına çok emindim, hatta yazılarımı dahi okuttuğunu ise, daha sonra öğrenecektim.

Evet, anestezi uzmanına gerekli bilgileri verirken, annem geldi. Tam da zamanında gelmişti. Çünkü ilaçlarımdan, Lioresal'i, içinde net söyleyemediğim harfler olduğu için anlatamamıştım. Hoca, anneme de bazı sorular sordu. Bunlardan biri de “Neresi gevşetilecek?” şeklindeydi. Annem de bacağımdaki şiddetli ağrı nedeniyle ameliyat olacağımı ve sol ayağıma aşıloplasti (Aşil tendonunu uzatma operasyonu) yapılacağını söyledi.

Hoca, ağzımı açmamı isteyerek, boğazıma baktı. Kalbimi ve ciğerlerimi dinledi. Öksürük ve balgamımın olup olmadığını sordu. Ben, narkoz ile ilgili problemimi de dile getirdim. Belimde epidural kateter olduğunu öğrenince, “Ben ameliyata girecek olan Uzman Dr. İnan Aysel ile görüşürüm. Eğer mümkünse, anestezi epidural kateterden bile yapılabilir.” dedi. Narkoz almama fikri beni çok sevindirmişti. Yine de annem, “Dereyi görmeden, paçaları sıvama.” diyordu.

Öğleden sonra, Hikmaliye hemşire koca bir torba alçıyla geldi. Bunu hiç tahmin etmemiştim ve neremin alçıya alınacağını bilmiyordum. Yine de en azından, hareket etmemin engelleneceğini düşünerek, sevindim. Hemşirem, “Yarın ameliyata girerken bu alçılar yanında götürülecek.” dedi ve “Kan bulabildiniz mi?” diye sordu. Babam araştırıyordu ama henüz bulunamamıştı.

Akşamüzeri Sinan ağabey ekibiyle tekrar geldi ve bu kez beni ayağa kaldırarak, sol ayağıma nasıl bir müdahale yapacağını düşündü. Sonunda kararını vererek, Murat ağabeye, yapacaklarını söyledi. Gerçeği yazmak gerekirse, ben sol ayağımla ilgili çok ümitli değildim. Hayatım boyunca topuğuma basmamıştım ve ne kadar düzeltilebileceğini de kestiremiyordum.

Daha sonra babam geldi. Çok koşturmuş, ama kan bulamamıştı. Tesadüf bu ya, su gibi bulunan kan grubum, A RH + yoktu. Biraz oturduktan sonra babam eve gitti.

Yine 17.00'de akşam yemeği dağıtıldı. Yemeğimizi yedikten sonra, görevli bir bayan gelerek, bacaklarımın temiz olup, olmadığını sordu. Annem, "Yarın sabah sileceğim." deyince de, "O anlamda sormadım. Jilet aldirabilirseniz, ben temizliğinden sorumluyum." dedi. Annem de ona para vererek, permatik aldırdı. Onun işi bittikten sonra, annemle televizyon izlemeye koyulduk.

Saat 21.00'de kapı tıklatıldı ve hiç beklemediğim biri girdi odamıza: Doç. Dr. Sinan Kara... O saate kadar hastanedeymiş ve bana moral ziyaretine gelmiş. Bir süre sohbet ettik. Ertesi gün beni sabahtan mı alacağını sordum. "Küçük bir kardeş var, önce onun ameliyatını yapacağım. Kardeşlere öncelik verelim; sen ablasın." dedi. Skolyozum konusunda ise, şimdilik bir şey düşünmüyormuş. "Önce şu ağrını bir durduralım da. Daha sonra ben başka düzeltilecek yerlerine bakacağım." dedi.

Çok enteresan bir şey vardı: Eğer Sinan ağabey benim düşüncelerimle ilgilenmeden, sadece bedenimi düzeltmeyi düşünseydi, büyük olasılıkla bunu reddederdim. Ancak, o benimle gerçekten ve bütünüyle ilgileniyordu. Öyle olunca da ondan gelecek her türlü yardıma açıldım. Çünkü Doç. Dr. Sinan Kara benim ve ona başvuran tüm Serebral Palsi'lilerin yaşam standardımızı önemsiyordu.

Birkaç gün sonra da bana, yüzünde gördüğüm gerçek bir üzüntüyle şunları söyleyecekti: "Böyle bir annen olduğu için çok şanslısın. Benim bir SP'li (Serebral Palsi'li) hastam var. Ailesi hiç ilgilenmediği için çok kötü durumda. Oturur pozisyona getirmeye çalıştık, onu da başaramadık. Çocuk öyle, yatakta kaldı." Evet Sinan ağabey, gerçek bir idealistti.

Yalnız, beni çok rahatsız eden bir şey vardı: Hastanede, benimle ilgili tüm belgelerin tanı bölümünde sadece "SP" yazıyordu ve yine Pediatri Grubu hastasıydım.

Sinan ağabeye, "Niye sadece SP yazılıyor? Benim Serebral Palsi ile ilgili bir sorunum yok!" dediğimde gülümsedi ve "Biliyorum." dedi.

Düşünce yapımı o kadar iyi anlamıştı ki, özelliğimin bir hastalıkmiş gibi yansıtılmasına ne kadar karşı olduğumu da tahmin edebiliyordu. Ne var ki, gerçek de buydu. Şu anda, Serebral Palsi nedeniyle bir operasyon geçirecektim... En azından, ameliyat öncesi teşhis böyleydi.

O gece, sivrisineklere rağmen uyuma mücadelesi verdik. Annem yarım saatte bir kalkıp, dört beş tanesini öldürse de, bitecek gibi değillerdi. Ben de gece iki kere tuvalete kalktım. Çok da iyi uyuyamadım. Neyse ki, her gecenin bitişi gibi, güneş doğdu ve sabah oldu.

Sinan ağabey, ameliyattan iki saat öncesine kadar istediğimi yiyebileceğimi söylediği için, kahvaltımı yaptım. Daha sonra, Hikmalıye hemşire gelip,

tansiyonumu ölçtü ve ameliyat öncesi bana moral verdi. O gidince de annem, gazete almak ve kan bulup bulamadığını sormak için babama telefon etmek amacıyla aşağıya indi. Henüz kan yokmuş. Kız kardeşim Alev de arkadaşlarına soruyormuş.

Biraz sonra, kapımın önünde konuşmalar duydum.

Birisi, “Ama o, Serebral Palsi’li.” diyordu.

Herhalde bana bir şey söylemeleri gerekiyordu ama Serebral Palsi’li olduğum için, bunu nasıl başaracaklarını bilmiyorlardı.

Az sonra hemşireler, başhemşire ile birlikte vizite geldiler. Biri bana, geceyi nasıl geçirdiğimi sordu ama cevap beklemediği her halinden belli oluyordu... *SP’li bir çocuk, nasıl yanıt verebilirdi ki?* Bu nedenle de söylediklerimi anlamaya çalışmadı. Ben yine de sivrisineklerle mücadele ettiğimizden, iki kez tuvalete kalktığımdan ve deliksiz uyumadığımdan ama şu anda kendimi iyi hissettiğimden söz ettim. Dinler görünüp, dinlemediklerine emin olsam da bana yöneltilen soruyu hiçbir koşulda yanıtızsız bırakmak istemezdim.

Ben tam sözümü bitirmiştim ki, (*Serebral Palsi’liyim ya, nasıl olsa bir şeyden anlamam.*) hemşireler kendi aralarında konuşmaya başladılar.

“Bunu nasıl böyle yalnız bırakabiliyorlar?”

“Yok. Anne baba çok bilinçli ve ilgili.”

“Yine de bırakmasalar daha iyi olmaz mı?”

Tabii ben artık kahkahalarla gülüyordum ama “*Alışılmış Spastik Kalıpları*” bilinçlerini o kadar bulandırmıştı ki, benim her şeyi anladığımı ve bilinçli olduğumu fark etmeleri olanaksızdı.

Elbette ki hem o ameliyatımda zaman geçtikçe hem de daha sonraki yatışılarımda, Ortopedi ve Travmatoloji Ana Bilim Dalı’nda görev yapan sevgili hemşirelerle iyi dost oldum. Yukarıda yazdığım da bir anı olarak kaldı.

Annem geldiğinde, Alev’in, benim de tanıdığım ve çok sevdiğim arkadaşı Alptuğ Tatlı’nın benim için kan vermekte olduğunu söyledi. Daha sonra da babam, Alev ve Alptuğ ziyaretime geldiler, yarım saat kadar oturdular, oradan buradan konuştuk.

Onlar gittikten bir süre sonra, Sinan ağabey ilk ameliyatını bitirip, beni istemiş. Çok ağrım olduğu için annem epidural kateterden öğlen enjeksiyonumu yapmıştı. Bir gün önce anestezi uzmanına bunu sormuştuk. O da ameliyat öncesi de olsa, sakıncasının olmadığını söylemişti. Zaten onlar da anesteziyi büyük olasılıkla epidural kateterden yapacaklardı.

Görevli, ameliyat giysimi getirdi. Boyun ameliyatıma, iç çamaşırıyla girmiş ve çıkmıştım ama bu kez içimde hiçbir şey kalmayacaktı. Bir kere daha tuvalete girdikten sonra, mavi üstüne beyaz puanlı ameliyat gömleğimi giydim ve yatağıma yattım.

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Ortopedi ve Travmatoloji Ana Bilim Dalı’nda hastalar ameliyathaneye kadar yataklarıyla götürülüyorlardı. Görevli, beni annemle birlikte ameliyathanenin ilk giriş kapısına kadar götürdü. Yolda, Hikmaliye hemşireyle karşılaştık. “Geçmiş olsun.” dilekleriyle, daha sonra görüşmek üzere, ayrıldık. İlk ameliyatıma oranla, kendimi daha rahat

hissediyordum. Çünkü Serebral Palsi'lileri çok iyi tanıyan bir hekimim vardı ve iletişimsizlik sorunu yaşamayacağıma emindim.

Bana bir iltimas yapıp, annemin ameliyathanenin ilk bölümüne girmesine izin verdiler. On dakika da orada birlikte durduktan sonra, annemle dualarla ayrıldık ve beni arınık (steril) bölüme aldılar.

“Ne haber bakalım Aslı?” diye, yanıma bir hekim geldi. “Seni sedyeye nasıl alsak acaba?”

“Çok ağır değilim.” dedim.

Sonradan, anestezi uzmanım olduğunu öğrendiğim, Uzman Dr. İnan Aysel. “O zaman iki kişi alabiliriz herhalde.” dedi.

Bir maskeli uzman (Sesinden anladığım kadarıyla, Murat ağabeydi.) daha geldi ve birlikte beni sedyeye alıp, ameliyatın yapılacağı bölüme götürdü. Kapıdan geçirirken, “Kolların çarpmasın, dikkat et.” deyince, kollarımı birleştirdim. Kapıdan geçtikten sonra da İnan ağabey, çok samimi ve rahat bir sesle, “Tamam, keyfine bak sen.” dedi ve beni üç büyük ışığın altına sedyeyle yerleştirdi.

Çok güzel bir disko müziği çalıyor ve İnan ağabey de hafifçe dans ediyordu. Damar yolu açacağını söylediğinde, ben önce kolumu sabitlemesini rica ettim. Kol koymak için sedyeye gerekli parçaları taktı ve kollarımı onların üstüne sabitledi.

“Biraz acıtacağım ama kusura bakma.” diyerek, kolumdan damar yolu açtı. Göğsüme, kalp cihazı için yuvarlak elektrotlar yapıştırdı. Koluma tansiyon aleti ve sol elimin orta parmağına, ne olduğunu anlamadığım, kutucuk gibi bir şey taktı. Elimi oynattığım için sık sık çıkıyor ve makine da sesli uyarı sinyali veriyordu.

“Bu yine çıktı.” dediğimde, Dr. İnan ağabey de “Olsun, bir şey olmaz, takarız.” diyerek, ikide bir onu yerine geçiriyordu. Bu ekipteki uzmanlar, Serebral Palsi'lilere çok aşinaydılar ve bizim psikolojimizi iyi biliyorlardı.

Biraz sonra, “Bil bakalım ben kimim?” diye, maskeli bir hoca daha geldi... Bu sesi çok iyi tanıyordum ve Doç. Dr. Sinan Kara'ya aitti.

“Sinan ağabey.” dedim.

Güldü:

“Evet, nasılsın bakalım?”

“İyiyim ama bacağım ağrıyor.”

“Bugün geçecek artık.” dedi. İnşallah öyle olacaktı.

Sinan ağabey, aşıloplasti için sol ve sağ ayağımı tekrar muayene etti. Bu sırada Murat ağabey, kalın bir kitap karıştırıyordu.

“Onda neler var?” diye sordum. Ameliyatlara ilgiliymiş. (Ayrıca bu ekip, benim hiçbir sorumu baştan savmıyordu.)

Murat ağabey, Sinan ağabeye aşıloplasti ile ilgili bir şeyler söyledi. Kulağıma takılan tek şey şuydu: “Bu yaştan sonra...” Belki de sol ayağıma basışımın düzeltilmesi için çok geç kalınmıştı.

Dr. İnan ağabey, epidural kateterimin ne zaman takıldığını sordu. Ben “30 Kasım 2000” deyince de kulaklarına inanamadı.

“Annem çok iyi baktı.” diye ilave ettim.

“Ama bu, geçici kateter...”

Bu kez Sinan ağabey araya girdi:

“Annesini tanıyorsun... O katetere gözü gibi baktı.”

Sinan ağabey kitap yazdığımdan ve diğer yazılarımdan, orada bile bahsetti. “Biliyor musunuz, Aslı’nın çok güzel yazıları var.” cümlesini, tam ameliyat başlayacakken duymak, gerçekten enteresandı. Hekimimi belki de bu yüzden çok seviyorum.

Anestezistim, bu kadar uzun süre taşıdığıma inanmadığı epidural kateterimden, yanlış hatırlamıyorsam, 4 cc Marcain ve 2 cc Fentanyl yaptı ama beklememize rağmen, kontrol ettiğinde acı hissediyordum.

“Acaba dozu arttıramaz mıyız?” diye sordum.

İnan ağabey, “Haklısın.” dedi. 2 cc daha yapılabilirmiş.

Acı hissi iyice azalınca kadar beklerken, Baticon ile belimden aşağısını boyadılar ve beni, sol tarafıma çevirdiler. Üşüdüğüm için belden üstüme battaniye örttüler ve kalçamdan ameliyata başladılar. Bu sırada, anestezi uzmanım, rahat olup olmadığım da yakından ilgileniyor, başımın altına destekler koyuyordu. Zaten boyunluğum da üzerimdeydi.

Yalnız, acı hissediyordum. On dakika kadar dayandım ama sonunda bunu anestezi uzmanıma söyledim. İnan ağabey de damardan bir ilaç verdi; sonrasını bilmiyorum...

Gözlerimi açtığımda, yoğun bakımdaydım. Yoğun bakım dediğim, on, on beş boş yatak, bir hemşire ve ben. Yatağıma yatırılmıştım. Başucumda bir monitör, kolumda tansiyon aleti vardı.

Hemşireye, “Merhaba!” dedim.

“Uyandın demek. Nasılsın? Rahat nefes alabiliyor musun? Oksijen ister misin?”

Ameliyat sonrası bu kadar ilgiye alışık olmadığım için şaşırılmıştım. Kendimi iyi hissediyordum. Uykudan uyanmış gibiydim, nefes problemim de yoktu. Teşekkür ederek, sadece odama gitmek istediğimi söyledim.

En önemlisi, AĞRIM YOKTU! Evet, o öldürücü ağrı yoktu. Ancak, bunun, anesteziye bağlı olabileceğini düşünerek, hemen heveslenmedim. Boyun ameliyatımdan sonra da üç gün hiç ağrım olmamıştı. Sinan ağabey de ameliyata bağlı ağrıları, eski ağrıyla karıştırmamdan endişe ediyormuş. Oysa benim o ağrıyı hiçbir şeyle karıştırmam mümkün değildi.

Hemşire, görevliyi çağırdı ve o da beni odama götürdü. Annemle babam kapıda bekliyordular. Ben ameliyathanedeyken, Sinan ağabeyden haberlerimi almışlar. “Ameliyat başarılıydı. Ben işimi bitirdim, şimdi çocuklar alçısını yapıyorlar.” demiş.

Yatağım odama yerleşince annem, üzerimdeki yorganı kaldırıp, bacaklarıma baktı, çünkü bacaklarımı hiç oynatamadığımdan yakınıyordum. Aynı Ülkem’e yapılan gibi, iki bacağım, parmaklarım açıkta kalmak üzere, dizlerimin altına kadar alçıdaydı ve ayaklarımın üstünden alçılanan bir sopayla, birbirinden açıkta sabitlenmişti. İşte, emniyet diye ben buna derdim.

Sol ayağım 90 derecede durmasına rağmen hiç acımıyor, sadece parmaklarım aşağıya doğru bükülüyor ve kasılıyordu. Sol ayağım alçıda kaldığı sürece zaman zaman annemden, parmaklarımı açıp, bir süre öyle tutmasını rica

edecektim. Hatta annem, daha sonraları bir buluş yaparak, alçının içine karton soktu ve parmaklarımın düz durmasını sağladı.

Yalnız, pozisyonun uygunsuzluğu (Bacaklarım doğum yapacakmış gibi duruyordu.) nedeniyle, çok esprili biri olan babam benimle sürekli gırgır geçiyordu:

“Kız, ne bu davetkâr pozisyon? Resimlerini çekip, Playboy’a göndersek, ilk spastik Playboy yıldızı olursun, koca bile bulursun valla.” vb.

Alçılar çıkıncaya kadar, bu tür esprilerden kurtulamadım.

Sürgü alınması gerekiyordu ve babam gidip o işi halletti. Tuvalet temizliği konusunda aşırı titizimdir. Çocukluğumdan itibaren, el şampuanlarıyla temizlenmeye alışkınım. Kokudan da çok rahatsız olurum. Dolayısıyla sürgü kullanmak, alışılmış kalıplar nedeniyle benim için çok pis bir şeydi ama mecburdum, çünkü ameliyatta sonda takılmamıştı ve tuvalete kalkmam olanaksızdı.

Allah’tan, annem müthiş bir insandır ve onun da çaresini buldu. Sürgüyü üç kere şartladıktan sonra, içine biraz şampuanlı su koydu ve sol tarafımdan, kalçamı hafifçe kaldırmama yardım ederek, altıma sürdü. Tuvaletimi bitirdikten sonra da altımı, şişeye doldurduğu şampuanlı suyla yıkayıp, kuruladı. (Halen de küçük tuvaletimi içinde devamlı şampuanlı su tutulduğu için çok temiz kokan bir sürgüye yapıyorum.)

Kolumda serum takılıydı ve biri kalçamdan, biri de bacağımın üstünden, iki diren çıkıyordu. Seruma rağmen, hemşire gelip, annemden, bana bol bol su içirmesini istedi. Üç saat sonra da bir şeyler yemeye başlayabilirmişim. Yemek fikri, ilk ameliyatımdaki kadar ürkütücü gelmiyordu, çünkü bacaklarımı fazla oynatmadığım için kendimi güvencede hissediyordum.

Az sonra üç hemşire odama geldi ve annemle birlikte biraz sohbet ettik. Beni iyi gördüklerine sevindiklerini söylediler. Annem, genel olarak, hayatım ve çalışmalarımın söz etti. Özellikle de Gönül hemşire ile çok iyi anlaştık.

Tek sorunum vardı: Bir süre sonra bacaklarım çok kasılmaya başladı. Belki alçı rahatsız etmişti, belki de dizlerimin altına yastık koyulmasına alışkın olduğum için, bacaklarım gerginleşmişti. Nöbetçi asistandan, yastık koyabileceğimizi öğrendik. Bu pozisyonda daha rahat etmiştim; annem akşam bana yoğurt yedirdikten sonra, iki tane Lioresal de alınca, uyuyabilecek kadar gevşemişim.

Ne var ki, serum takılı olduğu ve bol su içtiğimden, sürekli tuvalet ihtiyacım geliyor ve annem altıma sürgü koymak için kalkıyordu. O gece, kendi yatağını hazırlamayacağını ve kanepeye ilişeceğini söylemişti ama ben, “Ben de uyuyacağım.” diyerek, onu çekyatı açmaya ikna etmişim.

Gerçekten de o gece bölük pörçük de olsa uyudum. Ertesi sabah yine ağrısız uyandım. Evet, Doç. Dr. Sinan Kara bir mucize yaratmış ve ameliyattan sonra o korkunç sinir ağrısı, bıçakla kesilircesine geçmişti. Bacağımdaki, on bir ay keşfedilemeyen sorunun ne olduğunu ise, henüz bilmiyorduk.

Karşı odamızda, Emre isminde, beş yaşında bir çocuk kalıyordu. Doğuştan, bacağında bir problem varmış ve bir dizi ameliyat geçirmiş. Sinan ağabeyin hastasıydı ve benim müthiş hekimim, Emre’nin ailesine benden çok söz etmiş;

okumaları için yazılarımı vermiş. Böylelikle, tanışma imkânımız oldu. Önce annem Emre'ye "Geçmiş Olsun"a gitti. Çikolata götürdüğü için de adı, "Çikolata Teyze" kaldı. Emre ne zaman annemi görse, ellerini uzatıp, "Çikolata!" diyordu.

Daha sonra onlar da bana ziyarete geldiler. Özellikle annesi, Çiçek ablayla çok iyi anlaştım. Bazı insanlarda çok özel bir algılama gücü oluyor ve ben onlarla sanki yıllardır tanışıyor muyuşçasına doğal etkileşimde bulunabiliyorum (Örneğin, Nöroşirurji Ana Bilim Dalı'nda tanıştığımız, Theodora).

Akşam Emre'nin babası da beni ziyaret etti. Yazılarımı çok beğenmiş. Odasına dönerken de anneme şöyle bir soru yöneltmiş:

"Aslı'nın yazılarında entelektüel boyut çok güçlü. Gündemi nasıl takip ediyor?"

"*Alışılmış Spastik Kalıpları*"nın insanları nasıl bir mantık yürütme bozukluğuna sürüklediği çok açık, değil mi? Gündemi tabii ki ben de herkes gibi, burnumla takip ediyorum!

28 Şubat 2001 Çarşamba sabahı, nöbetçi hemşire erkenden antibiyotik iğnemi yapmaya gelmiş; ben uyuyordum. Tam damar yolundan enjeksiyon yapılırken uyandım ve doğal olarak, uyku sersemliğiyle sıçradım.

Annem, "Antibiyotiğin yapıyor kızım." dedi.

"İyi." dedim ve hemşire işini bitirdikten sonra, gözümü kapatıp, biraz daha kestirdim.

Kahvaltı saatinden sonra Sinan ağabey sabah vizitesine geldi. Oda kapısının yanında durarak, "Bak, ağrım var dersen, girmeyeceğim." dedi. Ağrım yoktu; ben de "O ağrı mazide kaldı." dedim. Gülüştük. Sinan ağabey ondan sonra bana hep, "Mazideki ağrıdan ne haber?" diye sormaya başladı. Bu ağrıyı durdurduğuna kendisi dahi inanamıyordu ki, günde üç kere uğrayıp, aynı soruyu soruyordu.

Sinan ağabeye, jinekoloji uzmanı tarafından önerilen ilaca başlayıp, başlayamayacağımı sorduk. Çünkü adet dönemim yeni bitmişti. Ameliyat sonrası antibiyotik iğnesi yapılıyordu ve Ovrul, onun etkisini azaltabilirmiş.

"Bir ay sonra başlarsanız daha uygun olur." dedi.

O gün öğleden sonra ilk pansumanım yapıldı. Ben, alçıya alınmasından hareketle, sağ ayağıma da herhangi bir müdahale yapıлып, yapılmadığını sordum. Aşil Tendonunu muayene etmişler ama ayağım gevşek olduğu için, ona dokunulmamış. Sadece sola aşıloplastisi uygulanmış. Ayrıca, kalçamda, bacağımanın üstünde ve kasığım da oldukça büyük ameliyat yerleri vardı. İlginç olan, dikişler iplik değil, tel zımbaya benzer, agraflarla yapılmıştı. Bunlar daha çabuk kaynamayı sağlıyormuş.

Yusuf ağabeyle Murat ağabey beni yüzüstü döndürerek, alçı kesme makinesiyle sol ayağımın topuğundan bileğine kadar bir pencere açtılar ve orasının da pansumanı Yusuf ağabey tarafından yapıldı. Alçı kesme makinesinden biraz huylandığımı itiraf etmeliyim ama yiğitliğe leke sürdürmedim.

Bu arada, bacağımdaki o öldürücü ağrının nedenini de öğrendik. On bir aydır bulunamayan ağrı nedeni, Priformis kasının ve diğer birçok kasın, kemik gibi sertleşip, sinire bası yapmasıymış. Ameliyatta, sertleşmiş kaslar

kesilerek gevşetilmiş; böylelikle de ağrım geçti. **Ne tuhaftır ki, direkt olarak Serebral Palsi'ye bağlı olan bu sorun, Serebral Palsi'li olduğum için beynimin böyle bir ağrı yarattığını ve yine Serebral Palsi'li olduğum için ağrıyı abarttığımı takıntı haline getirenler de dâhil, hiç kimsenin aklına gelmemiştir.**

Ben henüz bu ameliyatın bacağıma kullanmamı etkileyeceğini bilmiyordum. Açıkçası, bu konuda bir şeyler sormaya da cesaret edemiyordum. Sadece, çok fazla kas kesildiğini öğrenmiştik. Anneler için önemli olan tek şey, ağrıdan kurtulmamdı ama ağrı geçince ben, hayatım boyunca çok rahat kullandığım sağ bacağıma ne olacağını da düşünmeye başlamıştım.

Öğleden sonra Sinan ağabey tekrar uğradı ve bu kez zamanı olduğu için biraz oturdu. Annem de ona meyve suyu ile ekler pastası ikram etti. Konuşurken bir ara Sinan ağabey bana şunları söyledi: “Annen o kadar koşuşturmasaydı, belki de biz seni hala ameliyat etmemiştik. Ağrına inanıyordum ama gerçek şu ki, annenin endişeli hali, bacağımda bir sorun olduğuna dair inancımı perçinledi.”

Aslında, haklıydı... Tüm tetkikleri tertemiz çıktığı halde, ağrıdan duramayan bir Serebral Palsi'liyi ameliyat masasına yatırmak, cesaret isterdi. Zaten Doç. Dr. Sinan Kara olmasaydı, ailem de ben de hiç kimsenin bu riski alacağını zannetmiyoruz. Belki de hala belimde epidural kateter ile yaşıyor ve ağrı çekiyordum.

Önümüzdeki hafta Kurban Bayramı olduğu için Sinan ağabey beni cuma günü (Kontrollerimin kolay yapılması için izinli olarak) eve gönderecekti.

O akşam, beni çok sevindiren bir ziyaretçi geldi: İlk diş hekimim Dr. Adile Şölen. Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'nde yatan bir yakınına ziyarete gelmiş ve bana da uğramak istemiş. Yarım saat kadar oturdu. Hastalığının hikâyesine o da en az bizim kadar şaşırdı. Evet, bire bir yaşadığımız halde, biz dahi olanlara inanmakta güçlük çekiyor ve şaşıryorduk.

Geceyi biraz zor geçirdim. İstemsiz hareketlerim ve kasılmalarım çok fazlaydı. Ameliyata bağlı ağrılarım da oldu ve annemden, epidural kateterden enjeksiyon yapmasını istedim. Tabii ki bana kızdı ama artık ben de ağrı çekmek istemiyordum. Yarım doz ilaçla ağrım biraz hafifledi. Daha sonra, Ağrı Kliniği'ndeki hekimim Elvan abladan, epidural kateterden ilaç vermemizin yanlış olmadığını öğrendik. Ameliyat sonrası ağrıları durdurmak için de epidural kateter kullanılıyormuş. Artık insanlara hiçbir koşulda ağrı çektirilmemeye çalışılıyordu.

İstemsiz hareketlerim ise, beni çok rahatsız ediyordu. Annem her zamanki gibi, “Kızım, kolun atarsa atsın, ne olacak?” diyerek, beni rahatlatmaya çalıştı, ama nafi. Tüm Serebral Palsi'liler gibi, ben de istemsiz hareketlerim nedeniyle etrafımdakileri tedirgin etmekten çekiniyordum; onlar böyle düşünmeseler de... Neyse, o geceyi de kazasız geçirdik.

Perşembe günü, vizite geldiğinde Sinan ağabey de epidural kateterden ilaç yaptırmama biraz bozuldu ama çok da sorun yapmadı. Kasılmalarımın, alçılara ve ameliyat stresine bağlı olabileceğini söyledi. O gün direnlerimin çıkarılacağını da müjdeledi.

Öğleden sonra Yusuf ağabey gelerek, pansuman yaptı ve direnlerimi çekti. Ben kıymetli hastalarındandım ki, canımı acıtmamaya aşırı özen gösteriyordu.

Hastaneye yattığımdan beri büyük tuvaletimi yapamıyordum. Zaten kabızlık sorunum hep vardı ve annem beş yıldır, sinameki yaprağı kaynatıp, suyunu bana içirerek, buna çözüm bulmuştu. Hastanede ise, hiç çıkamamıştım. Diyetisyene danıştığımızda, sabah, kahvaltıdan önce ılık, ballı su içmemi önerdi ama benim taş bağırsaklarıma bu hiç fayda etmedi. En sonunda Hikmaliye hemşire, lavman yapılmasını önerdi. Ne var ki, onu da annem pek istemiyordu. Yine de Hikmaliye hemşire cuma sabahı bize lavman getirdi. Mecbur kalırsak, evde yapardık.

Annem, eşyalarımızı toplarken babam da ambulansla konuşmuş. Otuz TL'ye beni evimdeki yatağıma kadar, emniyetle taşıyorlarmış. Ancak annem, Sinan ağabeyle konuşup, böyle bir şeye gerek olup olmadığını sormak istiyordu. Zaten hastaneden çıkmadan önce, Ağrı Kliniği'nden de Elvan ve Birgül abla ziyaretime geleceklerdi. Hemen çıkmayacağımız için babam işine gitti. Biz de annemle beklemeye başladık.

Saat 14.30 civarında, Elvan abla, Birgül abla ve Sinan ağabey "Geçmiş Olsun"a geldiler. Ağrımın geçmesine çok seviniyorlardı. Elvan abla ilaçlarımı düzenledi. Günde iki Lioresal, bir vitamin, bir tane de Laroxyl alacaktım. epidural kateterimin de, tedbir olarak bayram sonrasına kadar kalmasına karar verdi. Anneme de "Ağrısı olursa enjeksiyon yapabilirsiniz. Gerekirse de epidural kateteri siz çekip çıkarabilirsiniz." dedi. Artık annemin yarı hekim olduğunu öğrenmişlerdi.

Sinan ağabey ise, Anestezi altındayken dahi, kaslarımın yay gibi gergin olduğunu söyleyerek, ameliyatım sırasında onu çok şaşırtan ve üzen şu olayı anlattı: Beni sakinleştiriciyle uyuttuktan sonra, kasiğimde nereyi açacağını belirlemek için eliyle yoklarken, bacağımın üstünde bir yere bastırılmış; bilincim kapalı olduğu halde, ameliyat masasında sıçramışım. Doç. Dr. Sinan Kara da yanındakilere, "Keşke, ağrısına inanmayanlar bunu görselerdi." diyerek, orayı da açıp, kasları gevşetmiş.

Sinan ağabeye ambulans konusunu sorduk, gerek yokmuş. "Kontrollerine de ambulansla getirip, götürmeyeceksiniz ya. Arabanızın ön koltuğu, arada sopa varken bacaklarının girebileceği genişlikteyse, problem yok." dedi.

04 Şubat 2001 Pazar gününe kadar, oturmama izin yoktu. Oysa biz onuncu katta oturuyorduk ve asansöre binmek için mecburen tekerlekli sandalyeme oturmalıydım. Neyse ki, bu kadarına izin verdi. Ayrıca, bundan sonra, kalçamda herhangi bir sorun çıkmaması için çok yumuşak yerlere oturacaktım. Bayram sonrası, dikişlerim alınacaktı. Sinan ağabey, bayram ertesi pazartesi çok yoğun olacağı için, çarşamba günü gelmemizin daha uygun olacağını söyledi.

Konuklarımız gittikten sonra, annemle ikimiz, babamı beklemeden eve dönmeye karar verdik; nasıl olsa araba da bizdeydi. Bacaklarımın arasındaki sopa nedeniyle altıma hiçbir şey giymem mümkün olmadığından, annem belden aşağıyı bize ait bir çarşafıyla sardı. Bir görevliyle birlikte, eşyalarımızı ve beni sedyeyle arabaya götürdü. Ön koltuğu yatırdı ve hastane görevlisinin yardım istediği bir gençle birlikte beni yerleştirdiler. Önce önden denediler, giremedim. Annemin buluşuyla, ben yatar pozisyondayken, arabanın arka kapısından, önce bacaklarımı soktular; sonra da beni. Böylesi daha kolay olmuştu.

Eve çok rahat gittim. Annem sık sık, iyi olup olmadığımı soruyordu. Bacaklarımın altına da yastık koymuştu; çok keyifliydim.

Apartmanımızın önüne geldiğimizde annem, karşıımızdaki otoparkın sahibi ve arkadaşından yardım istedi. Onlar da beni dikkatlice arabadan çıkarıp, çok dik olmamak şartıyla tekerlekli sandalyeme oturtular. Asansöre inen merdivene geldiğimizde ise, “Altın Beşik” yaparak, eve kadar çıkarıp, yatağıma yerleştirdiler.

Babama telefon edip, evde olduğumuzu söyleyince çok şaşırıldı. Hastaneye gitmiş; bizi bulamayınca da tekrar işine dönmüş.

Bir haftadır büyük tuvaletimi yapamadığım için annem o gece bana lavman yaparak, bağırsaklarımı boşalttı. Bu iş için sürgüyü kullanmaktan çok iğrenmişim ama başka çarem yoktu.

04 Mart 2001 Pazar günü, kısa sürelerle oturmaya başladım. Annem salondaki şöminenin yanındaki koltuğun önüne pufu çekiyor, yarı uzanır durumda olacağım, uzun bir minder koyuyor, babam ve kardeşimle birlikte beni yerleştiriyorlardı. Yeniden ailemle, salonda oturabildiğim için mutluydum.

Bayram sakin geçti; pek gelen giden olmadı. Sadece, İstanbul’dan, annemin halasının oğlu, Avukat Altan Akdeniz İzmir’e geldi ve ağabeyiyle bana “Geçmiş Olsun” ziyareti yaptı.

Sinan ağabeye de telefon edip, bayramını kutladık. Benimle de konuşmak istemiş. Bu, beni çok sevindirdi, çünkü bugüne dek hiçbir uzman, böyle bir şey istememişti. Annemden bilgi almak onlara yetiyordu.

Sinan ağabey, sağlığını ve herhangi bir şikâyetimin olup olmadığını sordu. “Kasılmaların vardı, azaldı mı?” dedi. Bunu dahi unutmamıştı. İyi olduğumu söyledim. Kullandığım ilaç dozlarını tekrar sorup, öğrendi. O, gerçekten muhteşem biriydi.

Annem yine iki günde bir ameliyat yerlerime pansuman yaptı. Bayramdan sonra, 12 Mart 2001 Pazartesi günü epidural kateterimin pansumanını yaparken de artık ona ihtiyacım kalmadığından, paniğe kapılmamam için bana söylemeden yavaşça çekip çıkardı. Meğer ne kolay çıkıyormuş. Epidural kateterimi annemin elinde görünce çok şaşırıldım.

“Heyecanlanma diye sana söylemeden, çekip, çıkardım.” dedi. Ben de üç aydır benim parçam olan epidural kateterimi, anı olarak saklamaya karar verdim ve annemden onu şimdilik kütüphaneme kaldırmasını rica ettim.

* * *

13. Bölüm Kontroller

Geçen on gün içinde, sürekli hareket ettirdiğim için, sol bacağımı sopadan kurtarmıştım. Annem de bir problem çıkmaması için, plasterler ve sargı bezleriyle yeniden bacaklarımı sopanın iki yanına sabitlemişti. Yılmaz baba ise artık alçıyı bile gereksiz görüyordu.

14 Mart 2001 Çarşamba günü, dikişlerimin alınması için Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Ortopedi ve Travmatoloji Ana Bilim Dalı'na gittik. Sinan ağabey, onu bir süre alçı odasında beklememizi istedi; az sonra da Yusuf ağabeyle birlikte geldi.

Yusuf ağabey dikişlerimi, tel zımba çıkarmak için kullanılabilecek benzer bir aletle alırken, ben de bol bol konuştum. O gün Tıp Bayramı'ydı, kutladım. Sinan ağabey, sağ bacağımdaki alçının çıkarılmasını düşünüyordu. Ben de "Bana bir kıyak yapın." diyerek, bu fikrini destekledim. Sonuçta, sağ alçı çıkarıldı ama Sinan ağabey soldaki alçı için, "Bu, bir ay daha kalacak." dedi. Aşil tendonunun iyileşmesi çok uzun sürermiş. Bu nedenle henüz ayağıma basmama izin yoktu. On beş gün sonra, sol alçıma topuk takılacaktı. Sağ bacağıma ise, zaten kalçam ameliyatlı olduğu için şimdilik basmamalıydım.

Alçı çıktığında, beklemediğim bir gerçekle karşılaştım: Sağ bacağım çok ağır hareket ettirebiliyordum. Sinan ağabey, ayağımı bilekten kendime doğru çekmemi istedi. Zor da olsa, yaptım. Alçı yeni çıktığı için bacağımın çok güçsüz olduğunu söyledi. Çalıştırarak, kuvvetlendirecektim ama çok fazla kas kesildiği için sağ bacağım asla eskisi gibi olmayacaktı.

Annemler için önemli olan tek şey, ağrının geçmesiydi. Aslında benim için de öyle olması mantıklıydı. Ne var ki, ağrım geçmişti ve ben şimdi bacağımı bundan sonra ne kadar kullanabileceğimi de düşünüyordum. Çünkü aktif bir insan olarak, yaşantımı olabildiğince "eskisi gibi" sürdürmek istiyordum. Eğer ideal yaklaşım "Benimseme" ile⁽¹⁾ yetiştirilmeseydim, "*Nasıl olsa ben engelliyim. Bundan daha iyi olmama gerek yok.*" diyebilirdim ama ben ruhsal açıdan çok sağlıklı bir kişiyim. Bu nedenle de yetinme duygusuyla her şeyi kabullenmem olanaksız. Bacağımın yeni durumunu ancak benimseyebilirdim. İşte o zaman da geliştirmeye çalışabilirdim. Ne var ki, henüz bu aşamaya gelmemiştim. Üstelik Sinan ağabey, "Sağ bacağın eskisi gibi olmayacak." dese de benim hayatım mucizelerle doluydu.

Ortopedi ve Travmatoloji Ana Bilim Dalı'ndan çıktıktan sonra Ağrı Kliniği'ne de uğradık. Birgül ablanın odasında onunla biraz sohbet ettik. Temmuz 2001'de yapılacak Uluslararası Ağrı Kongresi'ne benim vakamı takdim edeceklerini öğrendik. Az sonra Elvan abla da geldi ve benimle ilgili bilgilerini tazeledi. Bu sırada, ameliyatımdan da söz ettik. Ben gayet doğal bir şekilde, epidural kateterden verilen anestezi dozunu söyleyince, sanırım benim tıp ile bu kadar ilgili olmam çok hoşuna gitti ki, Elvan ablam gülmeye başladı ve

⁽¹⁾ Ayrıntılı bilgi için bkz. "YEDİ TEMEL TUTUM / Spastiklerin (Serebral Palsi) Aile İçi İlişkileri ve Özrün Algılanış Biçimleri". Bölüm: "BENİMSEME"

“Aslı’cığım sağ ol, böylece benim anestezi uzmanlarıyla görüşmeme gerek kalmadı.” dedi.

Elvan ablam, ağrılı dönemimde epidural kateterin yararının olup olmadığını sordu. Nasıl olmazdı ki? En azından bir iki saat nefes aldırmişti bana... O olmasaydı, bu kadar uzun süre dayanamazdım. Yard. Doç. Dr. Elvan Erhan’a ne kadar çok şey borçluydum. Daha da önemlisi, aramızda sıcacık bir dostluk kuruluyordu ve ben onu çok, çok, çok seviyorum.

Elvan abla sol ayağımdaki alçıyı sordu. Meğer Sinan ağabeyin bana aşıloplasti de yaptığını bilmiyormuş.

“Umarım ayağına daha rahat basarsın.” diye, iyi dileklerini ilettiler.

Daha sonra Birgül abla bana cevaplamam için, ağrıyla ilgili bazı testler ve Minnesota Çok Yönlü Kişilik Testi verdi. Elvan ablam da Ağrı Kliniği’nin yataklı bölümü henüz açılmamış olmasına rağmen, benim testleri rahat rahat yapmam için özel odalardan birini açtı.

Annem, işaretleme konusunda bana yardımcı oldu. Ağrı ile ilgili testler kısa ve güzeldi ama Minnesota Çok Yönlü Kişilik Testi içimi bayılttı. Sorularının bana çok basit gelmesinin yanı sıra, sürekli aynı şeylerin tekrar edilmesi de sıkıntımın başlıca nedeniydi. Birgül abla daha sonra bana, testteki tekrarların, bilinçli olarak yapıldığını açıkladı. Çok uzun olduğu için, izin isteyip, evde devam etmeye karar verdim. Annem ertesi gün cevaplarımla birlikte, testi geri götürecekti.

16 Mart 2001 Cuma günü, hayatımda ilk defa, gece küçük tuvaletimi kaçırdım. Böyle bir şey beklemediğimiz için tedbir almamıştık ve doğal olarak yatak yorgan battı ve ben çok üzüldüm. Annem, Doç. Dr. Sinan Kara ve Elvan Erhan ile görüştü. İdrar tahlili önermişler. Sinan ağabey, ameliyatta mesanemle ilgili kaslara dokunmadığını özellikle belirtmiş.

Annem pazartesi günü, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi’ne idrarımı götürdü. Yatan hasta olarak görüldüğüm için tahlil daha çabuk yapıldı. Sonuç, normaldi. Zaten aynı olay bir daha da tekrarlamadı. Annem, SSK İzmir Eğitim ve Araştırma Hastanesi Reanimasyon Bölümü’nden, epidural kateter ile verilen ilaçlarımı temin etmekte bize çok yardım eden Dr. Seher Melike Köse ile görüştüğünde ise, “Çok uzun süre yatan hastalarda bu tür problemler oluyor. Kimse sizi uyarmadı mı?” demiş. Yoğun bakım bölümündeki uzmanlar, sürekli yatan hastalarla birlikte oldukları için, bu konuyu daha iyi biliyorlardı.

Bu sırada annem 21 Mart 2001 Çarşamba günü, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Jinekoloji Ana Bilim Dalı’na yattı ve bir gün sonra Doç. Dr. Aydın Özşaran tarafından yapılan kürtajla, kalınlaşan rahmi kazındı. Aynı gün de taburcu oldu. Rahimden alınan parçaların patoloji sonucunda, meme kanserinin tekrarlamasını önlemek için kullandığı ilacın böyle bir soruna yol açtığı ortaya çıktı. Biz de rahatladık.

Alçılardan biri çıkarıldığı için, hiç olmazsa büyük tuvaletimi sürgüye yapmaktan kurtulmuştum. Annem, yumuşak yere oturmam için, ortasını oyduğu, kalın bir süngerini klozetin üstüne koyuyordu.

Çok ilginç bir gelişme daha vardı: Kabızlık problemim sona ermişti. Anneme şaka yollu, “Acaba Sinan ağabey onu da mı çözümlendi?” diyordum. Ben şaka yapmıştım ama Sinan ağabeye sorduğumuzda, gerçekten o bölgedeki

kasları da gevşetip, bağırsaklarımı rahatlattığını öğrendik. Onu çok seviyordum, çünkü, yaşam kalitemi yükseltmek için elinden gelen her şeyi yapıyordu.

Tuvalete oturacağım bir gün, Yılmaz babanın önerisiyle sol ayağıma basmayı denedim. Henüz alçıya topuk takılmamıştı ama çok zayıf olduğum için babam alçının bozulmayacağını söyledi. Sinan ağabey henüz iki ayağıma da basmama izin vermiyordu. Ben ise, sırf ne olacağını merak ettiğim için, annemin itirazlarına rağmen ayağa kalktım. Tuvalete oturuncaya kadar geçen saniyeler içinde de sol aşil tendonumda büyük bir acı hissettim. Annem oldukça endişelenmişti ama daha sonra acı geçti ve bir sorun çıkmadı. Sinan ağabeyle telefonda görüştüğünde ise,

“Aşil tendonu geç iyileşir. Nasıl olsa az bir süre sonra alçıya topuk takılacak ve ayağına bastıracağız. Şimdilik basmasın.” demiş.

30 Kasım'dan bu yana epidural kateter olduğu için yıkanamıyordum. Gerçi, dikişlerim alındıktan iki gün sonra yıkanabileceğimi söylemişlerdi ama biz biraz daha zaman geçmesini bekledik. Nasıl olsa annem beni sık sık siliyor, boyun ameliyatımdan sonra kısacık kestiği saçlarımı da lavaboda yıkıyordu.

25 Mart 2001 Pazar günü, ilk kez banyo yaptım. Bu kadar uzun süre sonra suyun altına girebilmek harikaydı. Yalnız, alçılı bacağıma naylon torba geçirdiğimiz halde alçı ıslandı. Annem paniğe kapılıp, babamın, “Bir şey olmaz.” demesine rağmen, Sinan ağabeyi aradı. O da herhangi bir sorun çıkmayacağını söylemiş. Yine de annelik bu ya, yarım saat alçımı kurutmak için uğraşıp, durdu. Allah'tan üç gün sonra kontrole gidecektik.

Annem piyasada iki tip alçı topuğu olduğunu öğrendi. Biri, yuvarlak ve benim onun üzerinde duramayacağımı düşünerek, diğerini almış. Bu, alçının altına, yine alçıyla sabitlenen, iki çıkıntısı olan, dikdörtgen biçiminde, on cm. kalınlığında bir parçaydı. Ayağıma bastığımda alçının ezilip, bozulmasını engelleyecekti.

Çarşamba günü, sabahtan hastaneye gittik. Ortopedi ve Travmatoloji Ana Bilim Dalı'nda Sinan ağabeyin asistanlarını bulduk, kendisi henüz hastaneye gelmemiş. Alçı odasında Yusuf ağabey, topuğu ayağımın altına yerleştirdi ve üzerine alçı sardı. İki gün sonra ayağıma basabilirmişim.

Çıkışta Sinan ağabeyle karşılaştık.

“Ne haber Aslı? Mazideki ağrıların nasıl?” dedi.

Kendimi çok iyi hissettiğimi söyledim. On beş gün sonra alçım çıkarılacaktı. Doğrusu, sol ayağıma nasıl basacağımı çok merak ediyordum.

Ağrı Kliniği'ne de uğradık. Tam kapıdan girerken, orada tanıştığım Çağdaş ile karşılaştık. Ameliyat olduğumu ve ağrımın geçtiğini Elvan abladan öğrenmiş. Hatta hastanede yatarken ziyaretime gelmek istemiş. Çağdaş, anlayamadığım bir nedenle, beni çok sevmişti.

Elvan abla ve Birgül ablayla görüştük. Ağrım olmadığı için çok seviniyorlardı. Birgül abla, Minnesota Çok Yönlü Kişilik Testi sonuçlarımı değerlendirmiş; hepsi normalmiş. Ben de zaten farklı bir netice beklemiyordum. Ruh sağlığım ya da kişiliğimle ilgili herhangi bir sorunum yok, çok şükür.

Elvan abla, on beş gün sonra alçımın çıkacağını öğrenince, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalı'ndaki bir hoca tarafından muayene edilmem için, isim önerebileceğini söyledi.

Aslında ben ameliyattan sonra fizik tedavi göreceğimi düşünüyordum. Çünkü Ortopedi ve Travmatoloji Ana Bilim Dalı'nda dahi fizik tedavi ve rehabilitasyon odası vardı ve hastalar orada çalışıyorlardı. Ne var ki, Sinan ağabey benimle ilgili olarak böyle bir öneride bulunmamış; kararı, fizik tedavi uzmanlarına bırakmıştı.

Ağrı Kliniği'nden ayrıldıktan sonra eve döndük.

İki gün sonra ayaklarıma basmaya başladım. Gerçi, alçıya takılan topuk nedeniyle sol bacağı uzun gibiydi ve rahat duramıyordum. Sağ bacağı ise hem uzun süre yatmam, hem de ameliyat dolayısıyla çok güçsüzdü ama hiç olmazsa, kucakta taşınmam sonlanmıştı. Gerektiğinde ayaklarıma bastırılabilirdim.

Gerçeği yazmam gerekirse, sağ bacağımın durumu beni endişelendiriyordu. Çok fazla kas kesildiği için bacağı ağırlaşmıştı ve zor hareket ettiriyordum. Ameliyattan önce böyle olacağını hiç düşünmemiştim.

Sinan ağabeye kızmış mıydım? Hayır. Ağrımı kesmek için operasyon dışında çare yoktu. Belki de bacağı asla eskisi gibi olamayacaktı. Ben ise, Mart 2000'den önceki hayatıma geri dönebileceğimi ümit ediyordum.

01 Nisan'da Çikolata Kisti için verilen, Ovrallı adlı ilacı almaya başladım. Bu, aslında bir doğum kontrol hapıydı, ama genital organlardaki kistlerin küçültülüp, yok edilmesinde de kullanılıyordu. Her akşam aynı saatte bir tane yutacaktım. Yirmi bir gün aldıktan ve adet gördükten sonra da kontrole gidecektim.

11 Nisan 2001 Çarşamba günü, alçım çıkarılmak üzere, yeniden hastaneye gittik. Alçı odasında Murat ve Yusuf ağabeyle babam, ben tekerlekli sandalyemdeyken yirmi dakika boyunca alçıyı açmakla uğraştılar. Topuk takılması için üst üste alçı yapıldığından, çok zor açıldı. Onlar uğraşırken, beni bir gülme krizi tuttu ki. Neyse, sonuçta sol ayağım ve bacağı da alçıdan çıktı.

Çok ilginçtir ki, ayağım aşağıya doğru kasılmıyor, 90 derecede duruyordu. Aşil tendonu uzatıldığı için, bu pozisyonda canım da acımıyordu. Basmayı ise, henüz denememişim. Annem, yanında getirdiği deri terliklerimin sol tekini de giydirdi ve kontrol için Doç. Dr. Sinan Kara'nın odasına ilk kez gittim. Daha önce beni alt kattaki muayene odasında görüyordu. Hatır sorma cümlelerinden sonra Sinan ağabey, annemden beni ayağa kaldırmasını istedi.

O anı, hayatım boyunca unutmuyacağım. Sol ayağıma inanılmaz bir şekilde, çok rahat ve düzgün basıyordum. Ayağım burkulmadığı için de hayatımda ilk defa sol bacağıma da yüklenerek adım atabiliyordum. Bu bir mucizeydi! O anda yüzümdeki sevinci ancak Sinan ağabey anlatabilir. Neredeyse boynuna sarılacaktım.

Sinan ağabey de çok sevinmişti. Çünkü kemik gelişimi tamamlandığı için benim yaşımda aşiloplasti'nin başarı şansı oldukça düşükmüş. Hatta, ameliyat sırasında, kemiğe müdahale etmeyi dahi düşünmüş. Buna gerek kalmadığını görmek onu da mutlu etti.

Alçının yerine, bir süre cihaz kullanmam gerekiyormuş ve 90 derece stoplu kısa yürüme cihazım da bu işlevi görmüş. Sinan ağabey önce “Gündüzleri takman yeterli.” dedi ama ben sesinde bir tereddüt hissettiğim için, “Gece de çıkarma dersiniz, çıkarmam.” dedim. “Peki, çıkarma.” dedi.

Sonuçta, on beş gün gece gündüz, on beş gün de sadece gündüz, 90 derece stoplu kısa yürüme cihazı kullanmama karar verildi. Annem, SSK tarafından verilen ortezlerimi yanına almıştı. Sinan ağabey onları uygun buldu. Yine de eve gidinceye kadar ayağımda terliklerim kalabilirmiş.

Ameliyat yerlerimde ağrı duyduğumda istirahate geçecektim. Bir ay sonra tekrar kontrole gelmemi istedi. Egzersiz olarak, ayaklarımı bilekten geriye çekme ve bacaklarımı düz kaldırmamı önerdi. Diğer hareketlerimi düzenlemeyi ise, Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalı’na bıraktı.

Sinan ağabeyden ayrıldıktan sonra, Ağrı Kliniği’ne gittik. Bir süre Birgül ve Elvan ayla oturup, sohbet ettik. Benimle çok yakından ilgilenen ve epidural kateterimin takılması sırasında da bizzat operasyona giren, Algoloji Bilim Dalı Başkanı değerli hocam Prof. Dr. İbrahim Yegül’ün de durumumdaki gelişmeleri memnuniyetle takip ettiğini öğrendik.

Daha sonra, Yard. Doç. Dr. Elvan Erhan, bize Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalı’nda, ailece görüştükleri bir hocanın adını verdi. Biz de Prof. Dr. Yeşim Kirazlı ile görüşmek için, ayrı ve oldukça uzak bir binada olan, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalı’nın yolunu tuttuk.

Arabadan inip, tekerlekli sandalye için hazırlanmış rampadan yukarıya çıktık. Prof. Dr. Yeşim Kirazlı o sırada dersteymiş ve çıkınca beni muayene edebilirmiş. Sekreter Coşhan Hanım, Hocanın odasını açtı, annemler beni muayene masasına yatırdılar ve annem babamı işine bırakmaya gitti. Ben de hemen Sinan ağabeyin verdiği egzersizleri yapmaya başladım.

Yarım saat kadar sonra, annemle Yeşim Hoca birlikte içeriye girdiler. Annem benden söz ediyordu. Hoca, nerelerde rehabilite edildiğimi sordu. Tam o sırada da yanıma geldiği için, “Merhaba hocam.” dedim. Henüz beni tanımadığı için, selam verebileceğimi de beklemiyordu. Ancak annem selamımı tekrarladıktan sonra, benim pek “Normal” bir Serebral Palsi’li olmadığımı hemen hissetti ve iletişim sorunumuz kalmadı.

Hoca, hastalığının hikâyesini dinlerken, tetkiklerimi inceledi ve beni uzun bir kontrolden geçirdi. Ameliyat nedeniyle kesilen kasları, sol bacağımdaki gerginlikleri ve aşıl tendonumu muayene etti. Oturma pozisyonunda ve yürürken dengemi gözlemledi, ellerimi ağzıma götürmemi istedi. Sonuçta da ameliyatlarımın çok başarılı olduğunu söyledi. Şimdi, denge, yürüme ve germe egzersizlerimin yapılması için fizyoterapi programına başlamam gerekiyormuş.

Biz, SSK’da yaşadığımız sorundan söz edince, Prof. Dr. Yeşim Kirazlı, hastaneden çıkış işlemim yapıldıktan sonra, rehabilitasyonum için Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalı’ndan Sağlık Kurulu Raporu çıkartılabileceğini söyledi. Bu konuda kendisi, Ana Bilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Ramazan Akşit ile de görüşecekmiş. Annemden, rapor için iki adet fotoğrafımı istedi.

Ayrıca, evde yapmam için çeşitli egzersizler önerdi. Bunlardan bazıları spastisite olan kasları yumuşatma amacı taşıyan, germe egzersizleri olduğu için, kendi kendime yapamazmışım ve annemin uygulaması gerekiyormuş.

Annem beni arabaya yerleştirdikten sonra, ortezlerimi göstermek için yeniden Prof. Dr. Yeşim Kirazlı'ya çıktık. 90 derece stoplu, kısa yürüme cihazlarımı Yeşim Hoca da uygun bulmuş.

Eve döndükten sonra, var gücümle çalışmaya başladım. Çalıştıkça bacaklarım güçlenecekti. Yeşim Hoca şunu söylemişti: "Serebral Palsi bir yana, biz bile çok uzun süre yatsak, kaslarımız aşırı zayıflar. Aslı'nın da çok çalışması gerekiyor." Ben de öyle yapacaktım.

Çok ilginçtir ki, Allah bana yardım etmişti. Evet, sağ bacağımı çok iyi kullanamıyordum, ama sol ayağım mucizevî bir şekilde düzeltildiği için, fazla sıkıntı çekmiyordum. Sol bacağımdaki gerginlikler de fizyoterapiyle yumuşatılırsa, eskisi gibi, bir bacağım güçlü olacaktı. Sol ya da sağ olması neyi değiştirirdi ki?

Gece gündüz ortezlerimle yaşamaya alışmıştım. Aslında geceleri biraz zor geliyordu, ama Sinan ağabey istediği için, şikâyet etmiyordum. On beş günün, son bir iki gecesi yaramazlık yapıp, botlarımı çıkardığımı ise, itiraf etmeliyim.

Bu arada, boyun ameliyatımla ilgili hiçbir sıkıntım olmadığı için, onun kontrolünü çok düşünmemiştik ama dört ay olmuştu. Annem Prof. Dr. Mehmet Zileli'nin sekreteriyle görüştü ve kendisinin mi, yoksa asistanlarının mı kontrolümü yapacağını sordu. Hoca, "Ben göreceğim." demiş ve 24 Nisan 2001 Salı günü için randevu vermiş.

Prof. Dr. Mehmet Zileli de benim durumumu Yard. Doç. Dr. Elvan Erhan aracılığıyla takip ediyordu. Hatta benim vakamın "Multidisipliner Vaka" olarak, Ağrı Kliniği tarafından kongreye sunulmasını da destekliyormuş.

24 Nisan 2001'de, sabahtan Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Nöroşirurji Ana Bilim Dalı'na gittik. Yine sekreter Elif Hanım bize çok yardımcı oldu. Prof. Dr. Mehmet Zileli acil bir ameliyata girmiş. Biz de orada beklemek yerine, Ağrı Kliniği'ndeki sevgili dostlarımızı ziyaret etmeye karar verdik.

Tam o sırada, Dr. Veli Çıtışlı ile karşılaştık. Veli ağabey, iki eliyle elimi sıkıp, "Ne haber Aslı?" dedi ve annemle de selamlaştı. Kontrole geldiğimizi öğrenince, boynumla ilgili bir sorun olup, olmadığını sordu. Yoktu, sadece kontrole gelmiştik. Veli ağabey, Prof. Dr. Mehmet Zileli'nin randevu verdiğini öğrenince, "Hoca mutlaka görsün, bekleyin." diyerek, rüzgâr gibi uzaklaştı. Biz de öğleden sonra tekrar gelmek üzere, Ağrı Kliniği'ne gittik. Hava çok güzel olduğu için annem beni arabaya bindirmek yerine, tekerlekli sandalyemle götürdü.

Birgül abla müsaitmiş, odasında bir süre sohbet ettik. Annem ufak tefek, çaylık bir şeyler götürmüştü. Birgül abla da bize Neskafe ikram etti. Elvan abla da beş dakika fırsat bulup, uğradı. İki de ağrım geçtikten sonra, bakışlarımın bile değiştiğini söylüyorlardı.

Meşgul etmemek için fazla kalmadık. Annem beni yakındaki Süpermarket Kipa'ya götürüp, Prof. Dr. Mehmet Zileli'yi beklerken vakit değerlendirmek istiyordu. Çok uzun zamandır hastaneyle ev arasında mekik dokumaktan, hiçbir yere gidip, gezememişim.

Daha önce de yazdığım gibi, süpermarketleri dolaşmayı çok severim. Hele, uzun süreli bir hastalıktan sonra o gün benim için harika bir değişiklik oldu. İki saat kadar dolaştıktan sonra tekrar Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Nöroşirurji Ana Bilim Dalı'na döndük.

Prof. Dr. Mehmet Zileli hala ameliyattaymış. Annem beni orada bırakıp, Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalı'na gitti ve Prof. Dr. Yeşim Kirazlı'nın istediği iki adet vesikalık fotoğrafımı götürdü.

Annem döndükten sonra bir saat daha, Prof. Dr. Mehmet Zileli'nin odasının önünde bekledik. Sonunda Hoca, yanındaki üç asistanla ameliyat hakkında konuşarak geldi ve odasına girdi. Beş dakika sonra dışarıya çıktığında, beni gördü ve "Aslı, merhaba." diyerek, elimi sıktı. İçeriye girdiğimizde, annem son durumumu özetledi. Ben de boynumdan hiçbir sıkıntımın olmadığını söyleyerek, ameliyat için çok teşekkür ettim. Mehmet Hoca, felç olmamı önlemişti.

Prof. Dr. Mehmet Zileli, eliyle boynumdaki ameliyat yerini muayene etti. Yanındaki başka bir profesöre de şunları söyledi: "Aslı, bir yazar. Dört ay evvel Laminektomi geçirdi. Akut sağ bacak ağrısının nedenini ise, biz bulamadık, Ortopedi ve Travmatoloji Ana Bilim Dalı buldu. Ağrının kaynağı, Spastik Priformis Sendromu imiş."

Prof. Dr. Mehmet Zileli beni ayağa kaldırtarak, adım attırdı. Fizyoterapiye ne zaman başlanacağını sordu. Umarız, en kısa zamanda başlayabilirdim. Anlaşılan, SSK'lı bir Fizik Tedavi Uzmanı dışında herkes, benim fizyoterapiden fayda görebileceğimi düşünüyordu.

Boynumu istediğim gibi hareket ettirebilirmişim. Ameliyattan bir yıl sonra tekrar kontrol yapılacakmış. Ayrılırken, annemin de cesaretlendirmesiyle, Hocanın boynuna sarıldım, yanaklarından şapur şapur öptüm.

Artık evde olabildiğince normal hayatımı yaşamaya çalışıyordum. Şu anda okumakta olduğunuz ikinci kitabımı yazmaya başlamıştım. Egzersizlerimi de ihmal etmiyordum.

Bu sırada, anneannemle dedem, 20 Nisan 2001 Cuma günü İzmir'e geldiler. Anneannem, "Daha önce gelmeliydim ama içime bir korku düştü, Allah korusun, sanki cenazene gelecekmışim gibi. Onun için, iyileşmeni bekledim." diyordu.

Onların gelişi de benim için moral oldu. Dedemle de tavla maçları yaptık, sohbetler ettik. Anneannem bize, sevdiğimiz yemekleri yaptı, birlikte kelime oyunları oynadık. Özetle, hasret giderdik.

09 Mayıs 2001 Çarşamba günü yine Ortopedi ve Travmatoloji Ana Bilim Dalı'na kontrole gittik. Sinan ağabey bu kez beni muayene de etmek istediği için, alt kattaki odasına gönderdi. Annem, Sinan ağabey gelinceye kadar oradaki görevlinin de yardımıyla beni muayene masasına yatırdı. Pantolonumu da çıkararak, üzerime örttü. Biraz sonra Hoca gelerek, "Seni on dakika bekletebilir miyim?" dedi.

Doç. Dr. Sinan Kara, söylediği gibi on dakika sonra yanımıza geldi. Ameliyat yerlerimi ve bacaklarımı kapsamlı bir muayeneden geçirdi. Artık normal bot giyebilirmişim. Zaten sol ayağım olağanüstü düzelmişti. Topuğuma basarak adım atıyordum. **Bazı okurlarım bu konuyu abarttığımı düşünebilirler ama**

hayatınız boyunca bir ayağınız sürekli burkulmamışsa ve hiç düşünmeden topuğunuza basmışsanız, bunun ne kadar büyük bir nimet olduğunu anlayamazsınız.

Sol bacağımdaki gerginlikler için ise, Sinan ağabey fizyoterapinin yararı olacağını düşünüyordu. “Zaten,” diye ekledi: “Başka düzeltilecek yerlerinle ben daha sonra ilgileneceğim. Önce sağ bacağının düzelmesini bekleyelim. Şu ağrıyı geçirdik ya, önemli olan o.”

Ovral adlı ilacı yirmi bir gün kullanmış ve adet görmüştüm. O gün Jinekoloji kontrolüm de vardı. Doç. Dr. Sinan Kara, konsültasyon kâğıdı yazdı ve annem beni Jinekoloji Ana Bilim Dalı’na götürdü. Yansılanım (ultrason) istendiği için de bol su içmeye başladım.

Bu arada nedense tabip, Serebral Palsi’li oluşumla çok ilgilendi ve annemin anlattıklarını, doğumda hata olduğu şeklinde yorumlayarak çok üzüldü. Böyle şeyler de beni çok kızdırır. Benim Serebral Palsi’li olmam gerekiyordu, çünkü özel bir görevim var bu dünyada. Bazen, beni iyi tanıyan insanların dahi bunu hissedememesine şaşıyorum. Onun beni tanımadığını da dikkate alarak, sesimi çıkarmadım. Zaten annem de benim bu konuda ne düşündüğümü, uygun cümlelerle açıkladı. Artık ne kadarını kavrayabildi bilemiyorum, ama hiç olmazsa benim içim rahat etti.

Vaktimizi değerlendirmek için Ağrı Kliniği’ne gidip, bir süre Birgül ablayla oturduk. Annem bana peynirli pide yedirdi, Birgül abla da çay ikram etti. Bol sıvı alıp sıkıştığım da yeniden Jinekoloji’ye gittik.

Bu kez yansılanımı, Mete isminde, genç bir tabip çekti. Tekerlekli sandalyemden sedyeye geçmem için anneme yardım etti. Yansılanım aletiyle rahmime bakarken, bir yandan da ekranda gördüklerini “Bak mesela bu, mesanen, şu anda gayet dolu.” vb. cümlelerle, esprili bir dille bana anlatıyordu. Ben, saygı ifadesi olarak, “Ağabey” sözcüğünü kullandığımda ise, şaka yollu, “AA ben o kadar yaşlı mıyım?” dedi, gülüştük. Çok kısa zamanda aramızda iyi bir iletişim gerçekleşmişti.

Çekim sonucumda her şey normaldi. Çikolata Kisti de kaybolmuş. Daha önce beni muayene eden uzmanla görüştüğümüzde, tekrar kontrole gerek olmadığını söyledi.

Hemen Ağrı Kliniği’ne dönüp, orada temiz olduğu için tuvalete girdim. Birgül ablayla vedalaşıp, eve döndük. Elvan abla o gün yoktu.

Ameliyat yerlerimin iyi olduğunu öğrenince, çalışmalarımı sıklaştırdım. Yaz geldiği için de yedi metrelik balkonumuzun demirlerine tutunarak, sıralama egzersizlerine başladım. Yalnız kendimi çok zorlamışım ki, bir süre sonra ameliyat yerlerimde ağrı başladı.

06 Haziran 2001’de (Annemin Doğum Günü) ağrım için Sinan ağabeye kontrole gittik. Sinan ağabeyi beklerken, hastanede tanıştığımız Serebral Palsi’li Ülkem’in annesiyle karşılaştık. Ülkem hala aralıklı olarak hastaneye yatıyor ve tedavisi sürüyormuş. Alçılar çıkmış, şimdi kasları açmak için bacaklarına bir cihaz takılacakmış. Ameliyatı bu kadar çabuk atlattığım ve spastisitem, çözülebilir şiddette olduğu için çok şanslıydım.

Annem, kendimi çok zorladığım için ağrımın olduğunu söyleyince, Ülkem'in annesi, "Acele yok, her şey yavaş yavaş olacak." dedi. Zaten en kötü huyum, aceleciliktir.

Az sonra Sinan ağabey, elinde kahvesiyle hastaneye geldi. Beni görünce de şaşırıldı. Aşağıdaki mektubu ve sorularımı yazmıştım. Annem, durumu açıkladı ve yazdıklarımı verdi. Sinan ağabey de,

"Siz aşağıya inin, Aslı'yı muayene edeceğim." dedi.

İşte, yazdığım teşekkür mektubu ve sorduğum sorular:

- "Başkalarının yapılmasını güç buldukları şeyleri yapmak kabiliyet, imkânsız olanı yapmak ise dehadır." *H. F. Amiel*

İzmir, 04 Haziran 2001

Sevgili Sinan Ağabeyim,

Biraz geç kalmış bir teşekkür mektubu... Belki de yaşamımdaki yerinizi bildiğinizden hiç kuşku olmadığı için, gecikmiş sayılmam; ne dersiniz?

Mektuplarıma çoğu zaman, iki bini aşan özlü söz koleksiyonumdan seçtiğim bir vecizeyle başlamayı severim. Gerçekten de benim için başarılması imkânsız olan bir şey yaptınız ve ben sizin SP konusunda bir "Dahi" olduğunuzu düşünüyorum.

Biliyor musunuz, şu rahatsızlandığım döneme kadar, benim ciddi anlamda hiç hekimim olmadı. Olumlu bir sağlık belirtisi gibi görünen bu durum, aslında tıp dünyasının SP ile ne kadar ilgili ve bilgili olduğunu kanıtlıyor. Engel derecem nedeniyle hayatım boyunca "Ümitsiz Vaka" ilan edildim ve "Bu yaştan sonra" tıbbi yardım göremeyeceğime inandırıldım. Oysa sizi tanıdıktan sonra, ilgili ve bilinçli bir hekimin spastikler için ne kadar önemli olduğunu çok iyi anladım.

Tıp dünyasıyla sözünü ettiğim ilişkide ağrı, ekstremler bir faktördü. Zaten Mart 2000'e kadar da böyle bir şikâyetim olmamıştı. Beni ağrı çekmekten çok daha zorlayan sorun ise, ıstırabımdan kuşku duyulmasıydı. "SP'lidir, algılama bozukluğu vardır. SP'lidir, abartır." vs. vs. Oysa siz bana, ameliyat masasına yatırarak kadar inandınız.

Ağrımın tedavisi konusunda özellikle Elvan ablamın ve sizin çabalarımız elbette ki benim için çok önemli ve değerli, ama çok daha büyük anlam taşıyan bir şey var ki, onu spastik olmadan anlayabilmeniz mümkün değil ne yazık ki.

Evet, aşıloplasti'den söz ediyorum. Sizin için çok basit bir operasyon olabilir ama benim yaşamımın dönüm noktasıydı. Hayatım boyunca yürümemi zorlaştıran, sürekli dışa doğru burkulanan ve gerginliğiyle bana sıkıntı veren sol ayağıma rahat basabilmek! Öyle güzel bir duygu ki... Böyle bir mucizeyi hayal dahi edemezdim. Evet, bu, benim için gerçek bir mucize.

Yalnız size çok samimi bir itirafta bulunayım: Aşıloplasti'yi sizden başka bir uzman yapmak istese, ya da annem başka bir hocaya böyle bir ricada bulursa, inanın hiç hoşuma gitmezdi, hatta -büyük olasılıkla- operasyonu reddederdim. Çünkü, beynimle

ilgilenmeden, beni sadece “Düzeltilmesi gereken bir ŞEY” zanneden uzmanlardan nefret ediyorum. (Genelde Serebral Palsi’lilere bakış açısı böyle. “Alışılmış Spastik Kalıplan”ı biliyorsunuz.) Hoş, sizi tanıyuncaya kadar, engelimle ilgili zorlukları aşmam için ortopedik açıdan bana yardım edebileceğine inanan uzman da olmadı.

Sizi o kadar çok seviyorum ki. Bunun birçok nedeni var:

İletişim... İlk tanıştığımız günden itibaren, her görüşmemizde direkt olarak benimle diyalog kuruyor, bitmek tükenmek bilmeyen sorularına bıkmadan ve gülümseyerek cevap veriyorsunuz. Yanınızda çekinmeden konuşup, espri yapabiliyor, kendimi rahat hissediyorum.

Bedenimi düzeltmeye uğraşırken de beynimle ilgileniyorsunuz. Değerli zamanınızı ayırıp yazdıklarımı okuyor, başkalarının da okumasını sağlıyorsunuz.

Sağlığım ile ilgili ihtiyaç duyduğum her konuda, her zaman yanımda olacağınızı hissettiriyorsunuz.

Hiçbir söylediğimi unutmuyorsunuz.

Evet, sonunda benim de çok sevdiğim ve güvendiğim bir hekimim oldu. Kendimi çok şanslı sayıyor, bize gösterdiğiniz nitelikli ilgi için, şahsım ve tüm SP’liler adına teşekkürü bir borç biliyor, izninizle boynunuza sarılıp yanaklarınızdan öpüyorum.

Aslı Dinçman

---0---

ASLI DİNÇMAN’DAN SORU YAĞMURU!

(Dünyanın en geveze spastığının hekimi olmanızın ve ona fazla yüz vermenizin bedeli... Kaplumbağa hızındaki konuşmamla, çok kıymetli vaktinizi çalmamak için, aklıma takılan her şeyi aşağıya sıraladım.)

- Pasif egzersizlerimi tam olarak yapamıyorum. (Yeşim Kirazlı Hocanın verdiği bazı hareketleri yarım yamalak yapabiliyor, bazılarını ise hiç başaramıyorum.) Bu durum, iyileşme sürecimi yavaşlatmaz mı?
- Ameliyata bağlı lezyonlar ne kadar sürede, tam olarak iyileşir?
- Sağ bacağымda titreme var ve yürürken ara sıra ayağım dışa doğru döner gibi oluyor. (Eskiden hiç olmazdı.) Bazen, ayak koyma yerine basmış durumda tekerlekli sandalyemde otururken dizimden ayak bileğime kadar bir sancı başlıyor. Bacağımı aşağıya sarkıtınca geçiyor. Neden olabilir?
- Sol ayağımın dışa doğru burkulmaması, sanırım aşil tendonunun uzatılmasıyla bağlantılı. Ama eskiden o ayağım çok daha gergindi. (Bilekten aşağıya ve dışa doğru dönme vardı, hiçbir zaman 90 derecede, düz tutamazdım. Şimdi ise, 90 dereceden daha geriye dahi çekebiliyorum.) O bölgedeki bazı kasları da mı gevşettiniz?
- Denize girmemin, herhangi bir sakıncası, ya da iyileşmeme ekstra faydası olur mu? (Denizden çıkınca çok üşüyorum, üşüdüğüm zaman da çok kasılıyorum.)

- *Termalin hem geçirdiğim operasyonlar hem de SP açısından, benim için artı bir değeri var mı? (Bazı uzmanlar SP’de soğukla, bazılarıysa sıcakla tedavi öneriyorlar. Benim hekimim olarak, sizin görüşünüz nedir?)*
- *Hastaneden çıkışım yapılırsa bile, fizyoterapiye hemen başlamam doğru olur mu? (Yeşim Hoca bana, denge, yürüme ve germe egzersizleri yaptırılması gerektiğini söylemişti. Fizyoterapi sırasında, ameliyata bağlı olarak, kalça eklemimin sorun yaratacak nitelikte zorlanma riski var mı? Ya da belirli bir süre ertelenmesini önereceğiniz çalışmalar olabilir mi?)*
- *Zorunlu hallerde, sol bacağıma yüklenerek merdiven inip çıkmamda sakınca var mı?*
- *Evde, kendi kendime, balkon demirine tutunarak yaptığım sıralama egzersizine ne zaman başlayabilirim? (Bu, biraz geç kalmış bir soru. Çünkü geçtiğimiz cuma günü biraz çalıştım ve sözünüzü dinlemeyerek sanırım kendimi fazla zorladım ki, şimdi ameliyat yerlerimde yanma hissi var.)*

Her şey için binlerce teşekkürler.

Aslı Dinçman

İzmir, 05 Haziran 2001

---0---

Biraz sonra Sinan ağabey geldi. Mektubumu çok beğendiğini ve odasındaki panoya asacağını söyledi. Sorularımı ise, gömleğinin cebinden çıkararak, teker teker cevapladı.

Pasif egzersizlerimi tam olarak yapamamam, gelişme sürecimi yavaşlatmış ama şu an için de yapılabilecek başka şey yokmuş. Elimden geleni yapmam yeterliymiş.

Dokulardaki ameliyata bağlı hasar şu ana kadar iyileşirmiş ama üç ay çok zorlamamam gerekiyormuş.

Sağ bacağımdaki titreme ve güçsüzlük, kasların aşırı zayıflamasına bağlıymış ve güçlendikçe azalabilirmiş.

Aşil tendonunu uzatma dışında, sol ayağıma gevşetme yapılmamış.

Sinan ağabey bu sene denize girmemi yasakladı. Termal de önermiyordu. Kasları uyaracak her şey yasaktı. Stres, sinirlenmek, üzölmek de yasaktı. Çünkü kasların sertleşip, sinire bası yapma riski benim için her zaman vardı.

Sinan ağabey, çok yumuşak yerlerde oturtulmam gerektiğini vurgulayarak, “Artık seni kuştüylere içinde yaşatacağız, tabii sen de kendine dikkat edeceksin.” dedi.

Sinan ağabey de Serebral Palsi’de sıcakla tedaviyi uygun buluyormuş. Ancak, şu an için bana termal de önermiyordu.

Fizyoterapiye hemen başlamamın herhangi bir sakıncası yokmuş. Bilinçli çalıştırılacağım için, kalçamla ilgili bir sorun olmamış.

Merdiven inip, çıkabilirmişim.

“Yürüme egzersizlerini ise, şimdilik yapma.” dedi Sinan ağabey.

Zaten, ameliyat yerlerimi zorlamamdan kaynaklanan ağrı için, bir hafta istirahat edecek ve ağrı kesici ilaç kullanacaktım. Daha sonra da pasif egzersizlerime zorlamadan devam edecektim. Oturduğum zamanın yarısı kadar da uzanmam gerekiyormuş. Üç hafta sonra yine kontrole gelecektim ve hastaneden çıkış işlemim yapılacaktı.

Sinan ağabey, “Bu sorular da bende kalabilir değil mi?” diyerek, kâğıdı katlayıp, yine gömleğinin cebine yerleştirdi.

Ayrılmadan önce, mektubumda yazdığım şeyi yaptım ve sevgili Sinan ağabeyimin boynuna sarılıp, yanaklarına bol tükürüklü öpücükler kondurdum.

Annemle birlikte, Ağrı Kliniği’ndeki dostları da ziyaret ettikten sonra, eve döndük.

14 Haziran 2001 Perşembe günü, İzmir Spastik Felçlileri Koruma ve Güçlendirme Vakfı tarafından bir panel düzenlendi. Başkanımız beni birkaç gün önceden haberdar etmişti. (Zaten, hastalığım süresince hiç ihmal etmemiş, telefonla sık sık hatırımlı sormuştu.) Ben gidebilecek durumda değildim ama bir de mektup hazırlayarak, annemden panelde bulunmasını rica ettim. İyi ki de beni kırmamış.

Aşağıdaki mektubum panelde okunmuş ve herkesi çok etkilemiş. Daha da önemlisi, yayın hayatına Mayıs 2001’de başlayan, aylık “Engelli İNSAN” Gazetesi’nin sahibi, Mesut Tim çok ilgilenmiş ve benimle tanışmak istemiş. Daha sonra bu tanışma gerçekleşti ve ben, Temmuz 2001’den bu yana, “Engelli İNSAN” Gazetesi’nde “Spastikçe” başlığı altında iki sayfa hazırlıyorum.

İzmir, 14 Haziran 2001

Sayın Meliha Alpat

İzmir Spastik Felçlileri Koruma ve Güçlendirme Vakfı Başkanı

Balçova - İzmir

Sayın Başkanım,

Öncelikle, bizlerle ilgili bir panel hazırladığınız için teşekkür ediyorum. Sağlık sorunlarım nedeniyle bugün aranızda olamadığım için üzgünüm.

Devlet Bakanımız Sayın Hasan Gemici’nin talimatıyla, Başbakanlık / Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanacak olan ilk kitabım “Yedi Temel Tutum / Spastiklerin (Serebral Palsi) Aile İçi İlişkileri ve Özrü’nün Algılanış Biçimleri”, -ozalit baskı üzerindeki son düzeltmelerin ardından- basım aşamasına gelmiş bulunuyor.

Kitabımla, spastiklerin sağlıklı bireyler olarak yetiştirilerek, yaşamla özdeşleşebilmelerini amaçlıyorum. Çünkü spastik olmayı bir “Yaşama engeli” haline getiren başlıca faktör, bilinçsizliktir... Her ne kadar, engel ve engelliye yaklaşımı dar kalıplara sıkıştırarak, spastiklerle doğal ilişkiler kurulmasını engelleyen bu bilinç eksikliğinin faturası “Spastik” terimine çıkarılsa da gerçekte, bizim yaşamımızı belirleyen,

engelimiz değil, yakınlarımızın bizlere bakış açısı ve uzmanların kronikleşmiş özel eğitim/rehabilitasyon felsefesidir.

Günümüzde, spastiklerle ilgili konferans, panel vb. toplantıların, "Gereksinim, istek, sorunlarımızın ve engelimizin gerçek boyutlarını" ortaya koyup, çözümlene yeterliliğinden uzak olduğunu düşünüyorum. Bunun, birbiriyle bağlantılı iki temel nedeni var:

- 1. Spastikler kendi gerçeklerine sahip çıkıp, onları dile getiremiyorlar.*
- 2. "Yedi Temel Tutum", "Alışılmış Spastik Kalıplar" vb. realiteler henüz bilinmiyor.*

Kitabımın yayımıyla birlikte, Serebral Palsi ve Serebral Palsi'lilere yaklaşımın A'dan Z'ye değişeceğini umut ediyorum. Atatürk ilke ve devrimleri doğrultusunda hür düşünen ve üreten, mutlu / bağımsız gençler yetiştirilmesine küçük de olsa bir katkı olursa kendimi çok şanslı sayacağım.

Kitabım yayınlandıktan sonra, içeriğiyle ilgili düzenlenecek toplantılara, sağlık koşullarım elverdiğince katılmaktan zevk duyuyorum. İçten sevgi ve saygılarımı sunuyor, esenlikler diliyorum.

Aslı Dinçman

---0---

27 Haziran 2001 Çarşamba günü, son ortopedi kontrolüm yapıldı ve Sinan ağabey özetle şunları söyledi: "Her şey yolunda. Ağrı duyulunca istirahat edilecek. Fizyoterapinin gidişine göre, skolyoz ve sol bacağına operasyon düşünülebilir. Öncelikle, sağ bacağın düzelmesini bekleyelim. İki ay sonra kontrol."

Yürüyebilme şansımın olup olmadığını da sordum. Eskiden böyle bir isteğim yoktu ama geçirdiğim bunca badireden sonra, içimde, nedenini tam olarak keşfedemediğim bir istek doğmuştu. (İleride yeri gelince bu konudan daha ayrıntılı söz edeceğim.) Sinan ağabeyin cevabı şöyleydi:

"Ben yürümeni engelleyecek bir müdahalede bulunmadım. Sağ bacağın eskisi gibi olmayacak ama onu kullanabilirsin. Ayrıca da sen istediğin her şeyi yaparsın."

Hekimimin bana bu kadar güvenmesi, benim de özgüvenimi arttırıyordu.

O gün annem hastaneden çıkış işlemimi de yaptı. Ben, çıkışımın yapılacağını bildiğim için, Prof. Dr. Yeşim Kirazlı'ya da bir mektup yazmıştım. Sinan ağabeyden ayrıldıktan sonra, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalı'na da uğradık. Annem beni arabadan çıkarmadan, Prof. Dr. Yeşim Kirazlı ile görüşmeye ve mektubumu teslim etmeye gitti.

Yeşim Hocaya aşağıdaki satırları yazmıştım. (Bu mektubu Sinan ağabeye de okuttum ve çok beğendi. Özellikle de "Skolyozumun ilerlemesinin önlenmesi / geriletilmesi" talebimi çok yerinde buldu.)

Sayın

Prof. Dr. Yeşim Kırızlı

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi

Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalı

Bornova / İzmir

Çok Değerli Hocam,

Sadece bir kere görüşmemize rağmen, rehabilitasyonum için gösterdiğiniz içten ilgiye teşekkür etmek istiyorum.

Konuşmam yavaş olduğu için, değerli zamanınızı işgal etmemek amacıyla, size iletmek istediklerimi yazmayı daha uygun buldum.

Verdiğiniz egzersizleri, annemin de desteğiyle, elimden geldiği kadar düzgün yapmaya çalışıyorum. Uzman yardımıyla da birçok şeyin üstesinden gelebileceğime inanıyorum.

Bu arada, benim için çok büyük moral kaynağı olacak bir gelişme kaydedildi: İlk kitabım, "Yedi Temel Tutum / Spastiklerin (Serebral Palsi) Aile İçi İlişkileri ve Özrün Algılanış Biçimleri", (Devlet Bakanı Sayın Hasan Gemici'nin talimatıyla) Başbakanlık / Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından basım aşamasında... Ben de, bir buçuk yıldır yaşadıklarımı anlatacağım ikinci kitabıma başladım. Umarım bu defa, sizin de önerileriniz ve kontrolünüz altında, terapilerimi ihmal etmeden ve vücuduma zarar vermeden çalışmayı başarırım.

Hastaneden çıkış işlemlerimin ardından, önerileriniz doğrultusunda, özel bir merkezde rehabilitasyona başlayacağım. (Salt fizyoterapi değil, konuşma terapisinden de yararlanmayı düşünüyorum.) Siz de benimle ilgilenecek fizyoterapistle, nasıl çalıştırılmam gerektiğini görüşeceğinizi söylemişsiniz. Bu doğrultuda, bilinçli bir SP'li olarak, fizyoterapiden beklentilerimi sizinle paylaşmak istiyorum.

Ben Mart 2000'e kadar, yardımsız yürüyemediğim halde, ev içinde tümüyle bağımsız, kendine yetebilen bir kişiydim. Doğal olarak, **fizyoterapiden ilk beklentim, kendi normlarımdaki fiziksel bağımsızlığımı yeniden kazanmak**. Bunun için yapabilmem gereken hareketler ise, şunlar:

- Yattığım yerden, oturur pozisyona gelebilmek,
- Hiçbir destek olmadan, yerde tam dengede oturabilmek,
- Yerde otururken, sağ elimle yerden destek alıp, bacaklarımla kendimi öne doğru çekerek yer değiştirebilmek,
- Diz üstünde durabilmek,
- İki elimle bir yere tutunup ayağa kalkabilmek,
- Tek elimle tutduğum halde, ayakta dengede durabilmek,
- Ellerimle yerden destek alarak, yüksekçe bir yere oturabilmek,

Bu hareketlerden bazılarının vücuduma zarar vereceğini düşünebilirsiniz. Ancak benim, bağımsız yaşarken yapabildiklerim bunlardı. Bu kadar deneyim yaşadıkdan sonra, bir daha fizyoterapiyi bırakmayacağım için zamanla yanlış hareketlerimi de düzeltebileceğime inanıyorum.

Fizyoterapiden genel beklentilerimi de sizinle paylaşmak istiyorum:

- *Sağ bacağımın ameliyatlara bağlı güçsüzlük ve hareketsizliğinin azaltılması.*
- *Atrofi tedavisi*
- *Skolyozumun ilerlemesinin önlenmesi / geriletilmesi.*
- *Sol bacağımdaki gerginliklerin yumuşatılması.*
- *Dengemin ve yürümemin geliştirilmesi.*

Hocam, bir de benim fizyoterapi konusunda büyük bir darboğazım var: Koordine hareketler... Örneğin -yapılan tüm çalışmalara rağmen- yaşamım boyunca, emeklemeyi öğrenemedim. Eğer, normal kronolojik gelişimi takip etmem istenir ve bu doğrultuda çalıştırılırsam, belki on yıl boyunca emekleme aşamasında kalırım.

Özellikle de ileri yaşıma rağmen çok başarılı sonuç veren aşıloplasti operasyonundan sonra, çalışarak ve çalıştırılarak, eskisinden daha iyi yürüyebileceğime olan inancım arttı. Ancak, önceki satırlarda da değindiğim gibi, ben öncelikle eskisi gibi, kişisel ihtiyaçlarımı karşılayabilecek hale gelmek istiyorum. Sadece kendim için değil, anneme yardımcı olabilmem için de buna gereksinimim var.

Tüm yardımlarınız, ayrıca, rehabilitasyonuma ilişkin Sağlık Kurulu Raporu için de şimdiden teşekkür ediyorum, en içten başarı ve esenlik dilekleriyle, saygılarımı sunuyorum.

Aslı Dinçman

---0---

Hoca önce beni çok iyi muayene ettiğini ve tekrar görmesine gerek olmadığını söylemiş ama sonra, "Getirerseniz iyi olur." demiş.

Prof. Dr. Yeşim Kirazlı beni kısa bir muayeneden daha geçirerek, uzatma yapılan kaslarımı kontrol etti. Daha sonra da Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalı Başkanı, Prof. Dr. Ramazan Akşit ile tanıştırdı: "Hocam size bahsettiğim hasta. Aslı Dinçman. Tenoplasti ve aşıloplasti geçirmişti. Fizyoterapi için rapor almak istiyorlar." Ramazan Hoca da şunları söyledi: "Hatırladım. Tabii, 'Ömür boyu rehabilitasyonu uygundur.' şeklinde rapor verelim. Bu durumdaki bir insan kendi haline bırakılmaz." Demek, ömür boyu rehabilitasyona ihtiyacım olduğu, bir bakışta da anlaşılabilirdi.

Yeşim Hoca, kendisine yazdığım mektuptan da söz etti ve özellikle şu cümlemi okudu: "... **fizyoterapiden ilk beklentim, kendi normlarımdaki fiziksel bağımsızlığımı yeniden kazanmak.**" Prof. Dr. Ramazan Akşit de şu yorumu yaptı:

"Bu, çok bilinçli bir kişinin yazabileceği cümle... Aslı'cığım, seni kutlarım."

Ramazan Hoca'yı gerçekten çok sevmiştim. Annemin yardımıyla ayağa kalkıp, boynuna sarıldım. Bu sırada istemsiz bir hareketle Hocaya tekme atmış

ve çok utanarak, özür dilemişim ama onlar Serebral Palsi'lilere çok alışkın oldukları için, farkına bile varmadılar.

Daha sonra, vedalaşıp, ayrıldık. Annem raporunun ücretini yatırdı ve Ağrı Kliniği'nde Elvan ablalara merhaba dedikten sonra eve döndük.

Birkaç gün sonra, anneannemle dedem İstanbul'a döndüler.

Egzersizlerime devam ediyor ve çok yavaş da olsa, ilerleme kaydediyordum. Eskisi gibi değildim ve yerde çok zor oturuyordum. Diğer deyişle, tekerlekli sandalyeye bağımlıydım. Hala altıma sürgü sürülüyordu ve hiçbir ihtiyacımı bağımsız karşılayamıyordum. Yine de her şeye rağmen, iyiydim, çünkü ağrım yoktu.

04 Temmuz 2001 Çarşamba günü, uzun zamandan sonra ilk kez yerde devrilmeden oturabildim ve eskisi gibi, altımdaki yastığı çekerek, bir iki "adım attım" ama çok zorlanıyordum ve artık hepimiz, özellikle de annem, her an ağrımın başlayacağı endişesiyle yaşıyorduk. Bu nedenle, kendimi zorlamam yasaktı. Yardımla yürümem ise, birkaç adımla sınırlıydı.

Temmuz sonuna doğru, o güne kadar hiç arayıp, hatırlamayan babam telefon etti. Ben de boş bulunup, "Baba sen neredesin?" diye sormadım. Beni Bodrum'a davet ediyorlardı. Her zamanki gibi, İzmir'den geçerken alacaklardı.

Önce, gitmek istemedim ama birkaç gün sonra, annemin de biraz dinlenmesi için fikir değiştirdim. Annem, babama hiç sitem etmediğim için bana çok kızmıştı. O sinirle, bana "Git!" dediyse de daha sonra "Kızım gitme, nasıl yapacaksın orada?" dedi ama ben kararımı vermişim.

"Engelli İNSAN" Gazetesi için, ekim ayına kadar yazılarımı hazırladım ve temmuz ayı sonunda Bodrum / Turgutreis'e, ilk defa tekerlekli sandalyemi de alarak, gittim. Babamlara, eskisi gibi olmadığımı ve bir sürü problemim olduğunu söylemişim ama onlar, "Hepsi halledilir. Önemli olan, beraber olmak." dediler. Oradaki evi, özellikle de bahçeyi çok sevdiğim için, benim için de bir değişiklik olacaktı.

Ne var ki, olaylar hiç de beklediğimiz gibi gelişmedi. Evet, yazlıktaki mimari engelleri çözümlenmiş ama henüz on gün geçmesine rağmen, İzmir'den aldığım haberler hiç de iç açıcı değildi.

Büyükbabam, yıllar önce geçirdiği prostat ameliyatına rağmen, rahatsızlanmış, Yılmaz babam da onları (babaannemle büyükbabamı) Karadeniz Ereğli'den alıp, İzmir'e getirmiş ve Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'ne yatırmıştı.

Diğer taraftan, annemin yine kanaması başlamıştı. En sonunda, Doç. Dr. Aydın Özşaran tarafından, 16 Ağustos 2001 Perşembe günü, operasyon kararı verilerek, rahim, yumurtalıklar ve bağırsakların bir bölümü, tamamen alınmıştı. Tabii bunu duyunca benim aklıma ne kadar kötü olasılıklar geldiğini tahmin edersiniz.

Daha sonra annemle telefonda konuştuk ve bana üç ay dinlenmesi gerektiği için, babamın yanında kalmamı söyledi.

Oysa babamın beni İstanbul'a götürmeye hiç niyeti yoktu. Bunu, daha önce, rehabilitasyonumun İstanbul'da yapılmasını gündeme getirdiğimde hissetmişim. Orada Serebral Palsi'liler için yeni ve çok modern bir merkez açılmıştı ve belki

İzmir'dekinden çok daha iyi koşullarda terapi görebilirdim. Ne var ki, babam, çeşitli mazeretler öne sürerek, her zamanki gibi, benim sorumluluğumu tümüyle üstlenmekten kaçıyordu. Kırılmıştım, çünkü iyileşmem için onun da en az annem kadar bir şeyler yapmasını, hem de ben söylemeden yapmasını istiyordum. Bir ay tatille her şey bitmiyordu.

Eşinin işi dolayısıyla uzun süre yazlıkta da kalamayacağımızı söyledi. Ne yapacağımı bilmiyordum. Aslında ben de bu koşullarda artık onlarla kalmak istemezdim.

Ben bunları düşünürken, hiç aklıma gelmeyen bir şey oldu.

* * *

14. Bölüm

Ağrı Tekrar Başladı

22 Ağustos 2001 sabahı, çok erken bir saatte gözümü açtığımda, sağ bacağımda eski ağrının başladığını hissettim ve moralim sıfır oldu. Gerçi Sinan ağabey, bu olayın tekrarlayabileceği konusunda uyardı ama ben böyle bir şeyi beklemiyordum. Bacağımı zorlamamıştım ve egzersizlerimi de düzenli yapıyordum. Ne olmuştu?

Babam, anneme üzüldüğüm için böyle olduğunu düşünüyordu. Annemle konuştum ve Sinan ağabeye telefonla ulaşmasını rica ettim. Ben de öğleden sonra, Doç. Dr. C. Sinan Kara'yı cep telefonundan buldum. Kendim konuşarak, durumu anlattım.

İlk sorusu, "Kendini çok mu zorladın?" oldu.

"Hayır." dedim.

"Peki, bu eski ağrı mı?" sorusuna ise,

"Evet." demek zorunda kaldım.

Sinan ağabey, "Pazartesi gel, bir muayene edeyim." dedi.

Bodrum'da olduğumu söyledim ama anlaşılmadı.

Sonra babamla konuştular. Üzüntü, böyle sorunları direkt tetiklemiş. Sinan ağabey, günde üç kez kas gevşetici bir ilâç (Gammaquil) önermiş ama ben Lioresal kullandığımı hatırlatınca, dozu ikiye indirdi.

"Yatak istirahati yapsın, oturmasın. Üç gün sonra da tekrar konuşalım." demiş babama. Zaten oturacak halim yoktu.

Ağrım giderek artıyordu. Üstelik Sinan ağabeye de ulaşamıyorduk. Gammaquil, mide bulantısı da yapmaya başlayınca, ilâcı bıraktım. Zaten hiçbir faydası yoktu. Babamlara, "Beni hastaneye götürüp, yatırın." dedim, çünkü artık evde olmam riskliydi; ağrı şokuna girmekten korkuyordum.

Annemin, on gün önce rahmi alınmıştı ve bana bakabilecek durumda değildi ama ne Bodrum'da ne de İstanbul'da benimle ilgilenecek uzman bulamazdım. Sinan ağabeyden başkası, vakit ayırıp, ne olduğu belirsiz ağrımı geçirmek için beni ameliyat etmekle uğraşmazdı. Zaten babamın da hastanelerde koşturmak gibi bir niyeti yoktu. Fobisi olduğu için hastaneye giremezdi bile. Üstelik ben de kendimi, güvendiğim uzmanlara emanet etmek isterdim.

Çok istememe rağmen, pazartesi günü yola çıkmadık. Çarşamba'ya kadar dayandım ve sonunda, babam ve Nihal abla tarafından arabanın ön koltuğuna yatırılarak, ağrıdan bayılmamaya çalışarak, İzmir'e döndük.

Babam beni direkt eve götürecekti ama benim zorlamamla Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'ne gittik. Ben arabadayken, Nihal abla Ortopedi ve Travmatoloji Ana Bilim Dalı'na gidip, Sinan ağabeyi bulmuş. Durumumun ağır olduğunu öğrenince, "Yatış işlemlerini yapıp, yukarıya çıkarın. Ben de işim bitince ilgilenirim." demiş.

Bu arada, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi, borcunu ödemediği için SSK'dan sevk kabul etmiyormuş. Annemler, işi olmayan babamın para veremeyeceğini bildikleri için, Yılmaz baba bir gün önce Sinan ağabeye uğrayıp,

durumu açıklamış ve paralı hasta olmam için ricada bulunarak, “Ben arkasındayım.” demiş.

Nihal abla, arabaya döndüğünde, tüm işlemlerimi yapmıştı. Ancak, beni odama çıkarıp, yatırması için babamı ikna edemedim. Ne yaptı, yaptı, yine beni eve götürdü.

Annem kapıyı açmıyordu. O gün Sintigrafi çektiği için, tansiyonu düşmüş ve bayılmış. Nihal ablayla, karşı komşumuz Elgin teyze arasında, bazı hoş olmayan konuşmalar geçmiş. Bu arada ben arabada, ağrıdan bayılmak üzereydim. Babama, beni hastaneye götürmelerini söylüyordum, ama nafile... Bu sefer de hastanede yanımda kimin kalacağını bahane etti. Ben de hastabakıcıların ilgileneneğini söyledim, dinlemedi. Beni eve bırakmayı zaten en baştan kafasına koymuştu.

İki saat, orada, kapının önünde durduk. Sonunda, Yılmaz baba, Alev ile birlikte işten geldi ve bir süre onlarla konuştuktan sonra, beni de alıp, yukarıya çıkardılar. Yorumu ise, “İhale bende kaldı.” şeklindeydi.

Bacağım ağrıdan eriyordu. Alev, pijamalarımı giydirdi ve hemen yatağıma yattım. Babaannem ve halam, yanıma gelip, “Hoş geldin.” dediler, büyükbabam hastanedeydi.

Daha sonra, odasında yatan annem geldi ve hayatımın en okkallı azarlarından birini işittim. Annem, “Neden geldin?” diyor ve haklı olarak beni bencillikle suçluyordu. Rahmi alımalı on gün olmuştu. “Ben bu halde sana nasıl bakarım?” diyordu. Haklı olmasına haklıydı ama ben de haklıydım. Çok ıstırabım vardı ve kendi hekimimin yanında olmak istiyordum. Keyfimden İzmir’e dönmemiştim.

Saçma sapan şeyler söyledim. Annem de öz babama güvenip, böyle davrandığımı zannetti. Oysa hiç böyle bir düşüncem yoktu; ona güvenemeyeceğimi zaten biliyordum, bu vesileyle de çok daha iyi anlamıştım. “Aç telefonu, babanı çağır, gelip alsın seni.” dedi. Ben de o sinirle bu gafı da yaptım, ama tabii gelen giden olmadı. Bodrum yolunu çoktan yarılamlışlardı...

Aslında ben hastanede annemin benimle kalmasını istememiştim. Daha doğrusu, eve dönüşümün nedeni, annemi refakatçim olmaya mecbur etmek asla değildi. (Buna annemi inandırmam, üç ayımı aldı.) Hatta benimle kalacak başka insanlar düşünüyordum. Oysa annem buna da çok kızdı ve ne durumda olursa olsun benim yanımda daima kendisinin olacağını söyledi. Haklıydı da... Ne kadar özel bir bakıma ihtiyaç duyduğumu unutuyorum bazen.

Annem ertesi sabah, 30 Ağustos 2001 Perşembe günü eşyalarımızı hazırladı ve iki büklüm halde, karnını tuta tuta, refakatçim olarak, benimle birlikte ikinci kez Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Ortopedi ve Travmatoloji Ana Bilim Dalı’na yattı.

Bayram olduğu için hastane bomboştu. Bu kez, özel odada kalmayacaktık. Bir gün önce yatış işlemlerim yapıldığı için direkt olarak, “Sekiz” numaralı, üç yataklı odaya yatırıldım. Annem Hikmaliye hemşireyi buldu, ama ekipler değişmiş, yeni hemşirem Emel Hanımmış. Onu da en az Hikmaliye hemşire kadar sevdim.

Komşu yatağımdaki Kehribar ile tanıştık. On altı yaşında ve Muşluymuş. Kalça çıkığı nedeniyle tedavi görüyormuş ve yakında ameliyat olacaktı. Kuzeni Esmâ, refakatçisiydi ve anneme de gerçekten çok yardımcı oldu. O küçük hastane odasında birbirimize can yoldaşlığı yaptık.

Üç yataktan biri boş olduğu için, annem de ona uzandı. Daha sonra, annemin de yeni rahim ameliyatı geçirdiğini bilen Sinan Hoca, “Siz bu yatakta yatacaksınız.” dedi ve biz yattığımız sürece o yatağı boş bıraktı.

Az sonra, Sinan ağabeyin yeni asistanı Cüneyt ağabey geldi. Sinan ağabey kongreye gitmiş, pazartesi dönecekti. Dün beni çok beklemişler, biz de durumu kısaca özetleyip, özür diledik. Sinan ağabey, Lioresal’in dozunu yavaş yavaş arttırmamızı istemiş. Ağrım fazla olduğu için Contramal de enjeksiyon olarak yapılabilmiş.

Hafta sonunu, Contramal’in tesiri geçtiği saatlerde ağrıdan kıvranarak geçirebildim. Ayrıca, günde iki kere, kas gevşetici olarak, Muscoril ve Flexo karıştırılarak, enjeksiyon yapılıyordu. Kalçam delik deşik olmuştu. Çok zayıf olduğum için, hemşireler iğne yaparken, canım acıyacak diye üzülüyorlardı. Ben ise, ağrıdan, acıyı hissetmiyordum bile.

Kehribar ile arkadaş olmuştuk. Konuşmamı çok iyi anlıyordu. Yattığımız yerde, sohbet ediyorduk. O, koltuk değnekleriyle yürüyebildiği için Esmâ’nın yardımıyla tuvalete gidebiliyor ve servis içinde dolaşabiliyordu. En önemlisi, ağrısı yoktu. Ben ise, yatağa bağımlıydım ve sürekli ağrı çekiyordum.

Pazar günü, “Engelli İNSAN” Gazetesi’nin sahibi Mesut Bey ziyaretime geldi. Önce o ay yayınlanacak yazılarımı almak için eve uğramış. Muhabbetimiz ilerlediği için, ağrım izin verdiğince, çalışmalarımızla ilgili fikir alışverişinde bulduk.

Pazartesi günü Sinan ağabey geldi. Beni muayene ettikten sonra da sanırım bu sefer ne yapacağını kara kara düşünmeye başladı. Bir tenoplasti daha, bacağımı kullanılamaz hale getirebilirdi. Sonuç olarak, Nöroşirurji Ana Bilim Dalı’ndan görüş istemeye karar verdi.

Annem telefonla Gönül teyzeyle konuştuğunda, o, daha ümitsiz bir çözüm önermişti: Sağ bacağımın sinirlerinin öldürülerek, felç edilmesi... Böyle bir şey istemiyordum; daha çok gençtim. Sinan ağabey de şimdilik bunu düşünmediğini söyledi.

04 Eylül Salı günü, komşum Kehribar, çok başarılı bir operasyon geçirdi ve bacağındaki demir çıkarılarak, alçıya alındı.

Yine o gün Ağrı Kliniği’nden Yard. Doç. Dr. Elvan Erhan geldi. Ağrımın başlamasına çok üzülmüştü. İlaçlarımı yeniden düzenledi: Contramal kapsül (3x2) Gerekliğinde enjeksiyon) Minoset (2x1) Benexol (1x1) Laroxyl 25 mg. (2x1) Xanax (1x1). Contramal’i ağızdan almamın hiç fayda etmediğini söyledim, ama Elvan ablam, enjeksiyona karşıydı. “Aslı, dayanmaya çalış.” dedi. O akşam ve ertesi sabah, Ağrı Kliniği’nin öyle düzenlediği söylenerek, Muscoril ve Flexo dışında iğne yapılmadı. Dudaklarım ağrıdan morarmış halde, yatıyor ve dua ediyordum.

Öğleden sonra, fenalaştım. Annem bir koşu, telefonla Elvan ablamı çağırılmış, Sinan ağabeyi de acilde bulmuş. Sanırım bilincim birkaç saniye kapandı ki, odaya nasıl girdiklerini bilmiyorum. Elvan ablamın sesiyle kendime geldim. “Aslı’cığım, kolundan bir iğne yapacağım.” diyordu. Birkaç dakika sonra ağrım azaldı ve tamamen geçti. Elvan abla, Sinan ağabey, Birgül abla ve Emel hemşirenin, başucumda olduklarını fark ettim. Yüzlerinde büyük bir endişe vardı.

Sinan ağabey, ağrının şiddetinden kasılmış kollarımı düz uzatmamı istedi ve “Bana bak bakayım.” dedi. Daha iyi olduğumu görünce de bir süre daha kaldıktan sonra, gitti. Elvan ablam, neden bu kadar ağrı çektirildiğini sorunca, akşam ve sabah Contramal yapılmadığını söyledik. Ağrı Kliniği öyle düzenlemişti.

Bunu duyan Yard. Doç. Dr. Elvan Erhan çok kızdı.

“Ben, gerektiğinde yapılmasını söyledim. Hastayı ağrı şokuna sokun demedim ki!”

Bana hitap ederek,

“Aslı, beş ve üstü şiddetteki ağrıyı çekmeye mecbur değilsin. Haber vereceksin, çaresine bakılacak. Ben tekrar yazılı talimat vereceğim.” dedi.

O gün bana, uyuşturucu madde sınıfına giren Aldolan yapılmış. Baş dönmesine yol açtığı için, hemşirem sık sık tansiyonumu ölçüyordu. Sonraki altı günü bu iğne sayesinde, rahat geçirecektim.

Kehribar, alçıya alınan bacağının ayak topuğunun çok ağrıdığından yakınıyordu ama Sinan ağabey benimle uğraşmaktan, ona bakmamıştı bile.

Akşamüzeri Sinan ağabey ve Elvan abla beni muayene etmek üzere, tekrar geldiler. Odamızda, Kehribar ile Esmâ’nın arkadaşı bir delikanlı vardı ve hocaların gelişine hiç aldırmayınca Sinan ağabey sinirli bir şekilde,

“Odayı boşaltalım, konsültasyon yapacağız.” dedi. Delikanlı da çıkmaya mecbur kaldı.

İki hekimim beni uzun uzun muayene ederek, sinir basısının yerini belirlemeye çalıştılar. Muayenem bitince Sinan ağabey Kehribar’a, “Senin topuğun mu ağrıyor?” dedi ama sesinde, “Kızcağız burada ölüyor, sesi çıkmıyor; sen topuğundan şikâyet ediyorsun.” der gibi bir ifade vardı.

Hareket ettirildikçe kötü oluyordum, ama kımıldamadan yatmaktan da altımda kızarıklık başlamıştı. Sinan ağabey az sonra geldiğinde, annem ona da gösterdi. Hocam da itirazıma aldırmandan, “Altın çok kötü olmuş Aslı, hadi birazcık gayret et.” diyerek, yüzüstü yatırılmamı istedi. Annem de beni sarsmamaya çalışarak, çevirdi.

Annem eve telefon ederek, Theodora’dan, yara spreyini almalarını rica etmiş. Alev de akşam gidip almış ve babamla hastaneye göndermiş. Bu sprey kızarıklığın acısını hemen aldı ve üç günde de düzelmesini sağladı. Rula’ya ne kadar teşekkür etsem azdır. Ayrıca annem, popom yatağa değmesin diye, iki taraftan yastıkla destekliyordu.

O akşam, Ege turu için İzmir’den geçen dayımla yengem ziyaretime geldiler. Almanya’da yaşadıkları için, görüşmemiz hayli zor oluyordu. Tabii ki görüşmek için hiç de iyi bir yer değildi ve durumuma da çok üzüldüler.

Ertesi gün de sıradan, ağrılı bir gündü. Yine de sabah akşam uyuşturucu yapıldığı için ağrım katlanılabilir düzeydeydi.

Yalnız, akşam yemeğinden sonra, korkunç bir mide bulantısı başladı ve yerlere, annemin üstüne başına kadar kustum. Artık ilaçları midem kaldırmıyordu. Perişandım.

Gece geç saatte Beyin Cerrahî'den, Dr. Veli Çıtışlı konsültasyona geldi; beni görünce de "AAA! Ben konsültasyon kâğıdındaki isme bakmadım. Aslı, hayırdır..." dedi. Yeni maceralarımı dinledikten sonra da MR isteyeceğini söyleyerek, gitti.

07 Eylül 2001 Cuma günü, bir hastabakıcı, annemle birlikte beni MR çekimi için Radyolojiye götürdü. Hiçbir bulgu çıkmayacağını bile bile, annem MR ücreti olarak üç yüz lira verdi.

O gün ağrım çok şiddetli ve sinirlerim de bozuk olduğu için, çekimde sabit duramıyordum. En sonunda annem tekrar Ortopedi ve Travmatoloji Servisi'ne döndü ve Sinan ağabeyin asistanı, Cüneyt ağabeyi bularak, durumu açıklamış. O da sakinleştirici (Diazem) enjeksiyon yapmak üzere geldi. Ayrıca, ağrımı azaltmak için yarım doz da Aldolan yaptı. Sakinleştiğimde beni yeniden çekime alacaklardı.

Beş on dakika sonra, uykuya dalmak üzereymişim gibi sakin ve hareketsizleştim. Böylelikle de hayatımın en kolay MR'ını çektirdim. Daha öncekilerde yaşadığım strese ise, yanmadım dersem, yalan olur.

Odama döndüğümüzde, uyku halim devam ediyordu. Öğle yemeği dağıtılmıştı ama ben uyuklamaktan başka bir şey yapamıyordum. Yine de birkaç lokma yiyebildim.

Hastaneye yattığımdan beri, kabızdım. Yemekten sonra annem altıma sürgümü koydu ve büyük tuvaletimi biraz yapabildim. Ancak tam o sırada, Ağrı Kliniği'nden Elvan Ablam ve iki hemşire, bana PCA bağlamaya geldiler.

Bu, damar yolundan vücuda düzenli olarak ağrı kesici enjekte edecek bir cihazdı. Bir buton yardımıyla hastanın kendisi de ağrısı arttığında ilacı enjekte ettirebiliyordu. Anlaşılan Elvan ablam, hafta sonumu rahat geçirmemi sağlamak istiyordu.

Büyük tuvaletimi yapmakta olduğum için koku nedeniyle özür diledik, annem havaya kolonyalar sıktı. Yard. Doç. Dr. Elvan Erhan da "Lütfen tedirgin olmayın, biz hekimiz..." dedi. Yalnız, hemşirelerden biri hamile olduğu için, biraz rahatsız oldu.

Cihaz, dört saatte bir, Contramal enjekte edecek, iki saat arayla butona basarsam da yine az bir miktar ağrı kesici verecekti. Ancak hiçbir faydasını görmedim. Üstelik o gece saat 22.00 gibi, sinyal sesi vermeye başladı. Annem de koşturup Yoğun Bakım'dan nöbetçi tabip çağırdı da cihazı susturabildik.

PCA cihazını, hiçbir faydasını görmediğim için, hafta sonu kullanmadım ve kapattık. Pazartesi günü de Ağrı Kliniği'nden gelip, cihazı geri aldılar. Aldolan dışında hiçbir şey bu ağrıyı kesmiyordu.

Pazartesi vizitelerinde, refakatçiler odadan çıkarılıyordu. Ancak benim konuşmam zor anlaşıldığı için annem ayrıcalıklıydı. Bir iki kere hastabakıcılar annemi de dışarıya çıkarmak istediler ama durumu açıklayınca bir daha sorun çıkmadı. Zira konuştuğum zaman tercüme etmesi için annemin gözünün içine bakıyorlardı.

Pazartesi sabahı Sinan ağabey vizite geldiğinde, komşum Kehribar'a taburcu olacağını söyledi; benim MR ise, her zamanki gibi, tertemizdi.

Kehribar ile birbirimize çok alışmıştık, ayrılık zor geldi. Öğleyn amcası gelerek, onu hastaneden çıkardı. Acaba ben ne zaman ve nasıl çıkacaktım?

O gün öğleden sonra Sinan ağabey tekrar geldi ve

“Sana müjdeyi verdiler mi?” dedi.

“Hayır.” cevabı alınca da,

“Seni yarınki ameliyat programıma aldım. Gözün aydın...” dedi.

Çünkü sürekli olarak ona, “Bu ağrı sizin elinizi öper...” diyordum.

Sonunda, ıstıraptan kurtulacağım için çok mutluydum.

Asistanıyla birlikte beni muayene ederek, açacakları yerlere karar verdiler.

Benim sol dizimin arkasında, kazık gibi gergin bir tendon vardır ve zaman zaman bana büyük rahatsızlık verir. Sinan ağabeye onu da sorduk, muayene etti ve belki oraya da müdahale edebileceğini söyledi.

Sinan ağabey muayenesini bitirip, gittikten sonra Anestezi Uzmanı Dr. Demet Hanım geldi. Rutin muayenesini yapıp, sorularını sorduktan sonra, benim narkozla ilgili problemimi öğrenince,

“Duruma göre, spinal anestezi yapabilirim.” dedi.

Bunun ne demek olduğunu bilmiyordum ama narkoz verilmeyeceği için rahattım.

Ameliyat olacağımı öğrenince, annem hiç olmazsa saçımı yıkatmak istedi. Hastanede özel bir yöntemle yatakta saç yıkanıyordu. Başucu çıkarıldıktan sonra, kuaförlerdeki gibi bir araç yatağa yaklaştırılıyor, hasta biraz yukarıya alınıyor ve ilgili bölümü boynun altına yerleştiriliyordu. Şampuan ve sıcak suyla saçlar temizlendikten sonra da hasta tekrar eski pozisyonuna getiriliyordu. Böyle saç yıkatmak benim için de kolay olmuştu.

Ertesi gün Sinan ağabey yine sabahtan, küçük bir çocuğu kalça çıkığı ameliyatına aldı. Onu bitirince de beni istemiş. Her ameliyatımdaki gibi, annem beni ameliyathane kapısına kadar geçirdi.

Steril bölüme geçmeden, Sinan ağabey yanıma geldi. Üzerinde ameliyat kıyafetleri olmadığı için şaşırmıştım. Oysa benden önceki operasyonu yeni bitirmişti.

“Ne haber Aslı?” dedi. “Bugün sadece sağ bacağına bakacağım. Sol dizinin arkasını ileride rahatlatırım. Çünkü ameliyat pozisyonları birbirinden çok farklı. Seni uyutursak, çevirmemiz zor olur.”

“Peki.” dedim.

Daha sonra, sedyeye ameliyathaneye alındım ve masaya yatırıldım. Annemden, erkek hemşire olduğunu öğreneceğim fakat o anda tabip zannettiğim bir sağlık elemanı tarafından, vücudumun altbölümü sterilize edilmek için Batikon ile boyandı. Anestezi Uzmanım Dr. Demet Hanım da ameliyatta takip edeceği cihazları vücuduma yerleştirmekle, damar yolu açmakla vb. meşguldü. Bir yandan da konuşuyorduk. Hayatında ilk defa benim gibi bir Serebral Palsi'li gördüğü her halinden belliydi.

O sırada, ameliyat kıyafetini giyen Doç. Dr. Sinan Kara geldi.

“Keyfin yerinde mi?” diye sordu. “Kalçandaki eski ameliyat yerini biraz büyüteceğim.”

“İstedığınızı yapabilirsiniz...” dedim.

Anestezi uzmanım,

“Size ne kadar çok güveniyor.” diye araya girdi.

Sinan ağabey de “Biz Aslı ile çok iyi anlaşırız.” dedi.

Sonra da her zamanki gibi hararetle, çok güzel yazılar yazdığımdan bahsederek, anesteziştime de onları okumasını önerdi.

Dr. Demet Hanım da “Elime geçerse memnuniyetle okurum.” dedi.

Dr. Demet Hanım, spinal anestezi yapmaya karar verdiğini söyledi.

Sinan ağabey de “Bizim için uygun. Yalnız, hangi pozisyonda yapmanız gerekiyor? Biz ameliyata sağ kalçadan başlayacağız, sonra da sağ kasığa bir müdahale yapacağız.” dedi.

Anestezişimin, sağ tarafıma çevrilip yapılması gerekiyormuş. İğne yapıldıktan sonra nasıl döndürüleceğim konusunda biraz anlaşmazlık çıkar gibi oldu ama çözüm bulundu. Bu arada ben, gülmeye başladığım için, Dr. Demet Hanım, “Hastayı da halimize güldürdük.” dedi.

Sadece sağ tarafım uyuşturulacaktı ama istemsiz hareketlerim ameliyat sırasında engel olur diye, iki bacağımın da uyuşturulmasına karar verildi.

Spinal anestezi için sağıma döndürüldüm ve Dr. Demet Hanım belimden iğneyle girdi. İlâç çok yavaş enjekte edileceği için, bir dakika kadar hareketsiz durmam gerekiyordu, ama bu benim için çok zordu. “Dur, kımıldama, sakın ol vs.” diye diye, sonuçta başarıya ulaşıldı.

Sinan ağabey, “Bak, rahatlatan için ben de elimi koydum.” diyordu.

On beş yirmi saniye sonra ilâç tesir etti ve bacaklarımı hiç hareket ettiremez oldum, acı da duymuyordum. Sinan ağabey, “Ağrın da geçti mi?” diye sordu; evet geçmişti.

Beni hemen soluma çevirdiler ve ameliyat başladı. Kalçamda oldukça büyük bir yer açtıklarını hissediyordum ama elbette ki önüme perde gerdikleri için bir şey göremiyordum.

Anestezi Uzmanım damarımdan bir ilaç verdi. Ne olduğunu merak ettim ve sordum. Önce, “İlâç.” dedi. Onu ben de biliyordum da “Ne ilâcı?” diye üsteledim; tansiyonumun daha çok düşmesini engellemek içinmiş.

Sanırım yirmi dakika kadar sonra, kalçamda işleri bitti ve diktikten sonra beni sırtüstü döndürdüler. Ben, “Bitti mi?” diye sordum. “On beş dakika daha sabret, bitiyor.” dediler. Bu kez, Sinan ağabey, kasığımdaki gevşetmeyi Cüneyt ağabeye bıraktı. O da küçük bir yer açıp, gerekli kası gevşettikten sonra, ameliyat bitmişti. Son dakikalarda biraz acı duymaya başladım ama artık çok az zaman kaldığı için Dr. Demet Hanım beni uyutmadı.

Ayaklarım alçıya alındı ve bacaklarımın açık kalması için, ilk ameliyatımdakinden daha kısa bir tahta yerleştirildi. Ameliyat sedyesiyle çıkarılıp, dışarıdaki yatağıma alındım ve yoğun bakıma götürüldüm.

Hemşire yine çok ilgiliydi. Tansiyonumu ve kalp atışlarımı otomatik olarak takip edecek cihazı bağladı. Rahat nefes alıp alamadığımı sordu. Spinal anestezi

yapıldığını söyledim. Anlamayınca, “Belimden iğne yapıldı, narkoz almadım.” dedim.

Küçük tuvaletimin olup, olmadığını sordu. Yapmadan odama gidemezmişim. Ancak, ameliyata girmeden önce yaptığım için tuvaletimin olmadığını söyledim. Hemşire de “Serebral Palsi’lilerin çok sık tuvalete çıkmadıklarından” söz etti. Bunu daha önce duymamıştım.

O sırada, yanıma gelen yoğun bakım görevlilerinden, Mustafa ağabey, “Geçmiş olsun. Sana balon getireyim mi?” diyerek, bir ameliyat eldiveni şişirdi ve yatağımın üstündeki demir boruya bağladı.

Serebral Palsi’li olduğum için, Pediatri grubu hastasıyım, yani yirmi sekiz yaşında olmama rağmen, çocuk sayılıyorum. Bu da hiç hoşuma gitmiyor, çünkü zekâ engelli zannedildiğimi hissediyorum. Sinan ağabey bu konuda beni çok iyi anlıyor ama erişkin hasta grubuna alamıyor.

Yalnız, bu balon meselesinin, çok hoşuma giden bir tarafı da vardı: Ben çocukluğumda bir yaşa kadar balondan korkardım. Genç kızlığımda balonla oynamaya başladım, hala da çok severim. Bu nedenle, yatağımın üstüne bağlanması da hoşuma gitti.

Ayrıca, hastabakıcı beni hafifçe kaldırdı ve odamın penceresinden yoğun bakıma bakan anneme el salladım.

O akşam, Dr. Levent Bey nöbetçiydi. Benimle çok fazla ilgilenmeyen, konuşmayan, kendi halinde bir hekimdi. (Ne kadar tatlı bir insan olduğunu, ileride anlayacaktım.) Ancak, çok tedbirliydi. İdrara çıkmadığımı öğrenince, yoğun bakımda bir süre daha tutulmamı ve odama da bağlı olduğum monitörle gönderilmemi istemiş.

O sırada, bir hasta daha ameliyattan çıktı ve hemşire de onun yanına gitti. Çok ağrısı olduğu için ağrı kesici iğne yaptı ama delikanlı hala inliyordu. Benimse, hiç ağrım yoktu.

Hemşire, ara sıra yanıma gelip, ayak parmaklarımı oynatmamı istiyordu ama henüz yapamıyordum. Küçük tuvaletim de gelmemişti ama kendimi çok iyi hissediyordum. Sonuçta, hemşireyi de ikna ettim ve hastabakıcıyı çağırarak beni odama gönderdi.

Annem heyecanla beni bekliyordu. İyi olduğumu görünce sevindi. Yalnız, çok kötü bir koku vardı. Bir de altıma baktı ki, büyük tuvaletimi yapmışım, hem de bütün bağırsaklarımı boşaltırcasına... Oysa ben, anestezinin tesiriyle, altımı hiç hissetmiyordum.

İşin kötüsü, ameliyat yerlerime kadar bulaşmıştı. Annem, mikrop kapacak diye paniğe kapılarak, hemen nöbetçi tabibi çağırdı ama o, “Spinal anestezide bu olağan. Bir şey olmaz.” dedi.

Annem, tek başına temizleyemeyeceği için, iki hastabakıcıdan yardım istedi. Onlar da gayet olağan bir şey gibi, sükûnetle yardım ettiler. Yalnız, benim sinirlerim bozulmuştu, ağlamaya başladım. Mehpare Hanım da anneme, “Ama bak biraz sakinleş, kız da heyecanlanıyor.” dedi.

Neyse, onlar beni havaya kaldırdılar; annem de altımdaki ameliyat önlüğünü aldı ve sabunlu bezle temizliğimi yapabildiği kadar yaptı.

“Eğer bilseydim, iki yerine üç fitil koyup, bağırsaklarını iyice boşaltırdım.” diyordu. Daha sonra da hemşireden Batikon şişesini isteyip, ameliyat yerlerimi resmen yıkadı.

Sorunlar bitmiyordu. Şimdi de mesanem şişmişti, ama idrara çıkamıyordum. Dr. Levent Bey, “Sonda takılsın.” demiş. Hemşireler ise, beş dakika sonra gelebileceklerini söylediler.

Az sonra, yoğun bakımda görevi biten nöbetçi ve diğer hemşire yanıma geldiler. “Aslı ne oldu? Sen yoğun bakımda daha iyiydin. Hadi biz yine oraya gidelim.” diye takıldılar bana.

Yetişkinler için olan sondadan getirmişlerdi. Takmaya çalıştıklarında, büyük geldi. Bir türlü girmiyor ve canım acıyordu. Bu sefer, çocuklar için olandan bir tane buldular, o da küçük geldi; üstelik torbası olmadığı için annem ucunu sürgüme tutuyordu. Neyse ki, biraz rahatlamıştım.

Annem koşturup, diğer kliniklerde bana uygun (sanıyorum on üç numara) idrar sondası aradı. Üroloji Kliniği’nde daha önce büyükbabam yattığı için, oradaki bir tabip yardımcı olmuş. Yarım saat kadar sonra, annem karnını tuta tuta odaya döndü. Hemşireler de bu kez sorunsuzca sondayı taktılar.

Annem, akşam yemeği dağıtılırken bana çorbayla yoğurt almıştı. Geç saatte onları yedim.

O gece bölük pörçük uyuduk. Çünkü başucumdaki cihaz parmağımdan çıktıkça alarm veriyor, annem de kalkıp, düzeltmek zorunda kalıyordu.

Sabaha karşı hastabakıcılar gelip, direnimde biriken kanın miktarını not aldılar. Hemşire de damardan antibiyotiğimi yaptı.

Sabah kahvaltısından sonra, Sinan ağabey geldi. Ağrımı bir kere daha geçirdiği için çok mutluydu. Bu sefer de kaslar ve önceki ameliyata bağlı fibroz dokular, ana sinir köküne bası yapıyormuş. Problem, tam da Yard. Doç. Dr. Elvan Erhan’ın tespit ettiği yerdeymiş. Ben de defalarca teşekkür ettim. Ağrısız bir yaşam harikaydı.

Sinan ağabey, idrar sondamın çıkarılmasını istemiş. Ancak, Emel hemşirem, tutabileceğimden emin olmak için, önce idrar sondamın borusunu plasterle sararak, “Sıkışınca haber ver.” dedi. Az sonra mesanem patlayacakmış gibi doldu. O da gelip, plasteri açtı. Boşaldıktan sonra bu denemeyi bir kere daha yaptık. Sonuçta, idrar sondamı da çekip çıkardı.

Emel hemşire beni çok seviyordu. Sanırım bunun en önemli nedeni, uyumlu ve nazik olmamdı. Teşekkür etmeyi ve ricayla konuşmayı severim. Emel abla da “Keşke bütün hastalar senin gibi olsa...” diyordu.

Diğer hemşirelerle de aram çok iyiydi. Özellikle de Gönül hemşireyi seviyordum ve onun nöbetçi olduğu geceler bayağı mutlu oluyordum.

Sağlık memuru Mustafa beyle de anlaşıyorduk. Tek sorun, benden nabız alamamasıydı. Kolum attığı için, bileğimi tuttuğu anda, “Tamam Aslı, çok iyi.” diyerek, bu işten vazgeçiyordu.

Perşembe günü de sorunsuz geçti. Öğleden sonra Cüneyt ağabey gelip, serumumu ve direnlerimi de çıkardı. Annem, sol dizimin arkasındaki gerginliği ona da söyledi. Eliyle muayene ettiğindeyse, “Bizim kestiğimiz kaslar bunlardan daha sertti.” dedi.

Cuma günü çıkacağımızı ümit ediyorduk ama Sinan ağabey, hafta sonunu da hastanede geçirmemi istedi. Bu sefer kalçamı çok kurcalamıştı.

Cuma öğleden evvel annem Yard. Doç. Dr. Elvan Erhan'ı ziyaret etmek için Ağrı Kliniği'ne gitti. O gideli beş dakika olmuştu ki, Elvan ablam bana "Geçmiş olsun"a geldi. Bir süre oturdu, konuştuk. Ayaklarımı alçıda görünce, "Yine aşıloplasti mi yapıldı?" diye sordu. Ben de kalçamı sabit tutmak amacıyla alçıya alındığını söyledim.

Cuma akşamı, yine, çok hareket ettirdiğim için sol ayağımı sopadan kurtarmıştım. Annem hastabakıcıdan yardım isteyerek, sargı bezleriyle tekrar sabitledi. Hastabakıcı, "Bu alçıyı nasıl sökmüş!" diyerek, dehşete kapıldığını belli etti. Bana alçı mı dayanırdı?

Cumartesi, "Engelli İNSAN" Gazetesi'nin sahibi Mesut Bey, ziyaretime gelerek, yeni çıkan sayımızı getirdi. Bir süre sohbet ettik. Sinan ağabey oturmama izin verirse, önümüzdeki ayın "Spastikçe"sini yetiştirmek istiyordum.

"Patron"la (Ben Mesut Beye bazen böyle hitap ederim.) çalışmak çok zevklidir. Yazdıklarımı gazeteye, virgülüne kadar aynı basar ve büyük özen gösterir. Ne yazık ki, maddi sıkıntılar nedeniyle gazetemizi her ay yayınlamıyoruz. Yoksa bence şu anda engellilerle ilgili en düzeyli yayın, "Engelli İNSAN" Gazetesi.

"Engelli İNSAN" Gazetesi'ni, serviste benimle ilgilenen hasta yakınlarına ve hemşirelere de gösterdik. Nasıl oluyorsa, doğru dürüst okumadan, "Çok güzel!" dediler.

Odada tuvalet olmadığından, annem hem kendisi hem de benim sürgümü dökmek için sık sık, oldukça uzaktaki tuvalete taşınıyor, yeni ameliyatlı olduğu için de zorlanıyordu. Yirmi gündür de banyo yapamamıştı. Neyse ki, pazar günü tuvaletlerin temizlenmesinin hemen arkasından girip, duşunu aldı da rahatladı.

Pazar gecesi küçük tuvaletimi tutamadım ve kaçırđım. Ameliyattan sonra böyle şeylerin olabildiğini artık biliyorduk. Annem tek başına çarşafımı değiştirdi. Hastabakıcılara söylemeye utanmıştık. (Bu problemi bir kere daha evde yaşadık. Çok şükür ki, bir daha olmadı.)

17 Eylül 2001 Pazartesi sabahı Cüneyt ağabey geldi. Hafta sonu bir problem çıkıp, çıkmadığını sordu. Annem, sol ayağımı çözdüğüm için tekrar sardığını gösterdi. Önemli değilmiş, zaten bugün, yataktaki fazla hareketimi engellemek için yapılan o alçılar da çıkarılabilirmiş. Sinan ağabey de gördükten sonra, o gün taburcu olabilirmişim. Sabahtan da bizim odaya iki küçük hastasını yatırmıştı.

Sinan ağabey de ayaklarımdaki alçıların kalmasına gerek olmadığını söyledi. Yalnız, üç hafta oturmama izin vermedi. Bir hafta sonra da dikişlerim alınacaktı.

Öğle yemeğini yedikten sonra, alçılarım çıkarıldı ve babam bizi eve götürdü.

Bir hafta sürekli yattım ve ağrıyla ilgili sorunum olmadı. 24 Eylül 2002 Pazartesi günü hastaneye gittik. Kapıda Kehribar ile karşılaştık. O da kontrole gelmişti ve oturması hala yasak olduğu için sedyede bekliyordu. Çok kısa zamanda iyi dost olduğumuz için, tekrar görüşmek ikimizi de sevindirmişti. Bacağı

ve kalçası hızla iyileşiyormuş. Ağrım olmadığını duyunca çok sevindi. Zaten ben hastaneden çıkmadan da, bizim odayı telefonla arayıp, hatırlımı sormuşlardı.

Alçı odasında Cüneyt ağabey tarafından dikişlerim alındı. Önce ameliyatın üzerinden kaç gün geçtiğini sordu. Bir hastasının, erken alındığı için dikişlerini yenilemek zorunda kalmıştı. Oysa biz, çağırdıkları gün gitmiştik. Tereddüdünü pek anlayamadım. Yine de, ameliyat yerlerimin iyi görüldüğünü söyleyerek, tel agraflarımı aldı.

Oturmam yasak olduğu için babam beni bir sedyeye yatırdı. Sinan ağabey de muayene etmek üzere, boş olan egzersiz odasına çağırdı.

Ameliyat yerlerim iyi durumdaymış. İki hafta daha yatmam gerekiyormuş. Sinan ağabey, “Bundan sonra seni kuştüyü yastıklarda oturtacağız.” dedi. Kalçamın sert yere değmesi sakıncalıymış. Bacağımın ameliyattan sonra biraz daha inceldiğini göstererek, “Egzersizlerle güçlendireceksin.” dedi ve ayağımı bilekten geri çekme, bacağımı düz olarak yukarıya kaldırma ve bacağım düz uzatılmışken, dizimi aşağıya bastırma olmak üzere, üç hareket önerdi.

“On beş gün sonra da haberleşelim.” dedi.

Kontrolümden sonra, egzersizlerime başladım. On beş günde de bacağımda az da olsa, gelişme başladı. İlk ameliyattan sonraki kadar güçsüz değildi. Zamanla daha da iyi olacağıma inanıyordum.

8 Ekim 2001. Doğum günümde Sinan ağabeyi telefonla aradık. Herhangi bir sıkıntım olmadığı için hastaneye kadar gitmemiştik. Hoca çağırırsa gidecektik.

Sinan ağabey, bacağımın şikâyetim olmadığına sevindi. Günde sadece üç saat oturmama izin verdi. Diğer zamanlarda yatmam gerekiyormuş. Ayrıca, yeni bir egzersiz de önerdi: Bacağımı karnıma çekme... Hemen bu hareketi de yapmaya başladım ama dört beş seferden sonra birdenbire sağ bacağımda ağrı başladığını hissettim ve beynimden vurulmuşa döndüm...

* * *

15. Bölüm

Ağrı Kliniği Yine Devrede

O geceyi geçirdikten sonra annem hemen Elvan ablama ve Sinan ağabeye telefon etti. Sinan ağabey ağrımın başladığını öğrenince, “Keşke o egzersizi yapmasaydı...” demiş. Ne yazık ki, artık çok geçti.

Elvan ablam da hemen ağrıya ilgili ilaçlarımı düzenledi. Günde üç kere Contramal, iki tane Minoset, sabah akşam ikişer tane Lioresal ve birer tane 25 mg. Laroxyl.

İlaçların ağrıya hiç faydası yoktu. Üstelik ertesi gün mide bulantısı başladı; bütün geceyi öğürtüyle ve çıkararak geçirdim. İki kaşık çorba dışında hiçbir şey yiyememişim:

Sabah annemler beni hastaneye kaldırdılar. Ağrı Kliniği'nin yataklı bölümü açılmıştı. Arabadan sedyeyle alınarak, altı yataklı bir odaya yatırıldım. Elvan ablam, hemen yanıma gelip, durumu öğrendi ve acil bir işi olduğu için, daha sonra geleceğini söyleyerek, gitti. Hemşirelerden biri de gelip, akşamdan beri hiçbir şey yiyip içemediğim için, serum bağıladı.

Bir saat kadar orada istirahat ettim. Elvan abla geldikten sonra beni ameliyathaneye aldırdı. Nasıl bir uygulama yapılacağını bilmiyorduk, belki de yine epidural kateter takılacak ve her şey baştan başlayacaktı...

Algoloji Bilim Dalı Başkanı, değerli hocam Prof. Dr. İbrahim Yegül, bu müdahaleye de girdi. Sağ bacağımın ağrıyan bölgelerine Triger Injection yapıldı. Böylelikle ağrım ertesi güne kadar geçti. Bu uygulamanın iki gün sonra tekrarlanmasına karar verildi. Yine faydasını görürsem, Botoks adı verilen ve günümüzde pek çok alanda kullanılan bir ilâç, kasları geçici felç edip gevşetmek için enjekte edilecekmiş. Serebral Palsi'lilerde de sıklıkla kullanılan bu ilâç altı ay süreyle etkili oluyormuş.

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Algoloji Bilim Dalı Başkanı Prof. Dr. İbrahim Yegül, resimle çok ilgiliydi ve bir koleksiyonu olduğunu öğrendik. Annem de bize gösterdiği yakın ilgiye teşekkür etmek için, bir tablo yapıp, armağan etti.

Çarşamba günü hastaneye gittiğimizde tekrar Triger Injection yapıldı. Bu uygulamayla rahatladığımı gören uzmanlar, anneme, bu ilâca ihtiyacım olduğuna dair, sigortadaki hekimlere hitaben yazılmış resmi bir kâğıt verdiler. Zira Botoks, çok pahalıymış.

Ertesi iki gün annem SSK'da ilâcımı yazdırmakla uğraştı. Op. Dr. Yusuf Çakır yine bize çok yardım etti. Bir de heyet raporu çıkarmamızı önererek, gereksinimim olduğunda Botoks'u kolaylıkla alabilmemizi sağladı. Çok soğukta saklanması gereken bir ilâç olduğu için, eczanede tutulmuş. Ağrı Kliniği'ne giderken İzmir Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne de uğrayıp, Botoks'u buzların arasına koyarak, götürecektik.

Elvan ablam, her olasılığı göz önünde bulundurarak, yanımıza yarım ampul Aldolan verdi ve çok kötüleşirsem, kolumdan yapmamızı söyledi. Anneme de, nasıl enjekte etmesi gerektiğini tarif etti. Zaten, annem bana iğne yapılırken de defalarca görmüştü. İyi ki de böyle bir tedbir almış...

Geceye doğru fenalaştım. Ağrıdan dudaklarım mosmor olmuştu. Annem, “Kızım, iyi görünmüyorsun. İğneni yapayım mı?” diye sordu. Önce itiraz ettim ama ağrı daha da artmaya başlayınca, “Yapalım.” dedim.

Her şeyin bir ilki varmış. Annem de hayatında ilk kez iğne yapacaktı. Babam kolumu sıkı sıkı tutarken, annem de öğrendiği gibi, kolumun dışından iğneyi soktu ve ilâcı enjekte etti. O kadar heyecanlanmıştı ki, kan ter içindeydi. Oysa eli çok hafifti, hissetmemiştim bile. Bunu anneme söylediğimde, “İyi, çok güzel de ben burada ecel teri döktüm.” dedi.

Hiç olmazsa gece rahat uyudum ama hafta sonunu ağrıyla geçirdim. Pazartesi günü Botoks’u alıp, hastaneye gittik.

Ameliyathaneye alındım. Hemşire damar yolu açarak, serum bağıladı. Yard. Doç. Dr. Elvan Erhan ve Prof. Dr. İbrahim Yegül ameliyathaneye geldiler. Hazırlıklar tamamlandıktan sonra, uygulama başladı.

Bu, kas içine zerk edilen bir ilâçtı ve tüm bacağıma uygulandı. Ağrım da böylelikle geçti. İbrahim Hoca, nezleye benzer bir yan etki yapabileceğini söyledi ama bende böyle bir şey olmadı. Yapmam gereken özel bir egzersiz de yokmuş.

Bir süre Ağrı Kliniği’nde gözlem altında tutuldum. Serumun gitmediğini fark eden babam bunu haber verdi. Elvan ablam da, “Seruma şu anda gerek yok. Herhangi bir müdahale gerekirse diye bağlamıştık.” dedi.

Ağrı Kliniği’ndeki değerli hocaların ilgisiyle yine hayatım kurtulmuştu... Şimdi evde pasif egzersizlerime devam ediyor ve nekahet dönemimin ardından fizyoterapiye başlamayı bekliyordum.

Birkaç ay sonra, önerilerini almak için Sinan ağabeye ulaşmak istedik ama başaramadık. Ben de bugüne dek cevap alamadığım aşağıdaki satırları yazdım ve annem Ortopedi ve Travmatoloji Ana Bilim Dalı’na götürüp, odasına bıraktı.

Evet, yine ben ve tabii ki ahret suallerim!

Siz beni ilk gördüğünüzde gayet uslu, suya sabuna dokunmayan bir SP’li zannetmişsiniz sanırım. Başınıza açacağım işleri bilseydiniz, acaba yine “BENİM HEKİMİM” olur muydunuz? Bence, her şeye rağmen olurdunuz, çünkü siz, Serebral Palsi’liler için gerçekten bir şeyler yapılabileceğine inanıyor ve yaşam standardımızı önemsiyorsunuz.

Sağ bacağımın eskisi gibi olmayacağını söylüyorsunuz. Bildiğiniz gibi size sevgi ve saygım sonsuz, ama bu konuda size katılmıyorum. Benim hayatım, bana çok doğal gelen mucizelerden oluşmuştur. Belki yıllarımı alacak ama ben sağ bacağımı, gereksinim duyduğum kadar iyi kullanabileceğime inanıyorum. Hatta çektiğim ağrının ve geçirdiğim operasyonların bana, “Daha iyi duruma gelebilmek için çalışma ve çalıştırılma bilinci” kazandırdığını hissediyorum... Sol ayağımı da düzelttiğiniz için, hayatımda ilk kez, bağımsız yürüyebilme şansımı dahi düşünmeye başladım. Elbette ki, akılçılık sınırını aşmamaya dikkat ederek..

Botoks çok iyi geldi, artık oturup yazılarımı yazabiliyor ve genel olarak kendimi bomba gibi hissediyorum.

İşte sorularım:

- *Bacağımı, korkmadan çalıştırmaya ne zaman başlayabilirim?*
Ayağımı bilekten geriye çekme, dizimi yere bastırma ve bacağımı düz kaldırma (bunu hemen hemen hiç yapamıyorum) köprü kurma, bacaklarım kıvrıkken, dizlerimi açma, yüzüstü yatarken bacaklarımı kıvrma egzersizlerini yapıyorum, ama sağ bacağımı çok fazla çalıştırmaya cesaret edemiyorum.
- *Yerde, denge kurmaya çalışmamın bir zararı olur mu?*
Bildiğiniz gibi, yerde oturabilmek, benim için çok önemli. Üstelik bu sayede hareket etme imkânım da artacak ve kaslarımı güçlendirebileceğim. Ne var ki, şimdilik bunu başaramıyorum, yana veya arkaya doğru yıkılıyorum. Annem de, "Kasığımı çok fazla zorlama." diyor. Zorlamamın bir zararı olmamasına ne kadar kaldı?
- *Yürüme çalışmalarına ne zaman başlayabilirim?*
- *Fizyoterapiye ne zaman başlamamı önerirsiniz?*
Ben, nekahet dönemimi ve annemin de kendini iyice toparlamasını düşünerek, yılbaşını beklemek istiyorum. Annem ise, "Daha çok erken. Fizyoterapide bacağın biraz fazla zorlanır da, ağrın başlarsa ne olacak?" diyor. Ama tabii, hepsinden önemlisi, sizin görüşünüz. (Şu anda, son ameliyatımın üzerinden, iki ay üç hafta geçti: 11 Eylül 2001) Elimizde Ege Üniversitesi Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalı'nın verdiği, "ömür boyu rehabilitasyonu uygundur." şeklinde rapor olduğu için de, SSK'da artık sorun çıkmayacağını ümit ediyoruz.
- *Şu anda kullandığım ilaçlar: Lioresal (2x1) Vitamin (1x1) Magnesium Diasporal (1x1)*
- *Bana iletmek istediğiniz başka, herhangi bir öneriniz var mı?*

Her şey için binlerce teşekkürler.

Aslı Dinçman

İzmir, 04 Aralık 2001

Sorularımdan da anlaşılacağı üzere, en büyük problemlerimden biri, yerde, eskisi gibi bağımsız hareket edememektir. Kesilen kaslar nedeniyle sağ bacağım çok ağırlaşmış, ayrıca tüm adalelerim aşırı zayıflamıştı. Denge kuramıyordum, tekerlekli sandalyemi kullanamayacağım yerlerde kucakta taşınıyordum vb. Belki fizyoterapiyle vücudumu biraz daha iyi kullanmayı başarabilecektim, ama nereye kadar...

16 Ocak 2002'de annem Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalı'nda Prof. Dr. Yeşim Kirazlı ile görüşmek için Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'ne gitti. Ben de, Ağrı Kliniği'ndeki sevgili dostlarımıza birer mektup gönderdim.

- “Hayat yaşandığı kadar vardır.

Gerisi ya hafızalardaki hatıra ya da hayallerdeki ümittir.

Hüsranı ise bir tek yerde kabul ediyorum:

Yaşamak mümkünken, yaşayamamış olmakta...”

Çetin Altan

---0---

İzmir, 14 Ocak 2002 Pazartesi

Sevgili Elvan ablam,

Mektuplarıma, özlü söz koleksiyonumdan seçtiğim bir sözle başlarım genellikle. Sizin için de Çetin Altan'dan bir söz seçtim. Hekimlerin çoğu zaman kendilerinden çok, biz hastaları için yaşadıklarına, hastalığım süresince sık sık tanık oldum. Dileğim, kendiniz için yaşayabilecek ve kendi isteklerinizi de gerçekleştirecek zamanı bulabilmeniz...

Bize çok olumsuz görünen olaylar bazen yaşamımızda öyle güzelliklere zemin hazırlıyor ki, insan, “Keşke ... olmasaydı.” diyemiyor. Ben de şu dönemde aynı duygular içindeyim. Benim için o kadar kıymetlisiniz ki, uzun bir süre ağrı çekmem, sizin gibi dostlar kazanmamın bedeliyse, buna seve seve varım.

Aslında bu, oldukça gecikmiş bir mektup ama nasıl olsa sizi ne kadar çok sevdiğimi ve size ne kadar çok şey borçlu olduğumu biliyorsunuz.

Serebral Palsi çok sık rastlanan bir özellik değil. SP'liler çoğunlukla tecrit edildikleri ve yanlış yetiştirildikleri için ağrı vb. sorunları da ciddiyetle düşünülemiyor. Kitabımda da okuyacağınız üzere, yetersiz / yanlış özel eğitim ve rehabilitasyon da, bizim zekâmızı geri bırakan başlıca faktör... Bu nedenle, ya hiç derdimizi anlatamıyor, ya farkına dahi varamıyor, ya da abartıyoruz. Doğal olarak uzmanlar da, şikâyetlerimizin ne kadar gerçek olduğu konusunda tereddüde kapılıyorlar.

Oysa siz, bir hekim olarak beni ilk gördüğünüz günden itibaren, ağrımı kesmek için elinizden geleni, fazlasıyla yaptınız. Siz olmasaydınız, o kadar uzun süre öyle bir ağrıya dayanmam mümkün değildi. Epidural kateter takmanız bile, bana olan inancınızın kanıtıydı. (Belki de bir SP'liye ilk defa böyle bir uygulama yapılmıştır.)

Ayrıca bana Sinan ağabeyi kazandırdığınız için ne kadar teşekkür etsem azdır... Hayatımda ilk defa, bana zaman ayıran, beni dinleyen ve “Ümitsiz Vaka” diye düşünmeden, engelikle ilgili konularda bana yardım etmek isteyen bir hekimim oldu sayenizde.

Kendimi size gerçekten bir kardeş kadar yakın hissediyorum. Ağrı Kliniği, en zor günlerimde benim “İkinci Yuvam” oldu ve hep öyle kalacak.

Dostluğumuzun sonsuza dek sürmesi ümidiyle, her şey için binlerce teşekkür ediyor, yeni yılınızı tekrar kutluyor, sağlıklı, mutlu ve başarılı günler diliyorum...

En içten sevgi ve saygılarımla,

Aslı Dinçman

---0---

- “Dostların daha ilk tanıştığınız anda seni çok iyi anlarlar. Diğerlerinin seni anlamaları bin yılı alır...”

Richard Bach / “Mavi Tüy” den

---0---

İzmir, 14 Ocak 2002 Pazartesi

Sevgili Birgül ablacığım,

Siz, ağrılı dönemimde bana mektup yazmıştınız; oysa ben cevap verememiştim. Şimdi ise, o mektuba cevap niteliğinde olmasa da, hem sizinle bir şeyler paylaşmak, hem de Ağrı Kliniği’nde bana gösterdiğiniz içten ilgiye ve konuşmam yavaş olduğu için ayırdığınız uzunu zamanlara teşekkür etmek amacıyla bilgisayarın başına oturdum.

Mektuplarıma bir özlü sözle başlamayı severim. Koleksiyonumda, Türk / yabancı yazar ve düşünürlere ait, üç bine yakın söz ve metin var. Bulduğum her özdeyişi bilgisayarına geçirirdim. Hastalandıktan sonra bu tür hobilerime ara vermek zorunda kaldım. Şimdilerde yavaş yavaş sevdiğim şeyleri yeniden yapabilmenin keyfini yaşıyorum.

Evet, Richard Bach’a göre, dostlarımız bizi ilk tanıştığımız andan itibaren çok iyi anırlarmış. Diğerlerinin ne düşündüğü zaten önemli değil.

Siz de ilk görüşmemizden itibaren benimle çok derin bir iletişim kurdunuz. Bunu sadece, konuşmamı anladığınız için yazmıyorum. Düşünce yapımı, kendime, diğer insanlara ve yaşama bakışımı da çok iyi anladınız. Bence bu sadece mesleğinizden kaynaklanmıyordu. Ben, aramızda güçlü bir dostluğun da kurulduğuna inanıyorum.

İkinci kitabımın şu anda yüzüncü sayfasındayım. Tahminime göre, yüz elli sayfa civarında olacak. “Bir Gün Ben de Hastalandım / Serebral Palsi’li Bir Genç Kızın Hastalık Anıları”, bir anı kitabı olmasının yanı sıra, rahatsızlığım süresince bana destek veren, siz değerli uzmanlara da “Açık Teşekkür” niteliğinde.

Basımının tamamlandığını öğrendiğimiz “Yedi Temel Tutum”un ise, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından, bize gönderilmesini bekliyoruz. Biliyorsunuz, Türkiye’de her şey kağıdı hızıyla yürüyor.

Yazmanın dışında, şu sıralar resim yapmaya başladım. Daha doğrusu buna, “Renkleri kullanmak” demeliyim, çünkü düzgün çizgiler ya da figürler bana çok uzak. Ben daha çok, kâğıdın üstüne gönlümce yerleştirilmiş capcanlı renkler görmeyi seviyorum.

Bu ay ve Şubat’ta annemin rutin kanser kontrolleri var. Böyle dönemlerde, belli etmemeye çalışsam da biraz tedirgin oluyorum. İnşallah yine tüm tetkikleri temiz çıkar.

Annemin kontrollerinden sonra, fizyoterapi + rehabilitasyona başlayacağım. Prof. Dr. Yeşim Kırızlı Hocaya tekrar gideceğiz ve zannediyorum ki, benimle ilgilenecek Fizik Tedavi Uzmanı ve fizyoterapistle görüşüp, terapi programımı belirleyecek ve yönlendirecek. Yeşim Hocayı da, Elvan ablamın sayesinde tanıdık; ne kadar teşekkür etsem, azdır.

Eskiden ben rehabilitasyona çok sıcak bakmazdım, zaten on bir yıl boyunca bu aktiviteyi reddettim. Sonuçta da, yedi yerimden ameliyat geçirerek, hatamı anladım. Artık ben de fizyoterapi görmeyi istiyorum. Sadece, daha iyi olmak için değil, annemden alacağım yardımı azaltmak için de rehabilite edilmeye ihtiyacım var.

Ayrıca, her ne kadar kendimi çok fazla kıptırmamam için annem beni frenlemeye çalışsa da, aklımda "Yürüme" fikri de var. (Sinan ağabey, yapılan ameliyatların yürümemi engellemeyeceğini söyledi.) Eskiden böyle bir şeyi hiç düşünmezdim ama şimdi kafa yapım çok değişti. Böyle bir şansım varsa, kullanmak istiyorum. Tıp, fizik tedavi ve rehabilitasyon alanında da çok ilerleme kaydetti; neden ben de bunlardan yararlanmayayım ki?

Tabii bir de olayın sosyal boyutu var. Ben insanlarla birlikte olmayı çok severim. Rehabilitasyona başladığımda da, bu imkânım artacak. Özetle, her açıdan fizyoterapinin çok faydasını göreceğime inanıyorum.

Satırlarıma son verirken, yeni yılınızı en içten dileklerle kutluyor, Leyla'ya da sevgilerimi gönderiyorum. Sizleri çok seviyorum.

Aslı Dinçman

Prof. Dr. Yeşim Kirazlı, annemden son gelişmeleri öğrendikten sonra, artık fizyoterapiye başlamam için başvuruda bulunabileceğimizi söylemiş, beni tekrar muayene etmeye gerek görmemiş. "Bir ay fizyoterapi yapıldıktan sonra kontrole getirirseniz, terapistiyle konuşup, önerilerde bulunurum." demiş.

Annem benim, eski yaşantıma dönmekle ilgili beklentilerimden söz ettiğindeyse, "Aslı'nın durumunda hiçbir şey için garanti verilemez. Öncelikle şu andaki durumu korunmaya çalışılacak ve ömür boyu rehabilite edilecek." demiş. Ayrıca, evde de kendi kendime bol bol egzersiz yapmamı önermiş.

Bu sözler beni oldukça sıkımişti. İfade edilmese de, "Ümitsiz vaka" olarak görülüyordum. Ömür boyu rehabilitasyon ihtiyacımın doğrulanması, hiçbir şey değiştirmiyordu; "Bu yaştan sonra" ne kadar gelişebilirdim ki? Bu alt mesaj beni çıldırtıyordu. Çünkü ben ideal yaklaşımla yetişmişim, hemen hiç kimse bunu hesaba katmıyordu...

Fizyoterapiye bir başlasam, bütün gücümle çalışmayı aklıma koymuştum. Ne var ki, beni anlayan bir fizyoterapistimin olması, önceki deneyimlerim nedeniyle, pek mümkün görünmüyordu. Yine de, kiminle çalışırsam çalışayım, çok azimli olacaktım.

02 Şubat'ta, yatağında yatarken yine kötü bir sürprizle karşılaştım: Bu kez sol bacağımda korkunç bir ağrı... O geceyi ve ertesi günü, altüst olmuş bir durumda, benim ağrımı kesmeyen ağrı kesici ilaçlar alarak geçirdim.

04 Şubat 2002 Pazartesi günü annemler beni yine Ağrı Kliniği'ne götürdüler ve bir yatağa yatırdıktan sonra Ortopedi ve Travmatoloji Ana Bilim Dalı'na gidip, Sinan ağabeyi buldular. Hemen gelip, beni muayene etti. Sol bacağımdaki ağrının, ameliyat öncesi ağrıyı andırdığını söyledi. Ben ise, yine Botoks uygulanarak bu ağrının geçirilebileceğini ümit ediyordum.

Annem, Prof. Dr. İbrahim Yegül'e, beni kliniğe getirdiğini söyleyince, Hoca, Triger Injection hazırlanmasını istemiş. On dakika kadar sonra da yatağıma kadar gelerek, uygulamayı kendisi yaptı. Beş dakika ağrım geçti, sonra tekrar başladı. Moralimin nasıl olduğunu tahmin edebilirsiniz.

Sonra, tens cihazı bağlayarak ağrıyı kesmeyi denediler. Sağ bacağım gibi, sola da hiç faydası olmadı. Akupunktur uygulandı. Jel sürülüp, sıcak kompres yapıldı. Hemşireler etrafımda dört dönüyorlardı ama ağrı bir türlü geçmiyordu.

Son çare olarak, ameliyattan önce ağrıya dayanmam için bir hafta yapılan uyuşturucu, Aldolan yapıldı. O bile bana mısın demeyince yine MR çekilmesine karar verdiler. Biz ise, bir şey çıkmayacağını biliyorduk...

Annem sevk aldıktan sonra, 06 Şubat 2002 Çarşamba günü, MR için Sono Nükleer Tıp Merkezi'ne gittik. Yine Dr. Engin Aytan benimle çok ilgilendi. Üstelik bilgisayar başında onun olduğunu bildiğimde hiç kımıldamadan, çok rahat ve sakin durabiliyordum. Çünkü "Kımıldama!" vb. gereksiz uyarılarla beni daha çok germek yerine, iyi görüntü alamadığında, çekimi tekrarlıyordu. Biraz uğraştırıyordum onu ama şikâyet etmiyor, istemsiz hareketlerim olduğu için çok anlayışlı davranıyordu.

Sonuç malumdu; turp gibiydim... Yalnız Dr. Engin Bey, görüntülerden, sinirlerde aşırı gerginlik olduğunu belirlemiş.

"Serebral Palsi'de bu tip sorunlar ortaya çıkabiliyor maalesef..." dedi.

Ertesi gün annem Yard. Doç. Dr. Elvan Erhan'a MR'ımı götürdü. Elvan ablam, hocasına da danışarak, sağ bacağымda Botoks'tan fayda gördüğüm için, sola da uygulamaya karar vermiş ve SSK'ya yazı yazarak, iki ünite Botoks istemiş. İlgili heyet raporum olduğu için, annemin temin etmesi daha kolay oldu. Ben geçen seferden, çok ümitliydim; Botoks uygulanacak ve ağrım geçecekti.

08 Şubat 2002 Cuma sabahı, SSK eczanesinden Botoksumu aldıktan sonra Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Algoloji Bilim Dalı'na gittik ve yine Ağrı Kliniği'ndeki altı yataklı bir odaya yatırıldım. Elvan ablamın acil bir toplantısı olduğu için, gitmek zorundaymış. Ağrımı biraz hafifletmek için Triger Injection yapıldı. Böylece, kendisi dönünceye kadar dayanabildim.

Yard. Doç. Dr. Elvan Erhan'ı beklerken, annem Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalı'na giderek, rehabilitasyon için çıkarılan raporumu aldı. Sonuç bölümünde, "Hastanın ömür boyu rehabilitasyonu uygundur." yazıyordu.

Elvan ablam döndüğünde beni sedyeyle ameliyathaneye aldırıldı ve damar yolu açtırıp, serum bağlattı. Az sonra da, İbrahim Hoca ve bir başka tabiple birlikte gelip, hazırlandıktan sonra, uygulamaya başladı.

Bacağымda, uygulayabileceği bütün kaslara Botoks zerk etti. Bacağım kuş gibi hafiflemişti. İki kişi tarafından alındığım ameliyat masasından normal sedyeye çok az yardımla geçtim. Ağrıdan kurtulunca, hareket etme isteğim yerine gelmişti.

Bir süre gözlem altında tutulmak üzere, sedyeyle yine aynı odaya alındım. Ağrımın geçmesine diğer hastalar da çok sevinmişlerdi.

On dakika sonra benim için o anda olabilecek en korkunç şey oldu: Ağrım tekrar başladı. Botoks'a öyle güveniyordum ki, dünya başıma yıkıldı zannettim ve anneme söyledikten sonra, hıçkırığa hıçkırığa ağlamaya başladım.

Annem beni hava almam için daha boş bir odaya götürürken, gerçekten çok ilgili bir psikolog olan Birgül abla yetişti. Yolda İbrahim Hoca ile de karşılaştık. Annem durumu açıkladı. Hoca da, "Botoks'un etkisi tam olarak yirmi dört saatle

üç gün arasında başlar, bir hafta sonra da maksimum düzeye ulaşır. Hemen telaşlanmaya gerek yok.” dedi. Ayrıca hemen bir hemşire yollayıp, Contramal iğne yaptırdı ama ağrım devam ediyordu.

Aslında Botoks ya da diğer iğnelerin, bana yapıldığı anda tesir etmesi, tıbben açıklanamıyordu. Normalde, on dakikada etkisi başlayan Aldolan bile, yarım dakika içinde ağrımı kesiyordu. Bu da, herkesi, hatta beni dahi, psikolojimle ağrım arasında bağlantı aramaya sevk ediyordu.

Odada Birgül ablayla uzun uzun konuştuk. Benim çok güçlü görünmek istediğimi ama buna mecbur olmadığımı düşünüyordu. Oysa ben böyle olmak için özel çaba harcamıyordum, yapım buydu...

On beş dakika kadar sonra babam geldi ve eve dönmek üzere çıktık. Annem Prof. Dr. İbrahim Yegül'e hafta sonu çok ağrım olursa ne yapabileceğimizi sormuş, hoca da Durajezik bant yapıştırmamızı önermiş. Eve dönerken eczaneden aldık.

Bu, karına yapıştırılan ve vücuda deriden ağrı kesici madde zerk eden bir banttı. Annem yine istemeyerek yapıştırdı, çünkü bunların hepsi zehirdi. Bense, ağrımın geçeceğini ümit ediyordum.

Bütün gece mide bulantısı çektim. Ağrım da devam ettiği için annem Durajezik bandı daha fazla tutmak istemedi. Elvan ablama telefon ederek, durumu açıkladı. Elvan Hoca şunları söylemiş: “Bu ağrının farmakolojik açıklaması yok. Bizim yapabileceğimiz başka bir şey de yok. Sinan Bey şu anda yurtdışında. Döndüğünde kararı o versin.”

Evet, yapılacak bir şey yoktu ve ben yine yatağa bağlanmıştım. Annemler çok üzülüyorlardı; çaresizlik onları daha da yıkıyordu.

İki gün öylece yattım. En sonunda babam dayanamadı ve yanıma gelip, “Sakin senin bu bacağındaki, kramp ağrısı olmasın.” dedi. Büyükbabamın da kramp girdiğinde yaptığı gibi, bacağımı garip bir pozisyonda kıvrıp gererek, dizimin arkasındaki taş gibi sert tendonu gevşetmenin yolunu buldu. Gerçekten de, o gevşeyince ağrı sıfırlanıyordu. Özetle, dersimiz yine Serebral Palsi'ydi...

Ağrım başladıkça ailem aynı hareketi yaptırıyordu. Böylelikle, en azından oturabilir hale geldim. Bir süre sonra da, sanırım Botoks'un da etkisi başlayınca ağrım azaldı ve tamamen geçti.

İki gün sonra, annemle yaptıkları bir tartışma sonucu Yılmaz baba evi terk etti. Son iki yıldır zaten iş probleminden dolayı psikolojik sorunları vardı. Annemle ikimiz yalnız kalmıştık.

Sinan ağabey yurtdışından döndükten sonra, 06 Mart 2002 Çarşamba günü kontrole gittik. Bu arada kitabımın bana ait olan yüz elli adedi de gönderilmişti, Sinan ağabeye imzalı bir kitabımı da götürdüm.

Her zamanki sıcak ilgisiyle sevgili Sinan ağabeyim beni uzun uzun muayene etti. Yalnız, kasılmalarımın biraz arttığını fark etti ve günde kaç tane Lioresal kullandığımı sordu. Dört tane alıyordum. Gerginliğimin, bugünlerde yaşadığım strese bağlı olabileceğini söyledik.

Sonuçta da, özetle şunları söyledi:

“Her şey çok iyi. Fizyoterapiye başlanabilir. Sert yere oturtulmasın ve ağrıyı tekrar başlatmamak için sol bacak düz olarak yukarıya kaldırılmasın. Tedavinin

gidişine göre, skolyoz ve sol bacağa operasyon düşünebilirim. Skolyozun düzeltilmesi değil, ilerlemesinin önlenmesi gerekiyor. Fizyoterapiye başladıktan bir ay sonra, Yeşim Kirazlı Hocaya kontrole geldiğinizde Aslı'yı ben de göreyim.”

Annem ertesi gün hemen fizyoterapi sevkim için SSK'ya başvurdu. Henüz kafamızda bir merkez belirlememiştik. Ben, tam gün terapi uygulandığı için İzmir Spastik Felçlileri Koruma ve Güçlendirme Vakfı'na gitmek istiyordum. Annem ise, araştırma yaparak benim için en uygun merkezi bulmaya kararlıydı.

Birkaç gün sonra, omurgamdaki eğriliğe bağlı olduğunu düşündüğümüz sırt ağrılarım başladı. Ağrı kesici ilaçlardan fayda göremeyince annem kendi kendine bir buluş yaptı. Evdeki kemerlerle beni tekerlekli sandalyeme bağlayıp, sırtımı yastıkla destekleyerek, düzgün oturmamı sağladı. Bu sayede ağrım çok hafifledi. Hekimlerin bizi bu konuda neden uyardıklarını ise, hiç anlayamadık.

Artık, 04 Nisan 2002 Perşembe günü heyete girmeyi ve fizyoterapiye başlamayı bekliyordum.

* * *

16. Bölüm

Fizyoterapi Maceram

Fizyoterapi için sevk alacağımız gün gelmeden, annem bana en uygun merkezi araştırmaya başladı. Aynı zamanda da yazılarımda yararlanmam için bana özürlerle ilgili doküman topluyordu.

İlk durağı, Alsancak Kıbrıs Şehitleri Caddesi'ne çok yakın olan, Moral Özel Çocuk Gelişim ve Eğitim Merkezi idi. Bir özel eğitim uzmanı tarafından yönetilen bu merkez, otizmlili çocuklarla ilgileniyormuş. Yine de anneme, Serebral Palsi'lilerle ilgili doküman bulma konusunda çok yardımcı olmuş. Hatta fotokopi çektirmesi için, Serebral Palsi'lilerle ilgili iki kitap ödünç vermiş. Bu kitaplara, diğer merkezlerde niçin rastlayamadığımızı düşünmeden de edemedim açıkçası.

Yalnız, merkezin adı beni çok düşündürdü: Moral Özel Çocuk Gelişim ve Eğitim Merkezi. Madem otizmlili çocuklarla ilgileniliyordu, neden bu, isimde açıkça belirtilmek yerine, "Özel Çocuk" ifadesi kullanılıyordu? **İsminde dahi "Açık Tecrit"⁽¹⁾ olan bir merkezde, üstelik de iletişim engeli bulunan çocuklar, yaşamla nasıl özdeşleştirilebilirdi ki?**

Annem daha sonra, Işık Özel Eğitim Merkezi'ne gitmiş. Orası da, zihinsel engellilere yönelikmiş. Bana, belirli aralıklarla yayınladıkları kitapçıktan iki adet yollamışlar. Aile / uzmanlarla yapılan görüşmelerin, özür ve özürülere ilişkin bilgilerin yer aldığı bu kitapçıklar, çalışmaların ciddiye alındığının göstergesi olduğu için oldukça hoşuma gitti; içeriği "Benimseme Mantığı"ndan uzak olsa da...

Aslında ben, İzmir Spastik Felçlileri Koruma ve Güçlendirme Vakfı bünyesindeki Birsen Gümüştay Salih Dede Spastik Özürülüler Rehabilitasyon Merkezi'ne gitmek istiyordum. Orada bir geçmişim vardı. Başkanımız beni iyi tanıyordu. Hepsinden önce de, servisi olduğu için, transferlerimde anneme büyük kolaylık sağlayacaktı.

Annem önce kendisi gidip görüşmeyi daha uygun buldu. O gün Tansu Çiller'i karşılayacak olan Vakıf Başkanımız, ben orada genel sekreterlik yaparken, kendisine fahri danışmanlık yapan annemi de götürmek istemiş. Ne var ki annem merkezde kalıp, fizik tedavi uzmanıyla görüşmeyi tercih etmiş.

Odasına girdiğinde, kendini tanıtarak, kitabımı takdim etmiş. Tabip Bey, kitabın kapağına bakarak, "Güzel!" demiş ve alıp, masaya koymuş. Annem kısaca, geçirdiğim ameliyatları ve şu andaki durumumu özetlediğindeyse, "Kaslarını güçlendirmek lazım." açıklamasını yapmış. Gerçeği yazmak gerekirse, annem eve gelip bana bunları anlattığında, vakıftaki Serebral Palsi'liler adına çok üzüldüm.

Şu an için Birsen Gümüştay Salih Dede Spastik Özürülüler Rehabilitasyon Merkezi'ne gitmem mümkün görünmüyordu. Annem başka alternatifler aramaya başladı.

Prof. Dr. Yeşim Kirazlı, anneme Alsancak'taki İlkadım Spastik Çocuklar Rehabilitasyon Merkezi'nden övgüyle söz etmiş. Ancak, üç bayan fizyoterapist

⁽¹⁾ Bkz. İlk kitabım, "Yedi Temel Tutum / Spastiklerin (Serebral Palsi) Aile İçi İlişkileri ve Özürlü Algılanış Biçimleri" / Bölüm: "Açık Tecrit Tutumu".

tarafından kurulan bu merkezde küçük çocuklarla çalışılıyormuş. Yine de annem telefonla randevu aldı ve öncelikle kendisi gidip, Zuhale Hanımla görüştü.

“Engelli İNSAN” Gazetesi’nin sahibi Mesut Bey, kitabımı daha önce İlkadım Spastik Çocuklar Rehabilitasyon Merkezi’ne götürmüştü. Zuhale Hanım, anneme, kitabımı görünce (böyle bir kaynak bulduğu için) deliye döndüğünü söylemiş. Daha sonra ise, bana şu itirafta bulunacaktı: “Seni tanımadan önce, bir Serebral Palsi’linin bu kitabı yazabileceğine inanamazdım.”

Annem yanıdayken, beni telefonla aradı. Nedenini bilmiyorum ama aramızda inanılmaz bir frekans uyumu hissettim. Onun fizyoterapistim olmasını çok isterdim ama annem eve döndüğünde, gerçekten de İlkadım Spastik Çocuklar Rehabilitasyon Merkezi’ne küçük çocukların gittiğini ve rehabilitasyon salonuna da küçük, daracık bir merdivenle çıkıldığını söyledi. Yani benim oraya gitmem olanaksızdı.

04 Nisan 2002’de SSK İzmir Eğitim ve Araştırma Hastanesi’nde fizyoterapi sevki almak için tekrar kurula girdim. Bu sefer elimizde, ömür boyu rehabilite edilmem gerektiğine dair Sağlık Kurulu Kararı olduğu için, sorun çıkmayacağını ümit ediyorduk.

Gerçekten de, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalı tarafından verilen rapor, akan suları durdurdu. Yalnız, heyetkilerden biri, “Artık bu, özürlü çocuklar kurulu olmaktan çıktı; özürlü yetişkinler rehabilitasyon kurulu oldu.” demeden duramadı.

Hangi özel eğitim ve rehabilitasyon merkezine devam edeceğim soruldu. Henüz karar vermediğimiz için o bölüm boş bırakıldı. Merkez belli olduktan sonra annem tekrar SSK’ya gidip, adını yazdıracaktı.

Bu arada ben, rehabilitasyon merkezlerine hitaben, genel durumumu ve fizyoterapidenden beklentilerimi konu alan bir mektup yazdım.

Annem, evimize yakın bir semt olan Balçova’daki (Birsen Gümüşçay Salih Dede Spastik Özürlüler Rehabilitasyon Merkezi de o semttiydi.) bir merkeze de giderek, izlek (prosedür) gereğince, psikologla bir ön görüşme yaptı ve fizyoterapi muayenem için randevu aldı. Aldığı kartvizite bakılırsa, Serebral Palsi’lilerin yanı sıra, Down Sendromu’ndan Otizme kadar, birçok engel grubunun rehabilite edildiği bir merkezdi burası.

11 Nisan 2002 Perşembe günü, sabah saat 11.00’de randevu aldığımız merkeze, annem henüz araba almamış olduğu için, taksiiyle gittik.

Burası, yeni kurulmuş, oldukça büyük ve pırıl pırıl bir merkezdi. Annem ayağına galoş giydikten sonra (anlaşılan, hijyene çok önem veriliyordu), direkt olarak, çok geniş olan, fizyoterapi salonuna alındık. Burada; yazın termal suyla doldurularak hidroterapi yapılan küçük bir havuz, uzun bir paralel bar, kenara üst üste dizilmiş minderler, denge topları, yürüteçler, iki tane tekerlekli sandalye vs. vardı.

Annem, üzerimdeki montu ve ayağımdaki ortezleri çıkararak, beni bir minder üzerine yatırdı. Az sonra, benimle ilgili değerlendirmeyi yapacak olan fizyoterapist bayan yanımıza geldi.

Annem, doğumumdan itibaren, sağlık hikâyemi anlattı. Sağlık özgeçmişimi ve rehabilitasyon merkezlerine hitaben yazdığım mektubu önceden psikolog hanıma bırakmıştı, ancak bunların fizyoterapistin eline geçmediğini öğrendik.

Daha sonra fizyoterapist, benimle ilgili değerlendirmeyi yaptı. Bacaklarımı çok iyi buldu. Ona göre sorun, skolyoz ve kalçamdaydı. Annemin beni tekerlekli sandalyeye bağlayarak oturtmasını çok doğru buldu. Ortezlerimi sürekli kullanmam gerekiymiş. Ev için de üç egzersiz önerildi. (Skolyozu germe + derin nefes alarak balon şişirme + yüzüstü yatarken, ellere dayanıp, başı ve gövdeyi kaldırma.) Ayrıca, haftaya günleri belirleyip, fizyoterapiye başlayacaktık.

Ben kontrolden geçerken, yanımdaki minderde, benimle ilgilenen fizyoterapistin eşi olduğunu öğrendiğimiz bir bey de bir Serebral Palsi'li çocuğu çalıştıyordu. Bana, "Engelli İNSAN Gazetesi'ndeki yazılarınızı okuyoruz, çok güzel." dedi. Ben de teşekkür ettim.

Biz fizyoterapi salonundan çıkmaya hazırlanırken, o da başka bir çocuğu çalıştırmaya başladı. Öylesine sıcak bir ilişki kuruyordu ki, annem "Yeğeniniz mi?" diye sormadan edemedi. Cevabı: "Hayır, öğrencim." şeklindeydi. "*Hastam*" dememesi çok hoşuma gitmişti. Çünkü genellikle fizyoterapistler bize, "*Alışılmış Spastik Kalıpları*" mantığı doğrultusunda, "*Hasta*" gözüyle bakarlar.

Çıkarken psikoloğa rastladık. Annem, benimle görüşme yapmak isteyip istemediğini sorduğunda, şu anda zamanının olmadığını söyledi.

Ben merkezi beğenmiş, çalışanları da ciddi bulmuştum. Hatta artık oraya gitmeme kesin gözüyle bakıyordum. Annem ise, en uygun yeri ve uzmanı bulmak için biraz daha araştırmak istiyordu. Üstelik İlkadım Spastik Çocuklar Rehabilitasyon Merkezi'ndeki Zuhal Hanımla yaptığı görüşme onu çok tatmin etmişti.

"Oraya gidemeyecek olsan da, Zuhal Hanım seni bir görsün istiyorum, onun da fikrini alalım." diyordu.

Bunu ben de istiyordum, çünkü telefon görüşmemiz beni de etkilemişti. Rehabilitasyon merkezlerine yazdığım mektubu biraz değiştirerek, ona yolladım. Yalnız, merkezi kuran ve orada görev yapan iki Zuhal Hanım olduğu için, soyadı karışıklığı yapmışım. Aşağıda bu mektubun, doğru soyadıyla yazılmış şekli var.

Sayın

Zuhal Dinç,

Merhaba! Ne kadar ilginçtir ki, sizinle telefonla konuştuktan ve annemin anlattıklarını da dinledikten sonra, sizin pırl pırl, aydınlık bir kişi olduğunuzu hissettim. Ben ilk izlenimlerinde biraz tutucu biriyimdir. İçim ısınmazsa, hayatta o insana yaklaşmam. Oysa sizi, daha tanımadan sevdim ve ne yalan söyleyeyim; İlkadım'a giden Serebral Palsi'lileri de oldukça kıskandım.

Annem benden bahsetmiştir ama yine de size şu andaki durumum ve bugüne dek yaşadıklarım ile ilgili olarak, kendi ifadelerimle de bir şeyler yazmak istiyorum. ("Spastikçe"yi biliyorsunuz; yazı yazmayı o kadar çok seviyorum ki. Hele, sizin gibi, aynı frekansta iletişim kurabileceğimi hissettiğim kişileri bulduğumda, kısacık(!) mektuplar / yazılar yazarım. Mesut Bey de "Spastikçe"de aynı sorundan muzdarip.)

Çok zor olan ve on binde bir rastlanan doğumum sonucu Serebral Palsi'liyim. (Tüm vücut tutulumu – Spastik + Atetoid). Annem, ressam dekoratör olmasına rağmen, tıp ile çok ilgilenen bir kişi olduğu için, (Ailede çok tabip var. Bu nedenle annemin tıp okumasını istememişler.) beni de çok iyi yetiştirdi ve engelim hakkında bilinçlendirdi.

1989 yılına kadar, annemin imkanları elverdiğince, çeşitli merkezlerde ve evde özel terapist yardımıyla fizyoterapi gördüm. Çok iyi uzmanlar tarafından, yoğun fizyoterapi programlarına alınma imkânım olmadıysa da, fiziksel kapasitem olabildiğince gelişti; hatta arkamda biri durarak, kendi kendime, (Dengemi kaybedinceye kadar) 617 adım atmaya dahi başlamıştım.

Ben Serebral Palsi'liler için öncelikle "zekâyı kullanmanın" önemli olduğuna inanıyorum. Çünkü hayatım boyunca elde ettiğim ve bana keyif veren her şeye, düşüncelerimle ulaştım. Dolayısıyla da, fiziksel kapasiteme asla çok önem vermedim. Belki bunda, engelimin derecesi de etken oldu, bilemiyorum.

1989'da çeşitli nedenlerle terapiyi bıraktım. O yıl aynı zamanda bilgisayarım alındığı için, yazma imkânına kavuştum. Sanırım yeteneğim nedeniyle, yazdıklarım çok beğenildi ve bu da beni fizyoterapiden uzaklaştırarak, tümüyle bilgisayarın başına kilitledi; kendi kendime yaptığım egzersizleri de bıraktım. Özetle, tembelliği iyice ele aldım.

1995 yılından, Mart 2000'e kadar, hiçbir tıbbi tedavi görmediğim ve yardımsız yürüyemediğim halde, ev içinde yerde hareket ederek, tümüyle bağımsız yaşadım. (Diş fırçalamak, kaşık kullanmak ve banyo yapmak hariç, tüm ihtiyaçlarımı karşılayabiliyordum.) Bu dönemde fizyoterapiye de şiddetle muhaliftim. Oysa yürümemin gittikçe kötüleşip, zorlaştığını hissediyordum.

Aslında, rehabilitasyonuma devam edilmeyişi biraz da uzmanların ilgisizliğindendi. Son döneme kadar, annemi hiç kimse, "Kızınıza ömür boyu fizyoterapi uygulanması gerekiyor. Aksi takdirde, kötüleşir." diye uyarmamıştı.

1998–1999 arasında, çok yoğun bir tempoyla, "Yedi Temel Tutum / Spastiklerin (Serebral Palsi) Aile İçi İlişkileri ve Özrün Algılanış Biçimleri"ni yazdım. Dolayısıyla,

bilgisayar başında çok hareketsiz ve uzun süreler kasılı durumda kaldım. Kendi kendime jimnastik yapmadığım gibi, germe egzersizlerim de yapılmıyordu. (Yine, hiç kimse anneme bunları bana sürekli yaptırması gerektiğini söylememiş ve nasıl uygulayacağımı öğretmemişti.)

Mart 2000'de, kısa süreli ağrı ataklarım başladı. Üç dört gün yatıp, dinlenmek zorunda kalıyordum. Fizyoterapi görmem gerektiği konusunda aklıma başıma gelmeye başlamıştı ama biraz geç kalmıştım. Eylül 2000'den itibaren giderek kötüleştim ve ekte sunduğum sağlık özgeçmişini yaşadım. Annem benim için iki yıldır hastanelerde koşuşturuyor.

Omurilik basısı nedeniyle, 13 Aralık 2000'de Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Nöroşirurji Ana Bilim Dalı'nda Servikal Laminektomi geçirdim. Boynuma iki adet titanyum plaka vidalanarak, omuriliğim korumaya alındı. (Operasyon: Prof. Dr. Mehmet Zileli).

On bir ay teşhis koyulamayan, çok şiddetli sağ bacak ağrım yüzünden, 30 Kasım 2000'de, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Ağrı Kliniği'nde, Yard. Doç. Dr. Elvan Erhan tarafından epidural kateter takıldı ve anestezi ilaçlarıyla, ağrının nedeni bulununcaya kadar, üç ay yatakta, kıvıldaşamadan yaşadım. (Dolayısıyla, kaslarım çok zayıfladı.) Sonuçta, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Ortopedi ve Travmatoloji Ana Bilim Dalı'nda, 27 Şubat 2001 ve 11 Eylül 2001 tarihlerinde olmak üzere, beş yerimden tenoplasti geçirerek ağrıdan kurtuldum. Aynı zamanda, aşıloplasti ile sol ayağıma basışım da düzeltildi. (Operasyonlar: Doç. Dr. Sinan Kara)

Bu sayede, olağanüstü sevdiğim ortopedistim, Doç. Dr. Sinan Kara'yı da kazanmış oldum. Kendisini siz de tanıyormuşsunuz. Hayatımda ilk defa beni ümitsiz vaka olarak görmeyen ve rahatlıkla iletişim kurabildiğim bir hekimim oldu. Ayrıca Sinan ağabeyin sürekli takibindeyim ve daha iyi bir duruma gelebilmem için neler yapılabileceğini de (Skolyozuma müdahale, sol dizimin arkasındaki tendonu uzatma vb. alternatifleri) sürekli düşünüyor.

Ne var ki, iki tenoplasti operasyonundan sonra, 08 Ekim'de ağrım tekrar başladı ve bu kez 18 Ekim 2001 tarihinde, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Ağrı Kliniği'nde Prof. Dr. İbrahim Yegül ve Yard. Doç. Dr. Elvan Erhan tarafından Botoks uygulanarak, ağrım kesildi.

02 Şubat 2002 tarihinde başlayan sol bacak ağrım da yine Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Ağrı Kliniği'nde 08 Şubat'ta uygulanan Botoks ve evde ailemin keşfettiği bir germe egzersiziyle durduruldu.

Bu arada, SSK ile yaşadığımız bir problem nedeniyle, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalı tarafından bana, "Ömür boyu rehabilitasyonu uygundur." şeklinde Sağlık Kurulu Raporu verildi. Uzmanların ortak görüşü de "Özellikle şu andaki durumunun korunması açısından, ömür boyu fizyoterapi görmesi gerektiği" şeklinde.

Bugünkü durumuma gelince... Fiziksel engelim oldukça ağır. Özellikle de 1989 yılında fizyoterapiyi bıraktıktan ve son bir buçuk yıl içinde yedi operasyon geçirdikten

sonra, bağımsız hiçbir şey yapamaz hale geldim. Ancak tekerlekli sandalyede rahat oturabiliyorum. Normal iskemlede ise, sanırım düşmekten korktuğum için, iyice kasılıp, yamuluyorum. Zaten, herhalde tedavi görmememe bağlı olarak, son iki, üç yıldır spastisitem şiddetlendi ve merkezi sinir sisteminden kas gevşetici ilaç kullanmaya başladım. (2x2 10 mg.lık Lioresal alıyorum.)

Annem üç, dört gün önce sırt ağrım başlayınca; kaykılmadan, daha düzgün oturmamı sağlamak için bir buluş yaptı: İki kemerle beni tekerlekli sandalyeme bağlıyor ve yastıklarla sırtımı ve skolyozumun neden olduğu boşluğu destekliyor. Böylece, uygun pozisyonda sabit oturabiliyorum. Bir de, karnımın altına yastık koyarak, yüzüstü yatırıyor. (Ancak, sırtım şu anda bile çok ağrıyor.)

Eskiden yerde desteksiz oturup, evin içinde canavar gibi dolaşabiliyordum. Bugün ise, çok mecbur kalırsam, yer değiştirmek için yapabileceğim tek hareket, kendimi yere atıp, sırtüstü yatarak, sürünmek..

Şu anda, rehabilitasyonumla ilgili olarak, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalı Öğretim Üyesi, Prof. Dr. Yeşim Kirazlı'nın kontrolündeyim. Her iki hekimim de (Fizik tedavi ve ortopedi) bir ay fizyoterapi yapıldıktan sonra beni kontrole çağırdılar. Yeşim Hoca, fizyoterapistimle görüşerek, önerilerini bildirecek. Ben de, kolaylık olması açısından, bana uygulananların listesini tutmayı düşünüyorum.

Evet, daha iyi bir duruma gelmek için, artık fizyoterapiye başlamayı gerçekten istiyorum. Belki hiç bırakmasaydım, başıma bu kadar çok şey gelmeyecekti ama rehabilitasyonu da düşünsel boyutta böylesine benimseyemeyecektim. Diğer deyişle, istediğim için değil, zorunlu olduğum için rehabilite edilecektim. Bu da, azmimi, dolayısıyla da başarı oranımı olumsuz etkileyecekti.

Sizinle "Rehabilitasyondan neler beklediğimi" paylaşmak istiyorum:

Bağımsız yaşarken şunları yapabiliyordum:

1. Yattığım yerden, oturur pozisyona gelebilme,
 2. Hiçbir destek olmadan, yerde tam dengede oturabilme. (Şu anda ciddi oranda oturma dengesi problemi yaşıyorum. Özetle, bağımsız oturamıyorum. Ya da devrilmeden durabilmem için, yardımla bacaklarımın açılması ve öne doğru itilerek, uygun pozisyona getirilmem gerekiyor.)
 3. Otururken, sağ elimle yerden destek alıp, sol elimle altımdaki minderi tutup kendimi öne doğru çekerek yer değiştirebilme,
 4. Diz üstünde tam dengede durabilme,
 5. İki elimle bara tutunup ayağa kalkabilme,
 6. Tek elimle tutduğum halde, ayakta dengede durabilme,
 7. Ellerimle yerden destek alarak, yüksekçe bir yere oturabilme.
- Kişisel ihtiyaçlarımı olabildiğince bağımsız karşılayabilme,
 - Tekerlekli sandalyeye bağımlılığımın azalarak, yerde eskisi gibi hareket edebileceğim duruma gelebilme,

- Sağ bacağımın ameliyatlara bağlı güçsüzlük ve hareketsizliğinin azaltılması.
- Atrofi tedavisi
- Skolyozumun ilerlemesinin önlenmesi.

Ortopedistim Doç. Dr. Sinan Kaya, fizyoterapide skolyozum için ne yapılabileceğini gördükten sonra, ilerlemesini önlemeye yönelik bir operasyon düşünebileceğini söylüyor.

- Sol kol ve bacağımdaki gerginliklerin yumuşatılması.
Ortopedistim, sol bacağımın düz olarak yukarıya kaldırılmasını istemiyor. Dizimin arkasındaki gergin tendonu (bu sertlik beni çok zorluyor.) Açma egzersizleri, bacağım karnıma çekilmiş durumdayken yapılmalıymış. Ayrıca terapi amaçlı kısa süreler dışında, çok sert yere oturmam da yasak.
- Dengemin ve yürümemin geliştirilmesi.
- İnce hareketlerde el becerileri kazanmak.
- Artikülasyonumun düzelmesi için konuşma terapisi.

Belki bu beklentilerimin, engel dereceme göre, biraz fazla olduğunu düşünebilirsiniz. Ancak benim hayatım mucizelerle doludur. Dolayısıyla, **zihinsel potansiyelim de dikkate alınarak, tedavilerimin, yetinme duygusuyla değil, idealizmle programlanmasını istiyorum.** Çünkü ben aktif yaşamı seven, sağlıklı, mutlu ve kendiyile barışık bir Serebral Palsi'liyim.

Aynı zamanda da, ben engelini çok iyi bilen ve tıbbı da ilgi duyan, biraz "farklı" bir SP'liyim. Bu nedenle, rehabilitasyonum sırasında aşağıda yazdıklarım dikkate alınırsa, hem benim terapiye cevap verme ve ondan en üst düzeyde yararlanma şansım artacak, hem de sizin işiniz kolaylaşacaktır.

- On üç yıldır fizyoterapi uygulanmadığı için, düzgün ve düzenli çalıştırılmaya, kaslarımın nasıl tepki vereceğini bilemiyorum. Ancak, ben rehabilitasyona kendi arzusuyla başlayan bir SP'liyim. Dolayısıyla, fizyoterapi sırasında çok zorlandığımı, yorulduğumu ya da ağrı / acı duyduğumu söylüyorsam, bunu çalışmadan kaytarmak amacıyla yapmayacağımın bilinmesini istiyorum.
- Bunu size yazmam gereksiz ama benimle her konuda doğal iletişim kurabilir ve (Tıbbi boyut da dâhil olmak üzere) tedavim hakkında da rahatlıkla konuşabilirsiniz. Beni, neyi niçin yaptığınıza dair bilinçlendirdiğiniz oranda, rehabilitasyonum sırasında size yardımcı olabilirim.
- Skolyozumla ilgili olarak sizin fizyoterapide ne yapacağınızı bilmiyorum, ama Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalı'nda önerilen, göğüs kafesimin altına rulo havlu koyularak, sağ tarafıma yatırılma egzersizi (On dakika bu pozisyona dayanabiliyorum.) sırtımda korkunç ağrılara yol açıyor ve sonraki dört beş saat ağrım geçmiyor. Annem de, "Yaşın ilerledi; belki de artık skolyozunu düzeltmek için fazla bir şey yapılamayacak," diyerek, kendimi çok zorlamamı istemiyor. Bu ağrı normal mi,

yoksa gerçekten de zorlanmamam mı gerekiyor? Son birkaç gündür sırt ağrılarım var. Skolyozdan kaynaklanabilir mi?

- *Ameliyatlardan sonra içimde, nedenini henüz tam olarak keşfedemediğim bir yürüme isteği oluştu. Hayale ya da saplantılara kapılmadan, rehabilitasyonum sırasında, yardımsız yürüyebilmem için de gerekenin yapılmasını ve benden ne bekleniyorsa söylenmesini istiyorum. Tekrarlıyorum: Hayalci değilim ama tıbbın, fizik tedavi ve rehabilitasyon konusunda da çok ilerleme kaydettiğini biliyor ve eğer mümkünse, yürüyebilme şansımı geri tepmek istemiyorum.*
- *“Mentamove” un işlevini bilmiyorum; bana yararı olur mu?*

İlkadım'a küçük çocukların gittiğini biliyorum ama sizin öğrenciniz olmayı da çok istiyorum. Çünkü annemin de bahsettiği gibi, çocukluğumda fizyoterapistler beni hiç anlamıyorlardı. Belki de bu nedenle terapiden soğumuşumdur.

Oysa sizinle çok iyi anlaşacağımızı ve aynı frekansta iletişim kurabileceğimizi hissediyorum ve bu şansı kaybetmek istemiyorum. Eğer haftada birkaç gün, benim gibi bir “Koca bebek” ile de uğraşırsanız, çok sevinirim.

Sizinle en kısa zamanda tanışmaktan ve durumumu değerlendirmenizden büyük mutluluk duyacağım. Esenlik dilekleriyle, saygılar sunuyorum.

Aslı Dinçman

EK: 1. Sağlık Özgeçmişim

O sırada, bizim semtteki bir özel eğitim ve rehabilitasyon merkeziyle daha iletişim kurduk. Annem gidip, psikolog ve fizyoterapistle görüştü. Merkezin psikoloğu, bizim eski oturduğumuz apartmandaki komşumuzun gelini olmuş. Arada tanışıklık olunca, daha sıcak bir ilişki kurulacağını düşünüyorduk.

16 Nisan 2002 tarihinde annemle birlikte, biraz erken davranarak, randevumuza gittik. Amacımız, merkezi tanımaya çalışmaktı.

Randevu saatime kadar, psikoloğun odasında oturduk ve Serebral Palsi'li kızı olan bir anneye de sohbet ettik. Orada da beni “Engelli İNSAN” Gazetesi'ndeki yazılarımla, yakından tanıyorlarmış. İki de kitabımı götürmüştüm, birini psikoloğa, diğerini ise, şu anda yurtdışında olan, merkezin kurucusuna bıraktım.

Burası da, hemen tüm engel gruplarına hizmet veriyordu. Zaten girişteki pano, bütün bu gruplar yazıldığı için, kocamandı. Psikoloğa sorduğumda, bu panoyu Sosyal Hizmetler'in zorunlu tuttuğunu söyledi.

Az sonra fizyoterapist bayan, yine Serebral Palsi'li bir çocukla çalışmasını bitirdikten sonra yanımıza geldi. Annesi de, oğlunu kucağına alıp, getirdi. “Ne oldu, bugün sessiz çalıştınız; imdat falan diye bağırmadı.” dedi. Fizyoterapist de, “Bugün keyfi yerinde...” cevabını verdi.

Daha sonra benimle tanıştı ve oldukça küçük olan fizyoterapi odasına alıp, bir buçuk saate yakın, değerlendirme yaptı. Skolyozumun ilerlemesini önlemek gerektiğini söyleyerek, yüzüstü yatarken, ellere dayanıp, başı ve gövdeyi

kaldırma + tırtıl hareketi önerdi. Ayaklarımı düzgün tutmak için ortezlerimi sürekli kullanmalıydım. Bacaklarımı düz uzatarak yerde oturmamın sakıncalı olduğunu (Zaten, dizlerimin arkası gergin olduğu için böyle oturamıyorum.) ve tekerlekli sandalyemdeyken de bacaklarımın mutlaka açık tutulması gerektiğini belirtti. Sırtüstü yattığımda da, boynumun altı desteklenerek, başımı öne getirmem engellenmeliymiş. Ayrıca, yaptığım her egzersizi gözlerim kapalıyken de tekrarlayacaktım. Duyularımla ilgili bir sorunum olmadığı için, buna pek bir anlam veremedim doğrusu. Haftada en az iki gün fizyoterapi görmem iyi olurmuş.

Değerlendirilmem bittikten sonra, tam eve dönmeye hazırlanıyorduk ki, merkezin kurucusunun babasıyla karşılaştık. Biraz daha kalmamızı rica etti; kızının başarılarını ve kendi desteğini anlatmak için...

Merkezi kuran hanım, özel eğitim doktorası yapmıştı. Yurt dışında okumuştü ve halen yurt dışı bağlantılı çalışmalar yapıyordu. Babası, finans sağlayınca bu merkezi kurmuştu. Tabii ki ben, kitabımla çok ilgileneceğini zannediyordum ama elbette yanıldım. **“Bir spastiğin kitabı” nasıl olabilir ki? Ya da, korkusuzca yazılmış saf gerçek, kimin hoşuna gider ki?**

Bir süre sohbet ettikten sonra, babası arabasıyla bizi eve bıraktı.

Hala, benimle yüreğini koyarak çalışabilecek, vücudumu hissedebilecek ve üstelik beynimle de başa çıkabilecek bir fizyoterapist bulamamıştım. Öylesine, bir merkeze gitmek de bana göre değildi.

Annem de rahat etmemişti ki, İlkadım Spastik Çocuklar Rehabilitasyon Merkezi'ne telefon etti ve “Bir on dakikanız varsa, Aslı'yı görür müsünüz?” diyerek, Zuhale Hanımdan, perşembe gününe randevu aldı.

Nedenini bilmiyorum ama annem Zuhale Dinç ile tanıştığından beri, içimden bir ses onunla çalışmak istediğimi söyleyip duruyordu ama İlkadım, mimari ve yaş açısından, bana hiç uygun görünmüyordu. Yine de, 18 Nisan 2002 Perşembe günü, saat 11.00'de, İlkadım Spastik Çocuklar Rehabilitasyon Merkezi'ne gittik.

Alsancak Camiine yakın, dört katlı bir apartmanın zemin katındaki daireyle, içeriden döner merdivenle çıkılan üst katı onlar kiralamışlardı. Kapıda bizi karşılayan güler yüzlü hanım (Atiye abla) tarafından, büro olarak kullandıkları odaya buyur edildik.

Beş on dakika sonra uzun boylu, gözleri gülümseyen, kırk yaşlarında bir bayan girdi odaya. “Hoş geldiniz.” diyerek, elimizi sıktı. Onu ilk gördüğümde sevmiştim. Vakit ayırdığı için teşekkür ettik. Annem beni üst kata nasıl çıkaracağını sordu. Zuhale abla da, dışarıdaki asansörü kullanabileceğimizi söyledi. Bu sorun çözümlenmişti.

Yukarısı, genişçe bir salondü ve üç fizyoterapist daha, çocuklarla çalışıyorlardı. Annem, “Fazla vaktinizi almamalım. Bir on beş dakika...” dedi. Oysa Zuhale abla bana bir saat ayırmıştı.

Mavi minderli, yüksekçe bir sedire yatırdılar beni. Fizyoterapist olarak yaptığı değerlendirmeden çok etkilendim. Her şeyden önce beni, adeta beş metre uzağımda durarak değerlendirmedeğii için, benimsendiğimi hissettim.

İlk tespitin de önceki fizyoterapistlerle hiç ilgisi yoktu. Ne bacağımla ne skolyozum, ne de başka bir yerim... Öncelikle, “Akciğerleri sönmüş.” dedi.

“Bu durumda bütün iç organlar zorlanır. Akciğer kapasitesinin geliştirilmesi lâzım.”

Skolyozum için, yüzüstü ve emekleme pozisyonunda tırtıl hareketi önerdi. Bacak kaslarımı dirençli güçlendirme ve nefes egzersizleri de yapılmalıymış. Şimdilik, kendisiyle çalışmama olasılığımı da kabul ediyordu. Oysa ben bunu aklıma koymuştum bile.

Bir saat geçtikten sonra, biz gitmeye hazırlanırken, diğer Zuhal Hanım, “Aslı, sen bana mektup yazmıştın, ama ben sana vakit ayıramadım. İstersen biraz kal, konuşalım.” dedi. Evet, soyadı karışıklığı yaptığım için, üstüne alınmıştı.

Onunla ve salondakilerle bir süre konuştuk. Çalışmalarımın bahsettim. Anneler bizden çok etkilendiler ve çocuklarıyla ilgili merak ettiklerini sordular. Tekerlekli sandalyemi dışarıda bırakmıştık. Normal iskemlede oturduğum için, bir süre sonra kayılmaya başladım. Annem de, daha konuşacağımı fark edince, “Bari yere yatırayım, öyle konuş.” dedi. Zuhal ablam da, “İnsanın beyninde bu kadar çok şey olunca, bir şekilde dışarıya çıkarması gerekiyor.” dedi. Beni çok iyi anlamıştı.

Öğlen boş zamanları varmış. Aşağıya indik ve bana çay ikram ettiler. Annemin tein alerjisi olduğu için o hiç çay içemez. Yirmi yedi yıl çalıştığı halde, bir bardak içmemiş.

Bir süre oradan buradan konuştuktan sonra, doğal olarak konu, benim fizyoterapime geldi. Ben artık Zuhal Dinç dışında bir fizyoterapistle çalışmayı düşünmüyordum. Dolayısıyla, İlkadım Spastik Çocuklar Rehabilitasyon Merkezi'nde rehabilite edilmek istediğimi belirttim. Diğer fizyoterapistin skolyozumla ilgili düşüncesi daha farklı olsa ve beni çok üzen bazı tatsız konuşmalar geçse de (Bu durumda terapi göremeyeceğimi söylüyordu.), Zuhal ablama, “Benimle çalışır mısınız?” dedim. O da, “Olur.” diye cevap verdi.

23 Nisan 2002 Salı günü, haftada üç gün fizyoterapiye başladım. Zuhal ablam, bir saatin yarısından fazlasını akciğerlerimi çalıştırmaya ayırıyordu. Üstüme çıkıp, ben derin nefes almaya uğraşırken, göğüs kafesimi elleriyle adeta açarak, genişletiyordu. Daha sonra da, aldığım nefesi yavaş yavaş vermeye çalışıyordum. (İlk günlerde bunları hiç yapamıyordum.) Biz kol bacak derken, akciğerlerim gidiyormuş.

Yaptırdığı diğer egzersizler, kollarımı daha koordineli kullanabilmem için PNF adı verilen, belirli bir akışı takip eden hareketlerdi. Sağ bacağımı güçlendirmek için, dirençli karnıma çekme egzersizleri yapıyorduk. Skolyozumu ise, emekleme pozisyonundayken, ters yöne doğru esnetiyordu.

Aramızda müthiş bir iletişim vardı. Hem hocam, hem de dostum olmuştu. O da benim için aynı şeyi söylüyordu. Her konuda, vakit buldukça uzun sohbetler yapıyorduk. Dersimizden sonra zamanımız uygunsa, birlikte geçirmeyi tercih ediyorduk.

Anlaşamadığımız ender konulardan biri, “*Hasta*” kelimesi. Ben, Serebral Palsi'lilerin böyle algılanmasına karşı olduğum için, “Öğrenci” ya da direkt olarak, “Serebral Palsi'li” denmesini istiyorum. Çünkü “*Alışılmış Spastik Kalıplar*”

doğrultusunda “Hasta” olarak değerlendirildiğimizde, sağlıklı yetiştirilmemiz mümkün olamıyor ne yazık ki.

Zuhal ablama da bu konuda sık sık konuşuyorduk. Ben onun, çok farklı bir fizyoterapist olduğunu hissettiğim için, “*Alışılmış Spastik Kalıplar*”ndan kurtulmasını istiyordum. Örneğin, tam “Hasta” diyecekken “Öğrenci”ye çevirince, ben kıkır kıkır gülüyordum. O da, “Gülme! Yavaş yavaş kendimi alıştırmaya çalışıyorum.” diyordu.

Kitabımı, birçok kişi gibi, sert bulmuştu ama tekrar tekrar okuyarak, “Anlamaya çalıştığını” söylüyordu. “*Alışılmış Spastik Kalıplar*”nın içinde **yaşamak hiç kimseye sert gelmiyordu da, ben yazınca mı rahatsız edici oluyordu; bunu bir türlü anlayamıyordum.**

Bu arada, eşine de benden çok söz etmiş. İkincilik kazanan denememi de benim yazdığımı söylemeden okumuş. O da, “Bu Türkolog kim ola ki...” yorumunu yapmış. Zuhal ablama birlikte çalışmaya başladıktan bir ay sonra Münir ağabey bana bir mektup gönderdi. Böylelikle yazışmaya başladık.

Çok keyifli mektuplardı. Çünkü samimi ve rahattık. Beni pohpohlamıyor, düşüncelerimi ve yazdıklarımı gerçekten irdeliyordu. Oturup birbirimize uzun uzun yazıyorduk.

Fizyoterapide çok gayretliydim ve “öğretmenimi” çok sevdiğim için, hızla ilerleme kaydediyordum. Akciğer kapasitem çok artmıştı ve en çok buna seviniyorduk. Dirençli akciğer egzersizlerinde artık öksürmeye başlamıştım ve bu da kapasitemin çok arttığına dair önemli bir işaretti.

İlkadım Spastik Çocuklar Rehabilitasyon Merkezi’nin yanındaki bir dernekte görev yapan Ali Bey, biz oraya her gidişimizde aşağıya iniyor ve bizimle kısaca sohbet ettikten sonra anneme, beni ve tekerlekli sandalyemi indirme / bindirme konusunda içtenlikle yardımcı oluyordu.

Dirençli egzersizlerde kan ter içinde kalsam da, sağ bacağıma gittikçe güçleniyordu. Terapiye başladığımda, yattığım yerden kalkamazken, bir iki ay içinde, emekleme pozisyonuna bağımsız geçebilmeyi başardım. Merdiven çıkmam gerektiğinde sağ bacağıma da kullanabiliyordum.

Bu arada, Zuhal ablama sürekli olarak, yürüme isteğimi dile getiriyor ve beni bu amaca yönelik de çalıştırmalarını istiyor, hatta bu konuda baskı yapıyordum. O ise asla ayakta çalıştırmıyor ve yürütmüyordu. En sonunda, o kadar başının etini yedim ki, “Evde emeklemeye çalış!” dedirtmeyi başardım. Bu, fizyoterapiye başladıktan iki hafta sonra gerçekleşmişti.

Fizyoterapiye başlamamın üstünden bir ay geçtikten sonra, tuttuğum “Fizyoterapi Programım”a aşağıdaki tespitleri yazmışım:

ASLI DİNÇMAN:

“Daha rahat nefes alıyorum. Sağ bacağıma kuvvetleniyor. Yardımla kısa mesafe yürüyebiliyorum. Merdiven çıkabiliyorum. Sol kolum daha rahat yukarıya kalkıyor.”

ZUHAL DİNÇ:

“Akciğer kapasitesi ve vücudun sağ tarafındaki kaslardaki gelişme çok iyi.”

---O---

Fizyoterapistimi endişelendiren tek şey, omurgamdaki eğrilikti. Bu nedenle, eskisi gibi yerde bağımsız oturabilmeyi çok istememe rağmen, bana denge egzersizleri yaptırmaktan kaçınıyordu.

“Skolyozuna bir noktadan sonra hâkim olamayacağız ve ameliyat kaçınılmazlaşacak. Oraya gelmeni istemiyorum.” diyordu.

On yedinci dersimizde ilk defa, minder üstünde yardımla diz üstü durma egzersizi yaptık. Başarılı olduğum için de, bir sonraki derste diz üstü yürümeye ilerlettik. Bunu ancak yardımla başarabiliyordum. Skolyozumda eğrilme oluyordu ama ben artık her şeyimi omurgamdaki eğriliğin engellemesinden bıkmıştım. Ya yerimde sayacak, ya da riske girip, ilerleme kaydetme şansımı deneyecektim. Tahmin edeceğiniz gibi, riske girmeyi seçtim. Beni çok iyi tanıdığı için, konuşarak ikna edemeyeceğini anlayan Zuhâl ablam da bu kararımı destekledi. (İleride yeri geldiğinde, bu konuda öğretmenimle neler konuştuğumuzu yazacağım.)

Bu arada, Reyhan ile çok yakınlaşmıştık. Annemin kızı, benim de ablam olmuştu. Sık sık bizde kalıp, sevgi dolu yüreği ve aklıyla can yoldaşımız oluyordu. Haziran ayında da birlikte, üç günlüğüne Kuşadası'na tatile gitmeye karar verdik. Hafta sonu olduğu için, Zuhâl ablama da teklif ettik. 14 Haziran, oğlu Ege'nin de doğum günümüştü; eşiyile konuşup, aynı otelde yer ayırttı.

Nefis bir üç gün yaşadık. Macellan Otel'de, katıldığımız Bando Tur elemanı tarafından, kokteyl ikramıyla karşılandık. Kendisi bize oteli tanıttı. Odamızla ilgilendi vs. Öğle yemeği yedikten sonra, odamıza çıktık. Kliması, televizyonu ve radyosuyla, küçük ama sevimli bir odaydı. Tek sorun, duşun akmasıydı. Annem de bunu, Bando Tur'un elemanı Ozan Beye ilettikten sonra, deniz kenarına indik. Tekerlekli sandalye için rampa düşünülmemişti ama görevliler inip çıkma konusunda bana çok yardımcı oldular. Annem, adeta denizkızı olduğu için hemen suya atladı. Biz de Reyhan'cığımla sohbe başladık.

Zuhâl ablam ve Ege akşamüzeri gelebildiler. Münir ağabeyin bir işi varmış ve daha geç gelecekmış. Tanışmak için sabırsızlanıyordum doğrusu.

Yedi yaşındaki Ege tam bir delikanlıydı. El sıkıştık. Doğum gününü tekrar kutladım; zira önceden kısa bir mektup yazıp, annesiyle iletmıştim. İlkokul birinci sınıfı bitirdiği için, yazdıklarımı kendisi okumuş. Yalnızca, sonradan Münir ağabeyden öğrendiğime göre, bir yerde kullandığım “Ambargo” kelimesini açıklarken bayağı ter dökmüşler.

Hemen kolluklarını takıp, havuza atladı ve iki gün boyunca da onu karada çok az gördük. Son gün kollukları da atmış ve yüzmeyi hemen hemen öğrenmişti.

Akşam, ben güneşin batışını seyrederken havuz başında yemek masaları hazırlandı. Annemle Reyhan ve Zuhâl ablamlar da odaya çıkıp, giyindiler. Bana deniz yasak olduğu için içime mayo giymemişim.

Münir ağabey, yemeğe yetişemedi. Biz beş kişi, sohbet ede ede yemeğimizi yedik. Daha sonra da sahile indik. Ege, tekerlekli sandalyemi sürmek konusunda çok istekliydi. Annesi ise, daha düzgün bir alanda denemesini önerdi. O da kabul etti.

Sahilde otururken Münir ağabey geldi. Tanışma cümlelerinden sonra, bir şeyler yemek için Zuhâl ablamla birlikte yukarı çıktılar. Ege bizim yanımızda kalmayı tercih etti.

Onlar geldikten sonra, bir süre daha sohbet ettik ve uyumak üzere odalarımıza çıktık.

Münir ağabey, çok esprili biri. Ertesi gün, annemler havuza girerken biz her konuda bol bol konuştuk. Çünkü eşi ve oğlunun tam tersine, suyu sevmiyormuş. Benim hakkımdaki düşüncesi: “Zuhal biraz abartıyor zannediyordum ama değilmiş.” şeklindeydi.

Bana son yazdığı, yarım kalan mektubunu da getirmiş. Yazdıklarıyla ilgili düşüncelerimizi de paylaştık.

Öğleden sonra, Zuhal ablamlarla baş başa, çalışmalarımız ve bazı ortak düşüncelerimiz hakkında konuştuk.

Bir ara, “Beni İlkadım’a neden aldın?” diye sordum.

“Öncelikle akciğerlerin için... Ayrıca içimden bir ses, benimle çalışmak istediğini söyledi. Bir de, gözlerinde gördüğüm pırıltı. Sende ve annende, etrafınıza yayılan bir ışık var.”

“Zuhal ablacığım, bu ışığı fark edebilen o kadar az insan var ki...”

Yemekten önce masada tek başıma, annemleri beklerken, önüme nefis çiçekler geldi; Münir ağabey benim için toplamış. O günden sonra da, ne zaman görüşsek, Münir ağabey de, Ege de, bulunması çok zor olan yerlerde olsak bile, bana hep çiçekler verdiler.

O akşam yemeği inanılmaz keyifliydi. Gerçi Ege, bütün gün havuzdan çıkmadığı için yemek yiyemeden baygın düşüp uyudu, ama biz 01.00’e kadar oturduk.

Münir ağabey, meşhur Ayvalık macerasını anlattı; gülmekten kriz geçirdik. Zuhal ablamlarla yeni evliyken, Ayvalık’ta tatil yapmaya gitmişler. Harika bir tatil hayalleri kurarken, Zuhal ablamın çalıştırdığı çocuklardan birinin ailesiyle karşılaşınca, hayat zindana dönmüş. Aile tarafından, “Aslı’nın Doktoru” nidalarıyla, “Misafirperverlik” adına, yaka paça eve götürülmüş ve birkaç gün mahsur kalmışlar. Kötü bir rastlantı: Benim de adım Aslı. Münir ağabeye takıldım: “Sizde Aslı Fobisi oluşmuştur; buraya gelmek büyük cesaret...”

Oradaki son gecemizdi. Tur görevlisi Ozan Bey masamıza gelip, memnun kalıp kalmadığımızı sordu. Animasyon olmaması dışında, her şey çok güzeldi. Animatörler, sınavlara giriyorlarmış. Sezon açılınca animasyon da başlayacakmış. Daha sonra bize çay ikram etti, biz de her şeye teşekkür ettik. Gerçekten de canla başla çalışıyordu.

Sahilde de bir süre oturduk. Aralıklı olarak, annesi ya da babası çıkıp Ege’ye bakıyorlardı. Baygın uyuyormuş.

Yukarıya çıkarken bizi bir sürpriz bekliyordu: Asansör bozukmuş! Otel görevlilerine, Münir ağabey de yardım etti ve yukarı çıktık.

Ertesi sabah kapımız tıklatıldı ve bana bir mektup geldi. Ege, sabah erkenden kalkıp, bana cevap yazmış. Sanırım bu, hayattaki ilk mektubuydu. Benim için de çok özel bir mektuptu, çünkü yedi yaşında bir arkadaşım hiç olmamıştı.

Öğleye kadar yine annem ve Ege havuza girdiler. Daha sonra, eşyaları toplayıp, dostlarla vedalaşarak, yola çıktık. Salı günü 11.00’de, Zuhal ablamlarla dersimiz vardı.

04 Temmuz'a kadar minderde diz üstü yürüme çalışmasını yardımla sürdürdüm. Sağ bacağım fizyoterapi sayesinde çok güçleniyordu. O bacakla merdiven çıkmaya bile başlamıştım. Kendimi çok iyi hissediyordum.

Yine fizyoterapistimle ailece görüşüyorduk. Bizi evlerine ve yazlığa yemeğe davet ettiler. Bütün gün birlikte olduk. Seferihisar'da sahile gittik. Annemler denize girdiler. Dönüşte devekuşu çiftliğine uğradık. Annem devekuşu tüyleri topladı. Zuhul ablam bize sodalı börek yaptı, Münir ağabey akşam mangalda etler pişirdi. Konuşma stilim nedeniyle, iyi fıkra anlatamadığımı düşünürdüm. Oysa onlarla beraberken, hayatımda ilk defa, dinleyenlere keyif verdiğimi hissederek, fıkra anlattım.

Hastaneden dostumuz Rula'nın temin ettiği on adet protokol davetiyesi üzerine, Reyhan ile birlikte, Zuhul ablamları da davet ettik ve Efes Antik Tiyatro'da Lir eşliğinde Antik Yunan Şiirleri dinledik. Ödünç kitap alışverişi yaptık. Özetle, birlikte çok keyifli zaman dilimleri geçirdik. Kafa yapımız uyduğu için, bir şeyleri paylaşmak güzeldi.

04 Temmuz 2002'de Zuhul ablam ilk olarak beni diz üstünde yerde yürüttü. Dizlik takıyor ve kendisi yardım etmek yerine, elime üçayaklı bir baston veriyordu. Böylelikle dengemi de kendim sağlamaya çalışıyordum. İlk günlerde pek başarılı olmasam da, çalıştıkça ilerletiyordum. Yine de Zuhul ablam bu egzersize sadece on dakika ayırıyordu. Ben ise, annemin orada oturacak zamanı varsa, yoruluncaya dek kendi kendime diz üstünde yürümeyi sürdürüyordum.

Yalnız, bu egzersiz annemi çok endişelendiriyordu. Çünkü bastonu idare edeyim derken, skolyozumu çok eğriletmişim. Oysa ben, ilerleme kaydetme sevdasına kapılmış, üstelik fizyoterapistimin de aklını çelmişim.

Aslında benim istediğim şey, yürümemi kolaylaştırmaktı. Gerçi hala tekerlekli sandalyedeydim ve yerde oturmam da olası gözüküyordu ama nedense, artık yürüyebilmek istiyordum.

Ancak Zuhul ablam, beni ayakta çalıştırmaya ya da paralel barda yürütmeye karşıydı. Ne kadar istesem de, bunu hiç yapmadı. Her zaman öncelik, akciğerlerimdi. Sol bacağımla ilgili de bir çalışma yapmıyorduk. Prof. Dr. Yeşim Kirazlı ile de görüşmemiş ve benimle ilgili önerilerini almamıştı.

Bu arada, kendimi çok iyi hissettiğim için, annem ve Reyhan'ın sayesinde bol bol geziyordum. Reyhan'cığımın sayesinde, kuzeni Esin ve beş yaşındaki kızı Tuğçe'yle birlikte, İzmir Ümran Baradan Sanat Lisesi öğrencilerinin yılsonu konserini izledik.

Bir başka gece de Ayna Grubu konserine gittik. Muhteşemdi. Erhan Gülerüz'ü resmen kaymış bir vaziyette izledim; doğrusu, çok yakışıklı çocuk.

Fizyoterapide o kadar iyi gidiyordum ki, yürüme isteğimin fena halde kabardığı bir sabah, anneme bu konuyu açtım ve o da haklı olarak beni gerçekçiliğe davet etti. Moralim bozulmuştu. Annem alışverişe çıktığında ona aşağıdaki mektubu yazdım.

Canım,

Annem, özür dilerim, sana hak vermiyorum.

Hayatımda ilk kez kendim için doğru dürüst, en azından somut bir şey istedim ve o yolda emin adımlarla ilerliyorum. Aslında bunu yıllar önce arzu etmeliydim. Belki de ediyordum da senden alacağım tepkinin böyle olacağını bildiğim için, bugüne dek kendimi, yürümek istemediğime inandırıyordum. Oysa şimdi, cesurca "Ben yürümek istiyorum!" diyebiliyorum.

Bu sorunumu ilk aşma denemem ise, bir şekilde açığa çıkan yürüme isteğimi tekrar bilinçaltına bastırmayı reddetmem. **Sen istemesen ve yapabileceğime inanmasan da ben istiyor ve inanıyorum.** Dünyanın en aptalca, mantıksız, budalaca isteği olsa da umurumda bile değil. Eminim bir sürü insanın benden daha salakça istekleri vardır. Başarıyorum, ya da başaramam; o da çok önemli değil, sadece elimden geleni yapacağım.

Zuhal ablamlarla konuştuk. Ayağa kalkmayı başaramamam, çocukluğumda beni çalıştırdığını zanneden, aslında hiçbir şey yapmayan fizyoterapistlerin hatasıymış. Ne diz üstü yürüttüler ne yarım diz üstü durdurdular. Nasıl dengem gelişip, ayağa kalkabilirdim ki?

Şimdi, diz üstü yürümemin ilerlemesinin ardından -ki, ilerletiyorum- sonraki aşamalara geçeceğiz. Lütfen bana güven... Emin ol, bağımsız yürümem konusunda Zuhal ablam da senin gibi düşünüyor ama benim bunu istememden tedirginlik duymuyor ve sınırları aşmadan destek oluyor. Aksi olsaydı, her ders yirmi dakikayı akciğerlerime ayırmazdı. Dikkat edersen, on dakikamız kala beni diz üstüne indiriyor. Gelişme kaydedeceğime inanmasa, ben ne kadar istesem de, akciğerlerim dışında hiçbir yerimi çalıştırmazdı.

İyi bir fizyoterapistim var. Hayatımın hiçbir döneminde böyle fizyoterapi görme şansım olmamıştı. Ben sadece bu şansı kullanmaya çalışıyorum. Senin sayende oldu bu, Allah razı olsun.

Anneciğim, nereye kadar gidebilirim gidebilmem için moral desteği istiyorum. Sabahki gibi konuşmalar, sadece üzülmem ve kendimi kötü hissetmeme yol açıyor. Kızabilirsin ama böyle hissediyorum.

Yarın Zuhal ablamlarla konuşup, yerde oturma dengemin ve bağımsız hareket ederek, tuvaleti kullanma becerimin geliştirilmesi için beni nasıl çalıştırabileceğini ve evde neler yapabileceğimi soracağım. Şu anda yerde oturarak hareket etmek bana çok zor geliyor.

Yürüme konusunda sana ek bir yük getirmek istemiyorum. Fizyoterapide çalışmamın kâfi geleceğini düşünüyorum. En fazla, evde kendi kendime yapabileceğim egzersizler varsa, onlara çalışırım.

Bu mektup canını sıktıysa, özür dilerim ama bunlar benim gerçek duygu ve düşüncelerim. Yapabileceğim bir şey yok, böyle hissediyorum ve artık bunları yadsımak istemiyorum.

Her şey için çok teşekkür ediyorum ve seni çok seviyorum.

Aslı

Yukarıdaki mektubu şimdi okuyunca annem de ben de çok gülüyoruz. Çünkü ne annemin benim yürümemi istemediği doğru, ne de benim diz üstü yürümekle ilerleme kaydettiğim...

Ağustos ayı başında Reyhan bir haftalık izin aldı ve Tuğçe'yle birlikte, dördümüz Ayvalık'taki Megaş Otel'e tatile gittik.

Denize uzak olduğunu görünce biraz hayal kırıklığı oldu ama sonradan çok memnun kaldık, çünkü sıcak bir aile ortamı oluşturulan otelde herkes görevini canla başla yapıyordu. Üstelik burası engellilerin de gelebileceği düşünülerek inşa edilmişti. Girişteki tek basamak hariç, her yerde rampa vardı. Orası için de otel sahibi, "Bir dahaki gelişinizde girişte de rampa bulacaksınız." diyerek, gönlümüzü aldı.

İlk geceyi küçük bir odada geçirdik ama daha sonra bize otelin en geniş odası tahsis edildi. Bir çift, bir de tek kişilik yatak artı Tuğçe için ilave açılır kapanır yatak ilave etmelerine rağmen, odada dolaşacak yer vardı. Ben Reyhan'la birlikte yattım.

Yarım pansiyon olan otelde yemekler açık büfe ve nefisti. Fil gibi yedim. Zaten orada bir hafta boyunca işimiz gücümüz yemek, gezmek ve uyumaktı.

İlk gün, otelden iki yüz metre kadar uzaktaki sahile gittik. Annem, Reyhan ve Tuğçe denize girdiler. Ben de kumsalda kitap okudum. Daha sonraki günlerdeyse, çok sevdiğimiz ve rahat ettiğimiz otelin havuz başını ya da Ayvalık'ı gezmeyi tercih ettik. Zaten Tuğçe, simidi ve kolluklarıyla havuzdan hiç çıkmıyordu.

Sadece bir gün, öğle sıcağında, beş dakikalığına denize girdim! Sinan Ağabey izin vermiyordu ama benim de içim gidiyordu. Annem dayanamadı ve soktu. Hiçbir yerim de kasılmadı çok şükür.

Her akşam yemeğinden sonra dondurma yemek bahanesiyle, Cunda Adası'na kadar, Ayvalık fethine çıkıyorduk. Tabii belli bir saatten sonra, Reyhan ile benim çay krizimiz tutuyor ve kaptan şoförümüz anneme de çay içecek bir yer bulmak düşünüyordu. Bu sorunu her gece çok keyifli yerlerde çözümlediğimizi de ilave edeyim.

Örneğin bir gece saat 23.00 civarında, denize iskelesi olan çok şık bir lokantaya, "Burada bir şeyler içebilir miyiz?" diye girdik. Onlar da buyur ettiler tabii ki.

Bir başka akşam da Reyhan'ın şirketten arkadaşı, Hulusi ağabeylerin Cunda Adası'nda tuttuğu, devre mülk yazlığı, çaya gittik. Çok samimi insanlardı. Aslında annemin çok yakın arkadaşı Füsün ablaların yazlığı da aynı sitedeymiş ama onların İstanbul'da olduklarını öğrendik.

Yaşadığımız tek tatsızlık, dönüşümüzden bir gün önce annemin midesinin bozulmasıydı. Otel onunla da çok ilgilendi. Hatta anneme özel olarak patates haşladılar. Annem bir gün dinlenince, iyileşti.

Cumartesi günü, eve dönmek üzere yola çıktık ama annem gezdirmeyi çok sevdiği için bizi Bergama'ya ve Foça'ya da götürdü. Hatta Pollen Tatil Köyü'nde yer bulabilseydik(!), bir gece de orada kalacaktık.

Eski Foça'daki bir pidecide karnımızı doyurduktan sonra, yola devam ettik. Çünkü Tuğçe sabahtan beri annesiyle babasını sayıklıyor, hatta zaman zaman ağlıyordu.

İzmir'e girdiğimizde saat 20.00 olmuştu. Tuğçe'yi evine bıraktık, biz de evimize geldik. Reyhan da o gece bizde kaldı. Harika bir haftaydı.

Fizyoterapide diz üstü yürümeyi oldukça ilerlettiğim için, sonraki aşama olan, yarım diz üstü durmaya geçmek istiyordum ama Zuhal ablam bunu sürekli erteliyordu. Sonunda, yakında bu egzersize de başlayacağımıza dair söz almayı başardım.

Bir süredir, karın ağrısından şikâyetçiydim. Annem, Kemal ağabeyimle konuştuğunda, bizim ailede çok sık görülen spastik kolondan şüphelendi ve sabah akşam Dospaverin almamı önerdi. Faydasını görmeyince annem beni Dr. Deniz ablamın tavsiyesiyle, SSK İzmir Eğitim ve Araştırma Hastanesi 1. Cerrahi Servisi'ndeki bir uzmana götürdü.

Kendisi benimle çok ilgilendi ve uzun bir muayeneden sonra, ağrıma çok iyi gelen ilaçlar yazdı: Günde iki tane Spazmotek, ağır yemek sonrası da Festal alacaktım. Ağrım fazla olursa da Seroksen yutacaktım. Ayrıca, günde bir tane B Vitamini Apikobal de önerdi. İki Lioresal ve bağırsaklarımı boşaltmak için de Bekunis almaya devam edecektim. Teşhis: "Ağrı, fizyoterapi nedeniyle bağırsakların aşırı çalışmasına bağlı." şeklindeydi.

İlaçlarımı almak için SSK İzmir Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nin eczanesine girdik. İlaçlarımı verme konusunda bize çok yardımcı olan Eda ve Fulya ile tanıştım. Çok sıcakkanlı, samimiydiler. Oturmamızı çok arzu ettiler ama biz izin istedik.

Buraya kadar bahsedememiştim. Bizim İzmir'deki en yakın dostlarımız. Daha da ötesi, bana anneanne dede kadar yakın Aynur anneannem ile Erkan dedem. Evlerinde, kendi evimdeymişçesine rahat ettiğim, canlarımız.

Erkan dedemle doyumsuz sohbetler ederiz. Evde şahane yoğurtlar mayalar; bana da özel olarak ayırır. "Kız yine evdeki bütün yoğurtları yedin." diye takılmadan da olmaz.

Aynur anneannemin de yemekleri nefistir. Aile yemeklerine bizi de davet ederek, yüreğindeki kocaman sevginin bizim de içimizi ısıtmasını sağlar... Beni torunlarından ayırmaz. Onlara bir şey örse, beni de unutmaz.

O gün de, hastane çıkışı, Aynur anneannemin kardeşi Erençül ablaların Urla'daki yazlığına gittik. Yılmaz ağabeyle birlikte içten misafirperverlikleriyle bizi akşama kadar ağırladılar. Annem Erençül ablanın torunu Melek ve bir komşularıyla birlikte denize gitti. Ben de küçük torunu Erençül ile evcilik oynadım. Öğleden sonra, Jale abla da küçük oğlu Yılmaz ile birlikte geldi. Yine harika bir aile ortamındaydık.

Bir haftalık ilaç tedavisi sonrası karın ağrım geçmişti.

18 Ağustos 2002 Pazar günü, dedemin rahatsızlanıp, hastaneye yattığını öğrendik. Annem hemen Gönül teyzeyle telefonda görüştü. Dedem ne yazık ki üçüncü evrede bağırsak kanseriydi.

O gün sağ kalça ve bacağımda ağrı başladı. Annem, dedeme üzülmemeye bağladı. Neyse ki, şimdilik çok şiddetli değildi. Ağrı Kliniği, hemen ilaçlarımı

düzenledi: Laroxyl 10 mg. (2x1) Lioresal (2x2) toplam 40 mg ve rahat uyumam için Xanax (1x1)...

O hafta, bacağım ağrmasına rağmen fizyoterapiye gittim. Hiç olmazsa akciğerlerimi çalıştırırdık. Nitekim öyle oldu. Daha yatağa bağlanmamıştım ama oturmak ağrıyı arttırdığı için, tekerlekli sandalyemdeki kol egzersizlerimi dahi yapamadık.

Salı günü, ilk bölümde bahsettiğim, annemin Almanya'dan tatile gelen çok yakın arkadaşı Nükhet ablam bizi Foça'ya davet etti. Çok iyi değildim ama hem annem Nükhet ablama görüşün diye, hem de bana bir değişiklik olması için gittik. Reyhan da bizimle geldi. Annem beni ön koltuğa uzattı. Elinden geldiği kadar da sarsmamaya çalışarak, Foça'ya kadar götürdü.

Nükhet ablam ve Cemil orada, Nükhet ablamın kardeşinin devre mülkünde kalıyorlardı. Cemil, arkadaşlarıyla dışarıdaymış. Nükhet ablayla özlem giderdik. Her zamanki gibi, Almanya'dan Noel Anne misali, bir sürü armağanla gelmişti.

Ben uzun süre oturamadığım için, yatağa uzandım. Annemler de balkonda oturdular.

Öğleden sonra birlikte, bir yerde yemek yemek üzere, dışarıya çıktık. Annem önce arabaya eşyaları götürüyordu ki, ayağı takılıp, yere kapaklandı! Gözümüzün önünde düştüğü için çok korkmuştuk. Bir süre buz kompres yaptı ve ayağını uzatıp, bir yarım saat dinlendi. Allah'tan bir şey olmadı.

Foça'ya geçen gelişimizde gittiğimiz pideciye yemek yedik. Ben yemekten sonra arabaya gidip, uzandım. Akşam Cemil de geldi. Yıllardır görüşmüyorduk; dev gibi bir adam olmuş.

Gece 22.00 gibi eve döndük. Bacağım gittikçe kötüleşiyordu. Reyhan'cığım beni asansöre kadar sırtına alıp, indirdi.

O günden sonra, ağrıdan yatağa bağlandım. Umudumuz Botoks'tu... Ancak Ağrı Kliniği'ndeki hekimlerim kongrede oldukları için, pazartesi gününe kadar yapabileceğimiz hiçbir şey yoktu.

Dedemden gelen haberler de iyi değildi ve ne yazık ki, 23 Ağustos 2002 Cuma gecesi vefat etti. Hekimi, çok ağrılı döneme gireceğini söylemiş ve "Dua edin, kalbi dayanmasın." demiş. Bunlar bana çok ters gelen şeyler... Allah biliyor ya, ben dedemin vefat ettiğini öğreninceye kadar, yaşaması için dua ettim.

Annem beni dört kişiye emanet edip, cumartesi sabahı ilk uçakla İstanbul'a, babasına son görevini yapmaya gitti. Ağrım başladığı için, dedem vefat etmeden önce beni bırakıp, yetişememişti.

Annemin beni, yatalak durumumda emanet ettiği dört kişiden biri Reyhan, biri Dr. Deniz ablamdı.

Diğer ikisi ise, ilk diş hekimimin asistanı ve iyi dostumuz olan Gülgün abla ile annesi Nurhan teyzeydi. Pazar günü annem gelinceye kadar, altıma sürgü de sürerek bana bebek gibi baktılar.

Aksilik bu ya, o akşamı çok kötü geçirdim. Mide bulantısı, kusma, bacak ağrısı, her şey birbirine karıştı. Sabaha karşı 05.00'te Deniz ablama telefon ettiler. O da, hastaneye gidip ağrı kesici Contramal ve mide bulantısına karşı Metpamid iğne aldıktan sonra, hemen geldi, Allah razı olsun. İğne iyi geldi de, biraz uyudum. Uyandıgımda, Nurhan teyzemin zoruyla, birkaç lokma yedim.

Öğleden sonra annem geldi. Dedemi kaybetmenin ve ağrımın tekrar başlamış olmasının üzüntüsüyle de, birbirimize sarılıp, ağlaştık.

O gün Erkan dedemler ve annemin çocukluk arkadaşı Sema abla, kızı Güldal ile birlikte başsağlığına geldiler. Güldal ile biraz oradan buradan konuştuk. Akşam Reyhan bizimle kaldı; ertesi gün, SSK eczanesinde saklanan bir ünite Botoks'umu alıp Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Ağrı Kliniği'ne gidecektik.

* * *

17. Bölüm

Botoks Mucizesi Her Zaman Gerçekleşir mi?

26 Ağustos 2002 Pazartesi sabahı annem, ben ve Reyhan, SSK İzmir Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nin eczanesinden Botoks'umu alıp, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Ağrı Kliniği'ne gittik.

Hemşiresinden personeline, artık Ağrı Kliniği'ndekiler beni görünce, ağrımın başladığı endişesiyle, üzülüyorlardı. Çiğdem Hemşire de, hemen beni, müdahale odasındaki bir yatağa aldırıldı. Yard. Doç. Dr. Elvan Erhan henüz gelmemişti.

Annem o sırada, Prof. Dr. İbrahim Yegül'ü görmüş.

Hoca, "Ne oldu, Aslı'yla ilgili bir sorun mu var?" diye sormuş.

Annem de, "Hocam, ağrısı başladı. On ay önce Botoks yapılmıştı. Bugün tekrar Botoks'u alıp, geldik. Elvan Hanımın haberi var ama kendisi henüz gelmemiş; biz bekliyoruz." diye bilgi vermiş.

Çok sevgili ve kıymetli hocam ise, "On ay, Botoks için çok iyi bir süre. Bir dakika sonra ben Aslı'yla ilgileneceğim." demiş.

Az sonra hoca beni ameliyathaneye aldırıldı ve sağ kalçama + bacağıma Botoks uyguladı. Yine bir mucize! Ağrım geçmişti. Nasıl teşekkür edebilirdim ki?

Elvan ablamı beklemeden Ağrı Kliniği'nden ayrıldık. Yolda Elvan abla bizi, annemin cep telefonundan arayarak, durumumu öğrendi ve çok sevindi.

Aslında o gün fizyoterapim vardı ve ben dersimi kaçırmak istemiyordum, ama Prof. Dr. İbrahim Yegül, iki gün kendimi fazla zorlamamam gerektiğini söylemişti. Böylece, çarşambaya kadar fizyoterapiye gidemeyecektim.

Biz de İlkadım'a uğrayıp, öğretmenime bir merhaba dedik. Tabii o da bu güzel habere çok sevinmişti.

Çarşamba günü, kendimi çok fazla zorlamadan, Zuhal ablamla birlikte egzersizlerimi yaptık. O hafta son dersimizdi. Ertesi gün için de bana saat ayırabileceğini söyledi ama ağır gelir diye düşündüğümüz için, istemedim.

Tam, her şey yoluna giriyor derken, 30 Ağustos Zafer Bayramı'nda sol bacağımda tekrar ağrı başladı. Botoks uygulanalı altı ay olmuştu. Zaten normalde Botoks altı ay etkiliydi. Sağ bacağıma on ay tesir etmesi, istisnaydı.

Pazartesi gününe kadar sabretmekten başka çarem yoktu. 02 Eylül 2002 Pazartesi sabahı annemle birlikte, SSK İzmir Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne gittik. Heyet raporum olduğu için annem ilacımı kolaylıkla yazdırdı ve buz tankları arasına koyarak, Ağrı Kliniği'nin yolunu tuttuk.

Uygulamayı yine Prof. Dr. İbrahim Yegül yaptı ve ağrı geçti ama bacaklarım çok iyi değildi. Önceki Botoks'lar sanki daha iyi gelmişti.

O hafta fizyoterapimi aksatmadım. Çünkü hekimlerim, hareketsiz kalmamı da istemiyorlardı. Kendimi zorlamadan yapabileceğim bütün egzersizleri yaptık. Hiç olmazsa skolyoz germelerim de aksamamış oldu.

Oysa 06 Eylül 2002 Cuma günü, vücudum bana, yanlış giden bir şeylerin olduğunu ve Botoks'un yetmediğini söyledi. Evet, o sabah iki bacağımdaki ağrı

da olanca şiddetiyle tekrar başladı. Altı ay geçmeden Botoks uygulama şansı da yoktu.

09 Eylül 2002 Pazartesi günü, annem tarafından, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Algoloji Bilim Dalı / Ağrı Kliniği'ne kaldırıldım ve işte, tam dört ay, bir hafta sürecek hastane günlerimiz de böylece başlamış oldu...

* * *

18. Bölüm: Yılan Hikâyesi

Ağrı Kliniği'nde, altı yataklı bir odaya yatırıldım. Benden başka hasta yoktu. Hafta sonu klinik kapalı olduğu için yatan hastalar eve gidiyorlarmış. Aslında bu bana çok ters geldi. Bence Ağrı Kliniği de, yedi gün açık olmalıydı. Gerçi orada tedavi görenlerden hiçbirinin ağrısı, benimki kadar şiddetli değildi ama gönlümden geçen de buydu.

Az sonra hekimim gelerek, durumumu öğrendi. Artık benim ağrıma Ağrı Kliniği'nde yapılabilecek fazla bir şey olmadığı belirlenmişti. Yard. Doç. Dr. Elvan Erhan, biraz olsun rahatlamamı sağlamak için, bel bölgeme kuru iğne uyguladı ama ağrı aynen devam ediyordu. Sinan ağabeye haber vererek, beni muayene etmek üzere, Ağrı Kliniği'ne davet etti.

Bir iki saat sonra, Doç. Dr. Sinan Kara geldi.

“Yine beni özledin galiba...” dedi bana.

Gerçi onu özlemiştim ama ağrım olmadan görüşebilseydik, daha iyi olurdu.

“Bu, ameliyatlardan önceki eski ağrı mı?” diye sordu.

“Evet.” dedim.

Ağrımı arttırmamaya çalışarak, kalçamı muayene etti ve

“Senin ameliyat zamanın gelmiş.” yorumunu yaptı.

O gün sedyeyile Ağrı Kliniği'nden Ortopedi ve Travmatoloji Ana Bilim Dalı'na götürüldüm. Gitmeden önce Elvan ablam kullanacağım ilaçları düzenledi. Günde üç Contramal, üç Minoset, sabah öğle akşam ikişer Lioresal ve bir tane de, yeni bir ağrı kesici olan Viox. Contramal bende çok kötü mide bulantısı yapıyordu ama ağızdan alabileceğim en kuvvetli ağrı kesici de oydu.

Bu kez, dokuz numaralı odaya yattım. Yanımıza hiçbir şey almadığımız için, annem beni kapı tarafındaki tek boş yatağa yerleştirdikten sonra eve gitti.

Orta yatakta, otuz yaşlarında bir bayan oturmuş, derin derin düşünüyordu. Az sonra hemşire gelerek, onu başka bir odaya alacaklarını söyleyince, kadıncağыз ağlamaklı oldu.

“Neden beni buradan atıyorsunuz? Ben kimseyi kırmadım ki...” diye konuştu.

Hemşire ise, “Öyle gerekiyor.” dedi.

Anlaşılan, komşum bu odaya çok alışmıştı ama tabii hemşire de kendisine verilen talimata uyuyordu. Çaresiz, kalkıp birkaç eşyasını aldı ve koltuk değneklerine dayanarak, gitti.

Pencere kenarındaki yatakta yatan komşum, o gün ameliyat olmuş. Yirmi dört yirmi beş yaşlarında bir beden eğitimi öğretmeniydi. Daha sonra, İrem ile iyi arkadaş olduk. Bacağından, oldukça büyük bir tümör alınmış. Annesi, nişanlısı ve halası başındaydılar.

Akşam yemeği dağıtıldığında annem henüz gelmemişti. İrem'in annesi, bana yedirmeyi teklif etti. Çok fazla bir şey yiyecek halim olmasa da, “Yemeğin soğumasın.” deyince, kabul ettim. Ağrım çok fazlaydı.

Yemeğin ancak yarısını bitirebildim. Bir saat kadar sonra da annem geldi ve ilaçlarımı verdi. Evden, gerekli eşyaları da getirmişti. İrem ve ailesiyle tanıştı ve benimle de ilgilendikleri için teşekkür etti.

O akşam annem yanımdaki yatağa uzandı. Bütün gece ağrıdan kıvrandım. İki bacağım da eriyordu ve Sinan ağabeyin ameliyat kararını çabuk vermesini umut ediyordum.

Ertesi gün, orta yataktaki komşumuz geri geldi. Diğer odada bunalıma girmiş. Hemşireler de, "Bir yanlışlık oldu." diyerek, geri göndermişler. Adı, Zuhal'mış. Bacağındaki tümörü aldirmek için bir aydır ameliyat olmayı bekliyormuş.

Zuhal ablayla ilk diyalogumuz tam bir fiyaskoydu.

Annem bir vesileyle benim genelde çok iştahlı olduğumdan söz edince, "Bunlar böyleymiş. Doyduklarını bilmezlermiş..." dedi.

Annemi hiç bu kadar sinirli görmemiştım:

"Sen BUNLAR diye kimden bahsediyorsun? Ne biçim konuşmak bu? Önce ne dediğini bil, sonra konuş..."

Zuhal abla, "Ben bilmiyorum, bir komşum var, o söyledi." deyince de, "Sen her söylenene böyle inanacak mısın?" dedi.

Tabii daha sonra, dostluğumuz ilerledikçe, Zuhal abla defalarca özür diledi.

O akşam annem, üç iskemlenin üstüne iki battaniye sererek, sabahladı. Bel fıtığı olduğu için hiç olmazsa uzanması gerekiyordu.

Aldığım ilaçlar ağrımı azaltmayınca, mide bulantıları başladı. Ağızdan aldığım Contramal de mideme çok dokunuyordu. Hastaneye yattığımın ikinci günü, annem SSK İzmir Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne giderek, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Ortopedi ve Travmatoloji Ana Bilim Dalı'na sevkimi yaptırdı.

Yine aynı gün, birkaç saatliğine de olsa ağrımı tümüyle kesen uyuşturucu, Aldolan'a başlandı. Günde üç kere, yarım ampul yapıldığı için, biraz rahat nefes alabiliyordum. O dayanılmaz ağrı bir enjeksiyonla kesiliverdiğinde öyle bir rahatlıyordum ki.

Ancak bu, masum bir ilaç değildi. Uzun süre kullanıldığında böbreküstü bezlerini tahrip ediyordu. Annem de bu nedenle çok endişeliydi. Ben ise, ağrımı kestiği için bu iğneden memnundum. Ancak, Sinan ağabey de günde üç kere yapılmasını sakıncalı buluyordu ki, 16 Eylül 2002 Pazartesi günü öğlen yapılan enjeksiyon ağrımı kesmedi. Dosyama baktığımızda, bana söylemeden, Aldolan yerine, Contramal yapıldığını öğrendik.

Çok tatlı bir hemşirem vardı: Oya abla... Cıvıl cıvıl, esprili ve çok ilgili bir kişiydi. Annem hemen gidip onunla konuştu. Oya abla da, yanıma kadar gelerek,

"Ben sana Aldolan yapıyorum demedim ki. Daha az zarar görmem için Sinan Bey böyle istedi." diye açıkladı.

Sorun bu değildi ki. Contramal yapılacağı neden benden gizlenmişti? Hala ağrımdan kuşku duyulmuyordu ya.

Biz hastanedeyken, Nükhet ablam da kardeşi ve kuzeniyle ziyaretimize geldi. Almanya'ya dönmeden önce beni tekrar görmek istemiş. O gün çekilen resimlere bakıyorum da, ben ağrı çekmekten, annem de üzüntüden, bitik haldeymişiz.

Öğlen Contramal yapıldığı gün mesane spazmı başladı. İdrarımı yapamaz oldum. Akşam sancılandım ve sonda takılması gerekti. O gece nöbetçi hemşireler de bir sonda alıp geldiler, ama bir türlü takamadılar. Meğer sonda büyükmüş. Çok canım yanmıştı. Başkasını getirdiler. O da küçük geldiği için sızıntı yapıyordu. Annem gecenin bir vakti çıkıp, on üç numara sonda aradı ve tabii ki buldu. Bu sefer, sorunsuz takıldı, fakat birkaç gün sonra sonda çıkarıldığında idrarımın kokusundan, iltihap kaptığım anlaşıldı ve on gün ağızdan antibiyotik tedavisi yapıldı.

Salı, perşembe ve pazar, ortopedi ziyaret günleri... O perşembe de İrem yeni ameliyat olduğu için, ziyaretçisi çok fazlaydı. Yedi kişi bir arada, kızın başına toplandılar. Tam, Türk usulü hasta ziyareti... Üstelik bağıra bağıra konuşmalar, gülmeler... İrem fenalaşmadı, ama ben birdenbire kendimi çok kötü hissettim.

Annem hemen koşup, hemşireye “Aslı çok kötüleşti. Bir tansiyonuna bakar mısınız?” demiş.

Hemşire de tansiyon âletini kaptığı gibi yanıma geldi, ama odaya girer girmez, “Burasının hali ne böyle? Çabuk dışarı çıkın. Bu kalabalıkta hasta tabii kötüleşir...” diye bağırmağa başladı.

Bu arada, benim küçük tansiyonum beşe düşmüştü...

İrem’in ailesi de bizden defalarca özür diledi.

“Biz okumuş insanlarız; böyle davranmamamız gerekirdi.” dediler.

Sinan ağabey henüz beni ne yapacağına kesin karar verememişti. Küçük küçük yerler açarak, kasları gevşetmeyi düşünüyordu, ama her iki bacağımın da ağrması onu endişelendiriyordu. Bu ağrı belimden de kaynaklanıyor olabilirdi. Üstelik ameliyat her zaman için bir riskti. Ben ise, operasyon geçirip, bir an önce ağrıdan kurtulmak istiyordum.

Bu arada, ağrıya dayanıklılığımı arttırmak için nöroloji ve psikiyatri konsültasyonu istedik. Çünkü ağrıdan, uyku zorluğu çekmeye başlamıştım.

17 Eylül’de konsültasyonlar yapıldı. Önce Psikiyatri Ana Bilim Dalı’ndan bir hekim geldi. Durumu öğrendikten sonra da, ağrı tedavisine destek olarak, günde bir tane Efexor başladı. Benimle rahat konuşuyor ve her şeyi uzun uzun açıklıyordu. Yeni tıp uygulamalarında psikiyatri ilâçları ağrı tedavisinde kullanılıyormuş. Benim de böyle bir ağrıya dayanabilmem için ellerinden geleni yapacaklarını söyledi. Ben ise, bu ağrıyı ancak Doç. Dr. Sinan Kara’nın geçirebileceğine inanıyordum.

Diğer taraftan hekim, hocasıyla da görüşmemizi önerdi. Ancak bu, çok daha sonra gerçekleşecekti.

Nöroloji konsültasyonunda ise, 300 mg.lık Neurontin (Nörontin) günde iki adet önerildi. Bu epilepsi ilâcı da yeni ağrı tedavisinde kullanılıyormuş ve sinir ağrılarında çok etkiliymiş. Her iki ilâç da eczanede yokmuş. Annem SSK’ya gidip yazdırdı ve ertesi gün almaya başladım.

Bu arada, Ankara’yla telefonla görüşürken, Kemal ağabeyimin arkadaşı, spastisite tedavisinde yeni bir uygulama olan Baklofen Pompası’ndan söz etmiş. Annem de bu konuyu, Algoloji Bilim Dalı Başkanı Prof. Dr. İbrahim Yegül’e danıştı. İbrahim Hoca da, bu konuda Prof. Dr. Mehmet Zileli’nin otorite olduğunu söyleyerek, benim için Hocayla görüşmüş. Prof. Dr. Mehmet Zileli de Baklofen

Pompası test dozu uygulamaya karar vermiş. Ne var ki, öncelikle annemin SSK'ya giderek, Baklofen Pompası için girişimde bulunması gerekiyordu.

Sinan ağabey Nöroşirurji Ana Bilim Dalı konsültasyonu da istemiş. 18 Eylül 2002 Çarşamba günü öğleden evvel annem yanımda otururken, "Aslı, Prof. Dr. Mehmet Zileli'yi az önce kapının önünden geçerken gördüm. Herhâlde senin için geldi." dedi. Gerçekten de birkaç dakika sonra Hoca bizim odadaydı. Benim için Ortopedi ve Travmatoloji Ana Bilim Dalı'na kadar gelmişti.

Hoca, durumumu annemden de öğrendi, hatırlarını sordu. Bacağımın çok ağrıdığını söyledim. Prof. Dr. Mehmet Zileli, yeni bir operasyona gerek olmadığını, sadece fizyoterapi görmeye ihtiyacım olduğunu düşünüyordu. Spastisitemi azaltmak için kullandığım Lioresal'in dozu da arttırılmıymış. Ayrıca, Baklofen Pompası yetkilileri İzmir'de oldukları için ilk test dozun yapılmasının ardından, SSK ile yazışmalara başlanmasını istiyordu. Bu amaçla Zileli Hoca konsültasyon kağıdının arkasına bir de not yazdı.

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'ne Kipa Hipermarket çok yakındı. Annem ara sıra oraya gidip, canımın çektiği yiyecekleri alıyordu. Hastanede her öğün salata veriyorlardı, ama sadece domatesle salatalık. Ben de rokayı çok severim. Annem gidip alıyor, odamızdaki hasta ve refakatçileriyle de paylaşıyorduk. Ayrıca tuvalet kâğıdı, peçete, sıvı sabun vb. ihtiyaçlarımızı da oradan karşılıyorduk.

Annemin aralıklı olarak eve gitmesi de kaçınılmazdı. Hem çamaşırlarımızı yıkıyor, hem de kendisi yıkıyordu. Evde öyle bir koşturuyormuş ki. Böyle zamanlarda beni zorunlu olarak, hemşire ve personellere emanet ediyordu. Gerçi tuvaletimi yaptırdıktan sonra, pek bir ihtiyacım olmuyordu. Sadece ara sıra gelip, hatırlarını soruyorlardı.

Şimdi sizlere biraz, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Ortopedi ve Travmatoloji Ana Bilim Dalı'nda görevli personeller ve temizlik işçilerinden de söz etmek istiyorum. Çünkü hepsiyle muhabbetim çok iyi ve hepsi çok tatlı insanlar.

Örneğin, Danışma Görevlisi, Şefik ağabey. Her sabah, vizitenin rahat yapılabilmesi için, refakatçileri 8.00–10.00 arası dışarıya davet ederken, benim yanıma da uğrayıp, kısa bir sohbet molası verir. Güler yüzle hatırlarını sorar, ağrımın geçmesi için dua ettiğini söyler.

Personellerden de özellikle İsmnaz ve Mehpare ablayı, Nesrin'i ve Mehmet Ali, Ramazan, Mustafa, Mümtaz ve Raci ağabeyleri çok seviyorum. Paspas yapmak için geldiğinde, "Aslı, nasılsın?" diye, oldukça yüksek tonda da olsa hatırlarını soran Rıza Efendi ve hoşsohbet göçmen Mustafa efendiyi de unutmamak lazım.

Mehmet Ali ağabey... Kendini hasta insanlara adanmış. "Aşkım nasılsın?" diye yanıma gelen bu dost insanı da çok seviyorum.

Ve Müfit ağabey... Hafif derecede spastisitesi olan, son derece esprili ve sosyal temizlik görevlisi. Bana, her gördüğünde, "Hadi kız kalk, bana yardım et!" diye takılır. En çalışkan görevlilerden biri de odur. Zaten bu servisin en önemli özelliği, herkesin canla başla ve güler yüzle çalışması. Bir kişi hariç...

Bu kişi, personelin başı olan hanım. Onu hiç gülümserken görmediğim gibi, hiçbir hastaya "Geçmiş olsun." dediğini de duymadım. Sadece alt kadrosunu azarlamayı kendine vazife edinmiş. Ben de ona çok uyduğunu düşündüğüm bir isim taktım: "Canavar"...

Annem hastane çalışanlarının bağlı olduğu ÖZörnek Şirketinin bürosuna giderek, şefleri Teoman Beyle görüştü. Çalışanlarına seminer verip vermediklerini sormuş. Her hafta verildiğini öğrenince de alt kadronun çok çalıştığını fakat başlarındaki kişinin eğitime ihtiyacı olduğunu söylemiş.

Ertesi gün Teoman Bey, bizim "Canavar"ı da yanına alarak, teftişe çıktı. Amirinin yanında, tabii ki süt dökmüş kedi gibiydi. Üstelik ilk kez "Geçmiş olsun." dediğini duydum.

Teoman Bey, başucumda durarak, saçlarımı okşadı ve "Geçmiş olsun, nasılsın?" diye, hatırımı sordu. Teşekkür ettim. Ne var ki, bu ilginin sadece bana yönelik olduğunu fark edince de neden böyle olduğunu sormadan edemedim. Komşum Zuhul ablayla hiç ilgilenmemişti. Teoman Bey, "O kadar güzelsin ki, gözüm başkasını görmedi." yanıtını verdi.

Prof. Dr. Mehmet Zileli'nin konsültasyonunun ertesi günü annem SSK İzmir Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne giderek, Nöroşirurji Bölüm Şefiyle görüştü. Çok pahalı olan Baklofen Pompası'nın benim durumumdaki bir Serebral Palsi'liye takılmasını gereksiz görmüş.

Annem de test dozunun yapılmasını beklemeye karar verdi. Pompa bana uygun görülürse, bir çaresini bulacaktık elbet. Tabii ki tabibin söyledikleri sinirini bozmuştu. Bir insanın yanında, paranın ne değeri olabilirdi ki?

Lioresal günde dokuz taneye çıkarıldı. Bu arada Sinan ağabey cuma günü beni ameliyathaneye alarak, operasyonu gerçekleştirmeye karar vermişti.

Perşembe günü anestezi uzmanı gelerek, benimle görüştü. Ben genel anesteziye çok rahatsız olduğumu özellikle belirttim. Gerçekten de genel anestezi beni çok tedirgin ediyor. Bence ameliyathane, insanlara birtakım gazlar verilmeden ve bilinçleri kapatılmadan da yapılabilir. Uzmanlar gücenmesinler ama ağrıya ilgili çalışanlar hariç, bence tıbbın en geri kalmış dalı anestezi...

20 Eylül 2002 Cuma günü annemle birlikte ameliyathane kapısına kadar yatağımla götürüldüm. İçeriye alınmadan önce tabip, uyutulacağımı söyleyince fena halde sinirlerim bozuldu ve ağlamaya başladım.

Annem ise, bana kızdı: "Her şey senin istediğin gibi olmayacak. Tam da anesteziye önce ağlaman ciğerlerin için hakikaten çok iyi olur!"

Neyse ki, kendi kendimi sakinleştirmeyi başardım.

Az sonra ameliyathaneye alındım. Sol kolumdan damar yolu açıldı, sonrasını bilmiyorum.

Sinan ağabeyin sesiyle uyandım. "Ağrın var mı?" diyordu. Şöyle bir kendimi yokladım, ağrı hiç fark etmemişti. Bunu Sinan ağabeye söylediğimde, "Annene söyleme." diye, espri yaptı. Nedense bu soruyu sorarken sesinde, "Ağrın geçmemiştir ama ben yine de sorayım..." gibi bir ifade sezinlemişim.

O gün beni ameliyat etmemişler, sadece genel anestezi altında manipülasyon uygulamışlar. Beni de maskeyle uyutmuşlar. Ameliyat olmayı beklerken, Sinan ağabeyin neden böyle bir şey düşündüğünü anlayamamıştım. Sanırım, iki bacağım da ağrıdığı için, ameliyat riskine girmeden ağrımı geçirmek istiyordu ama başaramamıştı.

Odama döndüğümde, annemden, elastiki bandaj istediklerini öğrendim. Bacaklarıma traksiyon uygulanacakmış.

Bandajlarım geldikten sonra, o gün görevli personel Ahmet ağabey, yatağımın ayakucuna ağırlıklar astı ve elastiki bandaj sardığı ayaklarımla bacaklarımı aşağıya doğru çekti. Sinan Hoca, hafta sonu ağrım çok artarsa, uygulamaya son vermemizi söylemiş.

Traksiyon hiç iyi gelmedi. Ağrım giderek arttığı için annem ertesi güne bırakmadan ağırlıkları çıkarttı ve bandajı çözdü. Hafta sonunu ağrıyla baş başa geçirdim.

Pazartesi günü, Sinan ağabeyin diğer asistanı Önem ağabeye durumu açıkladık. Önem ağabey, benimle çok içten ilgilenen bir hekimdi ve ağrıma da çok üzülüyordu. Hastaneye sonraki yatışlarımda, Sinan ağabeyin asistanı olmasa da bu ilgisi hiç azalmadı. Fırsat buldukça yanımıza gelip, bizimle sohbet ediyordu.

Sinan ağabeyin o dönemdeki başasistanına ise, nedense hiç ısınmadım. İyi bir hekimdi ve benimle çok ilgileniyordu ama onunla rahat iletişim kuramamıştım işte.

Neurontin almaya başlayalı birkaç gün olmuştu ki, kendimi çok kötü hissetmeye başladım. Korkunç bir baygınlık, bulantı, baş ağrısı ve uyuşukluk hali vardı. Gözümü açamıyordum. Annem iki lokma yedirmeye çalışıyordu ama nafile. Duvarlara kadar kusuyordum, devamlı uyukluyordum ve sersem gibiydim.

Üç gün hiçbir şey yiyemeyince, annem bana en kuvvetli serum olan Izoleks M bağlattı. Annemi o kadar iyi tanımışlardı ki hemşireler, hekim söylemiş gibi, uygulamada hiç tereddüt etmiyorlardı. İki büyük şişe serum verilince, kendime geldim. Ne var ki, Neurontin'i hemen kesemedik. Aynı dozda almaya devam ettim. Bir süre sonra yan etkileri daha azaldı ama ağrıma hiçbir etkisi olmuyordu.

Psikiyatrinin verdiği Efexor ise, benim için var yok bir ilaçtı. Hiçbir yararı olmayınca, tekrar konsültasyon istendi ve Efexor de günde ikiye çıkarıldı. Yine de bana ne yararı olduğunu bilmiyorum.

Pazartesi günü, İrem taburcu oldu ve Zuhal abla da pencere kenarındaki yatağa geçti. Birbirimizi giderek daha çok seviyorduk. Üç oğlu olduğu için kız evlât özlemi duyuyordu. Salihli'de oturuyorlardı ve eşi Hasan ağabey sık sık gelip gidiyordu. O çarşamba ameliyat olacaktı ve kuzeni Döndü abla refakatçi olarak kalacaktı. Zuhal abla bir aydır hastanede yatıyor ve bekliyordu.

Çarşamba günü Zuhal abla ameliyat oldu. Ameliyathaneye giderken, onun için dua edeceğimi söyledim, çok hoşuna gitti. Döndü abla da geldi, tanıştık. Çok sessiz sakin biriydi ama ne kadar sevgi dolu olduğunu, dört gün sonra, ayrılırken anladım. Bana öyle bir sarıldı ki.

Birkaç gün orta yatak boş kaldığı için annem oraya uzanabildi. Aslında ilk gece Döndü ablaya, ayaklı başlı yatmayı teklif etti. Bir süre yattılar da, ama az sonra annem, "Döndü, kız ne oluyor?" demeye başladı. Sonra da, "Yedi şiddetinde depresyon oluyor." dedi. Zuhal ablayla ben de, gerçek depresyon oluyor zannettik. Zuhal abla içinden, "Ben şimdi nasıl kaçacağım?" diye geçiriyormuş. Meğer Döndü abla uyurken ha bire silkelenip, yatağı sarsıyormuş. Eh gül Allah gül, on dakika kriz halinde katıldık kaldık. Sonuçta Döndü abla iskemlelerin üstünde yattı. Annem bir de gece uyuyamazsa, gündüz hiçbir şey yapamazdı. Eşi de Döndü ablayı bu yüzden yataktan atıyormuş.

Üç gün sonra, çocukları olduğu için Döndü abla evine gitti ve Zuhal ablanın yeni refakatçisi geldi: Komşusu, Kezban abla.

Kezban abla çok neşeli biriydi. Annem ben sıkılmayayım diye, bizim küçük el radyosunu hastaneye getirmişti. Ne zaman kıvrak bir şarkı çalsa, kalkıp oynuyordu. Sanırım biraz da beni neşelendirmek için yapıyordu bunu.

Zuhal ablanın son refakatçisi ise, bir diğer komşusu, Naime teyzeydi. İlerlemiş yaşına rağmen çok dinç ve canlıydı. Beni çok sevmişti. Elimi ellerinin arasına alıp oturuyordu. Zuhal ablayla birlikte beni defalarca Salihli'ye davet ettiler, sevdiğim yemekleri yapacaklarını söylediler. İnşallah tekrar oturmaya başlayabilirsem, annemle gideceğiz.

Özetle, bu zamanda böyle komşular dostlar başına. Bir hafta on gün boyunca, gazetelerin üstüne battaniye serip, yerde yattılar, sürgü döktüler vb.

Hiç kımıldayamadan yattığım için altımda yara açılır gibi, bir kızarıklık olmuştu. Üzerine annem, Rula'nın getirttiği yatak yarası spreyinden sıkıyordu. Sıkıldığı yeri soğutan ve pudra gibi örten bir spreydi bu. Çok iyi geliyor ve birkaç gün içinde kapatıyordu.

Daha çabuk iyileşmesi için annem altıma hiçbir şey giydirmiyor, beni yüzüstü yatırıp, üstüme de bir çarşaf örtüyordu. Zuhal abla bana isim takmıştı: "Donsuz Don Kışot"... O da ameliyat olduktan sonra bizim odadaki "Donsuz Don Kışot"lar ikilendi.

Ortopedi'de, sadece yatak yaralarıyla ilgilenen bir hemşire var: Lamia hemşire. Bir gün yanıma geldi ve altıma baktı. Annemin bana çok özen gösterdiğini bildikleri için, yatak düzeltenler de dâhil, bana pek dokunmazlardı. Lamia hemşirenin de ilgilenmesi çok hoşuma gitmişti. Yalnız, özel spreyi pudra zannetmişti ve "Annen bir daha buraya pudra ekmesin." dedi. Ben açıklamaya çalıştım ama anlamadı. Daha sonra annem geldiğinde, onun pudra olmadığını Lamia hemşireye açıkladı. Ayrıca, yine Rula'nın getirdiği yatak koruyucu peti de altıma koymuştuk. Lamia hemşire onun da yara açtığını söyleyerek, üzerine bir havlu sermemizi önerdi.

Yalnız annem, uzun süre yatan hastalarda açılması çok kolay olan yatak yarasından çok korkuyordu. Aylardır yatıyordum. Annem asistanlardan Dr. Yusuf Bey'den çok önemli bir ipucu almıştı: "Poposunun iki kenarına yastık koyarsanız, ortası boşluk kalır ve yara açılmaz..." Hemen gidip altı tane yastık yaptırdı. Ben taburcu olduktan sonra da Ortopedi ve Travmatoloji Ana Bilim Dalı Kliniği'ne bıraktık. Böylelikle, benim hayatımı kurtardı. Yatak yarasından hayatını kaybeden o kadar çok kişi varmış ki.

Evet, Rula ziyaretime geldiğinde bana bir sürü şey getirmişti. Islak mendiller, yatak petleri vs. Bir de, Bobişko... Oyuncak bir köpek ama ne köpek. Tam yatar pozisyonda duran, baygın ve uyuşuk bakışlı ama çok sevimli bir hayvan. Rula şöyle demişti:

"Karizmanı sıfırlamak için getirdim. Madem pediatri grubu hastasısın."

Gerçekten de amacına ulaştı. Beni pek tanımayanlar, küçük bir çocukla konuşurcasına, "Canım, köpeğin de pek şirinmiş. Seni koruyor değil mi? Yabancılarla havlıyor mu?" falan diyorlardı. "Yedi Temel Tutum"un yazarı olarak bütün karizmam ayaklar altındaydı. Yalnız ben de Bobişko'dan fena halde intikamımı aldım: Onu boynumun altında ortopedik yastık olarak kullanmaya başladım. Hayvancağızın canı olsa, kesin çıkmıştı valla.

23 Eylül 2002 Pazartesi günü, orta yatağa bir hasta geldi. Nazmiye teyze. Son derece neşeli ve aynı zamanda da nazlı bir hanım. Diz protezi ameliyatı geçirecekmiş. Eşi Özer amca etrafında pervane misali dönüp, duruyordu. Nazmiye teyze iki gece bizimle kaldı ve nefis bir “Horultu Senfonisi” dinlettirdi bize. Sonra onu kendi hocasının odasına aldılar.

Sinan ağabey, Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalı’ndan da benim için görüş alışverişi (konsültasyon) istedi. 24 Eylül 2002 Salı günü, öğlen ben baygın bir halde uyurken İranlı Tabip Hasan Bey gelmiş. Gözlerimi açtığımda, annemle birlikte yanımdaydılar. Bacaklarımı, kollarımı ve skolyozumu uzun uzun muayene ettikten sonra, şu önerilerde bulundu:

“Akciğerleri için sık sık öksürsün. Skolyoz germe egzersizleri ve yatağa temas eden yerlerine temiz elle masaj yapılsın...”

Gece nöbetçilerinden Şenay hemşireyle aramızda, önce bana çok acı veren, sonra ise, onu çok sevmeme yol açan bir diyalog geçti: Bir gece, saat 22.00 gibi, Aldolan’ım yapıp, uyumak istedim. Annem de akşam ilaçlarını dağıtırken, Şenay hemşireye söyledi.

Sanırım o anda işi olduğu için, “Tabii, tedaviler bittikten sonra yaparım.” dedi.

Annem, “Ağrısı çok fazla.” deyince de,

“Aldolan bağımlısı olmuş o artık!” dediğini duydum.

Bu söz öyle gücüme gitti ki, sessiz sessiz ağlamaya başladım. Annem hemen fark etti tabii. Gidip Şenay ablaya söylemiş. Yanıma koştu ve benden belki on kere özür diledi.

“Ben onu senin için değil, yirmi bir numaradaki hasta için söyledim.” dese de, kimin için söylediği çok açıktı. Daha sonraki günlerde, Şenay ablanın bana Aldolan yapıldığı için çok üzüldüğünü, o tepkiyi de bu nedenle verdiğini fark ettim.

Sinan ağabey bel MR’ımın çekilmesini istemiş. Annem SSK’dan radyoloji sevki aldıktan sonra 25 Eylül 2002 Çarşamba günü, sabahtan itibaren MR çekimine götürülmeyi bekledim. Ancak akşam yemeğinden sonra beni çağırabildiler. Aslında böylesi daha iyi olmuştu. Çünkü akşam hastane koridorları ve radyoloji bomboştu. Sadece, acil ve özel çekimler yapılıyordu.

O gece Raci ağabey nöbetçiydi. MR’a da beni o götürdü. Biz gittiğimizde, Epilepsi (Sara) nöbetleri geçirmeye başlayan bir gencin beyin MR’ı çekiliyordu. Ağabeyleri tarafından o gün apar topar hastaneye kaldırılmıştı. Annem onlarla bir süre konuştu. Doğulu bir aileydi. Çiftçilik yapıyorlarmış. Kardeşlerini tedavi ettirecek fazla paralarının olmadığı, her hallerinden anlaşılıyordu.

Annem o anda yanında olduğu kadar, üç beş kuruş bir yardım yapmak istedi. Büyük ağabey ise, almamak için on dakika direndi ama annem çok ısrar edince, kabul etmek zorunda kaldı.

Benden sonra MR’a girmeyi bekleyen spastik bir çocuk daha vardı. Ailesinin konuşmalarına kulak misafiri oldum ister istemez. Aile, kızın çenesinin düşüklüğünden yakınıyordu. “Ağrıyor, diye bir tutturdun, yürümeye de çalışmıyorsun. Bakalım bugün ne bulunacak? Bari düzgün dur da, görüntüler güzel çıksın.” Keşke bu aileye benim defalarca MR çektiğim halde, ağrıma yönelik hiçbir bulguya rastlanmadığını ve sonuçta, ancak iki ameliyat geçirerek kurtulabildiğimi anlatabilseydim.

On beş yirmi dakika sonra beni içeriye aldılar. Ağrım iyice azgın olmasına rağmen, yirmi dakika boyunca çok fazla hareket etmemeyi başardım. Hatta bu çekim bana kısa gibi geldi. Öyle ki, görevli bayan beni çıkarmak üzere, içeriye girdiğinde, “Olmuyor mu?” diye sordum. O da bana, “Çekim bitti.” diye cevap verdi.

Odama döndüğümüzde saat 20.00’ye geliyordu ve ben ağrıdan bayılmak üzereydim. Ne var ki, bu kadar erken saatte Aldolan yaptırırsam, geceyi çok zor geçireceğim için, hiç olmazsa 21.30’a kadar dayandım. Bu arada, başka odalardaki refakatçiler, sanırım işleri güçleri olmadığı için bizim odaya dolmuşlardı. En sonunda dayanamadım, bari tepedeki ışığı kapatmalarını rica ettim. Biraz sonra gözlerim yuvalarından fırlamaya başlayınca annem haber verdi ve yine çok iyi anlaştığım hemşirelerden Türkan abla gelip, iğnemi yaptı ve uyudum; daha doğrusu, bayıldım.

Ertesi gün Sinan ağabey sabah vizitesine geldiğinde MR sonucumu da öğrendik: Sürpriz... Her zamanki gibi, hiçbir bulgu yok. Zaten başka bir şey de beklemiyorduk. Bu olay, yine görünmeyen bir sinir basısıydı. Sinan ağabey ise, bir türlü ameliyata karar veremiyordu.

O gün orta yatağa nur yüzlü bir hanım yattı: Edibe teyze... Yumuşacık, dünya tatlısı biri... Rahmetli neneciğime de çok benzediği için hemen içimiz ısındı. Kızları ve oğulları Edibe teyzenin eşyalarını yerleştirirken, bir yandan da sohbet ediyorduk. Diz protezi ameliyatı geçirecekmiş. Yanında iki kızı dönüşümlü olarak kalacaklardı. Mualla ve Süheyla abla bana da çok yakın davrandılar. Ne yazık ki, Edibe teyzeyi hemen o gün başka bir odaya aldılar. Ameliyatı pazartesi yapılacağı için de, hafta sonu, izinli olarak evine gitti.

Ayrı odalarda olsak da, dostluğumuz devam etti. Kızları sık sık odama ziyarete geldiler; bana çiçekler getirdiler. Edibe teyze ameliyat olduktan sonra ilk uzun yürüyüşünü benim yanıma gelmek için yaptı. Mualla abla, annesi hastaneden çıktıktan sonra da beni ziyarete geldi. Şu anda da telefonla görüşüyoruz.

Yan odalardan birinde, trafik kazası geçirmiş bir genç, yedi aydır yatıyormuş. Annesi ve erkek kardeşleri bakıyorlardı. Denizli / Çivril’de Ayşe teyze, tüm cana yakınlığıyla, kalbini bize açmıştı. Köyden gelen sebze meyve, Allah ne veriyse, bizimle de paylaşıyor, bizi ısrarla Çivril’e davet ediyordu.

Ortopedi ve Travmatoloji Ana Bilim Dalı Kliniği’ndeki üç yataklı odalarda buzdolabı yoktu. Annem bir buluş yaparak, bu sorunu halletti. İki buz tankını, hemşire bölümünün yakınındaki buzdolabında dondurup, bir kutuya yerleştiriyordu. Peynir vb. bozulacak yiyecekleri onda saklıyorduk.

27 Eylül 2002 Cuma günü Sinan ağabey birdenbire Aldolan’ı kestirdi. Belli ki artık uyuşturucudan zarar görmemi istemiyordu. Ne var ki, ağrımı kesme operasyonuna da bir türlü karar veremiyordu.

Ben, baş başa kaldığım ağrıyla ne yapacağımı düşünürken, Ağrı Kliniği’ndeki sevgili Yard. Doç. Dr. Elvan Erhan yine imdadıma yetişti. Hemen klinikten bir uzman görevlendirip, bana PCA cihazı bağlanmasını istemiş.

Anımsarsanız, damar yolundan vücuda belirli aralıklarla ağrıkesici ilaç veren bu cihaz, bana daha önce de bağlanmış ve faydası olmamıştı. Ancak bu

kez Elvan ablam, daha farklı bir order (talimat) hazırlamıştı. Ağrım oldukça, en az yirmi dakika arayla butona basabiliyordum.

PCA iki ayrı sistemle çalışıyordu. İlki, sürekli olarak, belli aralıklarla ilaç vermeye programlanmasıydı. Diğerinde ise, hasta gereksinim duyduğunda butona basarak PCA'yi çalıştırıyordu. Çok bilinçli bir hasta olduğum için, Yard. Doç. Dr. Elvan Erhan, ikinciyi tercih etmişti.

Uzun süre yenilenmesi gerekmemesi için, büyük serum şişesi içine 1000 cc serum fizyolojik koyulacak ve ağrı kesici olarak da, beş ampul Contramal ilave edilecekti.

Ayrıca Elvan ablam, rotasyon sırasında Ağrı Kliniği'nde görevli asistan Dr. Asuman Hanıma da, benim PCA'imle ilgilenme talimatı vermiş. Asuman Hanım, bir sorun olmasa da, her gün Ortopedi'ye kadar gelerek, tüm içtenliğiyle hatırımı soruyor, PCA ile ilgileniyor, gerekirse yeniden programlıyordu.

Asıl sorun, PCA akşam arıza yaparsa çıkıyordu. Bu aletten sadece yoğun bakımdaki hekimler anlıyorlardı. Onların da Ortopedi'ye gelmesi bazen saatler sürüyordu. Bir keresinde dört saat beklediğimizi anımsıyorum. Annem, ilaçsız kalmamam için, ağrım arttıkça ilaç girişini PCA'den çıkarıp, direkt damar yoluma takıyor, otuz kırk saniye verdikten sonra da yakalanmamak için hemen yerine geçiriyordu.

Bir gece yoğun bakımdan öyle biri geldi ki, anlatmadan duramayacağım. Çünkü bu olay, "*Alışılmış Spastik Kalıpları*" doğrultusunda, Serebral Palsi'lilerin "*ne zannedildiklerine*" ilişkin çok çarpıcı bir hikâyecik.

Tabip Hanım, geldiği ve benim Serebral Palsi'li olduğumu gördüğü andan itibaren, annem Algoloji Bilim Dalı'ndan, Yard. Doç. Dr. Elvan Erhan'ın hastası olduğumu söylemesine rağmen, sanki bir angarya için çağırılmış havasına girdi. *Bir spastiğe neden PCA bağlanırdı ki?* İlk kitabımı okumayanlar için yazayım: "*Alışılmış Spastik Kalıpları*"na göre, "*Serebral Palsi'liler ağrı çekmezler, sadece öyle zannederler...*"

PCA programını yenilemesi gerekiyormuş. Order'ıma göre yaptı ama tam o sırada annemin, yatağımın üstündeki boruya astığı PCA butonunu gördü ve dehşete kapıldı.

Sesindeki küçümseme ifadesiyle, "Butonla mı kullanıyor?" diye sordu.

Annem de cevabı yapıştırdı: "Evet. Aslı çok bilinçli bir genç..."

Buton olunca Dr. Hanımın programı baştan yapması gerekiyormuş. Serebral Palsi'lilerin zihinsel engelli olduklarına dair, tıp dünyasında dahi, bu kadar önyargı olmasaydı, insanlar bizi çok daha kolay tanıyıp, benimseyebilirdi.

Bu cihazın en sık yaptığı uyarı, "Air in line." (Hatta hava var.) idi. Böyle olunca da, setin bağlantı yerinden açılıp, havanın çıkarılması gerekiyordu. Bir de, program total sınırı dolunca (ki, 500 cc. üç gün yetiyordu bana.) ilaç bitmediği için, baştan programlanması gerekiyordu. Tüm bunlar için başlangıçta tabip çağırıyorduk. Gündüz Dr. Asuman Hanım olduğu için kolaydı da, gece yoğun bakımdan gelmeleri sorun oluyordu.

Bir süre sonra annem PCA'yi öğrenmeyi düşündü. Daha doğrusu, mecbur kaldı, çünkü Dr. Asuman Hanımın gelemeyeceği bir anda program sınırı doldu ve o da ancak telefonla yardımcı olabildi. Annem İngilizce bildiği için de, fazla

zorlanmadı. Dr. Asuman Hanım sadece, orderıma göre, sorulara nasıl cevap vereceğini öğretmiş oldu hepsi o kadar. O günden sonra, PCA için çok ender olarak yardıma ihtiyaç duyduk. Hatta hava olmasına ise, hemşirelerden biri tarafından pratik çözüm bulundu: Serum şişesine enjektör iğnesi saplanınca, şişe patlayacak gibi hava çıkıyor, makine de bir daha “Air in line.” uyarısı vermiyordu.

Yine de Dr. Asuman Hanım beni yoklamaktan vazgeçmedi. Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalı Kliniği'ne geçtiğimde dahi, oraya kadar geldi.

PCA'in ağrıma etkisi, ilk bağlandığı zamankinden daha fazlaydı. Hiç olmazsa, az arayla damardan ağrı kesici verdiği için, ağrım belli düzeyde kalıyordu. Contramal ilk başta bulantı yaptı ama Metpamid iğneyle bu durum kontrol altına alındı ve zaten çok geçmeden bünyem Contramal'e alıştı. Üstelik bu, Aldolan'dan daha masum bir ilaçtı. Bana daha az zarar verecekti.

PCA'in en zor tarafı, damar yolumun sürekli açık olmasıydı ve üç günde bir de, değiştirilmesi gerekiyordu. Bu nedenle, PCA kullandığım sürece, kollarımda girilmedik damar kalmadı. Allah'tan, Ortopedi ve Travmatoloji Ana Bilim Dalı'nda görevli hemen bütün hemşireler çok iyi damar yolu açarlar. Özellikle, daha ileride dostluğumuzdan da söz edeceğim, gece nöbetçilerinden, sevgili Türkan Cevrem ve Gönül hemşire.

30 Eylül'de orta yatağa yeni bir hasta geldi; çok durgun ve düşünceli görünen, genç bir bayan... İlk izlenim itibarıyla bana çok soğuk gelmişti ama öyle tatlı biriyim ki. Düşünceli oluşunun nedeni ise, ailevi sorunlarıymış.

Hacer abla, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Diş Hekimliği Fakültesi'nde hemşireymiş. Bacağındaki bir ağrı nedeniyle hastaneye yatmış. MR çekilmiş, sonucunu bekliyormuş. Çok tatlı bir kızı ve oğlu vardı: Sinem ile Seçkin. Hemen arkadaş olduk.

Sinem de benim gibi İskender Kebabı çok seviyormuş. Arkadaşlığımız ilerledikçe sözleştik; ben iyileşip, tekerlekli sandalyemle dışarıya çıkmaya başlayınca, gidip beraber İskender yiyeceğiz.

O dönemde beni en çok üzen şeylerden biri, Sinan ağabeyin bana uğramamasıydı. Sanırım, yapacağı bir şey olmadığı için, asistanlarını gönderiyor ama kendisi gelmiyordu. Oysa ben hala, bu ağrıyı ancak onun kesebileceğine inanıyordum. Hep öyle oluyordu. Herkes çaresiz kaldığında, ağrıyla ilgili ilk ameliyatımı da gözünü kızdırıp, o yapmış ve beni ağrısız bir şekilde tekerlekli sandalyeme oturtmayı başarmıştı. Çünkü Doç. Dr. Sinan Kara, “Serebral Palsi'lilere yardım etmeye gönül vermişti; yaşama standardımız da onun için önemli ve değerliydi.

Asistan Dr. Önem ağabey şunları söylüyordu: “Aslı bizim için beş altı bilinmeyenli denklem. İnanın her gün yarım saat Sinan beyle Aslı'nın durumunu konuşuyoruz. Serebral Palsi'liler çoğunlukla evden çıkarılmadıkları için biz bu grupta ilgili çok az şey biliyoruz. Kendini ifade edebildiği için Aslı bize çok şey öğretiyor.” Ben de hiç olmazsa uzmanlara Serebral Palsi'lilerle ilgili tecrübe kazandırdığım için mutluydum.

Sinan ağabeyin uğramamasının dışında, çok üzüldüğüm şeylerden biri de, fizyoterapistimin gelmemesiydi. Zuhale ablamı gerçekten çok özlemiştim. Gerçi telefonla hatırlamı soruyordu ve mesajlaşıyorduk ama görüşmenin yerini

tutmuyordu. Ben, “Sevmek, dokunmaktır...” diyenlerdenim; sevdiğim insanlara dokunmak isterim.

Bu arada, dokuz tane Lioresal almanın meyvelerini toplamaya başladık: Küçük tuvaletimi kaçıırıyordum... Annem gidip, hasta bezi aldı ve bir de altına bez bağlamaya başladı. Çok üzülüyor ve utanıyordum.

Annem daha sonra o günlere dair bana şunları söyledi: “Bir ara gerçekten senin artık iyileşemeyeceğinden çok korktum. Anne olarak, öylesine zor ki bu duygu...”

Hastaneye en sık gelen iki ziyaretçimiz vardı: Nurhan teyze ve Erkan dedem. İkisi de hep elleri kolları dolu gelirler. Bana sütler, muzlar, meyve suları, peçete, tuvalet kâğıdı vb. hastanede lazım olan şeyler alırlar. Hatta Erkan dedem Karşıyaka’da oturmasına rağmen, bana o muhteşem yoğurdundan dahi getiriyordu.

Her ikisi de geldiklerinde biraz değişiklik için annemi dışarıya göndermeye çalışıyorlar, annem ise, mecbur kalmadıkça benim yanımdan ayrılmıyordu. Aslında haklıydı, çünkü uzmanlar da dâhil olmak üzere, koca Ortopedi ve Travmatoloji Servisi’nde benim PCA cihazı alarm vermeye başladığında düzeltebilen tek kişi annemdi.

Prof. Dr. Mehmet Zileli’den beklediğimiz haber nihayet o hafta geldi:

02 Ekim 2002 Çarşamba günü Baklofen Pompası test dozu yapılacaktı.

Çarşamba sabahı gerçekten çok heyecanlıydım. Nasıl bir uygulamaydı? Bende başarılı olacak mıydı? Ağrımı geçirecek miydi? En önemlisi ise, Baklofen Pompası bana takılacak mıydı?

Aslında Baklofen Pompası hakkında hiçbir bilgimiz yoktu. Ben Prof. Dr. Mehmet Zileli’ye çok fazla soru sormaya çekiniyordum. O da bana herhangi bir bilgi vermeye gerek görmemişti. Oysa diğer uzmanları, özellikle de Sinan ağabeyi resmen soru yağmurunda bırakırdım.

O gün yine, haberi olmadığı halde Nurhan teyze Hızır gibi yetişti. Hiç olmazsa bana test yapılırken annem yalnız olmayacaktı.

Öğle yemeğinden sonra sedyeyle Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Nöroşirurji Ana Bilim Dalı’na götürüldüm. Mehmet Ali ağabey fazla sarsılmamam için, hastane altyapı yolunu seçti. Burası, dar olmasına rağmen, daha düzgündü.

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Nöroşirurji Ana Bilim Dalı’na gittiğimizde, annem hemen bir özel oda hazırlattı. Ben yatağa yatırıldıktan sonra da uzmana haber vermeye gitti. Baklofen Pompası testi yapıldıktan sonra bir gece gözlem altında tutulacaktım.

Az sonra, Prof. Dr. Mehmet Zileli tarafından bana Baklofen Pompası test dozu yapmakla görevlendirilen Dr. Sedat Bey geldi ve tanıştık. Açıkçası ben Zileli Hocayı bekliyordum, biraz hayal kırıklığına uğradım.

Test doz yatağımda da yapılabirmiş ama herhangi beklenmedik bir duruma karşı, beni ameliyathaneye aldirmayı tercih etti. Adeta kusura bakma dercesine, “Biraz canın acıyacak ama...” demeyi de unutmadı. Ben de, uygulama yapılana kadar, çok ağrıtabak falan zannettim. İnsanlar Serebral Palsi’lilerin ağrı eşliğini ne kadar da düşük zannediyorlardı. Keşke, benim bacağım yüzünden çektiğim ağrıyı, kendi vücudunda bir kez olsun hissedebilseydi.

Dr. Sedat Bey gittikten hemen sonra, ameliyathane önlüğüm geldi. Annem de hemen beni soyup, onu giydirdi. PCA'den ayrıldığımın üstünden epey zaman geçtiği için ağrıdan bitik haldeydim.

Nöroşirurji Ana Bilim Dalı'ndaki dostlarla görüşmek güzeldi. Örneğin, personel Kemal ağabey... Her zamanki gibi, güler yüzle beni sedyeye aldı. Annem ve Nurhan teyzemle birlikte, üst kattaki ameliyathaneye çıktık. Annemler orada, dualarla beni beklemeye koyuldular.

Tanımadığım bir uzman tarafından ameliyathanelerden birine alındım ve iki kişi beni ameliyat masasına geçirdi. Birazdan, kırmızı puanlı bonesiyle Dr. Sedat Bey geldi.

Bana, "Korkuyor musun?" diye sordu.

"Hayır." dedim. Korkacak ne vardı ki? Üstelik ağrımın geçeceğini ümit ediyordum ki, bu da bana korku değil, umut veriyordu.

Beni yan yatırdılar ve iyice kenara çektiler. İki hekim, düşmeyeyim ve kımıldamayayım diye sıkı sıkı tutuyorlardı. Dr. Sedat Bey Batikon ile bel bölgemi boyadıktan sonra, tam belkemiğimden omuriliğime girdi ve yavaş yavaş Baklofen test dozunu enjekte etti. Canım hiç de acımamıştı. Tekrar sırtüstü çevirdiklerinde, artık hiç ağrım yoktu ve bu benim için gerçek bir mucizeydi.

Bunu Dr. Sedat Beye söylediğimde, "Çok iyi. İki saat içinde etkisi en üst düzeye ulaşacak. Bekleyelim bakalım." dedi. Sonra da, diğer uzmanlara "Hastayı alabilirsiniz." diyerek, ameliyathaneden çıktı.

Sedyeye alındıktan sonra, ameliyathaneden çıkan tüm hastalar gibi, Nöroşirurji Yoğun Bakım Ünitesine alındım. Tek sorun, yoğun bakımlık bir halimin olmayıştıydı.

Tabii ki hemşireler, nereden ameliyat olduğumu araştırmaya başladılar. Sadece belimden iğne yapıldığını, ameliyat geçirmediğimi söylememin faydası yoktu, çünkü konuşmamı anlamıyorlardı. Onlar Sedat Hocayla görüşünceye kadar, yaklaşık bir buçuk saat orada mahsur kaldım. Annemler merak edecekler diye de endişeleniyordum.

Ağrım olmadığı için keyfim yerindeydi ve ben de etrafımı gözlemlemeye koyuldum. Yan yatakta, beş dakikada bir, annesine gitmek istediğini söyleyen ve hemşireden, "doktor amcasını" çağırmasını ya da direnini çıkarmasını isteyen, küçük bir kız yatıyordu. Az sonra, tuvaletinin geldiğini söyledi. "Senin sondan var." yanıtını alınca da, "Ama kakam var." dedi. İşin ilginç, yoğun bakımda on dakika boyunca bir sürgü bulunamayıştıydı. En sonunda kızcağızın altına koydular da, rahatladı.

Karşı yatakta ise, yeni beyin ameliyatı geçiren bir genç bayan yatıyordu. Bilinci kapalıydı. Yakınlarını nedense yanına çağırdılar. Sevdiğiniz birini o halde görmek, kim bilir ne kadar zordu.

Ve aklıma gelen, başıma geldi: Hemşire gelip, bana ismimi sordu.

"Ne var bunda? Söyleseydin..." diyeceksiniz.

Eğer Serebral Palsi'liyseniz ve kendi adınızda düzgün söyleyemediğiniz iki harf varsa, "Aslı Dinçman" deseniz de, anlaşılmaz.

Ben dört kez tekrarlayıp, anlatamayınca, hemşire o gün ameliyat olan, kadın erkek herkesin adını söyledi; tabii hiçbiri ben değildim.

Nasıl olduysa, sonuçta Dr. Sedat Beyle görüşmüşler ve o da benim odama gidebileceğimi söylemiş. Annemler aşağıda beni bekliyordular. Hiç ağrım olmadığını duyunca nasıl sevindiklerini anlatamam. Bu Baklofen Pompası benim için bir mucize olabilirdi.

Sedyeden yatağıma geçerken görevli Kemal ağabeye yardım edecek kadar iyi hissediyordum kendimi. Annemden, öğle yemeği için tost istedim; bir de, yatağımın arkasını kaldırmasını... Yine de annem yatağı çok dik pozisyona getirmemeyi tercih etti.

Annem, tostları alıp, geldikten sonra, Dr. Sedat Bey uğradı.

“Ağrın nasıl? Değerlendirmeyi çok iyi yap, çünkü bu önemli bir karar.” dedi.

“Beni tam dik oturtursanız, daha net konuşabilirim, çünkü oturunca ağrı çok artıyordu.” dedim.

Yatağımı tam kaldırdılar. Hayır, hiç ağrım yoktu. Sedat Hoca, Prof. Dr. Mehmet Zileli'ye durumumu iletteceğini söyleyerek, gitti.

Keyifle tostumu yedim. Annemden de, bir hemşire çağırmasını ve PCA yadigârı damar yolunu çıkarttirmasını rica ettim. Artık ona ihtiyacım yoktu.

Başhemşire yardımcısı Nurten abla boş vaktinde uğradı, sohbet ettik. Televizyonu açtırdım; klip izleyerek, müzik dinledim. Aldolan da ağrıyı sıfırlıyordu ama bu çok farklıydı. Hareket ettiğim anda ağrı yeniden başlamıyordu. Bunca zaman ağrı çektikten sonra kendimi yeniden doğmuş gibi hissediyordum.

Nurhan teyze akşamüzeri evine gitti. Biz de anne kız oturduk, sohbet ettik, televizyona baktık. Yemekte patlıcan ve pilav vardı. Ondan da, her zamankinden fazla tat aldım. Ağrısız hayat, olağanüstü güzeldi.

Annem Nöroşirurji Ana Bilim Dalı'na gelirken yanına hiçbir şey almamış. Ortopedi'ye gidip, kendine pijama getirmesi gerekti. Dönüşte de bana bir misafir getirdi. Zuhul ablanın refakatçisi Naime teyze beni çok görmek istemiş. Birbirimize sarıldık. Ağrım yok diye, o da çok seviniyordu. On dakikalık bir ziyaretten sonra annem Naime teyzeyi tekrar Ortopedi'ye götürdü.

Nöbetçi, beyin cerrahinin en sevdiğim hekimlerinden Dr. Cemil ağabeydi. Her zamanki gibi, “Ne haber Aslı?” diyerek, odama girdi. Ben o gün yaşadıklarımı özetledim ama Cemil ağabey, annem geldiğinde tekrar sordu. Bana da, “Hani burada spastikçe kursu verecektin bize? Bak, seni anlayamadım.” diye takıldı, gülüştük...

Benim ilk hemşirem Ayşe abla o gece nöbetçiydi. Uğradı; beş on dakika konuştuk. Çok yoğun çalışıyormuş ve bir bebeği olmuş. Anne olmak yaramış, güzelleşmişti.

“Kim beş yüz milyar ister?” yarışma programını seyrettikten sonra da yattık. Daha doğrusu ben yarısında kestirmeye başladım. Program bitince de, rahat ettiğim gibi, sağıma dönüp, nefis bir uyku çektim.

Ertesi sabah, keyifli bir güne erkenden uyandık. Kahvaltımızı ettik. Uzmanlarımdan haber aldıktan sonra, Ortopedi ve Travmatoloji Ana Bilim Dalı'na geri dönecektim.

Öğleye doğru, yerime dönebileceğimi bildirdiler. Aslında ben tekerlekli sandalyeyle gitmek istiyordum. Ağrım olmadığından, aklım fikrim oturmaktaydı ama annem fazla sarsılmamam için sedyeye götürülmemi istedi. Beyin Cerrahi

Servis personeli Ali ağabey de, öğle yemeğinden önce beni Ortopedi Servisi'ne götürerek, yatağıma yerleştirdi.

Ne olursa olsun, Doç. Dr. Sinan Kara'ya yakın olmak, onun bölümünde yatmak, bana daima büyük bir güven veriyor. O dönemde benim için hiçbir şey yapamıyor olsa da, Sinan ağabey, artık ömür boyu benim kahramanımdı. Hiçbir tedavi yapılamadığı halde, Ortopedi'de yatmama izin vermesi bile, büyük bir iyilikti.

04 Ekim 2002 Cuma, Zuhal ve Hacer abla taburcu oldular. Beni ağrısız görmek, onları da sevindirmişti. Vedalaşırken, kırk yıllık dost gibi birbirimize sarıldık. Gerçi her ikisi de daha sonra ziyaretime geleceklerdi. Hacer ablanın pazartesi, Zuhal ablanın ise, iki hafta sonra kontrolü vardı.

O gün ve ondan sonraki üç gün çoğunlukla tekerlekli sandalyemde oturdum. Diğer iki hasta gittiği için, hafta sonunu annemle baş başa geçirdik. Annem beni tekerlekli sandalyemle hastane dışına kadar çıkarıp, dolaştırdı. Canım cips istedi; birlikte gidip, abur cubur aldık. Geçtiğimiz hafta ameliyat olan Edibe ve Nazmiye teyzeyi odalarında ziyaret ettik vs. Kendimi o kadar iyi hissediyordum ki, artık eve dahi gitmek istiyordum. Tabii ki bu sadece "Test doz"du.

Annem beni oda kapımızın önüne oturtuyordu, gelen geçenle selamlaşıyor, konuşuyordum. Beni tekerlekli sandalyede gören hemşireler, gözlerine inanamıyorlardı. Ben de gülümseyerek, "Bomba gibiyim!" diyordum.

Ağrım varken, ne kitap, ne de gazete okuyabiliyordum. Baklofen Pompası test dozu yapıldığında, okumanın da tadını çıkarmaya başladım. Günlük gazete ve Tom Robbins'in "Dur Bir Mola Ver" adlı kitabını okuyordum. Fizyoterapistimle ödünç kitap değiş tokuşu yapmıştık. Bu da o kitaplardan biriydi.

Hafta sonu böyle geçerken, elbette ki Baklofen Pompası ile ilgili çok güzel ümitlerim vardı. Onu, bundan sonra ağrı çekmemi tümüyle engelleyecek bir mucize olarak görüyor, bir an evvel takılmasını istiyordum. Herhalde Prof. Dr. Mehmet Zileli için, ağrımın geçmesi, Baklofen Pompası takılmasına yetecek bir gerekçeydi.

07 Ekim 2002 Pazartesi günü, yine ağrısız uyandım. O gün kahvaltıdan sonra annem Nöroloji'ye çıktı ve Neurontin'i birdenbire de olsa, kesebileceğimizi öğrendi. İşte bu haber harikaydı. Çünkü bu ilaç bende hiçbir işe yaramadığı gibi, bir sürü de yan etki yapıyordu. (Baş ağrısı, sersemlik, mide bulantısı vb.)

O gün odamıza yeni bir hasta geldi. Tekerlekli sandalyesinde, on dört yaşlarında görünen, spastik bir erkek çocuğu. Annesi ve babası, pencere kenarındaki yatağın yanına arabasıyla götürüp, yüzünü pencere ve yanındaki duvara döndürdüler. Bu, bana ve anneme çok tuhaf gelmişti. Çünkü bizimle konuşmak istese, başını 180 derece çevirmesi gerekecekti.

Annesi ve babasının yanında, "Aba" dedikleri bir hanım daha vardı. Aileyle tanıştık. Seyit Ali ve Hatice çiftinin çocukları, Yılmaz... Ayaklarından ameliyat olacaktı. Annem, "Bileklerinden mi?" diye sordu. Öyleymiş. "Aslı da sol ayağından geçirdi ve çok rahatladı." dedi annem.

Yalnız, Yılmaz konuşmuyordu. Daha doğrusu, sesi duyulmuyordu. Ben önce bunun, spastik olmasından kaynaklandığını düşündüm ama az sonra gerçek neden çıktı ortaya. Yılmaz bir şey söylemek istediğinde, annesi eğilip, kulağını ağzına dayıyor, sonra da bize tercüme ediyordu. Elbette ki bu da

Yılmaz'ın çok kolayına geliyordu. Biz ise, annemle hemen akciğerlerini düşündük. Ben bağırarak konuştuğum halde, akciğer kapasitem azalmıştı. Hatice ablayı bu konuda uyarmaya çalışıyorduk ama bir musibet, bin nasihatten iyiymiş.

Yılmaz, Serebral Palsi'li değildi. İlkokul üçüncü sınıfa giderken rahatsızlanmış. Çok ender rastlanan bir hastalıkmiş. Şiddetli spastisitesi ve konuşma bozukluğu vardı. Uzun süre Nöroloji Ana Bilim Dalı'nda yatmışlar ve çeşitli ilaçlar denenmiş. İyi gelen tek ilaç, Neurontin olmuş. Ayrıca, benim gibi, Lioresal de kullanıyordu.

Akhisar'da tütün işçiliği yapan aile, Yeşil Kart sahibiydi. Akhisar Belediye Başkanının yardımlarıyla, oradaki bir merkezde fizyoterapi görüyor ve ortaokul ikinci sınıfa gidiyordu. Annesi her gün tekerlekli sandalyesiyle okula götürüp, getiriyormuş.

Bunu öğrenince, içim biraz burkuldu. Ben de okumak isterdim. Oysa bir süre sonra fark ettim ki, Yılmaz sadece "Özürlü olduğu için" okula götürülüyor ve iltimasla sınıf geçiriliyordu. Evet, bu korkunç bir gerçektir ama **TASTAMAM GERÇEKTİR**.

Annem, hiç kimseye "Alışılmış Spastik Kalıpları" paralelinde *özürlü muamelesi* yapmaz. Yılmaz ile de gayet doğal iletişim kurdu. Zamanla anladık ki, değil orta üç, ilkokul bire giden çocukların dahi bilmesi gerekenlerden habersizdi. Takdir ve Teşekkür Belgeleri ile yalan bir dünyada yaşatılıyordu.

İşte o zaman, okula kabul edilmediğim için, şükrettim. İnsanların, sakatlığımın görsel dehşetine bakıp, benim de iltimasla diploma aldığımı düşünmelerine tahammül edemezdim. Nasıl olsa, ürettiklerim ortada.

Yalnız, Yılmaz aslında çok kurnazdı ve durumunu kullanıyordu. Özellikle annesi tarafından, tembelliğe ve kendisini dahi düşünmemeye alıştırmış, diğer deyişle, sakatlığının üstüne bir de *özürlü* yapılmıştı. Örneğin, ilaç zamanını kendisi hatırlatabilecekken, annesi bu sorumluluğu da üstünden almıştı. Üstelik bununla öğünüyordu da. Ya da annesi günde iki kere jimnastiklerini yaptırırken, Yılmaz hiçbir çaba göstermiyor, ellerini başının altına koyup, annesinin ağzına verdiği yemişleri yiyordu. Eminim okuldaki dersleri de, Hatice abla yapıyor ve "mutlu olması için" oğluna mal ediyordu. Öğretmenler de, "Alışılmış Spastik Kalıpları" mantığı içinde, bu mizansende yer ve rol üstleniyorlardı.

Yılmaz ertesi günü ameliyat olacaktı ama anestezi uzmanları karar veremedikleri için bir hafta ertelendi. Annesi oldukça heyecanlı olduğu için bu erteleme biraz canını sıkıyordu. Kemiklerde de deformasyon olduğu için ayakları gerçekten çok kötü durumdaydı ve nasıl düzeltilebileceğini merak ediyordum gerçekten. Ama hekimi, elbette ki, Sinan ağabeydi.

Yılmaz'ların hastaneye yattıkları gün, öğleye doğru, çok kötü bir sürprizle karşılaştım. Ağrım tekrar başladı. Hemen damar yolu açıldı ve yeniden PCA cihazına bağlandım.

Yine o gün, Sinan ağabeyin yeni asistanı Dr. Mert Bey göreve başladı. Çok sessiz, önüne bakarak konuşan bir tabipti. Ortopedik açıdan bir şey yapamadıkları için, artık benimle çok fazla ilgilenmiyorlardı. Ancak, Mert Bey daha farklıydı. Örneğin, Dr. Asuman Hanım PCA ile ilgili kontrole geldiğinde, o da mutlaka gelip, cihazı öğrenmeye çalışıyordu. Arkadaş oldukları için de, birbirlerine çok takılıyorlardı.

Yalnız, Baklofen Pompası test dozunun etkisi geçtikten sonra ağrı, çok şiddetli bir şekilde başladı. Nefes aldirmiyordu. Yine de dayanmaya çalışıyordum ama çok zordu. Ertesi gün Baklofen Pompası testi yapılacağını öğrenmiştik. Üstelik o gün 08 Ekim, yani, doğum günümdü. Şu dönemde bana verilebilecek en güzel yaş günü armağanı da, ağrımın kesilmesiydi.

08 Ekim 2002 Salı günü, saat 11.00 gibi, Nöroşirurji Ana Bilim Dalı'na götürüldüm. Uzmanlar ameliyattaymış. Bir süre bekledikten sonra, o gün bana Baklofen Pompası testi yapılamayacağını öğrendik. Oraya kadar boşuna gitmişim ve ağrım dayanılmaz düzeydeydi. Çaresiz, geri döndük.

Ben kerevizi çok severim. O günlerde de tam yeni yeni çıkmaya başlamıştı. Annem evde çok kısa durduğu için, bana kereviz yemeği yapıp, getirecek zamanı olmuyordu. Personellerden, Mehpare abla da bana hep, "İstediğin bir yemek varsa, evden yapıp getireyim." diye sorar. Ben de kereviz yemeği istemiştik. Tam da doğum günümde yapıp, getirmiş sağ olsun.

Ne var ki, odama döndükten sonra ağrının şiddetinden, mide bulantısı başladı. Canım çekti, bir lokma kereviz yiyeyim dedim. Çok da güzel olmuştu. Ne yazık ki, sonuç: Kusma...

O gün hiç kendime geledim. PCA bana mısın demiyordu. Akşama doğru kusmam arttı; üst baş, tavanlara kadar çıkarıyordum. Allah'tan o akşam, sevgili Türkan hemşire nöbetçiydi.

Onunla dostluğumuz, hastaneye son yatışımızda başlamıştı. Çok sıcakkanlı, aynı zamanda da güzel bir bayan. Üstelik damar yolu açma uzmanıdır. Resimlerini gördüğümüz, bir buçuk yaşında, çok tatlı bir oğlu var. Fırsat buldukça odamıza gelir ve sohbet ederiz. Onun nöbetçi olduğu geceler, kendimi daha da güvende hissederim.

Bana hayatımın en güzel doğum günü "kıyağını" yaptı. Annemi koştururken görünce, "Hayırdır Nurhan abla?" demiş. Benim çok kötü olduğumu öğrenince, gelip ilgilendi ve "Bu kadar eziyet çektirilmez insana. Order'ında var; ben gidip eczaneden Aldolan alacağım. Doğum günü akşamını rahat geçir bari..." dedi. On beş dakika sonra yanımdaydı ve iğnemi yaptı. Ağrım geçince, baygın düşüp, uyuyabildim.

O hafta yine PCA ile idare ettim. Ağrım çok fazlaydı ama dayanıyordum.

Hafta sonu Yılmaz'ları izinli çıkardılar. Yılmaz buna çok sevinmişti. Hastanede sıkılıyordu.

Ailesinde dikkatimi çeken en önemli özellik, özellikle de annesinin, "Çok fedakâr anne" portresi çizme çabasıydı. Ben buna hiç alışkın değilim. Annem çok doğaldır ve benim için yaptıklarını da doğal kabul eder, abartmaktan hiç hoşlanmaz.

Yılmaz'ın en büyük ailevi sorunlarından biri, kasılmalarının çok fazla sorun edilmesiydi. Dolayısıyla, spastisitesi arttığı zaman çok strese sokuluyordu. Oysa biraz daha doğal karşılımlar, Yılmaz da daha rahatları.

Nitekim Baklofen Pompası test dozunun etkisi geçtikten sonra nedenini bilmiyorum ama sol dirsek, bilek ve sağ ayağımda spastisite çok arttı. Tıpkı çocukluğumdaki gibi, elimi hiç açamıyordum ve bileğim kasılmaktan, çok yoruluyordu. Öyle ki, annemden ve iki gün sonra gelen Güler teyzemden, arada bileğimi düzeltip, bir süre tutmalarını rica edecektim.

Yetiştirildiğim ideal yaklaşım “Benimseme” sayesinde, annem, her zaman olduğu gibi, bunu da sorun haline getirmiyor, sadece beni rahatlatacak çözümler üretmeye çalışıyordu. Örneğin, tırnaklarım batmasın diye, avucumun içine kalın bir rulo havlu sıkıştırmak gibi... **Ben spastik olduğuma göre, kasılmak benim için çok doğaldı.** Bu, anahtar mantık sayesinde, hayatım boyunca hep rahat ve doğallıkla yaşadım, kompleks edinmedim ve “Kelimenin tam anlamıyla spastik olmaya” cesaret edebildim. Yılmaz’ın ise, böyle bir özgürlüğü yoktu.

14 Ekim 2002 Pazartesi günü tekrar Nöroşirurji Ana Bilim Dalı’na gittik ve kısa bir süre bekledikten sonra ameliyathaneye, bu kez kıyafetlerimle alındım. Yine Dr. Sedat Bey, belimden omuriliğime Baklofen zerk etti. Ağrım geçmişti ama bir önceki kadar etkili olmadığını hissediyordum. Bunu kendisine de söyledim.

Prof. Dr. Mehmet Zileli de o gün hastanedeydi ve test sonucunu gözlemleyecekmiş.

Ameliyathaneden çıkarıldıktan sonra, sedyeye kenarda beklemeye koyuldum. Az sonra Zileli Hoca yanıma gelerek, hatırlamamı sordu. Ağrımın olmadığını, ama geçen seferkinin daha etkili olduğunu söyledim. Kasılmalarımın azalıp azalmadığını sordu. Daha pek bir fark olmamıştı. Ameliyathane bölümünden çıkarılmamı ve dışarıda kendisini beklememizi istedi.

Annemin yanına geldiğimde, Nurhan teyzemi de gördüm. Annem ameliyathane kapısında beklerken, onu birdenbire karşısında bulmuş. Önce Ortopedi’ye gitmiş. Beyin Cerrahi’de olduğumu öğrenince de, koşarak gelmiş. Bana getirdiği meyve suyunu içtim. Canım bir şey yemek istemiyordu. Üçümüz, Prof. Dr. Mehmet Zileli’yi beklemeye başladık.

Bir saat kadar sonra, Hoca ameliyattan çıkıp, odasına geldi. Az sonra da dışarı çıkıp, bizimle görüştü. Ağrımın geçmesini, Baklofen Pompası takmak için yeterli bulmuyor ve sürekli düşünüyordu. İlk testteki kadar etkili olmadığını söylemem de sanırım onu daha çok düşündürüyordu.

Ayrıca Prof. Dr. Mehmet Zileli, bana mutlaka fizyoterapi uygulanmasını istiyordu. Hem bu amaçla, hem de Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalı’nda, Prof. Dr. Yeşim Kirazlı’nın gözetiminde Baklofen Pompası araştırmasına devam edilmesi için, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalı Kliniği’ne transfer olmamızı istedi. Kendisi de orada beni daha kolay takip edecekmiş.

Hava çok güzel olduğu için, annemler personel çağırmak yerine, sedyeye beni yavaş yavaş iterek, Ortopedi ve Travmatoloji Servisi’ne kadar götürdüler ve yardım isteyerek, yatağıma yatırdılar.

Yılmaz’dan haberler: Ertesi gün ameliyat olacağı için, akciğer kapasitesini ölçmek amacıyla, bir cihaza üflemesi gerekiyormuş. Doğal olarak, hiç nefesi çıkmamış ve operasyon ertelenmiş. Annesi bunu bize söylediğinde annem, “Sen Yılmaz’ın yerine konuştuğun ve kulağını ağzına dayayıp, dinlediğin müddetçe, akciğerleri sönecek.” dedi.

Bu arada, benim kullanmadığım Neurontin’ler elimizde kalmıştı. Onları da, birkaç plaka Lioresal ile birlikte, Yılmaz’lara verdik. Hatice abla o kadar sevindi ki...

Annem odada yokken, acil ihtiyaçlarımda Hatice abla bana çok yardımcı oluyordu. Yemeğimi alıyor ve Yılmaz ile beraber, bana da yediriyordu.

Yalnız, bir seferinde, benim ilaç saatimi de hatırlatınca, annem çok kızdı ve: “Yılmaz’ı tembelleğe alıştırmışsın, şimdi sıra Aslı’ya mı geldi?” diye sordu.

İkinci Baklofen Pompası testi yapılıp, yerime döndüğümde, orta yatağa yeni bir hasta gelmişti. Adı, Sultan olan, alçısı değişecek, kalça çıkıklı bir bebek. Annesi, susturmakta oldukça zorlanıyor, iki dakika sussa, tekrar bağırıma başlıyordu.

Neyse, o gece annesi biraz kucağında dolaştırarak, sonuçta uyutabildi. Ertesi gün anestezi alacağı için, 24.00’ten sonra hiçbir şey yemeyecekti. Allah’tan sabah erkenden ameliyathaneye aldılar da, çocukcağz fazla aç kalmadı.

Yalnız, sabah benim ağrım yine başladı; hem de nasıl... Bu kez, testin etkisi çok kısa sürmüştü.

Annem o gün Kipa’ya gidecekti. Annesi Yılmaz’ı koridorda dolaştırırken, annem eğilip kulağına bir şey söylemiş. Yılmaz da, “Tamam” demiş. Nasıl olmuşsa da, Hatice abla duymamış. Odaya geldiklerinde, meraktan çatlak üzereydi. Olayı öğrenince, ben de merak ettim. Annem, asistan Dr. Mert Beyi bulup, izin aldıktan sonra, olay açıklığa kavuştu: Meğer annem Yılmaz’a, “Annenle seni Kipa’ya kaçırayım mı?” demiş...

Sultan’ın da, alçısı yenilenmişti. Annesi Özlem, “Ben Aslı’nın bir ihtiyacı olursa, hemşireye haber veririm.” dedi. Sultan sürekli bağırmasa, benim de ağrıdan başka sorunum yoktu.

Bir buçuk saat kadar dolaştırmış annem onları. Bornova EGS Park’a da götürmüş. Tabii Yılmaz keyiften dört köşe... Ne var ki, döndükten sonra, neler yaptığına dair, ağzından yüksek sesle bir cümle duyamadım.

Özellikle sabahları bizim Yılmaz ile halimiz çok komikti. Bir kere, Oya hemşire tansiyonlarımıza bakmaya gelene kadar, beyefendinin uyanması mümkün değil. Elektrik süpürgesi çalışırken bile uyuyabiliyor. Oya abla, “Ne haber Yılmaz, hala uyuyor musun?” dediğinde, gözünü yarım açıp, kolunu uzatıyor, bir yandan da uyandırıldığı için söyleniyordu.

Biraz sonra benden, “Günaydın Yılmaz!”

Tık yok. Aslında var da, duyulmuyor.

“Yılmaz, sesini duymak istiyorum.”

Neyse, en sonunda, hafiften bir “Günaydın.” duyabiliyorduk.

Annem, 15 Ekim 2002 Salı, öğleden sonra, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalı Kliniği’ne sevk almak için SSK İzmir Eğitim ve Araştırma Hastanesi’ne gitti.

Fizyoterapi sevkim sırasında bana sorun çıkararak fizik tedavi uzmanı, bu kez de Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalı Kliniği’ne sevkimi yapmamış. Annem de, daha önce bana yardımcı olan bir beyin cerrahi uzmanına, Prof. Dr. Mehmet Zileli’nin, Baklofen Pompası araştırması için FTR’ye yatırılmamı öneren kâğıdı göstermiş. Böylece sevkim yapılmış.

Yalnız annem, Yeşim Hocayla görüştüğünde, şu anda FTR Kliniği’nde hiç boş yatak olmadığını öğrenmiş. Yer açılınca hemen oraya geçecektik.

Evet, Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalı Kliniği’ne yatacaktım ama annemin aklına takılan soru şuydu: Ağrılı durumda nasıl fizyoterapi uygulanacaktı? Belki de sadece Baklofen Pompası araştırması yapılacaktı.

O akşam Sultan bebek tam coştı. Sürekli bağıırıyordu. Benim de, bacağımın ağrısından, beynim oyuluyordu. En sonunda, hayatım boyunca bir kez daha atamayacağım, öyle bir çığlık attım ki, bebek dehşete kapılıp, sustu. Annemin dehşeti ise, onunkinden çok daha fazlaydı. Benim öyle bir sesi nasıl olup da çıkartabildiğimi anlayamamıştı. Annesi de bu işe çok sevinip, biraz rahat nefes aldı. Bundan sonra, Sultan ne zaman ağlayıp bağıırmaya başlasa, benden canhıraş bir çığlık bekliyordu. Neyse ki, ertesi gün taburcu oldular.

O günlerde Ortopedi’de yatan iki hastayla tanıştık. Biri, bacağını kırdıktan sonra iltihap kapan, bu nedenle de on üç on dört ameliyat geçiren, Mahmut isimli bir gençti. Odanın kapısına koltuk değnekleriyle geldiğinde, annesiyle beraber kısa sohbetler yapıyorduk.

Diğeri ise, Fatma’ydı. On üç yaşındaki Fatma, elektrik çarpması sonucu, iki bacağını diz altından ve bir kolunu dirsekten kaybetmişti. Benimle tanışmak istemiş, odamıza geldi. Bence bu çok ilginç bir karşılaşmaydı. Çünkü benim uzuvlarım eksiksiz olmasına rağmen, onları istediğim gibi kontrol edemiyordum. Diğeri deyişle, önemli olan, akıl ve ruh sağlığımızdı.

Ne var ki, Fatma benden bu mesajı alabilecek durumda değildi. Çünkü şimdiden “Açık Tecrit” etkisine girmişti; takma kolunun üzerine battaniye örtülüyordu. Daha sonraki yatışında Fatma ile yine karşılaşacaktık.

16 Ekim 2002 Çarşamba günü orta yatağa Mehmet Salih geldi. Omzundan kist alınacak, altı yaşında bir çocuk. Annesi Nezize abla ve babası Gürsel ağabeyle bir anda öyle iyi anlaştık ki. Aile, Denizli’den geliyordu. Daha sonra, bizi Denizli’de de misafir ettiler ve kızları Tuğçe ile de tanıştık.

İlk kez hastaneye yattıkları için Nezize abla odaya girerken çok tedirgin ve çekingendi ama bizimle tanıştıktan sonra rahatladı. Aramızda, halen de devam eden, çok iyi bir dostluk kuruldu. Öyle ki, Mehmet Salih ve Tuğçe, anneme, “Nurhan anneanne” diyorlar.

O akşam, annemle bana destek vermek için Ankara’dan Güler teyzem geldi. Bana da nefis ölü doğa tablolarından birini armağan olarak getirdi. On gün boyunca birlikte yaşamı paylaştık; üzüldük, sevindik. Yanımızda olması bize olağanüstü bir moral verdi.

Mehmet Salih’in ameliyatı ertelenince, annem hafta sonu Nezize ablaları banyo yapabilmeleri için bize götürdü. Yolda Mehmet Salih’i kucağına alıp, araba kullandırmış. Tabii o da keyiften dört köşe olmuş. Boş yatak açıldığı için ben de pazartesi günü FTR’ye geçecektim.

Evet, nihayet Baklofen Pompası araştırması için, 21 Ekim 2002 Pazartesi günü, öğleden sonra Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalı Kliniği’ne nakledildim. Gitmeden, Sinan ağabey gelip muayenesini yaptı ve Baklofen Pompası ile ilgili gelişmeleri beklediğini söyledi. Spastisitemdeki artış için de, fizik tedavi ve rehabilitasyonun iyi gelebileceğini düşünüyordu.

Ben ise, şu an için Baklofen Pompası’na umut bağlamış olsam da gerçek çaremin Doç. Dr. Sinan Kara’nın ellerinde olduğunu, çok iyi biliyordum...

* * *

19. Bölüm: Baklofen Pompası

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalı Kliniği, iki katlı, oldukça geniş ve Ege Üniversitesi yerleşkesinin en uç bölgesine konumlandırılmış bir yapıydı. Alt katta, öğretim görevlilerinin odaları, poliklinik, hasta koğuşları, kantin ve egzersiz salonu; ikinci katta ise, iki ve tek kişilik odalar, hemşire bölümü ve açık oturma / sohbet salonu vardı.

Annem bizim için, iki kişilik oda istemiş. Yatak bekleme nedenimiz de buymuş. Bizim kullanımımızdan sonra kliniğe bağışlamak üzere bir de buzdolabı aldı. Yine de, orada yattığım iki ay boyunca bizden, SSK farkı olarak, on günde bir doksan TL almayı hiç ihmal etmediler.

Klinik aracı tarafından, Ortopedi ve Travmatoloji Ana Bilim Dalı'ndan sedyeyle alındım. Yanımda Güler teyzem vardı. Annem ise, arabayla eşyalarımızı transfer ediyordu. Bir buçuk ayda ortopedi, evimiz gibi olmuştu. Zaten annem "Benimseme Dehası" olduğu için, her yere uyum sağlar ve her yeri yaşanabilir hale getirir.

Ortopedi Kliniği'nde yatarken, oranın PCA cihazlarından birini kullanıyordum. Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalı'na geçeceğimi öğrenince Ağrı Kliniği, kendilerine ait bir PCA'yi bize zimmetledi. Annem geçerken Ağrı Kliniği'nden onu da aldı ve ihtiyaç duyduğum sürece kullandım.

Sedyeyle üst kata çıkarıldım ve 103 numara, duvar kenarına yatırıldım. Ancak bu, hastane yatağı değil, normal bir karyolaydı ve hareket edemediğim için bana hiç uygun değildi. Arkasının kaldırılabilmesi ve PCA için, serum takılacak askılığı olması gerekliydi. Annem gelince bir çözüm bulurdu elbette.

Karşı yatakta bir teyze yatıyordu. Önce kızı zannettiğimiz, sonradan bakıcısı olduğunu söyleyen Gül ablayla tanıştık önce. Bir buçuk ay boyunca, pamuk Rahime teyzemle yatacaktık. Onu ve ailesini gerçekten çok sevdim. Özellikle de, Feride abla ve eşi Necati ağabeyi; o iki, "kanatsız melek"i...

Rahime teyze, eşiyle kaldırımında yürürken, trafik kazası geçirmiş. Eşi, kafa sarsıntısı sonucu yoğun bakımda, komadaymış. Kendisi de kalça kırığı nedeniyle, ortopedide uzun süre tedavi gördükten sonra, yeniden ayağa kalkabilmesi için Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalı Kliniği'ne yatırılmış. Tek çocuğu olan oğlu, Mustafa ağabey, İstanbul'da çalışıyordu.

Annem geldiğinde, yatağın bana uygun olmadığını gördü ve personelden, değiştirmelerini rica etti. Ne var ki, buradakiler ortopedi gibi, fazla işe alışmamışlardı. Ağır hasta pek gelmediği için, rahattılar. Yatağı değiştirmek yerine, beni bir geceliğine hareketli yatak olan başka özel odaya aldılar. Ağrım yolda, sarsıntıyla çok arttığı için, midem bulanmaya başlamıştı. Münevver hemşire gelip, bulantıma yönelik, Metpamid iğne yaptı. Annem de hemen PCA cihazını programladı.

O gece hiç olmazsa Güler teyzem, karşımdaki refakatçi yatağına uzandı. Annem yine benim yanımda yattı.

Ertesi gün, personel Cemal ağabey hem beni hem de yatağımı, 103 numaraya geçirdi. İki ay boyunca burada yatacaktım.

Kahvaltıdan sonra, Yeşim Hocanın asistanı, Dr. Sezer Hanım gelerek, beni uzun bir muayeneden geçirdi. O gün, fizyoterapiye başlayacaktım. Tümüyle hareketsiz kalmamam için, ağrının üzerine gitmeden, diğer kaslarım çalıştırılacaktı.

Öğle yemeğinden sonra, ilerleyen zamanda kliniğin en iyi fizyoterapisti olduğunu öğrendiğimiz, Hatice Hanım geldi, tanıştık ve hemen o gün egzersizlere başladık. Bunlar, çoğunlukla eklem açıklığını koruyucu hareketler ve sol tarafımdaki spastisiteye karşı germe egzersizleriydi. Sağ bacağımı ise, hiç zorlamıyordu. Hatice'yle çok iyi anlaşmıştık. Hem çalışıyor hem de sohbet ediyorduk.

Ertesi gün, sol kolum ve bileğimdeki spastisiteyi Dr. Sezer Hanıma sorduk. Zira kolumu ve bileğimi hiç açamıyordum. Sabah akşam yirmişer dakika buz kompresi önerdi. Gerçekten de, zaman içinde bu tedavinin çok faydasını gördüm.

O günlerde, uyku sorunları yaşıyordum. Gece bir türlü uykuya dalamıyor, sık sık uyanıyordum. Hekim, bu sorunum için de Atarax şurup başladı. Çok hafif bir sakinleştirici olan bu ilâcı sonraları da kullanacaktım.

Sürekli PCA cihazı kullandığım için, damarlarım artık iflas etmişti. Üç günde bir farklı bir damar araştırıp, bulunuyordu. İşin kötüsü, Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalı Kliniği'ndeki hemşireler bu konuda çok deneyimli değillerdi.

Bir keresinde, çok sevdiğim ve topitoplarımı paylaştığım Birgül hemşire, altı denemeye her yerimi delik deşik etti. Ben artık gülmeye başlayınca,

“Aslı, bana kızacağına gülüyorsun. Bağır, çağır, söylen...” dedi.

Cevap verdim: “Ağlasam, bağırsam, ne işe yarayacak ki?”

İşte o akşam, “Damar yolu açma uzmanı” Nesibe hemşireyle tanıştım. Eli bu kadar hafif olamazdı. Damar yolumun değiştirilme günlerini, artık onun nöbetlerine denk getirmeye çalışıyordum.

Nesibe abla, yirmi küsur yıllık hemşireydi ve “Ben, kesin giremeyeceğim damara dokunmam.” diyordu.

Bir keresinde, sabah nöbetten evine giderken, yanıma uğradı ve o gün damar yolumun değişeceğini öğrenince, “Ben gitmeden halledeyim.” diyerek, sivil kıyafetlerini giymiş olduğu halde, gidip malzemelerini aldı ve damar yolumun musluğunu yine rahat ettiğim bir yere taktı.

Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalı Kliniği'ne yattıktan sonra yapılan ilk araştırma idrar tahliliydi ve sonucu temiz çıktı.

Münevver hemşire bize, klinikte, Baklofen Pompası takılmış bir hasta olduğunu söylemişti. Annem ve ben, tanışmak istiyorduk. Sonunda Suat ağabeyle önce annem, sonra da ben tanışabildik.

Birkaç yıl önce geçirdiği trafik kazası sonucunda, bacaklarında spastisite oluşmuş ve Prof. Dr. Mehmet Zileli tarafından Baklofen Pompası takılmıştı, fakat ne şanssızlıktır ki, bütün yan etkiler onda ortaya çıkmış, üstelik hiçbir faydasını da görmemişti.

Suat ağabey, bana Baklofen Pompası takılmasının düşünüldüğünü öğrenince, çok ilgilendi ve yaşadığı sorunları bizimle paylaştı. O zamanlar ben Baklofen Pompası'nı hararetle istediğim için, beni vazgeçirmeye, ikna etmeye çalışıyordu. “Aslı, ilk üç ay çok iyiydim. Kasılma ve ağrılarım azalmıştı ama sonra

doz yetmemeye başladı. Kırk mg. ile başladık; dört yüze kadar çıktık. Pompa kaçak yapıp, etlerimi çürüttü. Sağdan aldılar, sola yerleştirdiler. Üstelik Baklofen Pompası bir kez takıldıktan sonra, çıkarılamıyor da. Çünkü vücut omurilikten Baklofen almaya alışıyor. Şu anda yine spastisitem çok şiddetli ve ağrılarım aynen devam ediyor.” diyordu. Ben ise, herkeste bu kadar şanssızlık olmayacağını düşünüyordum.

Annem Suat ağabeyin anlattıklarından rahatsızdı ve güçlü kuvvetli görünen Suat Bey bu kadar sorun yaşıyorsa, bir deri bir kemik kalan benim vücudumun bu pompayı nasıl kaldıracağını düşünmeye başlamıştı. Geceleri bizim odadan Suat ağabeyin penceresi görünüyordu. Adamcağız hiç uyuyamıyor, bacaklarını havaya dikip, ovunup duruyormuş.

Ben ise, satıhtaydım. Daha doğrusu, bir tek ağrımın geçmesiyle ilgileniyordum. Baklofen Pompası test doz yapıldığı anda ağrı sıfırlanıyordu. Aslında bu da pek normal değildi. Çünkü omuriliğe zerk edilen ilacın, iki üç saatte tesir etmesi beklenirmiş. Biz Serebral Palsi'liler tam birer, altı bilinmeyenli denklemdir.

Suat ağabeye test doz sadece bir kere yapılmış. Hemen uykuya dalınca da, uygun hasta olduğuna karar verilmiş. Oysa Prof. Dr. Mehmet Zileli, benim için her şeyi çok ince eliyordu. İki testte de ağrım kesildiği halde, Baklofen Pompası'nı takmaya karar verememişti hala.

Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalı Kliniği'ne yattıktan bir hafta sonra, Prof. Dr. Yeşim Kirazlı'nın asistanı değişti ve Dr. Gülşah Hanım benimle ilgilenmeye başladı. Genç, cıvıl cıvıl bir hekimdi.

O sıralar Prof. Dr. Yeşim Kirazlı kongrede olduğu için bana hiç uğrayamamıştı. Dr. Gülşah Hanım ise, her gün gelip, üstelik de beni muayene ediyordu. Tabii bu muayeneler de ağrımı artırıyordu. En sonunda annem bana, “Her gün kendini muayene ettiriyorsun.” diye kızdı. Ne yapabiliirdim? Ağrım olduğunu söylüyordum ama onun da beni muayene edip, hocaya bilgi vermesi gerekiyordu.

06 Kasım 2002 Çarşamba günü Prof. Dr. Yeşim Kirazlı, beni muayene etmeye geldi. Spastisitemin, Baklofen Pompası gerektirecek kadar şiddetli olmadığını ve Suat Beyin, Serebral Palsi'li olmadığı halde Baklofen Pompası yüzünden yaşadıklarını vurguladı. Sonuçta da, test dozlara devam edeceklerini ama farklı çözümlerin bana daha uygun olacağını söyledi. Onlara göre bu “farklı çözümler” fizyoterapiydi.

Baklofen Pompası'nın üçüncü test dozu, 11 Kasım 2002 Pazartesi günü yapıldı. Bu kez, beyin cerrahîye kadar gitmedim. Oradan bir uzman geldi ve yatağımdayken, belimden omuriliğime ilacı zerk etti.

Yine ağrı geçmişti. Annem beni tekerlekli sandalyemde klinikte gezdirdi; bahçeye çıkardı.

Dr. Gülşah Hanım o gün test doz yapıldıktan sonra muayeneye geldiğinde beni tekerlekli sandalyemde gördüğünde oldukça sevindi ve ben gezintimi bölmeyeyim diye, “Ben daha sonra geleyim.” dedi. Öğleden sonraki muayenesinde ise, spastisitemde kayda değer bir farklılık olmadığını tespit ettiğini ve Hocaya iletteceğini söyledi.

Yine aynı gün ilk kez, Hatice ile alt kattaki rehabilitasyon salonunda çalıştık. Her gün yaptığımız egzersizlerin dışında, beni paralel barda yürüttü. Bu oldukça hoşuma gitmişti. Zuhul ablamın neden ayaklarıma bastırmak istemediğini anlayamıyordum. Görüştüğümüzde mutlaka bunu ona soracaktım.

Terapi sonrası odama çıkışımızda Suat ağabeyle karşılaştık ve aramızda sert bir konuşma geçti. Hatırımı sorduğunda,

“Suat ağabey, bugün yine test doz yapıldı. Bomba gibiyim. Hatice Hanım’la salonda çalıştık. Yıllar sonra ilk kez paralel barda yürüdüm.”

“Aslı, o pompa seni mahveder. Umarım Zileli Hoca sana takmaz onu.”

“Suat ağabey, siz benim nasıl ağrı çektiğimi bilmiyorsunuz. Yatağa bağımlıyken, test doz yapılıncaya bir anda ayağa kalkıyorum. Bu, benim için mucize.”

“Aslı, pompa hiçbir şeyi çözmüyor. Bazen omuriliğime Baklofen verirken beynim bulanıyor. Yazı yazamaz, bir şey okuyamaz oldum. Kendimi hiç iyi hissetmiyorum. Sen bunlara nasıl dayanırsın?”

“Ben artık yatağa bağımlı kalmak istemiyorum Suat ağabey! İyi akşamlar.”

Şimdi düşünüyorum da adamcağız beni ne kadar büyük bir tehlikeye karşı uyarıyormuş ve Prof. Dr. Mehmet Zileli de bu pompayı bana takmakta tereddüt ederken ne kadar haklıymış. İyi ki de Baklofen Pompası bana takılmadı.

Test doz sonrası, iki buçuk gün hiç ağrım olmadı. Annem eve gittiğinde bana not tutmak üzere kullandığım, taşınabilir bilgisayarımı getirmişti. Yıllar önce kupon biriktirerek aldığım, çok basit bir âletti, ama hastanede çok işime yaradı. Ağrım olmadığı sürece, yattığım yerde makaleler yazıyordum.

Bu durum, beni “Uyduruk bir ağrı” yaratmakla ya da “Depresif” olmakla itham edenlerin haksızlıklarını kanıtlıyordu. Ağrısı geçtiği anda üretmeye başlayan birinin ruh sağlığından kuşkulanan pek de akıllıca değildi.

Bu arada ramazan ayı gelmişti. Annem hastanede olmamıza rağmen, ısrarla oruç tutuyordu. Zorunlu olarak dışarıya çıkışlarında, sadece bizim değil, diğer odalardaki hasta ve yakınlarının da ihtiyaçlarını alıyor, bunlar da özellikle ramazan ayında çok hora geçiyordu.

13 Kasım 2002’de, yani Baklofen Pompası test dozu yapıldıktan iki gün sonra Prof. Dr. Mehmet Zileli’nin isteğiyle boyun MR’ım çekilecekti. Radyolojiye gidip geldiğimizde, ağrım korkunç bir şekilde tekrar başladı. Annem hemen PCA cihazını ayarladı ve damar yoluma bağladı ama ağrı giderek şiddetleniyordu.

Dudaklarım morarmaya başlayınca annem koşup Yeşim Hocayı çağırdı. Prof. Dr. Yeşim Kirazlı da benim durumumu görünce çok endişelenmiş ve hemen hemşirelerden birini eczaneye gönderip, Aldolan alması için talimat vermiş. Aldolan yapılıp, ben biraz rahat nefes alıncaya dek Hoca başımdan ayrılmadı. Benim için çok endişeleniyordu.

Ben Zileli Hocaya iletmesi için şu ricada bulundum: “Yarın bir test doz daha yapılabilir mi?” Hiç olmazsa birkaç gün ağrısız yaşamak istiyordum. Ancak, Prof. Dr. Mehmet Zileli bir haftadan önce Baklofen Pompası test dozunun tekrarlanamayacağını söylemiş.

Ertesi gün, uzun süredir beklediğim kişi ziyaretime geldi: Fizyoterapistim Zuhul Dinç... Geldiğinde ağrım olmadığı için, konuşabildik.

Ağrım onu çok endişelendiriyordu. Burada ne yapıldığını sordu.

Ben de “Her gün fizyoterapist gelip, egzersizlerimi yaptırıyor.” dedim.

“Tamam da Aslı, sen acı çekerken fizyoterapinin bir anlamı yok. AĞRINI giderebiliyorlar mı?” dedi.

“PCA cihazı bağlandı. Yetmeyince de Aldolan yapılıyor. Onlar da mecburen her şeyi araştırıyorlar Zuhul ablam.” diye cevap verdim.

Birbirimize acı acı gülümsedik.

O günden sonra ağrım o kadar şiddetlendi ki, doğru dürüst egzersiz de yapamaz oldum. Fizyoterapist Hatice Hanım, çoğu zaman jimnastiklerimi yaptıramadan gidiyordu.

Bunu duyan Zileli Hoca bana oldukça kızmış ve kulağıma gelen söylentilere göre, “Ben Aslı’yı biraz da şu dönemde düzenli fizyoterapi uygulanabilmesi için FTR’ye aldirdim.” diyormuş. Bunu ben de istiyordum ama vücudum aynı fikirde değildi.

Boyun MR sonucum da temiz çıktı. Bakalım, Doç. Dr. Sinan Kara tarafından ameliyat edilip ağrıdan kurtulmak yerine, burada yatmam bir işe yarayacak mıydı? Benim için farklı bir çözüm bulunabilecek miydi?

Aslında Mehmet Hoca da Yeşim Hoca da yeni bir ameliyata karşıydılar. Çünkü bunun, geçici bir çözüm olduğunu düşünüyorlardı. Bugüne kadar yapılan tüm operasyonlardan sonra ağrı tekrarlamıştı.

Yeşim Hoca, “Aslı, kaç kere daha, nereye kadar ameliyat olacaksın? Kesin çözümü bulmaya çalışıyoruz.” diyordu.

Ne var ki, bu şekilde de biz tükeniyorduk. Yaklaşık iki buçuk aydır, bir gün evde kalamamacasına, hastanede yaşıyorduk. Annem, akşamları rica mihnet hemşirelerin bölümünden ve diğer odalardan toplayıp, yatağımın ayakucuna dizdiği ve üzerine incecik bir sünger koyduğu üç sandalyenin üzerinde kıvrılıp uzanıyordu. Dört beş günde bir de beni hemşire ve hastabakıcılara emanet edip, çamaşırlarımı yıkamak için eve gidiyordu.

Klinikteki temizlik görevlilerinden Birgül abla çok cana yakındı. Her gün boş vakit bulduğunda hatırımı sormaya gelir, annem eve gittiğindeyse beni sık sık yoklamayı ihmal etmezdi.

Bir gün oğulları geldiğinde de onları bizimle tanıştırdı. Biz de o günden sonra zaman zaman zaman çocuklara şeker, çikolata vb. küçük armağanlar gönderdik. Birgül abla çok mutlu oluyordu. Hala da aralıklı olarak telefonla arar, hatır sorar.

20 Kasım 2002 Çarşamba günü dördüncü kez Baklofen Pompası test dozu yapıldı. Etkisinin giderek azalmaya başladığını hissediyordum. İlk testteki rahatlama sürem çok uzundu ve korkmadan hareket edebiliyordum. Oysa şimdi, her an ağrı başlayacak gibiydi. Nitekim test doz yapıldıktan yedi saat sonra ağrım başladı. Yine Aldolan’a müracaat ettik. Bu ağrıyı bir tek uyuşturucu kesiyordu.

26 Kasım 2002 Salı günü FTR Ana Bilim Dalı’ndaki hoca ve öğrenciler, benim vakamı tartışmak için toplandılar. Ben de sedyeyle bu konseye indirildim. Muayene edileceğimi bildiğim için öğlen iğnemi yaptırmadım. Nasıl olsa, bacağım kurcalanınca Aldolan etkisini yitirecekti. Yatağıma döndüğümde yapılırsa, daha uzun süre rahat ederdim.

Öğle yemeğinden sonra sedyeyle birinci kata indirildim ve oldukça kalabalık bir odaya alındım. Yeşim Hoca ve öğrencileri beni çok uzun süre muayene ettiler. Aralarında tartıştılar. Çözüm aradılar. Sonuçta, “10” şiddetine yükselen ağrıyla,

gözlerim yerinden fırlamış halde, odama, annemin yanına döndüm. Hemen hemşireyi çağıran annem iğnemi yaptırdı ve ağrım geçince uykuya daldım.

Ertesi gün Prof. Dr. Yeşim Kirazlı vizite geldi. Baklofen Pompası için uygun bir hasta olmadığımı yineledi. Benim için uygun, ağrımı dindirecek ilâcı bulmuştu: Neurontin. Tabii biz hemen annemle onun daha önce denendiğini ve neredeyse beni öldüreceğini söyledik. Yeşim Hoca ise, bu yan etkilerin, düşük doz verilmesi nedeniyle ortaya çıktığını söyledi. Kendisi, Mehmet Hocaya da danışıp, 400 mg. Neurontin başlatacakmış.

Prof. Dr. Mehmet Zileli artık kesinlikle istemediği için annem PCA cihazını söküp, Ağrı Kliniği'ne teslim etti.

28 Kasım 2002 Perşembe günü, yeniden Baklofen Pompası test doz yapıldı. Sekiz buçuk saat sonra da ağrım tekrar başladı. Artık ben de Baklofen Pompasından umudumu kesmeye başlamıştım.

Hastanede olsak da, hep kötü şeyler yaşanmıyordu. FTR Kliniği'nin teknik sorumlusu, Turgut Kaçamak'ın ziyaretleri gibi... Turgut ağabey, yıllar önce omurga kırığı nedeniyle aylarca hastanede yatmış, iyileşince de kendini hasta insanların hayatını kolaylaştırmaya vakfetmiş.

Her gün bana bahçeden bir gül koparıp gelir ve başucumda durup, o güzel sesiyle, en sevdiğim Türk Sanat Müziği eserlerini okurdu. Ağrım ne kadar fazla olursa olsun, moralim yükselir, kendimi daha iyi hissederdim. Hala da ailece görüşüyoruz. Turgut ağabey en zor günlerimde bana ne kadar büyük moral vermiştir.

29 Kasım 2002 Cuma günü sabah akşam 400 mg. Neurontin almaya başladım. Aynı gün, açlık şekeri araştırması için kan verdim. Sonuç normal çıktı.

O gün karşı yatağında yatan Rahime teyzem taburcu oldu. Onunla ve yeğeni Feride ablalarla kurduğumuz dostluk halen devam ediyor. Rahime teyze taburcu olduktan sonra da beni hiç yalnız bırakmadılar. Necati ağabey, yoğun bakımda yatan eniştelerine ihtiyaçlarını götürmeye geldiğinde, dünyanın yolunu yürüyüp, bize de uğruyor, Feride ablamın nefis kabaklı böreğinden bana da getiriyordu.

Rahime teyzem gerçekten çok büyük ilerleme kaydetmişti. Biz ilk gördüğümüzde altına sürgü sürülüyordu; taburcu olduğunda ise, tek bastonla yürüyebiliyordu. Bu ilerlemeyi için için kiskanıyor muydum? Belki de evet...

Ramazan Bayramı süresince annemle odada yalnız kaldık ve karşımdaki boş yatağa uzanarak, biraz dinlenebildi. Aylardır hastanede olduğumuzdan artık gücümüz tükeniyordu.

Dört gün aynı dozda Neurontin almayı sürdürdüm. Gerçi, ağrıma hiçbir etkisi olmuyordu ama Allah'tan yan etkileri ortaya çıkmamıştı.

FTR'de ilaçlar hasta yakınlarına teslim edilmiyor, hemşireler tarafından takip ediliyor ve tam saatinde getiriliyordu. Ortopedide çok uzun süre yattığım için, hemşireler annemi iyi tanıdıklarından, günlük ilaç dozumu başucuma bırakıyorlardı. Burada ise, çok daha titiz davranılıyor ve ilaçlarım tam saatinde geliyordu. Bunun tek mahsuru, bazen uykuya dalmışken, hemşirenin odaya gelmesiyle uyanmamdı.

03 Aralık 2002 Salı günü Yeşim Hoca Neurontin'i günde üçe çıkardı. 09 Aralık'ta ise, günde dört tane Neurontin gelmeye başladı. Oysa ağrım o kadar

şiddetlenmişti ki, sabahları yarım ampul Aldolan ile öğleden sonra ağrım dayanılmaz hale geliyordu. Sabah yapılan Aldolan'ın dozu arttırıldı.

Tek sevindirici haber, soğuk uygulamanın kolumdaki ve bileğimdeki spastisiteye iyi gelmesiydi. Yumruğumu biraz açabiliyordum. Dirseğimde de rahatlama vardı.

Ağrı ataklarım başladığından bu yana, psikiyatriyle bağlantı kurmamız zaman zaman öneriliyordu. Sonunda annem Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Ana Bilim Dalı'na giderek, daha önce bana konsültasyona gelen hekim tarafından övgüyle söz edilen bir Hocayla görüşerek, randevu aldı.

Bayramdan sonra odamıza yeni bir hasta geldi. Beşgül abla, ağrıları nedeniyle fizik tedavi görmek üzere hastaneye yatmıştı. Çok neşeli ve konuşkan olduğu için, odamıza da canlılık gelmişti. Eşi Rüstem ağabey öğretmendi ve Marmaris'te oturuyorlardı.

Beşgül abla bizi o kadar sevmiştir ki, ayrılırken dakikalarca ağlayacak ve bana şu itirafta bulunacaktı: "Odaya ilk girişimde, senin özürülü olduğunu fark ettiğimde, ürkmüştüm. Oysa şimdi senden ayrılmak çok zor geliyor."

Prof. Dr. Yeşim Kirazlı'nın asistanı yine değişti. Klinikte o kadar uzun süredir yatıyordum ki, üçüncü asistan değişikliğini de görmek nasip olmuştu.

Dr. Pınar Hanım, benimle çok iyi iletişim kuran, aynı zamanda bana çok saygı gösteren bir hekimdi. "Siz" diye hitap etmesi çok hoşuma gidiyordu. Çünkü "Serebral Palsi'liler çoğunlukla zihinsel engelli zannedildikleri için, bizimle hep senli benli konuşulur ve bebek muamelesi yapılır. Her ne kadar "*Alışılmış Spastik Kalıpları*" uzmanı olsam da, sonuçta ben de bir Serebral Palsi'li olduğum için, bana öyle davrananlara biraz bozulurum. İşte Dr. Pınar Hanım da, bana siz diye hitap ederek gönlümü fethetmişti.

Beni Dr. Gülşah Hanım kadar sık muayene etmiyor, bu da hoşuma gidiyordu. Çünkü her muayene, ağrımı arttırmaktan başka hiçbir işe yaramıyordu.

10 Aralık 2002 Salı günü Baklofen Pompası test dozu tekrarlandı ve ağrım bu kez sadece beş saat geçti. Daha sonra ise bu test dozun, "Psikiyatri önerisiyle" yapıldığını öğrendik. Bu da bize çok enteresan geldi.

13 Aralık 2002 Cuma günü annem sabahtan Psikiyatri Ana Bilim Dalı'na giderek, benimle görüşecek hocayı buldu. Kendisine öğleden sonra gelip, arabayla alabileceğini söylemiş ama Doç. Hanım "Siz özel görüşme için prim yatırın, ben gelir hastayı görürüm." demiş. Bugüne kadar bana vakit ayırarak ağrılarımı geçirmeye çalışan hiçbir hoca bizden para almamıştı. Sinan ağabey, yaptığı ameliyatlar için dahi hiçbir ücret almıyordu.

Doç. Hanım öğleden sonra geldi. O gelince annem, "Aslı'nın artikülasyon güçlüğü var ama söyledikleri anlaşılıyor. İhtiyacınız olursa, ben dışarıdayım." diyerek, bizi baş başa bıraktı.

Konuşmaya başladık. Ailem ve kendim hakkında sorular sordu. Ağrıyı tarif etmemi istedi. "Uykusuzluk çekiyor musun?" diye sordu. Ben gayet doğal yanıtlar veriyordum. Yarım saat kadar görüştüğümüzden sonra, bana hiçbir şey söylemeden çıkıp gitti. Yolda karşılaştığı anneme de hiçbir açıklama yapmadan, uzmanlarla konuşacağını söylemiş.

Daha sonra annem asistan Dr. Pınar Hanımı buldu ve konsültasyon sonucunu öğrenmek istedi. Dr. Pınar Hanım akşam çıkmadan önce bizim odaya uğrayacakmış.

Dr. Pınar Hanım geldiğinde, gülmemek için kendini zor tutarak bize şunları söyledi: "... Hoca, beklediği gibi bir tabloyla karşılaşmadığını söyledi. Anne de normal değil, dedi. Aslı majör depresyondaymış. Akşam rahat uyuması için 1x1 Nervium başladı ve Atarax'ı da günde 1 ölçüğe düşürdü. Yılbaşında tekrar görmek istiyor."

Ben gülmeye başladım. Depresyonda olmadığım muhakkaktı. Çünkü ağrım olmadığı zamanlarda neşem yerindeydi, herkesle gayet rahat iletişim kuruyordum. İştahım normaldi. Geleceğe ait planlarım vardı ve bir an önce sağlığıma kavuşup, normal yaşantıma dönmek istiyordum.

Diğer taraftan, bizi normal bulmaması gayet doğaldı. Çünkü normal değildik. Aksini düşünebilmesi için annemin, bütün engelli anneleri gibi, o benimle görüşürken yanımda kalıp, ben konuşurken sürekli müdahale etmesi, ağlayıp sızlaması gerekirdi. Ben de, bu konuşma stilimle iletişim engelli olmalıydım elbette ki. "Alışılmış Engelli Kalıpları"na göre tabii ki biz normal değildik.

Artık bu işin suyu çıkmaya başlamıştı. Hafta sonunu kara kara düşünerek geçiren annem, pazartesi günü Doç. Dr. Sinan Kara'ya koştu.

"Sinan Bey, Aslı da, ben de bittik... Siz ameliyat olasılığını tamamen sıfırladınız mı?" diye sorduğunda,

Sinan ağabey, biraz düşündükten sonra, "Hayır, ben diğer araştırmaları bekliyorum. Yapılacak bir şey kalmadıysa yine ben bir şeyler düşünürüm. Siz Aslı'nın yanına gidin. Ben de öğleden sonra gelip, bir muayene edeyim bakalım." demiş.

Akşamüzeri kahramanım geldi. Ağrıdan bitik haldeyken beni muayene etti ve bu kez ameliyata karar verdi. Daha sonra Yeşim Hocayla da görüşüp, Ortopedi'ye naklim için onay almış.

Baklofen Pompası rüyam da böylece sona ermiş oluyordu. Zaten, kırk kadar yan etkisi olan böyle bir cihazın bana takılmaması, büyük bir şanstı. İyi ki, Prof. Dr. Mehmet Zileli çok tedbirli davranarak, altı kez test doz denemişti.

Ertesi gün, Sinan ağabeyin istediği kalça ve Skolyoz filmlerini çekirmek için Radyolojiye gidip geldik. Skolyozumdaki ilerleme dışında, herhangi bir bulguya rastlanmadı. 18 Aralık 2002 Çarşamba günü, yeniden ameliyat olup, ağrımdan kurtulmak üzere, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Ortopedi ve Travmatoloji Ana Bilim Dalı'na geçiş yaptık.

* * *

20. Bölüm: Tek Çare: Ameliyat

Ortopedi ve Travmatoloji Ana Bilim Dalı'na çok umutlu bir geçiş yaptık. Anlamıştık ki, bu ağrının tek çaresi vardı: Ameliyat... Yine de aklımızı kemiren soru şuydu: Neden kesin çözüm bulunamıyor ve başarılı geçen ameliyatlardan bir süre sonra her şey en baştan başlıyordu?

Yine üç yataklı bir odada, boş olan orta yatağa yatırıldım. Kolu alçılı olan pencere kenarındaki bayan o gün taburcuydu ve o gidince annem hastabakıcılardan yardım isteyerek beni yatağımla birlikte pencere kenarına geçirdi.

Az sonra anestezi uzmanı gelerek, beni muayene etti. Ertesi gün ameliyata alınacaktım.

Kapı tarafında yatan Pembe teyzeye üç gün önce diz protezi takılmıştı. Üç kızı dönüşümlü olarak refakatçi kalıyorlardı. Eşi Ömer amca da sık sık ziyarete geliyordu.

Pembe teyzenin esnemesini ilk duyduğumuzda, gök gürlendi zannetmiştik. Hala da annem bazen çok sesli esnediğinde kulaklarını çınlatıyoruz.

Sinan ağabeyin o dönem başasistanı, çok başarılı bir hekim olan Levent Tat idi. Aynı zamanda çok esprili de olduğunu sonra öğrenecektim. Diğer asistan ise, Dr. Yusuf Bey'di.

Sağ ayağımdaki kasılma giderek arttığı ve bileğimde dönme başladığı için, yarınki ameliyatta aşıloplasti düşünülüyordu.

Akşamı biraz heyecanlı geçirdim ve ertesi gün öğlen civarı ameliyathanedeki hocalar beni istediler.

Evet, 19 Aralık 2002 Perşembe günü tekrar ameliyata alındım. Ameliyathanede de sıkı bir muayeneden geçirildim. Sağ ayak bileğime yapılacak müdahaleyi uzun uzun konuştular. Sonra anestezi uzmanı beni uyuttu.

Uyandığımda yatağımda ve yoğun bakımdaydım. Sinan ağabey gelip ağrımı sordu, geçmişti. Kahramanım yine bir mucize yaratmıştı.

Sağ bacağım diz üstüne kadar alçıya alınmıştı. "Odama gidebilir miyim?" diye, hemşireye sordum, gidebilirmişim. Ameliyathane görevlisi Mustafa ağabey, yine bir eldiven şişirerek balon yaptı ve yatağımın üstündeki demir boruya astı. Sonra da beni yatağımla odama götürerek yerime yerleştirdi. Annem kapıda beni bekliyordu.

O akşam damardan antibiyotik tedavisi başladı. Hiç kımıldamadan yattığım için bir türlü uyuyamıyordum. Geceyi uykusuz geçirdim.

Ertesi gün Doç. Dr. Sinan Kara, asistanlarıyla birlikte vizite geldi. Ameliyat yerlerimde oluşan dokular nedeniyle ağrımın tekrarladığını öğrendik. Sinan ağabey, bunu önlemek için kortizon tedavisine başlayacağını söyledi.

Ben de "O zaman hiç tuz yememem gerekiyor, değil mi?" dedim.

Gülerek asistanlarına döndü ve "Duydunuz değil mi?" diye sordu.

Benim bu kadar bilinçli olmamdan büyük memnuniyet duyduğu, her halinden belli oluyordu.

Önceki gece uyuyamadığımı söyledik. Annem, “Bu akşam Efexor ile Atarax vermeyi düşünüyorum.” dedi. Bunu Sinan Hoca da uygun gördü. Şimdilik yan yatmam yasaktı.

O gün sabah akşam yirmişer miligram kortizon hapı Ultralan almaya başladım. Geceyi de, Efexor ve Atarax sayesinde biraz daha rahat geçirdim.

Ertesi gün Diyetisyen Deniz Hanım geldi. Kortizon verilmeye başladığını öğrenince, o da sıfır tuzlu yemem için bana diyet mönüsü yazacağını söyledi. “Peki.” dedim.

Yalnız, hayatımda hiç, sıfır tuzlu yemek yememiştim. Allah kimseye de yedirmesin. Damak tadıma çok düşkün olduğum için, hayatımın en zor dönemiydi diyebilirim.

Her şey o kadar lezzetsizdi ki, kendimi zorlamama rağmen, hiçbir şey yiyemiyordum ve sanırım sinirsel olarak, korkunç bir mide ağrısı başladı. Annemin uyarısıyla hemen sabah akşam Famo diye, çok iyi bir mide hapı başladılar da, ağrım biraz hafifledi.

Annem baktı ki, bu böyle olmayacak, hemen bir çare buldu: Kipa'ya gidip, bir kutu sarımsaklı yoğurt aldı ve lezzet versin diye, her yemeğime, çok sevdiğim sarımsaklı yoğurttan koymaya başladı. Böylelikle ben de biraz bir şeyler yiyebiliyordum. Sarımsaklı yoğurt belki sıfır tuzlu değildi ama hiçbir şey yiyememekten daha iyiydi.

Sonraki dört beş gece de yatış pozisyonuma bağlı uyuma zorluğum devam etti. Annem, Nervium ve Atarax ile bu sorunu en aza indirmeye çalışıyordu. Sonra yavaş yavaş Nervium'u azalttık ve bir hafta sonra sadece Atarax almaya başladım.

28 Aralık 2002 Cumartesi gününden itibaren, ağrım başlamaması için yapılan kortizon kürünün dozu, iki gün arayla düşürülmeye başlandı. 30–20–10–5 ve nihayet 04 Ocak 2003 Cumartesi günü, son kortizon hapımı yarım olarak aldım.

Bu arada, elbette ki yılbaşını hastanede geçirdik. Annem yatağımı süsledi. Pediatri grubu hastası olduğum için Başhemşire balonlar ve küçük bir ayıcık hediye etti. Pembe teyzeye televizyon getirildiği için, yılbaşı gecesini de televizyon izleyerek geçirdik.

Elektrik çarpması sonucu iki bacağını ve bir kolunu kaybeden Fatma da, bir operasyon için hastaneye yatmıştı. Yılbaşı akşamı annesiyle birlikte bizim odaya ziyarete geldi. Yine, kendine güvenmesi ve cesur olması için mesajlar vermeye çalıştım ona ama ne kadar başarılı olduğum meçhul tabii.

Genellikle boş olan orta yatağa bazen bir geceliğine hastalar yatırılıyordu. Onlar yattığında annem de, altına bir battaniye serip, pencere kenarındaki daracık tahtanın üzerine uzanıyordu. Bana yardımcı olabilmesi için birazcık dinlenmesi şarttı.

Orta yatağa yatan hastalardan biri, kolundan kist alınan, on üç, on dört yaşlarında bir kızla, göz hekimi olan annesiydi. Gece ilaçları dağıtıldıktan sonra kadıncağız kızını kenara itivererek, yanına girdi ve horlamaya başladı. O gece de Nesrin ile Ahmet Efendi nöbetçiydi.

Sabaha karşı direnlere bakmaya geldiklerinde annemle ben uyanıktık. Annem, Nesrin'e, “Annesi bütün gece uyudu. Ben arada, kızın direni dolmuş mu

diye bakmaya çalıştım ama aralarına sıkıştırdıkları için göremedim.” dedi. Nesrin de yatağın etrafında dolaşarak şöyle bir bakmaya çalıştı ama ikisi de öyle kiloluydular ki, göremedi. Omuz silkerek, “Göremedim, uyandırmak da olmaz ki.” dedi ve gitti.

Sabah uyandıklarında, bütün yatak kan içindeydi. Diren patlamış ve içindekiler yatağa akmış. Tabip Hanım ise, oralı değildi. Tuvalete gitti, makyajını yapmış ve tabip gömleğini giymiş halde geri döndü. Hocalar vizite geldikten sonra da, toparlanıp çıktılar. Ne kadar geniş insanlar vardı.

Bu arada benim önemli bir sorunum baş gösterdi: İdrar kaçırıyordum. Bundan çok rahatsız olduğumu asistanlara söylediğimde, Nöroloji konsültasyonu istendi.

02 Ocak 2003 Perşembe günü akşam saatlerinde, bir Nöroloji Uzmanı konsültasyona geldi. Çok tatlı bir hanımdı. Benim gibi normal bir Serebral Palsi'li olabileceğine başlangıçta oldukça şaşırırsa da, çok geçmeden alıştı ve hatta annem yerine, direkt benimle konuşmayı dahi başardı.

Günde dokuz tane Lioresal aldığımı öğrenince, akşam dozumu ikiye indirdi. “Böylelikle sorunun çözümlenir sanıyorum.” dedi. Yalnız, spastisitemin şiddeti nedeniyle günde 60 mg.ın altına düşmem sakıncalıymış. (Oysa şu anda sadece sabahları iki tane 10 mg.lık Lioresal kullanıyorum. Yeterli geliyor.)

Yine o akşam mide şikâyetim için ilaç değişikliği yapıldı. Omepral isimli, çok iyi bir mide hapi kullanmaya başladım.

Kortizon kesildiği gün, nedenini anlayamadığım, korkunç bir baş ağrısı başladı. Günde iki tane Minoset almaya başladım. Çok iyi geliyordu ama yine de baş ağrım birkaç gün devam etti.

Pazar günü annem bacaklarımın üst kısmında kızarıklıklar fark etti. O gün nöbetçi hekim Önem beyi çağırıp, sordu. Her zamanki gibi uzun uzun ilgilenen Önem ağabey, kortizon alerjisi olduğumu söyledi. Birkaç gün sonra geçermiş. Nitekim öyle oldu.

Cuma günü taburcu olan Pembe teyzeden boşalan yatağa yatmak üzere, 06 Ocak 2003 Pazartesi günü, iki genç kız bizim odaya ürkek bakışlarla girdiler ama annemi görünce boynuna atladılar. Onlar, Kehribar ile Esmâ'dan başkası değildi.

Kehribar ile birbirimizi çok özlemiştik. Yanıma geldi, sarıldık, öpüştük. Ben taburcu oluncaya kadar da bol bol sohbet edip, hasret giderdik. Kehribar ertesi gün ameliyat olacaktı.

O gün bana, Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalı'ndan yine Dr. Hasan Bey konsültasyona geldi. Sağ bacağıma uygulanan operasyonları öğrendikten sonra, alçı çıktıktan sonra, rehabilitasyon için FTR Kliniği'ne yatmam gerekebileceğini söyledi. Ayrıca, aşıloplasti yapılan sol ayak bileğim ve beni çok rahatsız eden sol dizimin arkasındaki gerginlikler için de birkaç germe egzersizi önerdi.

Bu arada, baş ağrım azaldığı için Minoset'i günde bire düşürdüm. Kendimi gayet iyi hissediyordum.

Geçen sefer aynı odada kaldığımız spastik çocuk Yılmaz, alçıları çıkarılmak üzere, yan odaya yatırılmıştı. Bir ara o taraftan canhıraş çığlıklar ve küfürler gelmeye başladı. Her zaman fısıldayarak konuştuğu için Yılmaz'dan öyle bir ses

çıkabileceğini hayal dahi edemezdik ama bağırın oymuş. Meğer alçıları kesiliyormuş. Alçı kesme aleti, bacağını kesecek zannettiği için kıyameti koparıyormuş. Hâlbuki o alet, elektrikli olmasına rağmen, alçıyı titreşimle kesiyor. Uzmanlar ve görevliler, alçıyı kesmeden önce kendi ellerine tutup, kesilmediğini gösteriyorlar ama tabii bunu, ancak akli başında insanlar anlayabiliyorlar...

Daha sonra annesi Hatice abla, Yılmaz'ı tekerlekli sandalyeye koyup, bizim odaya getirdi. Doç. Dr. Sinan Kara, alçı çıktıktan sonra, ameliyatı korumak üzere ayaklarına giydirilmesi için, diz altına kadar çıkan Ortezler yapılmasını istemiş ve çok hoş, beyaz, sandalet gibi ayakkabılar yapılmış. Yılmaz Bey ise, bunları beğenmediği için ağlıyordu.

Ayakları dümdüz olmuştu. Buna sevineceğine, oturup ağlaması benim çok tuhafıma gitti. "Yılmaz deli misin yaaa? Ben geçen ameliyatımdan sonra bir ay demirli botlarla yatıp kalktım. Sana güzelim sandalet yaptırmışlar, üstelik ayakların harika olmuş. Sinan ağabeye teşekkür edip, ayakların düzeldiği için sevineceğine, ağlıyorsun." dedim. Annem de, spastikçeden tercüme edip, benimle aynı fikirde olduğunu söyledi, ama tabii hiçbir şey değişmedi.

09 Ocak 2003 Perşembe günü, kalçamdaki dikişler alındı. Bu sefer dikişlerim biraz geç alınmıştı. Çok merak ettiğim için nedenini Sinan ağabeye sordum; Kortizon verildiği için kaynama süresi uzayabilirmiş. Nitekim ayak bileğimdeki dikişleri hala aldırılmamıştı. Onlar üç dört gün sonra alınacakmış.

Midemde gaz şikâyeti olduğu için Sinan ağabey Metsil başlanmasını önerdi. Halen de kullandığım bu ilaçtan çok fayda görüyorum.

13 Ocak 2003 Pazartesi günü, aşıloplasti operasyonunun dikişleri alınarak, alçım diz altına kısaltıldığı için, oldukça rahatladım. Ayrıca o gün Sinan Hoca, saat başı on beş dakika oturmama da izin vermişti. Annem, yatağımın arkasını kaldırarak beni oturur pozisyona getirdiğinde, günler sonra oturabildiğim için nasıl rahatladığımı sanırım tahmin edebilirsiniz. En güzel haber ise, birkaç gün sonra taburcu olabileceğimdi. Aylar sonra, hastaneden çıkabileceğimi duymak, müthiş güzeldi.

Yine o gün Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalı konsültasyonu için gelen Dr. Hasan Bey, egzersizlere evde devam edilmesini önerdi. Alçı tümüyle çıktıktan sonra fizyoterapi programı için FTR kliniğine başvurmamız gerektiğini de ilave etti.

15 Ocak 2003 Çarşamba günü, mide şikâyetim düzeldiği için Omeprol kesildi. Sinan ağabey de ziyaretime geldi. O gün taburcu olabilirmişim. Dünyalar bizim olmuştu.

Sinan ağabey, ağrımın tekrarlamayacağını ümit ediyordu. Şu önerilerde bulundu:

- Çok yumuşak yerde otursun.
- Kortizon tedavisini tekrarlamayı düşünmüyorum.
- Fizyoterapide diz üstü yürütülmesin. Ağrıyı o hareket tetiklemiş olabilir.
- Sağ ayağa 1 hafta daha basılmayacak.
- 15 gün sonra kontrol ve alçı çıkarılacak.

Ertesi gün taburcu olacağımızı tahmin ettiğimiz için, bir gece önce, anneme her konuda çok yardımcı olan Esmâ, şu öneride bulunmuştu:

“Nurhan teyze, üç aydır burada çok eşyanız birikmiş. İstersen bu akşam bir bölümünü eve taşımana yardım edeyim. Nasıl olsa, Kehribar ile Aslı yatıyorlar. Akşam yemeğinden sonra, tuvaletlerini yaptırıp, iki saat içinde gider geliriz.”

Annem de “Olur Esmacığım...” dedi.

Gerçekten de iyi ki o gece bir bölümünü taşımışlar. Yoksa arabaya sığmamız mümkün değilmiş. Akşam Esm arabayla ev arasında belki on sefer gidip gelmiş. Annemden de bol bol dua almış. Allah razı olsun.

Hastaneden çıktıktan sonra da, Menemen’de oturan Esmalarla sürekli görüştük. İki kere de, çoluk çocuk oldukça kalabalık olan evlerine kalmaya gittik. İlk gidişimizde Kehribar da oradaydı. Bol bol özlem giderdik. Daha sonra da Esmanın düğününe davet edildik. Sokakta halaylar çekildi; kırmızı yazmalar dağıtıldı vb. Hayatımda hiç sokak düğünü görmediğim için bana çok ilginç geldi. Esm, baba evinden eşinin babasının evine giderken, annesi (gelenek gereği) dizlerini döve döve ağladı.

Evet, 15 Ocak 2003 Çarşamba günü, dört ay, bir haftalık hastane maceramız sona erdi ve evimize dönebildik.

* * *

21. Bölüm: Ağrısız Günler

Annem de, ben de evde olmaktan ve ağrısız günler geçirmekten çok mutluyduk.

İdrar kaçırma sorunum tekrarladığı için, eve döndükten sonra, iki günde birer tane düşürerek, sabah üç, öğle iki, akşam ise bir Lioresal almaya başladım.

Bu arada sizlere, apartman görevlimiz Muzaffer ağabey ve ailesinden de söz etmek istiyorum. Her zaman bana içtenlikle yardım eden, espriler yaparak bana takılan, sevgili Muzaffer ağabeyim ve canla başla yardımımıza koşan aile üyeleri. Fatoş abla, Mustafa, Erdoğan, Gülcan, Nurcan ve “Aslı abla”sına hep güler yüzle yardım eden sevgili Cihan... O dönemde de, ne zaman ihtiyacımız olsa, hep yanımızdaydılar. Sağ olun, var olun.

29 Ocak 2003 Çarşamba günü, alçımın çıkarılması için yine Muzaffer ağabeyin beni kucaklayıp arabaya yerleştirmesiyle hastaneye gittik.

Sinan ağabey yoktu. Bu nedenle, alçım çıkarıldıktan sonra beni, Başasistan Dr. Levent Tat muayene etti. Ayaklarımdaki kas tonusunu gayet iyi buldu. On gün gece gündüz, sonraları ise gece sürekli, gündüz aralıklı çıkarılarak, 90 Derece Stoplu, Kısa Yürüme Ortezi kullanacaktım. Ayak bileğimi germe egzersizleri için henüz erkenmiş. Fizyoterapiye ise, iki hafta sonra başlayabilirmişim. Tabii biz bu kararı Doç. Dr. Sinan Kara'ya bırakacaktık.

Annem beni evde gündüz tekerlekli sandalyemle salona getirip, şöminenin önündeki geniş koltuğa yerleştiriyordu. Bazen bacaklarımı pufa uzatsam da, dizlerimin arkasındaki tendonlar sert olduğu için, çoğunlukla aşağıya sarkıtmayı tercih ediyordum.

03 Şubat 2003 Pazartesi günü annem sağ ayak bileğimde şişme olduğunu fark etti. Sinan ağabeye telefonla ulaşamayınca da hemen Ankara'yı aradı. Kemal ağabeyim şu önerilerde bulunmuş:

- Ayağını sarkıtarak oturmasın.
- Ortezler sabah akşam birer saat çıkarılsın.
- Ayak bileğini geriye çekme egzersizi yapsın.
- Anestol + Lasonil pomat sürülebilir.

Gerçekten de, ben, ortez kullanma işini abartmıştım, hiç çıkarmıyordum. Üstelik ayağımı da çok sarkıtarak oturuyordum. Kemal ağabeyimin sözünü dinleyip, beş altı gün istirahat ettikten sonra, ödem azaldı.

Yalnız, sağ ayağıma bastığımda bileğim acıyordu. Bunun nedenini, kontrole gittiğimde Sinan ağabeye soracaktım.

Yine o günlerde annem eve İnternet bağlattı. İlgili alanıma giren konuları araştırmanın dışında, akşamları sohbet de yapıyordum. Mustafa ile de o günlerde tanıştık. O zamana kadar hep geyik muhabbeti yapanlarla karşılaştığım için, akıllı başında sohbetiyle beni etkiledi. Uzun sohbetlerimiz sırasında, iyi dost olduk. Birbirimize fotoğraflar gönderdik. Ne yazık ki, bu aralar nette karşılaşılamıyoruz. Oysa onun sohbetini özledim. Çok saygılı bir genç...

Bu sırada, fizyoterapistim Zuhul Dinç ile telefonla görüştük. Ağrımın geçmesine o da çok sevinmişti. Artık fizyoterapide daha temkinli davranmamız gerektiğini düşündüğü için, Sinan ağabeye kontrole beraber gitmeyi önerdi.

Benimle çalışmaya başlamadan önce, hekimimle görüşerek, hangi egzersizlerin riskli olabileceğini öğrenmek istiyordu.

12 Mart 2003 Çarşamba günü, sabah saat 10.00'da annemle, İlkadım Spastik Çocuklar Rehabilitasyon Merkezi'ne giderek, Zuhall ablamla buluştuk ve oradan da, Doç. Dr. Sinan Kara ile görüşmek üzere, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Ortopedi ve Travmatoloji Ana Bilim Dalı'na gittik.

Alt kattaki, Sinan ağabeyin beni her zaman muayene ettiği odanın önünde beklemeye başladık. Fizyoterapistim, o saatlerde çalıştıracağı bir öğrencisini iptal etmişti.

Ben, "Hay Allah..." deyince,

"Yok Aslı, bundan sonra böyle. Onlara daha yararlı olabilmek için, başka çocukların da uzmanlarıyla görüşeceğim." dedi.

Tabii bu karar beni çok sevindirdi. Serebral Palsi'lilerle ilgilenenlerin birbirinden kopuk olmaması gerektiğini düşünüyorum.

Sinan ağabey oldukça gecikti ve biz de bol bol sohbet ettik. İlkadım'dan konuştuk. Yakında inşallah derslere başlayacaktım. Beraber geçirdiğimiz tatili andık.

Yaklaşık iki saat bekledikten sonra Sinan ağabey geldi. Zuhall ablamla birlikte beni muayene ettiler. Muayene masası çok dar olduğu halde, emekleme pozisyonunda yaptığımız skolyoz germe egzersizini gösterdik. Yalnız, uzun zamandır bu hareketi yapmadığım için omurgam oldukça sertleşmişti ve biraz sırtım ağrıdı. "Olur o kadar." dediğim halde, Zuhall ablam üzüldü.

Ben, yerde bağımsız oturup, hareket edebilmeyi çok özlediğim için, oturma dengesi çalışıp çalışamayacağımızı sordum. Bir de, paralel barda yürümemin sakıncası olur muydu? Sinan ağabey, özet olarak şunları söyledi:

- Genel durumu çok iyi.
- Kalçayı zorlayacak, gelecek egzersizler yapılmasın.
- Sağ ayak bileğindeki acı zamanla geçecek.
- Köprü pozisyonunda aktif skolyoz germe egzersizi çok yararlı.
- Korse yasak. Akciğerleri söndürür.
- Şimdilik diz üstü yürütülmesin. Paralel barda yürütülebilir.
- Sol bacak düz olarak yukarı kaldırılmasın.
- Oturma dengesi, çok yumuşak yerde, çalıştırılabilir.
- Bir ay sonra fizyoterapiye başlanabilir.
- Bir buçuk ay sonra kontrol.

Çıktığımızda, bir ay sonra fizyoterapiye başlayacağım için çok mutluydum. Zuhall ablamı İlkadım'a bıraktık. Annem oradaki bir çiçekçiden ona nefis nergisler aldı ve tekrar İlkadım'a uğrayıp, sürpriz yaptı. Zuhall ablam çok mutlu olmuştu. Gelip tekrar bana sarıldı. Her şey yavaş yavaş yoluna girmeye başlamıştı.

* * *

22. Bölüm: Kötü Bir Sürpriz

Ertesi sabah şafakla uyandığımda, sağ bacağım berbattı. Sancıyla uyanınca ne olduğumu da anlayamamıştım. Tam her şey yoluna girmeye başlarken, bu ağrı neden yine başlamıştı?

Önce, anneme söylememeyi ve ağrıyla başa çıkmayı düşündüm. Bir bacak ağrısı benden daha güçlü değildi ya. Nasıl olsa bu bir adale kasılmasıydı ve eninde sonunda gevşeyecekti. Dayanmalıydım. Hastaneden daha yeni çıkmıştık ve anneme yine hastane köşelerinde eziyet vermek istemiyordum.

Tabii ki annem, yüzüme baktığı anda ağrımın başladığını anladı.

“Bacağım çok kötü.” dedim.

“Ne olacak şimdi?” diye sordu.

Ne olacağını değil ama ne olmayacağını çok iyi biliyordum; kararlıydım, bu sefer hastaneye yatmayacaktım.

Annem “Peki.” dedi. Kahvaltı için kalkıp oturmak istedim. Beni tekerlekli sandalyeme oturturdu. Oturunca ağrım artmıştı ama aldırmadım. O gün çoğunlukla oturarak, ağrıya dayanamadığımda ise yatarak geçti.

Ertesi gün daha kötüleşince annem beni hastaneye götürmeyi aklına koymuştu. Önce itiraz etsem de, bacağım o kadar kötüydü ki, sonuçta kabul etmek zorunda kaldım ve 14 Mart 2003 Cuma günü, tam da Tıp Bayramı’nda annem Sinan ağabeyi aradı. Sinan Hoca, “Getirin, bakayım.” demiş.

Annemle Muzaffer ağabey beni arabada ön koltuğa, yatar vaziyette yerleştirdiler. Hastaneye gidinceye kadar, yoldaki bütün çukurları saydım. Her sarsıntıda ağrım biraz daha artıyordu.

Hastaneye ulaştığımızda, sedyeyle içeriye alındım.

Sinan ağabey, “Aslı, hay Allah, dün ne kadar iyiydin... Alçı odasına gidin, ben hemen geleceğim...” dedi.

Ortopedi ve Travmatoloji Ana Bilim Dalı Kliniği’nde beni sedyede görenler de çok şaşırılmışlardı. Hemşireler, “Aslı ne oldu yaaa, dün çok iyiydin.” diyorlardı. Bu ağrı hep böyle birdenbire başlıyordu işte.

Doç. Dr. C. Sinan Kara biraz sonra asistanlarıyla yanıma geldi. Girişim yapacakları için annemi dışarıya çıkardılar. Sinan ağabey kalçamı muayene ettikten sonra, asistanlarına kalçamda birkaç noktaya iğne yaptırdı. Ağrım geçmişti ama bacağım bir acayıpti. Daha doğrusu, sanki ağrı, “Ben buradayım...” diyordu.

Hekimim, “Biraz yat bakalım burada. Ağrın geçerse belki seni eve gönderebiliriz.” dedi. Ben ise, “Ağabey, eve gidebilecek kadar iyi değilim. Yolda çok sarsılıyorum. Ne olur, hafta sonunu burada geçireyim.” dedim. Sinan ağabey annemi çağırıp, onunla da görüştü. Annem de “Sinan Bey, evde daha kötüleşirse, ben bir şey yapamam. Bizi yatırabilirseniz iyi olur.” dedi.

Yarım saat kadar sonra ağrım tekrar başladı. Annem Sinan ağabeye haber verdiğinde, yine bir iğne yaptırdı. Daha sonra bunun, epidural kateterden verilen Marcain olduğunu öğrendik. Bu kez ağrım tamamen geçmemiş, sadece azalmıştı. On beş dakika sonra da tekrar “9” şiddetinde başladı.

Bu arada, sedyeden “8” numaralı odadaki orta yatağa yatırıldım. Sarsılınca, ağrıdan gözlerim yaşarmıştı.

Az sonra Algoloji’den konsültasyon için Doç. Dr. Elvan Erhan geldi. Sağ olsun, konsültasyon kağıdında ismimi görünce, kendisi gelip beni görmek istemiş. İlaçlarımı düzenledi. Günde üç kere ağızdan Contramal ve Minoset alacaktım. Mide bulantısına neden olduğu için yanında da Metpamid yutacaktım. Ayrıca B vitamini ve akşam da bir tane Laroxyl alacaktım. Elvan abla, gerektiğinde PCA bağlanmasını da istemiş.

Ne var ki, ağrım çok fazlalaşmıştı. Sonunda Sinan ağabey yarım ampul Aldolan ile ağrımın kesilmesini istemiş. Sonraki üç gün de ilaçları almama rağmen, çok kötüleştim. Hiçbir şey yiyemiyor, sürekli kusuyordum. Annemin uyarısıyla, çok kuvvetli bir serum olan İzoleks M bağlandı. Allah’tan Sinan ağabey, Aldolan gerekirse yapılabilir diye talimat vermiş. Böylece hafta sonu birkaç saati ağrısız geçirebildim ama mide bulantım felaketti. Aldolan da yan etki olarak mide bulantısı yapıyordu.

17 Mart 2003 Pazartesi günü Sinan ağabey sabah vizitesine geldiğinde, hafta sonunu berbat geçirdiğimi öğrendi. İzoleks M bağlanmasını o da doğru buldu ve asıl müjdeyi verdi: Ertesi gün beni ameliyata alacaktı.

O gün yanımızdaki yatağa, şimdi çok iyi dost olduğumuz Müzeyyen teyzem, dizinden ameliyat olmak üzere yattı. Kızları Aynur abla ve Leyla... Üçü de öyle cana yakın insanlardı ki, hemen kaynaştık. Özellikle de Leyla ile kardeş gibi olacaktık.

Ertesi öğlen ameliyata alındım. Hekimlerimiz aynıydı ve Doç. Dr. Sinan Kara, benden sonra da Müzeyyen teyzeyi ameliyat edecekti ama evdeki hesap, çarşıya uymadı.

Ameliyatım dört saat sürmüştü. Sinan ağabeyin ameliyatımdan çıktığında, saç başı darmadağınmış, konuşacak dahi hali yokmuş. Anneme elleriyle “Tamam” işareti yapmış.

Ben ameliyattayken, hemşire annemden kan bulmasını isteyince, annem çok heyecanlanmış.

Ben ise, yoğun bakımda gözlerimi açtığımda, Başasistan Dr. Cengizhan Bey, ayakucumda panik içinde sağa sola emirler yağdırıyordu:

“Çok kan kaybetti. Kanaması olursa çok dikkatli olun. Çabuk kan bulun.”

Kendimi yokladım. Gayet iyi hissettiğim için hiç paniğe kapılmadım ama başkası olsa, kalp sektesinden giderdi herhalde. Çünkü hekim gerçekten çok abartmıştı olayı. Öyle ki, Sinan ağabey yanıma geldiğinde, “Ben iyiyim. Merak etmeyin...” diyerek, ben onlara moral vermeye çalıştım.

Odama döndüğümde annemi de çok endişeli gördüm. Çok kan kaybettiğim için ağlıyormuş. Onu da, iyi olduğuma ikna edinceye kadar çok uğraştım.

Benimki uzayınca Müzeyyen teyzenin ameliyatı perşembe gününe kalmış. Kendi ameliyatının ertelenmesinden çok, benim kan kaybettiğimi öğrenince “mahvolduğunu” söylüyor Müzeyyen teyzem.

Sağ bacağım, içeriye doğru döndürülerek, diz altına kadar alçıya alınmıştı. Daha sonra bunun, kalçamı rahatlatmak için yapıldığını öğrendik. Beş gün de damardan antibiyotik tedavisi gördüm.

Sonraki iki gün boyunca kan takviyesi için iki ünite kan verildi. Annem bu kanı bulabilmek için ameliyat gününden beri koşturuyordu. Ne var ki, kan bende alerji yaptı. Mide bulantısı, kusma, bacaklarımda kızarıklıklar... Neyse ki yine annemin uyarısı üzerine hafta sonu nöbetçi Dr. Önem Bey talimatıyla Izoleks M bağlandı da, hafta başına kadar kendimi toparlayabildim.

24 Mart 2003 Pazartesi günü taburcu oldum. Bu kez hastaneden çabuk çıkabildiğimiz için, annem de, ben de seviniyorduk. Ne var ki, o gece yarısı 01.00'de müthiş bir mide bulantısı ve kusma başladı. Annem yetişinceye kadar yatak yorgan mahvoldu. Annem hemen hastaneyi arayıp, nöbetçi hekimle görüştü. Evde Metpamid ampul olduğunu söyleyince, "Yapabilirsiniz yapın." demiş. Annem de "Bismillah" deyip, enjeksiyonumu yaptı, ama ancak sabaha karşı 06.00'da mide bulantım kesildi. Annem de o saate kadar başucumda oturdu. Ayrıca altı saatte bir de mide ilacı Famo almaya başladım. Ertesi gün biraz daha iyiydim.

02 Nisan 2003 Çarşamba günü, dikişlerimin alınması için hastaneye gittik. Ayrıca alçım kesilerek, çıkarılıp takılabilir hale getirildi.

Sinan ağabeyi de odasında ziyaret ettik. Genel olarak beni iyi gördüğünü söyledi. Ağrımın oturmama bağlı başladığını düşündüğü için, iki ay kesin olarak oturmuyacaktım. Kalçam sert yere de değmemeliymiş. Ayrıca beni on beş gün sonra tekrar kontrole çağırırdı. Hastaneden çıkış işlemlerim de yapılabilmemiş. Annem beni bir süre koridorda bekletip, o işlere koşturdu.

Sürekli ağrı başlayacak korkusuyla yaşamak beni çok zorluyordu. Sinan ağabeyin, oturmama müsaade etmemesi de canımı sıkmişti ama ona çok güvendiğim için sesimi çıkarmıyordum. Belki de bundan sonraki hayatımı böyle geçirecektim.

O sıralarda, merkezi sinir sisteminden kas gevşetici ilacım Lioresal'ı, sabah 3, öğle 2, akşam da 1 tane alıyordum. Ayrıca günde bir B Vitamini ile akşamları Laroxyl kullanıyordum.

Kontrolde eve geldikten sonra, akşam idrar kaçırma problemim oldu ve kendi kararım ile Laroxyl'i bıraktım. Ancak birkaç gün sonra aynı sorun tekrarlayınca, Lioresal akşam dozunun fazla geldiğini anladık. Böylece Lioresal'i sabah ve öğlen ikişer tane almaya başladım.

Yalnız, hastane yatışlarımda başlayıp, o güne dek süregelen idrar kaçırmalar bende bir fobi oluşturdu. Anneme, çarşafımın altına devamlı yatak pedi koydurmaya ve bebek pedlerinden kullanmaya başladım. Sürekli tuvalet kaçırmaya korkusu oldu bende. Hala da bunu yenebilmiş değilim. Her yere pedlerimle gidip geliyorum. Sinan ağabey de, çok üstüne gitmemi istemiyor. "Kendine stres yapma. Nasıl rahat edeceksen öyle davran." diyor.

16 Nisan 2003 Çarşamba günü tekrar kontrole gittik. Artık bacağımdaki alçıyı çıkarmaktan daha az çekiniyordum. Zaten hoca da beni çok iyi gördü ve on beş gün sonra aralıklı olarak oturmaya başlamama izin verdi. Yalnız, kalçam sert yere asla değmeyecekti. Sinan ağabey, yattığım yerde dizimi aşağıya bastırma egzersizi yapmamı da istedi. Üç hafta sonra da tekrar kontrole çağırırdı.

Daha sonraki kontrolümden üç dört gün önce yine idrar kaçırma problemim oldu ve Lioresal'ı sabah, öğle, akşam birer tane almaya başladım.

07 Mayıs 2003 Çarşamba günü hastaneye gittiğimizde, Sinan ağabey beni muayene de etmek istediği için, alt kata indik ve Öğretim Görevlilerine ait özel muayene odasında bekledik.

Doç. Dr. Sinan Kara, her zamanki gibi beni uzun uzun muayene etti ve şunları söyledi:

- Genel durum çok iyi.
- Arada istirahat ederek, oturmaya başlayabilir.
- İki saatten uzun yolculuk yasak.
- Yavaş yavaş sağ bacağına basabilir.
- Fizyoterapi için henüz erken.
- Sonbaharda Skolyoz'a, ilerlemesini önleyici bir operasyon yapabiliriz.
- Skolyoz için, sırtüstü köprü pozisyonunda, kalçayı kaldırıp sola çekerek, beşe kadar sayıp, bırakma egzersizi.
- Lioresal 3x1'den aza inmesin.
- Altı hafta sonra kontrol.

Sinan ağabey ayrıca bu sefer çok temkinli olmak istiyordu. Bana, çok fazla oturmamamı söyledi. Skolyozum ilerlediği için de, sonbaharda, o bölgedeki bazı kasları gevşetmeye yönelik bir operasyon planlıyordu.

Ağrı başlayacak endişesi, onu da beni de yıldırılmıştı. Bu nedenle benim de oturmaya pek cesaretim yoktu. Annem bilgisayarımı da yatağımın yanına getirdiği için, rahatım yerindeydi. Elinizdeki kitabı yazmaya devam ediyor, aralıklı olarak oturuyor, sonra tekrar uzanıyordum.

* * *

23. Bölüm: Korkunun Faydası Var mı?

21 Mayıs 2003 Çarşamba günü akşamüzeri alt kattaki komşumuz Suzan abla anneme ziyarete geldi.

(Daha sonra onlarla çok yakın dost olduk. Birlikte zaman geçirmekten gerçekten büyük zevk alıyoruz. Suzan abla da, Feyyaz ağabey de çok kafa dengi insanlar. Sohbetleri keyifli, sıcacık, içten. Birlikte tatillere çıkıyoruz. Bizi Çeşme / Alaçatı'daki yazlıklarına davet ediyorlar; harika vakit geçiriyoruz. Çevre gezileri yapıyoruz. Feyyaz ağabey bana, kâğıtları elimde tutamadığım için, iskambil oynarken kullanmak üzere, özel bir tahta yaptı. Dört kişi, çok kafa çalıştırılan bir iskambil oyunu, Kastet oynuyoruz. Özetle, yaşamı paylaştığımız için çok mutluyuz.)

Anneler içeride sohbet ederlerken, ben de odamda uzanıyordum. Birden sağ bacağımda eski ağrının başladığını hissettim. Önce kabul etmek istemedim ama az sonra annemi çağırmak zorunda kaldım. Çünkü bacağım çok kötüydü.

Annemle Suzan abla da şok geçirdiler. Az önce hiçbir şeyim yoktu. İşte bu ağrı böyle bir şeydi. Demek ki, korku bir işe yaramıyordu. Üç aydır yatıyordum ve yattığım yerde ağrı başlamıştı.

Ertesi gün annem beni hemen Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Ağrı Kliniği'ne kaldırdı. Prof. Dr. İbrahim Yegül beni görünce ve ağrımın başladığını öğrenince çok üzüldü ve hemen ameliyathaneye aldırıp, bizzat girişim yaparak epidural kateter taktı. Hoca bu işlemi o kadar çabuk yapmıştı ki, "Geçmiş olsun Aslı, seni döndürebilirler..." dediğinde, "Teşekkürler Hocam, bitti mi?" demekten kendimi alamadım. Bundan önceki epidural kateterin takılması bir saat sürmüştü.

Aynı gün Ortopedi ve Travmatoloji Ana Bilim Dalı'na yatışım yapıldı. Sinan ağabey beni muayene etti ve ertesi gün ameliyata karar verdi.

Odada, pencere kenarındaki yatağa yatırılmıştım. Orta yatakta, diz protezi ameliyatı geçiren Aysel teyze vardı. Muğla / Köyceğiz'de oturan bu tatlı dilli teyzeyle hemen kaynaştık. Hastaneden çıkınca da ziyaretlerine gidecektik.

Sinan ağabeyin asistanları değişmişti. Dr. Ali Haydar Bey ve Dr. Çağrı Bey. Dr. Ali Bey çok sessiz sedasızdı ama Dr. Çağrı Bey gerçekten çok canlı ve konuşkandı. Annemin bana olan ilgisinden ve benim ağrıya direnç göstermemden çok etkilendiğini ise, ilerleyen günlerde öğrenecektik.

Ertesi gün ameliyata alındım. Yoğun bakımda uyandığымda, ağrım geçmişti ve ayağım düz pozisyonda, diz altına kadar alçıya alınmıştı. Beş gün sabah akşam damardan antibiyotik tedavisi gördüm.

Sinan ağabey epidural kateterimin hemen çıkarılmasını istemediği için beş gün daha onunla yaşadım. Ta ki, 28 Mayıs 2003 Çarşamba günü Doç. Dr. İnan Aysel'i karşımda görene kadar... İnan ağabey epidural kateterimi kendisi gelip çıkarmak, hem de beni ziyaret etmek istemiş.

Aysel teyze taburcu olduğu için yine o gün odamıza başka bir hasta yattı: Necla Arna. Sinan ağabeyin de hocası olan Prof. Dr. Akın Kapubağlı onu, bir türlü dinmeyen ağrıların nedenini bulmak için yatırmıştı. Necla teyze, konuşmayı çok

seven, hayat dolu bir kadındı ve anlatacaklarının sonu hiç gelmiyordu. Allah'tan ağrım yoktu...

İki gün sonra başıma gelecekleri ise, asla tahmin edemezdim. Cuma günü tam yatmaya hazırlanırken, bir trafik kazası vakasının geldiği söylendi ve tek boş yataklı olan bizim odaya alındı.

Neriman on üç yaşındaydı ve iki yeğenini bisikletle dolaştırırken, bir kamyonun altına girmişti. Çocuklardan biri ölmüş, diğeri ise, hastanedeydi. Kendisinin de bacağı kırılmıştı. Tamam, oldukça vahim bir durumdu da uzmanlar gereken her şeyi yapmışlar, ameliyata kadar ayağını alçıya almışlardı.

Neriman şımarıklıktan, sürekli çılgılık atıyordu. Nöbetçi hekimin, gereken her şeyi yaptıklarını ve artık susması gerektiğini söylemesi de işe yaramadı. Necla teyzeyi de beni de uyutmuyordu ve ben gerilmeye başlamıştım.

Ertesi gece, yanında ablası kaldı ve gecenin 00.30'unda, Neriman istediği için midye dolma alıp getirmiş. Kapı açıldığında ben sıçrayarak uyandım. Annem de pencere kenarında uzandığı tahtanın üzerinden fırladığı gibi, dışarıya çıktı. Ablasına, "Bu saatte midye dolma yenmez. Onu götür, dolaba koy. Yarın normal bir saatte yedirirsin kardeşine. Bu odada iki tane daha hasta insan var. Biraz düşünceli olun." demiş.

Neriman aynı zamanda kabaydı da... On yedi yaş büyük olmama rağmen, benimle küstahça konuşuyordu. Ertesi gece, uyumak istediğini söylediği için Necla teyzeye öyle bir bağırdı ki, hepimiz şok geçirdik. Annemin, "Terbiyesiz! Seni şikâyet edeceğim." diye gürlemesini hala unutamıyorum. Huzurumuz kalmamıştı.

Pazartesi günü vizite geldiğinde Dr. Çağrı Beye, Neriman'ı başka bir odaya aldırması için ricada bulunduk. Aksi takdirde, beni tekrar ameliyata almak zorunda kalacaklardı. Stresten her tarafım kasılıyordu...

O gün ayrıca, sağ bacağımdaki alçı da çıkarıldı. Neriman da başka odaya geçirilince biraz daha rahatlamıştım. Gece güzel bir uyku uyudum.

Ne var ki, ertesi gün, sağ bacağımdaki ağrı tekrar başladı. Artık bu iş, kabak tadı veriyordu ama yapabileceğim bir şey de yoktu. Öğlen Voltaren iğneyle idare ettim ama akşam ağrıdan kismaya başlayınca yine Aldolan yaptırmak zorunda kaldık.

Gelen gidene aratırmış. Orta yatağa, Neriman'dan sonra Hatice teyze geldi. Şeker hastalığı nedeniyle bacağı kesilmiş ve bilincini büyük ölçüde kaybetmiş olan bu öğretmen hanım, büyük tuvaletini sürekli altına yaptığı için, oda felaket kokmaya başladı ve benim de mide bulantılarım doruk noktasına ulaştı. Kardeşinin hanımı refakatçi olarak kalıyordu ama o da hasta bakımından hiç anlamıyordu.

Hatice teyzenin refakatçisinin hastanın yanından sık sık yok olma nedenini annem çok geçmeden öğrendi. Aşağıda, cinci hoca hurafelerini okurken, kendini kaybediyormuş. Sanırım bu yüzden, akli, hastasında değil, inlerde cinlerdeydi.

Böyle zor vakalar da genellikle hep Sevil hemşirenin sorumluluğuna verilirdi. Çok ciddi, işini çok iyi yapmak isteyen Sevil Hemşire Hanım odaya ne zaman gelse, Hatice teyzenin refakatçisi yanında olmuyor ve altı da berbat oluyordu.

“Bu hastanın yakını nerede? Niye altına yatak pedi sermiyor? Bu durumdaki bir insan bırakıp gidilir mi?” diye söylene de, refakatçi koşa koşa yetiştiğinde elinden, özür dilemekten başka bir şey gelmiyordu.

Annem beni biraz olsun rahatlatmak için odaya kolonya sıkıldığında da Hatice teyze, “Neden sinek ilâcı sıkıyorsun? Çok pis kokuyor.” diye söyleniyordu...

Neyse ki, birkaç gün sonra, Hatice teyzenin özel odada yatması gerektiğine ilişkin, ailesi ikna edildi.

Sinan ağabey, ağrımın tekrar başladığını öğrenince bana, bu gece sürpriz bir ilaç araştırdığını, yarın onu deneyeceğini söyledi. Ertesi gün Order’ıma, sabah akşam 200 Mg. Tegretol ilave edilmişti. Ne yazık ki ağrıma hiçbir etkisi olmayan bu ilaç, daha önce de denenmişti.

O gün iyice kötüleştiğim için, üç kere Aldolan yapıldı. Ağrıdan dudaklarımın kenarı morarıyordu.

Yine aynı gün Müzeyyen teyzenin kızı Leyla ziyaretime geldi. Hem de çok büyük bir sürprizle... Çok sevdiğimi bildiği için bana mantı getirmişti. Sarımsaklı yoğurtlu, naneli ve sumaklı; yani tam istediğim gibi. Otobüste, buram buram sarımsak kokuları yayılınca, “Hastaneye götürüyorum.” diye açıklama yapmak zorunda kalmış. Çok kötü olmama rağmen, mantıyı yiyince biraz kendime geldim. Hızır gibi yetiştin Leyla...

Sinan ağabey, asistanlarıyla vizite geldiğinde ilk kez, hıçkırığa hıçkırığa ağlayarak, beni ameliyata almasını istedim. Artık o kadar bunalmıştım ki, “Kesin bu bacağımı.” diye ağlıyordum. Halimi gören Hoca, “Aslı, bacak kesmek o kadar kolay değil.” dedi ve bir süre düşündükten sonra yine ameliyata karar verdi. Sanırım o anda tek amacı, beni biraz olsun rahatlatabilmektir.

Başka bir hoca olsa, benimle kesinlikle bu kadar uğraşmazdı. Çünkü Serebral Palsi’liler söz konusu olduğunda, ağrı kavramı fazla bilinmiyordu. Hele benimki gibi, radyolojik bulgu vermeyen bir ağrıyla çok fazla uğraşmak istemiyorlardı. Örneğin, Prof. Dr. Mehmet Zileli, benimle çok ilgilenmiş, ancak somut bulgu elde edemeyince, “Fizyoterapi görmem gerektiğine” karar vermişti.

Doç. Dr. C. Sinan Kara ise, beni üretken durumda tutmaya gönül vermişti. Çünkü yazdıklarımı okuyor ve sanırım benim ideallerime inanıyordu. İlerleyen sayfalarda okuyacağınız gibi, sevgili hekimim, ağabeyim, kahramanım; benimle iş birliği içinde neler üretebileceği konusunda da önemli girişimlerde bulunacak, Serebral Palsi’yle ilgili aktivitelerime ilişkin davetlerimi de geri çevirmeyecekti.

Sinan ağabeyin böyle düşünmesinin nedenlerinden biri de benim davranışlarımdı. Ağrısız olduğum anlarda hemen küçük bilgisayarımı karnımın üstüne koydurup, yazı yazmaya başlıyordum. O zamanlar henüz dizüstü bilgisayar olmadığı için, çok basit bir âlet olsa da, hastanede oldukça işime yarıyordu. O da beni böyle görünce, “Hay Allah Aslı, ağrına rağmen hiç boş durmuyorsun.” diyordu.

Sinan ağabeyin benimle böylesine içten ilgilenmesinin diğer nedeni, annemdi. Annem benim için canla başla koşuşturunca, hekimim de ağrımı kesmek için her şeyi yapıyordu. Ağrımın gerçekliğine inanmasının da en önemli kaynağı, annemin bana yaklaşımıydı.

06 Haziran 2003 Cuma günü yeniden ameliyata alındım. Uyandığında ağrım geçmişti. Bu kez, sağ bacağımın üstü, dizimin kenarı ve kasiğime

müdahale edilmiş. Sağ kalçamdaki dikişler de ameliyat sırasında alınmış. Sağ bacağım, dizimin üstüne kadar alçıdaydı. Ayağımı döndürmemi engellemek için de ayak bileğimin altına tahta koyulmuş, alçıyla sabitlenmişti.

O ameliyatta Doç. Dr. C. Sinan Kara, belki de dünyada ilk kez uygulanan bir müdahale yapmış. Kemiğime üstten oluk açarak, sinirin o oluğa yerleşmesini sağlamak istemiş. Böylelikle, kasılan adale, sinire bası yapmayacaktı. Sinan ağabey artık “bana özel ameliyatlar” düşünüp, uyguluyordu.

Lioresal’i Sinan ağabey günde dörde çıkardı. Spastisiteyi merkezden azaltarak, ağrımın tekrarlamasını önlemek istiyordu.

11 Haziran’da kapı tarafındaki yatağa acil bir hasta yatırıldı. Barış, dut ağacından düşüp kolunu kırmış, yedi yaşında bir çocuktuktu. Annesi Gülcan abla, hastane personeli Ali efendinin de akrabası oluyordu. İki gün yatıp taburcu olmalarına rağmen, çok iyi anlaştık.

Barış’ın ağabeyi Mert de birkaç gün sonra ne yazık ki, kolunu çatlattığı için hastaneye geldi ve kolu alçıya alındı. Mert o günden sonra ne zaman kontrole gelse, “Aslı abla, ben geldim, nasılsın?” diye odama uğruyordu. Bir süre kalıp, bizimle sohbet ediyordu.

Gülcan ablalar Kemalpaşa’da oturuyorlardı. Barış benden çok önce taburcu olduğu için, kontrole her gelişlerinde kiraz bahçelerinden bol bol mahsul getirdiler. Kemalpaşa kirazı nefisti. Çok fazla meyve sevmememe rağmen, ben bile keyifle yiyordum.

Yan odalardan birinde yatan yaşlı bir teyzenin refakatçisiyle annem zaman zaman selamlaşıyordu. Bir gün Füsün abla yanırlıklarla bizim odaya girdi. Selamlaştık ve bir anda aramızda çok güçlü bir iletişim doğdu. Konuşmamı hemen anlamaya başladı. Yazdıklarımla çok ilgilendi. O günden sonra eşiyile birlikte sık sık bana uğradılar. Hatta Kaya ağabey, Yapı Kredi Yayınları’ndan bir yetkiliyle birlikte ziyaretime geldi ve hastaneden çıktıktan sonra kitabımın yeniden yayınlanmasıyla ilgili görüşme yaptık. Ancak çıkışım gecikince ve nekahet sürecim uzayınca bu olay henüz gerçekleşemedi.

Yine yan odalardan birinde, Güler adında, çok tatlı bir teyze kalıyordu. Tümör ameliyatı geçirmiş ve kanser riski nedeniyle hastanede kalmıştı. Vanlı bir aileydiler. Kızı Neşen abla hiç evlenmemiş, kendini ailesine vakfetmişti. Benim yanıma da sık sık uğrayıp, bana moral veriyordu. Bir gün mutlaka ağrıma kesin bir çözüm bulunacaktı.

Ayağa kaldırdıkları bir gün Güler teyze de benim yanıma kadar yürüdü. Bu ziyaretten nasıl mutlu olduğumu anlatamam. Bizi mutlaka Van’a davet ediyorlardı. Dünya küçük, belki bir gün...

Ben özel odada yatmak istemediğim için annem, bizden sonra da hastaların kullanması için, kaldığımız üç kişilik odaya küçük bir buzdolabı bağışlamıştı. Çünkü biz annemle, kendimizi bildik bileli, sıfır dereceye yakın, içinde buzlar yüzen, çivi gibi soğuk su içeriz. Dolayısıyla buzdolabı olmazsa, içtiğimiz sudan hiçbir şey anlamıyoruz.

İnsanlar çocuklarına sıcak su içire içire, onları en küçük bir soğukluğa karşı dayanıksız hale getiriyorlar. Sonuç: Sürekli hastalık... Oysa ben, boğaz ağrısı nedir bilmem, bademciklerim de sapasağlam...

Buzdolabına sadece bizim odadakilerin değil, komşu üç dört odanın da soğukta saklanması gereken yiyeceklerini koyuyorduk. Herkes o kadar çok dua ediyordu ki. Neşen ablayla annem de bu sayede tanışmışlardı.

15 Haziran 2003 Pazar günü sol bacağımda aynı ağrı başladı. Annem hemen kas gevşetici Muscoril iğne yaptırdı. Hiçbir faydası olmadığı için, akşam yine Aldolan yaptırmak zorunda kaldık. Ertesi gün hekimim hemen ameliyata karar verdi. Bu kadar sık ameliyat olmam riskliydi ama yapacak başka şey de yoktu.

17 Haziran 2003 Salı günü yeniden ameliyat oldum. Ameliyata girmeden Sinan ağabeye, sol dizimin arkasındaki gerginlikten de bahsettim. Zira son zamanlarda ağrım hep dizimin dış kenarından başlıyordu. Bugün planladığı ameliyat pozisyonlarına uygun olmadığı için bu müdahaleyi yapamayacağını söyledi.

Çıktığımda her zamanki gibi, ağrım geçmişti. Beş gün daha antibiyotik tedavisi gördüm. Bu arada Sinan ağabey Lioresal'i günde beş taneye çıkardı. Sabah akşam da Laroxyl ve Dicloron alacaktım.

21 Haziran 2003 Cumartesi günü annem alt temizliğimi yapmak için çarşafı açtığında gözleri yerinden fırladı. Geçen ameliyatta takılan idrar sondam, ben istemediğim için hala çıkarılmamıştı. Vulvamın iki kenarı şişmişti.

Allah'tan o gün Dr. Çağrı Bey nöbetçiydi ve hemen gelip, ilgilendi. Gördüğünde ise, gözleri büyüdü. Sinan ağabeye sorduğunda, deneyimli hekimim, "Antibiyotik alerjisidir." demiş. Hemen idrar sondam çıkarıldı ve sürtme denilen bir sıvı alındı. Akşam da kullandığım antibiyotik değiştirildi: Dört gün boyunca ağızdan sabah akşam Sproxin aldım.

Pazartesi günü sağ bacağımdaki dikişler alındı. Ayrıca, tam idrar tahlili yapıldı ve sonuç temiz çıktı. Diğer taraftan, Lioresal'i beş tane almamın etkileri ortaya çıktı; yine idrar kaçırmaya başladım. Sinan ağabey hemen Lioresal'i dörde indirdi.

İki gün sonra da sağ alçıma üstten kapak açıldı. Dizi bastırma ve ayağı bilekten geriye çekme egzersizleri yapmam gerekiyormuş. Ben de hemen çalışmaya başladım ama bacağıma inanılmayacak kadar güçsüzdü ve incecik kalmıştı. Bacağımı kımılatmakta dahi zorlanıyordum.

O sıralarda alerjim çok artmıştı ve burnumun içi biber gibi yanıyordu. Annem, "K.B.B. konsültasyonu yazabilir misiniz?" diye, Dr. Çağrı Bey'e söylemişti. Ertesi gün K.B.B. Ana Bilim Dalı'ndan bir uzman geldi. Çok iyi anlaştık. Sıkıntılarımı anlattım. Nefes almakta zorlandığımı söyledim. "Burada daha rahat ediyorsundur. Sigara dumanı olmaz." demez mi? Kliniğin içinde herkes fosur fosur sigara içiyordu. Kapı açıldığında da bütün duman bizim odaya doluyordu. Hekim dehşete kapılmıştı, ama gerçek buydu.

Duman olduğunda maske kullanmamı önerdi. Ayrıca, alerjinin arttığı durumlarda, annemin de kullandığı Nazocort spreyden 1x2 pıç yapacak ve günde iki tane Clarinase alacaktım. Ayrıca burnumda Deviasyon (eğrilik) varmış.

27 Haziran 2005 Cuma günü annem gidip sürtme sonucumu aldı: Maya mantarı. Hemen jinekoloji konsültasyonu istendi. Gelen tabip de, ağır bir ilaç olan Zolax'tan bir doz almamı önerdi. Ayrıca, şişlik için Eao de Goulard adlı solüsyonla günde üç kere kompres yapacaktık.

02 Temmuz 2003 Çarşamba günü odamıza yeni bir hasta geldi: Arzu, beş yaşında zihinsel engelli ve spastik bir kız... Annesi Hüsniye abla, Ula ilçesi Nüfus Müdürlüğü'nde çalışıyordu. Arzu, Prof. Dr. Akın Kapubağlı'nın hastasıydı ve aşıloplasti geçirecekti ama o kadar hırçındı ki, Hoca muayene etmeye geldiğinde bile rahat durmadı. Prof. Kapubağlı da "Ameliyathanede uyutunca muayene ederim." diyerek, gitti.

Ertesi gün sabahtan ameliyat olacak Arzu'ya sakinleştirici şurup verdiler de ameliyathaneye ağlamadan gitti. Hatta hekimin kucağında annesine el sallamış.

Asıl sorun, ameliyattan çıkınca başladı. Sürekli bağırıyordu. Ayakları alçıda olduğu için annesinin dolaştırma imkânı da yoktu. Gecenin sessizliğinde öyle tiz çığlıklar atıyordu ki, en sonunda ben 03.00'te sinir krizi geçirip, ağlamaya başlayınca annem hemşireye koşup, Arzu'yu sabaha kadar yatağıyla başka bir odaya almalarını rica etti. Sağ olsun Türkan hemşire benim durumumu bildiği için, kırmadı ve çocuğu iki oda ileriye götürdüler. Ben de birkaç saat uyuyabildim. Sabah geldiklerinde, geceki gibi bağırmıyordu. Zaten o gün taburcu oldular.

04 Temmuz 2003 Cuma günü sol bacağımdaki dikişler de alındı. Dr. Çağrı Bey, acıtmamak için o kadar özen gösteriyordu ki. Oysa ben ne ağrılara alışmıştım. Bunu Dr. Çağrı beye söylediğimde ise, "Sen çok güçlüsün." diyordu.

Aynı gün alçıya üstten kapak açıldı ve iki bacağıma da aralıklı olarak çalıştırmaya başladım. Yorulduğum zaman ve Sinan ağabeyin önerisiyle geceleri, annem yine bacaklarımı alçıların içine yerleştiriyordu.

05 Temmuz 2003 Cumartesi günü sağ bacağımda yine ağrı başladı. Hafta sonu olduğu için, Aldolan ile idare etmek zorundaydım. Artık bu ağrıdan kurtulabileceğime dair inancımı kaybetmeye başlamıştım. Herhalde bundan sonraki hayatımı hastanede geçirecektim.

07 Temmuz 2003 Pazartesi günü kapı tarafındaki yatağa on yaşında bir kız yattı: Fatma Usul. Annesi Zekiye abla, Fatma'nın yürüyemediğini ve bacaklarından ameliyat olacağını söyledi. Balıkesir'in Sındırgı ilçesinden geliyorlardı. Fatma'nın babası Sındırgı Cezaevinde başgardıydı.

Fatma'nın omurilik açıklığı ile doğduğunu ve belden aşağısını hiç hissetmediğini ise, daha sonra öğrendik. Küçük tuvaletini sondayla, büyüğü ise, karnındaki bir delikten bağırsaklarına verilen suyun yardımıyla ACE ile yapıyordu.

Sinan ağabey, Fatma'nın bacaklarına bir ameliyat yaptıktan sonra, cihaz takıp yürütmeyi planlamış.

Dikkatimi çeken ilk şey, Fatma'nın ellerini çok rahat kullanmasıydı. Konuşmasında da hiçbir sorun yoktu. Hatta annesi her gün sırtında okula götürüp getiriyormuş. Buna rağmen, inanılmayacak kadar içe kapalıydı.

Zekiye abla ise, tersine, çok girişkendi. Annemle de hemen anlaştılar. Benim konuşmamı da çabuk anlamaya başladı.

Çiftçilikle uğraşan anne ve babası, eğitime çok önem verdikleri için, Zekiye ablayı lise mezunu yapmışlar. Çok zeki biri olduğu için annemin de ona hemen içi ısınmıştı. Sonradan anne kız oldular. Bana da ablalık yaptı Zekiye ablam. İleriki sayfalarda anlatacağım gibi, çok iyi görüşüyoruz.

09 Temmuz 2003 Çarşamba günü, sonradan çok iyi arkadaşım olacak Gülin Gökce bizim odaya yattı. Aydın / Nazillili bir aileydiler. Kist ameliyatı

geçirecek olan Gülin, on üç yaşındaydı ama öyle sıcakkanlıydı ki, aramızdaki yaş farkı hiç önemli olmadı. Hiç yabancılık çekmeden, her dediğimi anlıyordu. Ağrım olmasına rağmen, arkadaş bulmaktan mutluydum. Her konuda konuşuyorduk. Ailece, öğrenmeye çok açıktılar. Annesi Fatma abla sürekli bir şeyler okuyordu. Gülin de okumayı çok seviyordu. Ona matematik oyunu öğrettim, ağrım Aldolan ile azaltıldığı zamanlarda matematik oyunu oynamaya başladık.

(İkimiz de hastaneden çıktıktan sonra Gülin, her kontrole geldiğinde bizde kalıyor. Annem bizi bol bol gezdiriyor. Hoş, biz Gülin ile evin içinde bile gezmeye çıkıyoruz. Arkadaşım benden ödünç kitaplar alıyor; okuyup iade ediyor. Birlikte vakit geçirmeyi çok seviyoruz.)

10 Temmuz 2003'te annem Nöroşirurji Uzmanı Op. Dr. Yusuf Çakır ile görüşmeye gitti. Önerisi şöyle olmuş: Aldolan kesilip, Epidural Kateter takılsın. Rizotomi için öncelikle ben Dr. Yusuf Erşahin ile görüşürüm.

Tedavisi imkânsız ağrıyı gidermek amacıyla omurga sinirlerinin köklerinin ameliyatla kesilmesi işlemine Rizotomi deniliyor. Sürekli tekrarlayan ağrımın nedenini bulamadıkları için artık son çare olarak bu düşünülüyordu. Ancak, sonradan bu uygulamanın benim için uygun olmadığına karar verildi.

Ertesi gün hemen epidural kateter takıldı ve 25 dakika arayla 35 ml. Marcain, 4 ml. Fentanyl verilmeye başlandı. Ayrıca ağrı kesici olarak Dicloron ve rahat uyumak için de Nervium almaya başladım. Ayrıca Sinan ağabey, akşam aldığım iki Lioresal'den birini öğlen almamı istedi.

Ağrım geçmiyordu. Bitik durumdaydım. Devamlı midem bulanıyor, kusuyordum. Ertesi gün yine Aldolan yaptırmak zorunda kaldım.

Çok kilo kaybetmiştim. Annem bunu hocalara söylediğinde, ek besin olarak Biosorb yazıldı. Annem de gidip eczaneden aldı. Bu koyu sıvı gıdanın muzlu ve çilekli çeşitleri varmış. Annem denemem için birer tane almış. Diyetisyen Deniz Hanım da "Aslı hangisinin tadını beğenirse ondan alırsınız." demiş. Biraz besleneyim diye gözümün içine bakıyorlardı ama benim hiç iştahım yoktu ki.

Sinan ağabeyin önerisiyle yine çeşitli tetkikler yapıldı. Röntgen ve MR'lar çekildi. Yine hepsi pırıl pırıldı. EMG de çekildi. Hiçbir bulgu yoktu. Turp gibi yatalaktım.

01 Ağustos 2003 Doç. Dr. Sinan Kara, yine operasyon kararı verdi.

05 Ağustos 2003 tarihinde sağ kalçamdan ve iki dizimin arkasından gevşetme ameliyatı geçirdim. Kasıklarım kadar alçı yapılmıştı ve arada kayıt vardı. Altı gün boyunca yine antibiyotik iğne yapıldı.

Korku faydasızdı. Ne yaparsam yapayım, galiba ameliyattan kaçışım yoktu. Ancak, nereye kadar ameliyat olabilirdim?

İki gün sonra annem tuvaletimi yaptırmak için çamaşırımı indirdiğinde, gözleri fal taşı gibi açıldı. Vulva'mın iki kenarı yine balon gibi şişmişti. O gün Dr. Çağrı Bey nöbetçiydi. Hemen çağırdı. O da annemle aynı tepkiyi gösterdi ve Jinekoloji konsültasyonu yazdırdı.

Gelen uzman, Vulvit teşhisi koydu. Günde üç kere Eau de Goulard diye bir sıvıyla kompres yapacaktık. Ayrıca, karaciğer fonksiyon testi yapılacak ve sonuç iyiye, Zolax diye bir ilaç alacaktım. Karaciğer fonksiyon testim iyi çıktı ve ertesi gün tek doz Zolax aldım.

Ameliyatımdan on beş gün sonra dikişlerim alındı ve alçılarım üstten kapak açıldı. Böylece alçım çıkarılabilir hale gelmişti.

İki gün sonra gece küçük tuvaletimi tutamadım. Sinan ağabey de akşam aldığım Lioresal'i kesti. İdrar tahlili ve idrar kültürü yapıldı. Sabah akşam 1,5 doz Sproxin almaya başladım.

Dizlerimi aşağıya bastırma egzersizini zaten yapıyordum. Alçılar çıkınca bükmeyi de denedim. O da ne? Özellikle sağ bacağım kıvrılmıyordu. Herhalde zorladığım için dizlerimde ağrı başladı ve gece çok artınca Voltaren iğne yaptırmak zorunda kaldım.

29 Ağustos 2003'te idrar kültürümün sonucu geldi; Escherichia Koli. Kontrol amacıyla tekrar idrar kültürü yapıldı, sonuç aynı çıkınca bu kez intaniye konsültasyonu istendi. On gün boyunca günde üç kere damardan Meronem antibiyotik yapılması gerekiyormuş. Ben artık damar yolumun açık olmasından bezdiğim için hemşirelerden, musluk takmamalarını rica ettim.

"Her seferinde canını yakacağız ama." dediler.

"Olsun." diye cevap verdim.

Annem, bana gösterdiği tüm özene rağmen Escherichia Koli teşhisi koyulmasına çok üzülmüştü. Yataklar değiştirilirken kapmış olabileceğimi düşündü. Aslında her hasta yatağından sonra görevlilerin eldiven değiştirmesi gerekiyordu. Bana da çok özen gösteriyorlardı ama zamanları o kadar dardı ki, bunu ihmal edebiliyorlardı.

Bu arada alçılarım tamamen çıkarıldı. Bacaklarım o kadar güçsüzleşmişti ki, kımıldatmakta bile güçlük çekiyordum. Üstelik sağ dizimi 90 dereceye kadar dahi bükemiyordum. Tekerlekli sandalyeme nasıl oturacaktım?

08 Eylül'de yine idrar kaçırma sorunu yaşadım. Lioresal'i sabah iki, öğlen bire indirdik. İdrar tahlili yapıldı ve sonuç temiz çıktı.

12 Eylül'de son antibiyotiğim yapıldı ve Sinan ağabey oturma izni verdi. Madem korkunun faydası yoktu, ağrısız zamanlarımda oturmalıydım.

Bacağım bükülmediği için, annem, tekerlekli sandalyeme oturduğumda yastıkla dizimin altını destekleme buluşu yaptı. O ara yine Fatma ve Zekiye abla, Fatma'nın yatak yarasının tedavisi için bizim odada yatıyorlardı. Annemle Zekiye abla, bizi tekerlekli sandalyelere koyup, hastane içinde dolaştırmaya başladılar. Hatta gece bile izin alıp, hastane dışında dondurma yemeğe çıktık. Tabii ben de Fatma da keyiften dört köşeydik.

Ege Üniversitesi Ortopedi ve Travmatoloji Ana Bilim Dalı'nda diz protezi ameliyatları büyük başarıyla yapılıyor ve ameliyat sonrası hastaların bacakları, CPM adı verilen, bacağı pasif olarak kıvrıran bir cihaza bağlanıyor.

Bu ameliyatı geçiren iki teyzeden ve iyi anlaştığım yakınlarından da söz etmezsem olmaz.

Önce Perihan teyze yattı yan yatağıma... Ayvalık'ta yaşıyordu. 85 yaşında, hala çok dinç olmaktan, büyük bir memnuniyetle söz eden bu hoşsohbet teyzeye, oğlu Osman ağabeyle gelini Aysun baktılar. Aysun ile bol bol sohbet ettik. Bir keresinde, konuşacak halim olmadığı için, anlattığını onaylamak amacıyla, "Hööööö!" diye bir ses çıkardım. Nasıl gülmeye başladık beraber. O günden sonra aramızda espri oldu; Aysun bana "Dimi dimi?" diyor, ben de

“HÖÖÖÖ!” diye cevap veriyordum. Hala aralıklı olarak telefonlaşıyoruz. Kızı Zeynep kocaman oldu. Onunla da Facebook’tan yazışıyoruz.

Diz protezi ameliyatı geçiren bir başka hasta da adaşım Aslı teyzeydi. Biraz ağırbaşlı olduğundan, onunla pek samimi olamadık ama kızı Özlem, müthiş kafa dengidir. Şimdi internetten haberleşiyoruz.

Acaba protez ameliyatı sonrası kullanılan CPM Cihazının bacağımı kıvrabilmem için bana da faydası olur mu diye düşünerek, Sinan ağabeye sordum, bağlanabilirmiş.

80–85 derece ile başladım. Ertesi gün 105’e kadar çıktım ama makinenin kıvrması yeterli değilmiş. Aktif olarak hala bacağımı bükemiyordum.

17 Eylül’de orta yatağa Serebral Palsi’li dokuz yaşında bir çocuk yatırıldı ve ben, “Benimseme” ile yetiştirilmeseydim nasıl bir Serebral Palsi’li olacağımı bire bir gördüm. Annemin, çocuğun annesine taktığı isim, “Radyo Tamircisi”... Hani eski radyoları duygusuzca tamir eden ustalar vardır ya, kadın oğlunu biberonla öyle besliyordu. Gözüne bakmadan, tatlı bir söz söylemeden...

Kasıklarından gevşetme ameliyatı geçirecekmiş. Biraz sonra dedesi de geldi. Aile, Umut’a resmen “Ölse de kurtulsak...” diye bakıyordu. Biz de Zekiye abla da dehşete kapılmıştık.

Serebral Palsi’lilerde yeterli yutkunma + öksürme + burun temizleme olmadığı için, nezle olduğumuzda çıkaramadığımız akıntı iyi bakımla temizlenmezse akciğerlerde birikiyor. Bu nedenle çoğu Serebral Palsi’linin nefesi hırıltılıdır. Bende böyle bir sorun yok. Çünkü annem her hastalandığımda bana mutlaka söktürücü ilaç verir.

Annem Umut’un göğsündeki hırıltıyı da hemen fark etti ve annesi söylemediği halde, anestezi uzmanının peşinden koşup ilettili. Hoca da “Evet, duydum.” demiş.

Yine de Hoca ertesi gün ameliyatı yapmış. Odaya getirdiklerinde daha da tıkanmıştı. Akşam annesi yanına uzanıp, uyudu. Annem, biraz rahat nefes alması için sık sık çocuğun başını yan çevirmiş ama sabaha karşı tamamen tıkanınca koşup hemşireye haber verdi, zira annesi hala uyuyordu.

Ayşe hemşire nöbetçiydi; annemi o saatte telaşlı görünce, bana bir şey oldu zannetmiş. Annem de, “Yok, yanımızdaki yatakta yatan çocuk tıkanmış.” demiş.

Anne ancak Hemşire Hanım gelip müdahaleye başladığında uyanabildi. Ayşe hemşire önce makine olmadan, Umut’un nefesini açmaya uğraştı. Olmayınca, nöbetçi hekimle birlikte aspirasyon makinesiyle denediler, yine olmadı. Çocuk cerrahisine götürdüler. O gün ben taburcu olduğum için, sonucu bilemiyorum.

19 Eylül 2003’te, tam dört ay hastanede yattıktan sonra taburcu oldum. Doç. Dr. C. Sinan Kara, iki hafta sonra kontrole çağırdı. O güne kadar evde dinlenecektim.

01 Ekim 2003’te Sinan ağabeye gittik ve beni alt katta muayene etti. Genel durumumu çok iyi buldu. İstedikim gibi hareket edebileceğimi söyledi.

Hastanede tanıştığımız Denizlili aile Gürsel ağabey ve Nezize abla bize Pamukkale yakınındaki Karahayit bölgesindeki kırmızı suyun çok faydalı olduğunu söylemişlerdi. Biz de Pamukkale’ye daha önce gitmiştik ama Karahayit kasabasını hiç bilmiyorduk.

Annem fizik tedaviye ihtiyacım olup olmadığını sordu, yokmuş. Ancak, Karahayıt'a tatile gitmemize ve çok fazla ümide kapılmadan 38–40 derece suda hafif egzersizler yapmama izin verdi. Ağrı duyduğum harekete iki üç gün ara verecektim.

Sinan ağabey, bacaklarım biraz kuvvetlendikten sonra skolyoz operasyonu düşünebileceğini ama bunun çok riskli olduğunu ve böyle bir müdahale yapılırsa, şu anda oturma dengemi sağlayan kasları da kaybedebileceğimi söyledi. Ayrıca, tatilden sonra kontrole çağırdı...

* * *

24. Bölüm: Karahayıt ve Sonrası Mutlu Son

Annem bize Karahayıt'ı metheden Denizlili Gürel ailesiyle görüştü; "Birkaç gün bizde kalırsınız. Birlikte Karahayıt'a gider, nerede kalabileceğinizi araştırırız." demişler.

Seyahat etmeyi çocukluğumdan beri çok severim. Ancak bu sefer yolculuğa çıkmak bana zor geliyordu. Yine de annem her zamanki gibi arabada rahat etmem için ne gerekiyorsa yaptı ve 18 Ekim 2003'te Denizli'ye doğru yola çıktık.

Öğleden sonra Gürel ailesinin evine ulaştık. İkinci katta oturdukları için Gürsel ağabey beni kucağında yukarı çıkardı. Ertesi gün annemle Karahayıt keşfine çıktılar, Nezize abla benimle evde kaldı.

Karahayıt, termal turizmi açısından çok şanslı bir belde. Nereyi kazsalar, "Kırmızı Su" denilen, kızıl kahverengi bir su fışkırmış. Ağırlıklı olarak pansiyonlarda konaklanıyor.

Gürsel ağabey de anneme birkaç pansiyon gezdirmiş. Kırmızı su banyosu yapılabilecek havuzları, ancak bir kişinin dikine girebileceği kadar küçükmüş. Odalarda buzdolabı ve ocak varmış. Yemeği kendiniz yapıyormuşsunuz. Annem hem benim bacaklarımı çalıştırıp hem yemek + bulaşık işleriyle çok yorulacaktı. Yine de en düzgün ve havuzunu beni çalıştırmaya uygun gördüğü, Karahayıt çarşısı içindeki bir pansiyonla anlaşmış. Çarşı içinde beni de tekerlekli sandalyemle dolaştırabilecekti.

Ertesi gün hep beraber, pansiyona gitmek üzere yola çıktık. Gürsel ağabeyler bizi yerleştirdikten sonra geri döneceklerdi. Yol üzerindeki bir marketten annem bana sevdiğim kahvaltılıklardan ve plastik tabak, çatal, kaşık aldı.

Tam Karahayıt'ın girişinden geçmiştik ki, annemin gözüne sol tarafta bir otel çarptı. "Bir konuşayım..." diyerek girdi. Giriş o giriş... Yıllardır aynı otele gidiyoruz.

Topaloğlu Otel, pırıl pırıl bir işletme... Çok büyük bir kapalı termal havuzu, ayrıca açık bir termal ve bir de normal yüzme havuzu var. Odalar klimalı. Banyoya, iki kişinin çok rahat girebileceği bir termal havuz da yapılmış.

En güzeli, yarım pansiyon çalışıyorlardı. Yemek olayımız da böylece çözümlenmişti. Otel sahibinin sağ kolu, tanıdığımız en efendi gençlerden biri olan Tanju Bey, aynı zamanda aşçıbaşı ve gerçekten muhteşem yemekler yapıyor. Yaşı benden çok küçük olduğundan, hemen bana "Aslı abla" diye hitap etmeye başladı.

O zamanlar, bacak kaslarım o kadar zayıflamıştı ki, hareket edemiyordum. Annem, simidimi taktıktan sonra Zafer Bey ve eşini yardıma çağırıyordu. Onlar da beni tekerlekli sandalyemden kucaklayıp dikkatle banyodaki havuza sokuyorlardı. Annem de yanıma girip, ameliyatlar sonrası gelişen kontraktür nedeniyle bükülmeyen sağ bacağımı yavaş yavaş kıvırmaya ve kaslarımı güçlendirmeye çalışıyordu. Aşağıda kocaman güzelim termal havuz vardı ama ilk iki yıl benim oraya girecek halim de cesaretim de olmadı.

Karahayıt'ta on gün kırmızı suya girdim. Bacağım mucizevî bir şekilde bükülmeye başladı. Tekerlekli sandalyeme artık daha rahat oturabiliyordum. Ancak oturma sürem uzadıkça sandalyemde kaykıldığımı gören annem, hiç huzurlu değildi. Artık o korkunç ağrıyı, omurgamdaki eğriliğin tetiklediğini düşünüyordu.

Karahayıt'tan döndükten sonra, küçük tuvaletimi tutmada sorun yaşadığım için öğlen dozunu kaldırıp, Lioresal'i (Baklofen) ikiye indirdim. Doç. Dr. C. Sinan Kara ilaçlarımın dozunu ayarlamayı bana bırakmıştı.

11 Aralık 2003'te Doç. Dr. Sinan Kara'ya kontrole gittik. Sinan ağabeyim beni muayene etti ve genel durumumu çok iyi buldu. İstedğim gibi hareket edebilmişim, kısıtlama getirmedi. Her yere seyahate izin verdi. Ağrı duyduğum harekete iki üç gün ara vermeli ve yorulduğumda istirahat etmeliydim. Ayrıca önümüzdeki yıl skolyoz operasyonu düşünülebileceğini, ancak bunun riskleri olduğunu tekrarladı. Şubat sonu kontrole çağırdı.

Hastaneye son yatışımda, annesinin rahatsızlığı nedeniyle hastanede bulunan ünlü yazar Ayşe Kulin ile tanışmıştık. Sevgili Ayşe ablamla –kendisi bana çok yakınlık gösterdiği için böyle hitap ediyorum- fırsat buldukça, güzel sohbetlerde buluşuyorduk.

Ayşe abla, anneme, Antalya / Manavgat Bizimköy'de, uzun yıllardır hiç gitmediği bir yazlığından söz etti. Hastaneden çıkıp, yolculuk edebilecek duruma geldiğimde oraya giderek güzel bir tatil yaparsak çok mutlu olurmuş. Öyle içten bir ricaydı ki, kıramadık.

Hastanede tanıştığımız hemşire Hacer abla, yattığımız sürece bizi sık sık ziyarete geldi. Dostluğumuz da böylece ilerledi.

Son kontrolümde hekimim seyahate izin verince, annem 2003 Kasım sonunda Manavgat'a gitmeyi düşündü.

Hacer ablaya da “Bizimle gelir misin?” diye sordu. İzni varmış, “Olur Nurhan abla.” demiş.

O dönem Hacer abla özel hayatında bazı sıkıntılar yaşıyormuş. İş arkadaşlarına tatile çıkacağını söylemiş. “Kimlerle?” diye soranlara da annemle benden bahsetmiş. Bizi tanımayan arkadaşları da “Onların problemleri kendilerine yeter. Özellikle böyle sıkıntılı bir döneminde sen deli misin?” demişler.

Yirmi yerinden ameliyat geçirip, hastaneden yeni çıkmış, ağır Serebral Palsi'li bir kız ve annesiyle tatile (?) mi gidilir?

Hava soğuk olacağından, annem gitmeden önce şömine tipi bir elektrik sobası aldı. Arabayı evimizi taşır gibi yükledik. Ben kızarmış ekmeğe sevdiğim için annem ekmeğe kızartma makinesini bile yanımıza aldı.

Üçyol'dan Hacer ablayı alıp devam ettik. Ramazan olduğu için annem niyetliydi. Hacer ablam ve ben Denizli-Antalya yolu üzerinde öğlen birer tost yedik. Antalya'ya vardığımızda hava kararmıştı. Annem orucunu arabada açtı.

Manavgat / Bizimköy Tatil Sitesine vardığımızda, Sorumlu Müdür karşıladı ve Ayşe Kulin'in evine götürdü. Ayşe abla sağ olsun, telefon edip evi temizlettirmiş. Her yer, her şey pırıl pırıldı.

Annem iki katlı villanın alt katını ikimize göre düzenledi. Üst katta da Hacer abla, bir odaya yerleşti. Evden annem yemek getirmişti. Ben tarhana çorbasına bayılırım, üç öğün yesem bıkmam. Annemler elbirliğiyle bir de Hacer ablamın

getirdiği tarhanayla çorba pişirdiler. Afiyetle yedik ve yattık. Ertesi sabah kuş civıltıları ve yakınlarda otlayan koyunların boynundaki çingirak sesleriyle uyandık.

Burası etrafı çitle çevrilmiş onlarca villadan oluşan bir site. Tabii o mevsimde yüzme havuzu boşaltılmıştı. Evlerin arasında küçük bir su kanalı ve üstünde şirin bir köprü vardı. Gece iki iri bekçi köpeği bizi korumaları için serbest bırakılıyordu. Annem her zamanki gibi onlarla dostluk kurdu ve sabahları gazete ekmek v.b. almaya gittiğinde onlara da kemik alıp bekçilere verdi.

Site boştu, yalnız ileride bir evde köpeği Arap ile yaşayan bir bey vardı. Annemin sevgi gösterileri ve beslemesi sonucu Arap bizim evin önüne kamp kurdu, sahibi çağırınca bile gitmedi.

Bizimköy, ağaçlarla çevrili, cennet gibi bir yerdi. Sabahları annem beni evin önündeki verandaya çıkarıyordu. Aralık ayı girmesine rağmen, içimizi ısıtan bir güneş vardı. Ben keyif yaparken, annemle Hacer abla her öğlen denize gidiyorlardı. Hacer ablam önce biraz tereddüt etmiş ancak girince de çıkmak istememiş. Deniz suyu sıcacıkmiş.

O dönemde Popstar yarışması yeni başlamıştı. Serkül Kan adlı spastik bir genç de katılmıştı. Yarışmayı çok merak ediyordum ama evde televizyon yoktu. Çözümü yine anneciğim buldu. Bizimköy girişindeki bekçi kulübesinde televizyon varmış. Rica ettik, cumartesi günleri kurabiyelerimizle gidip, çay kahve ikramlarını da kırmadan yarışmayı izledik.

Annem bir gün bize, “Çocuklar, bir günlüğüne Alanya’ya kaçalım mı?” diye sordu. Biz de “Olur.” dedik. Hacer ablam müthiş kafa dengiymiş, böylece bunu da öğrenmiş olduk. Bir çantaya üçümüze pijama ve birer yedek kıyafet koyup, arabaya atladığımız gibi yola çıktık; ver elini Alanya!

Önce bir tur yaptık. Çocukluğumda her yaz Alanya’da tatil yaptığımız Atilla Motel (Yeni adıyla Grand Atilla) kapalıydı. Alanya Büyük Otelin sahibinin kızı Naciye ablaya da telefonla ulaştık ama otel onarımdaydı.

Alanya çok değişmiş, şehirleşmiş, yeşil dokusunu da ne yazık ki, kaybetmiş. Yine de annem, Alanya Kalesi panoramalı nefis bir otel buldu; Türk Hava Yolları personel indirimi de yaptırdı.

Kleopatra Otel’de odamız üçüncü katta, deniz manzaralıydı. Akşam yemeği açık büfeydi ve Türk olarak sadece biz vardık. Gece kumsala indik. Bunca yıl hastanede tavan seyretmekten şeşbeş gören gözlerimle, ışıltılı süslenmiş koskoca Alanya Kalesi’ne bir anlam veremedim. Anneme, “Öyle pırıl pırıl havada bir şey var.” dedim. Annem, “Aslı’cım kale işte, ışıklandırmışlar.” dedi. Kayalıklar gece görünmediği için kale gökyüzünde asılı bir tablo gibiydi.

Güzel bir uyku çektik. Ertesi sabah, dönüş için hazırlanıp kahvaltıya indik. Yemek salonunun yanında harika bir kış bahçesi vardı, kahvaltımızı orada yaptık.

Mevsim dolayısıyla yüzme havuzunun üstünü kapatmışlardı. Annemle Hacer abla hem denize hem de havuza girdiler. Odaya çıkıp duş yaptılar. Ben bahçede oturup, kitap okudum. Sonra da Bizimköy’e doğru yola çıktık.

Bir akşam da üçümüz Side’de diskoya gidip müzik dinledik, dans edenleri seyrettik.

Hafta sonuydu. “Haydi kalkın! Manavgat Şelalesi’ni görmeye gidelim.” dedi annem ve her zamanki gibi gezmek için ara yollardan giderken yöresel bir pazar buldu. Yerler bozuk olduğu için tekerlekli sandalyemde dolaşırsam çok sarsılacaktım ve daha o kadar cesaretim yoktu. Rampa bir yol üstünde beş altı manevradan sonra pazarı kuşbakışı görebileceğim bir yerde arabayı bırakıp, Hacer ablamla pazarı dolaştılar; taze sebze, meyve, salata malzemesi aldılar. Salatayı ikimiz de çok severiz. Annemin, süper boy vitamin salataları meşhurdur.

Ben gürül gürül bir Manavgat Şelalesi beklerken, karşımıza dere gibi bir şey çıktı. İklim değişikliği, Manavgat Şelalesi’ni de, adeta Manavgat çayı haline getirmiş. Annem dere kenarında küçük havuzlarda beslenen alabalıklardan satın aldı. O akşam balık ziyafeti yaptık.

Aspendos Antik Kenti’ne de gittik. Ünlü Antik Tiyatro, çağının ve günümüzün en iyi akustiğe sahip tiyatrosu... Annemler beni tekerlekli sandalyemle Amfi Tiyatronun tam ortasına kadar götürdüler. Onlar gezerken ben de ortamın havasını içime çektim. Kim bilir burada neler sergilenmiş, izleyenler hangi özel duyguları paylaşmışlardı?

Bayramdan sonra izni olmadığı için Hacer ablam bizden önce İzmir’e döndü. Annem onu terminale bırakıp geldi. Biz daha uzun kalmaya niyetliydik ama yalnızlık zor geldi. Dört, beş gün sonra biz de İzmir’e doğru yola çıktık.

Sonradan öğrendik ki, bu tatil Hacer ablama süper iyi gelmiş. Bundan sonra ne zaman morali bozulsa, oğlu Seçkin, “Anne, sen Nurhan teyze ve Aslı’yla bir yerlere gitsene.” demeye başlamış.

Denizli’ye vardığımızda annem kararını değiştirip Pamukkale yoluna saptı. Ben de keyiflendim, bizim otele geldiğimizde ise önce çok üzüldüm, çünkü ses seda çıkmıyordu. Annem resepsiyona doğru yürüdü ve az sonra Tanju Bey ile gülererek arabaya geldi. Mevsim bittiği için otel kapanmıştı, ama bizi görünce dayanamadılar, her zaman kaldığımız odayı açtılar.

Dört gün havuz keyfi yaptıktan sonra ayıp olmasın diye oradan ayrıldık. Çünkü sırf bizim için yemek hazırlanıyor ve kalorifer yanıyordu.

Karahayıt, bacaklarıma çok iyi gelmişti, ama yine de oturmaya karşı içimde bir korku vardı. Sanki o korkunç ağrı, her an yeniden başlayacaktı. Bu ağrının oturma şeklimle bir ilişkisinin olduğunu düşünmeye başlamıştım.

Öncelikle annem böyle düşünüyordu ki, 2004 Ocak ayında bir gün elinde benim ergonomime uygun düzenlediği üç değişik biçimde yastık ve bir kemerle odama geldi. Yastık destekleriyle skolyozumu düzeltip, beni tekerlekli sandalyeme bağladı. Çok rahat etmişim.

Tabii zaman ilerledikçe annem bu buluşunu geliştirdi. Kemerin yerini cırt cırtlı bantlar aldı. Bağlanarak oturmaya başladıktan sonra, nefes alışım bile rahatlamıştı.

Mart ayında yine kontrole gittik. Sinan ağabeyim birkaç kere anneme beni çözdürüp, tekrar bağlattı, uzun uzun yastıkları inceledi ve “Böyle istediğin kadar oturup yazı yazabilirsin. Nurhan Hanım, harika bir buluş yapmışsınız. Skolyoz operasyonunu erteliyorum. Destekli oturması, omurgayı rahatlatıyor, duruş bozukluğu olmazsa sinirlere bası da olmaz...” dedi. Fizyoterapi için henüz erkenmiş.

Doç. Dr. C. Sinan Kara, Karahayıt'ın da kaslarıma çok iyi geldiğini belirterek, "Yaptığım ameliyatları tanıyamıyorum. Nurhan Hanım, siz bu ameliyatları çok ileriye taşıdınız." dedi. Yılda iki kez mutlaka Karahayıt'a gitmemizi önerdi. Üç ay sonra tekrar kontrole çağırdı.

25 Mayıs – 07 Haziran 2004 arası yine Karahayıt'ta sıcak suda (38 derece) bacaklarımı çalıştırdık. Tanju Beyin güzel yemeklerini yedik. Özetle, keyif yaptık. Annemle bol bol Karahayıt Çarşısında dolaştık.

08 Temmuz 2004'teki Ortopedi kontrol + muayenemde Doç. Dr. Sinan Kara özetle şunları söyledi: Genel durumu, beklediğimden çok daha iyi. Müdahale ettiğimiz tüm kasları kullanabiliyor. İstedığı gibi hareket edebilir. Kısıtlama yok. Termal olağanüstü iyi geliyor. Yine gidin. Her yere seyahate izin var. Tatile devam... Skolyoz operasyonu düşünmüyorum. Ancak destekli oturabilirsin, yoksa süresiz yatak istirahati... Lioresal'i sabah akşam birer tane almayı dene. Üç ay sonra kontrol.

Sonraki bir hafta boyunca Lioresal dozumu ayarlamaya çalıştım. Akşam alınca idrar tutmada problem yaşadığım için, en sonunda sabahları ikişer ikişer almaya başladım.

23 Aralık 2004 ve 31 Ağustos 2005 kontrollerimde de Sinan ağabey beni çok iyi buldu. Sık sık termale gitmemizi önerdi. Fizyoterapiyi ise, benim durumumda, zorlanacağım hareketler riskli olacağı için yasakladı.

Kontrollerim ve hastalık anılarım böylece sona erdi. Geçirdiğim başarılı gevşetme ameliyatları ve annemin skolyozuma ilişkin müthiş buluşu sayesinde ağrısız bir hayat sürüyorum. Yazılarımı yazıyorum. Annemle tatillere gidiyor, imkân buldukça bol bol geziyoruz.

* * *

SON SÖZ

Hastalık anılarım burada bitiyor. Ancak, okurlarımla paylaşmak istediğim daha çok şey var. Ömür boyu sağlıkla yazarak, aklımdan ve yüreğimden geçenleri aktarabilmeyi ümit ediyorum.

Son olarak şunu söylemek istiyorum: **Sağlıkla ilgili konularda da Serebral Palsi'lilere yardım etmenin tek yolu, bizi derinlemesine anlamaktan geçer. Bu başarılmadıkça hiçbir koşulda yaşam standardımız yükseltilemez.**

Elinizdeki kitapla, “Serebral Palsi'lilerin Sesi” olup, tıp dünyasından beklentilerimizi yeterince dile getirebildiğimi umuyorum.

Üçüncü kitabımda buluşmak üzere...

Aslı Dinçman

İzmir, 2009